HRISTO MINCEV

HAZARD

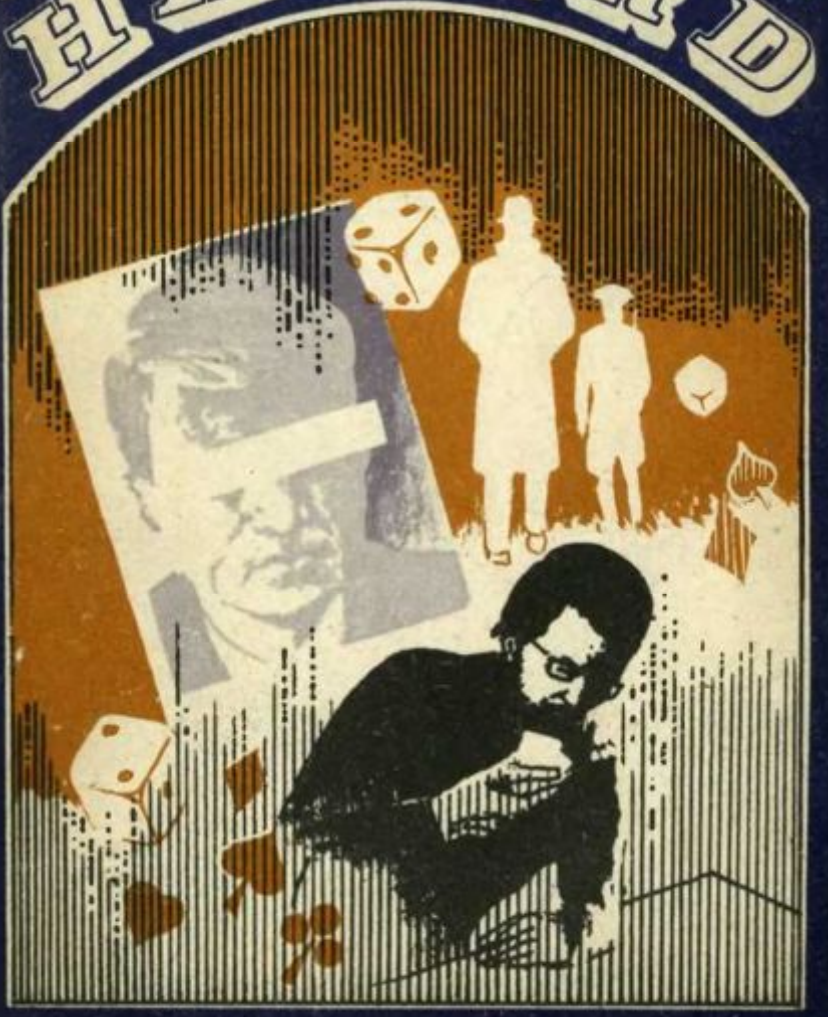

HRISTO MINCEV

HAZARD

roman – cronica
despre viaţa cotidiană
a unui criminalist

În româneşte de PAULINA CORBU

EDITURA MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1983

1

TOAMNA anului 1948 sosi morocănoasă, ploioasă. Aproape zi de zi capitala se învăluia într-o ceaţă deasă şi înecăcioasă, care acoperea străzile, se strecura prin pieţe, pătrundea în case, indispunând oamenii.

Camera de serviciu a Direcţiei Miliţiei era îmbâcsită de fum de ţigări şi miros de cărbuni, ce mocneau în sobă. Trecuse de miezul nopţii şi totul se liniştise. De peste două ceasuri Nisim făcea eforturi, fără rezultat, pentru a-i învăţa pe cei doi colegi ai săi cele mai elementare reguli de bridge, dar în cele din urmă îşi strânse cărţile de joc. Branko spuse că el cunoaşte numai belota, iar Spas adăugă că acest joc complicat nu-i de el. Dacă doreşte cineva, îşi poate încerca puterile la şah. Se specializase în lagăr şi se mândrea cu rezultatele sale. Nisim spuse că şahul nu este joc de noroc. Dacă ei duc lupta împotriva jocurilor de noroc trebuie neapărat să ştie şi să priceapă tot felul de astfel de jocuri. Dar Spas şi Branko făcură un gest de nepăsare.

Pe un scaun, lângă geam, dormea şoferul *gazului*. Înfăşurat în şubă, sforăia încetişor.

Doar inspectorul de serviciu, şeful de grupă al secţiei a treia, Nikolai Sokolov, veghea. Cu picioarele încrucişate sub birou, el răsfoia câteva numere din revista „Poliţai”, care cine ştie cum ajunseseră acolo. I se păruseră interesante mai ales problemele criminalistice din ultimele pagini. Unele erau destul de naive, altele însă îl făceau să gândească, iar altele, cu complicaţiile lor, pur şi simplu îl puneau la serioase încercări. Era mulţumit că nu-l deranja nimeni. De îndată ce treceau orele de scandaluri provocate de beţivi, se instala o scurtă perioadă de linişte. Mai întotdeauna se întâmpla aşa. Chiar şi indivizii din lumea interlopă osteneau şi lăsau oraşul să se odihnească. În general, după miezul nopţii, izbucneau incendiile, dar asta nu-i prea solicita. Numai rareori se impunea intervenţia miliţiei. Perioada de tensiune începea spre zori, atunci când oraşul se trezea şi treptat, odată cu trecerea întunericului, se descopereau, una câte una, isprăvile din timpul nopţii.

Sokolov aruncă revista şi se ridică pentru a se dezmorţi, dar se lăsă repede din nou pe scaun. În loc să i se odihnească, picioarele îi amorţiseră şi simţea în ele înţepăturile neplăcute a zeci de ace parcă.

Sună telefonul. Erau cei doi investigatori care plecaseră în urmă cu o oră spre Gara Triaj. Accidentul pentru care fusese alarmat grupul de serviciu se dovedise a fi fără însemnătate, fără victime. Fuseseră distruse câteva

vagoane de marfă, iar alte două deraiaseră. Totuşi se impunea rămânerea lor acolo până vor stabili pricina. Întrebau dacă putea fi trimis încă cineva, pentru a termina mai repede.

Sokolov ascultă raportul laconic şi şovăi. Apoi îi sfătui pe cei doi investigatori să ceară ajutor comandamentului capitalei şi împreună cu miliţia căilor ferate să continue ancheta.

— Nu pot rămâne aici fără oameni, se justifică şi închise telefonul.

Treziţi de convorbire, Branko şi Spas se întindeau somnoroşi. Şoferul nici măcar nu se mişcă. Se vedea că într-adevăr nu fusese schimbat de două zile şi două nopţi.

Branko şi Spas erau din grupa operativă a lui Sokolov. De aproape doi ani cei trei lucrau împreună şi numai printr-o întâmplare el le devenise şef. Din lipsă de cadre, se impuneau schimbări permanente. Fostul şef al grupei fusese avansat inspector al unei secţii raionale, iar Sokolov îi luase locul. N-a protestat nimeni în afară de el. Toţi au spus că este cel mai potrivit. Nu pentru că avea pe lângă şcoala medie şi doi ani de facultate la drept, în cadrul Universităţii din Sofia, ci fiindcă dovedise că această secţie criminalistică i se potrivea de minune.

Când inspectorul şef Demir Hristoforov l-a anunţat că este numit şef al grupei a treisprezecea, Sokolov a protestat. Motivele s-au constatat a fi aceleaşi ca şi atunci

când l-au trimis să lucreze în cadrul organelor Ministerului de Interne. Oricât de convingători fuseseră atunci tovarăşii din comitetul de partid, care hotărâseră ca el să lucreze o perioadă de timp la miliţie, Sokolov nici nu voia să audă de aceasta. Nu era atât faptul că trebuia să-şi întrerupă facultatea, mai avea vreme, o va termina altă dată, dar de ce se opriseră tocmai asupra sa? Şi tocmai acum, când considera că visul lui de o viaţă, de a se dedica ziaristicii, era pe punctul de a se împlini. Abia fusese angajat în redacţia unei gazete din capitală şi începuse să trăiască plăcuta senzaţie că, în sfârşit, totul era bine!

Protestele lui rămăseseră în vânt. Ce fel de comunist era el dacă nu înţelegea imperativul timpului? Oare nu vedea că nu-i loc de capricii? Zi de zi partidul şi organizaţia de tineret, armata şi administraţia, economia populară – pretutindeni aveau nevoie de oameni noi, şi de unde cadre?

Sokolov ştia că asta aşa era şi totuşi se încăpăţâna într-ale lui, i se părea că-i nedreptăţit, că au ceva împotriva lui. În cele din urmă acceptă, dar în adâncul sufletului i se cuibărise nemulţumirea.

După cum se exprima însuşi Sokolov mai târziu faţă de cei apropiaţi şi cunoscuţi, primele săptămâni în noua slujbă au fost de „coşmar“. Din clipa în care îi fuseseră înmânate legitimaţia de serviciu de lucrător operativ şi pistolul, se transformase în mod surprinzător. Gândul că a

fost învestit cu putere sau faptul că şi-a dat seama că i s-a acordat o asemenea preţuire a dus la constatarea că i-a crescut încrederea în sine, că şi-a schimbat până şi comportamentul – a devenit mai serios, mai atent şi mai perspicace.

La început toate acestea le punea pe seama mediului în care se afla, a lecţiilor pe care le asculta zi de zi, predate de diverşi specialişti în criminalistică. Una era mai interesantă decât alta, mai captivantă şi cu fiecare zi ce trecea i se dezvăluia o lume nouă, necunoscută pentru el – o lume a infracţiunii şi decăderii umane, a eroismului şi a luptei zilnice împotriva răului.

Când după o jumătate de an, în diferite consfătuiri, îl dădeau ca exemplu de investigator capabil, nici nu vroia să audă. Tot i se părea că i se exagerează meritele, că îl laudă, pentru a-i inspira încredere, pentru a aprinde în el pasiunea faţă de noua sa profesie.

Considera că primele succese i se datorează unei fericite întâmplări. Ce era atât de extraordinar – îi mersese şi atâta tot! Aşa explica, şi faţă de colegi şi faţă de sine însuşi, descoperirea rapidă a unor crime. Şi, într-adevăr, credea că demascarea criminalului nu se datora cine ştie cărei perspicacităţi sau experienţe, ci pur şi simplu că în momentul acela îl străfulgerase o idee şi se hotărâse să verifice...

Odată era din nou de serviciu. Spre miezul nopţii

miliţianul ce stătea la post în faţa Tipografiei de stat anunţă că în cartierul Lozeneţ, pe strada „Staria iavor“ 36, s-a spânzurat un bătrân. Era clar că era vorba de o sinucidere, dar era necesar să se ducă cineva de la Direcţie să întocmească formalităţile actului de constatare ş.a.m.d.

Acum ar repezi pe oricine ar îndrăzni să-i vorbească în felul acesta, dar atunci s-a supus şi a plecat imediat la faţa locului.

Într-adevăr, raportul miliţianului se confirmase. În pivniţa unei căsuţe cochete îşi pusese capăt zilelor un om în jur de şaptezeci de ani, mic de statură şi uscăţiv. Continua să atârne încovoiat, cu tocurile înfipte în mormanul de cărbuni. Tavanul era scund, dar bătrânul folosise un scăunel, pentru a-şi pune laţul de gât. Scăunelul era rostogolii într-o parte, probabil împins în momentul hotărâtor.

Lumina anemică pe care o răspândeau câteva becuri slabe nu permitea cercetări mai ample, dar era foarte clar că nici nu era nevoie. Cei doi investigatori de la secţia raională şi medicul, sosiţi înaintea lui Sokolov, îşi terminau treaba în ce priveşte formalităţile. Din modul cum acţiona tânărul medic, Sokolov îi surprinse nemulţumirea clară că îi fusese răpită liniştea la acea oră. El afirmă că moartea survenise pe la orele douăzeci şi două.

În afară de cele patru persoane amintite, mai era un

tânăr, aproape adolescent, aşa de schimbat da faţă şi de speriat că nu putea scoate o vorbă. Era student şi locuia la bătrân. Se întorsese acasă pe la zece şi jumătate, fusese să înveţe la prieteni, deoarece aici îi era frig. Când intrase în casă, îi atrăsese atenţia faptul că uşa era descuiată, lumină în bucătărie, iar proprietarul nicăieri. Se uitase pe coridor, în bucătărie, nimeni. Se gândise că proprietarul se dusese în pivniţă, deoarece uşa ce ducea acolo era întredeschisă. Coborâse şi văzuse că şi aici ardea lumina. Strigase, împinsese de uşiţă şi aproape să leşine de spaimă.

Sokolov ascultase cu atenţie şi acceptase povestea ca fiind foarte verosimilă. Tânărul continua să tremure fie de frig, fie de cele petrecute. Se vedea că şi pentru el această istorie era neplăcută. Totuşi era vorba de o moarte nenaturală şi asta îl apăsa.

Medicul se grăbea să scurteze procedura, încheie actul de deces, iar cei doi investigatori încă se chinuiau cu procesul-verbal de constatare. Era clar că şi experienţa lor nu era cine ştie ce mare – toate acestea se vedeau din acţiunile neîndemânatice, din hotărârile contradictorii şi mai ales din eforturile depuse pentru întocmirea procesului-verbal.

În sfârşit, îl terminară şi medicul spuse că pot să dea jos cadavrul şi să-l ducă la morgă. Cu toţii, în afară de student, au coborât din nou în pivniţă. De data aceasta Sokolov trebuia să-şi stăpânească orice reţinere şi să ajute

să-l dea jos pe cel spânzurat. Atunci s-a întâmplat ceva ce a răsturnat pe dos întreaga cercetare. Când încercă să mai lărgească laţul pentru a scoate capul, strigă dintr-o dată:

— Staţi, staţi!

Cei doi investigatori lăsară miraţi cadavrul

— Ia uitaţi-vă! arătă Sokolov.

Ei se uitară spre laţ, dar se părea că nu înţelegeau nimic. Medicul, care venise cu brancarda, se apropie şi el, dar poate că din cauza luminii prea slabe sau din neatenţie, nu descoperi nimic care să nu fie în regulă.

— Nu observaţi că nu se poate scoate capul? întrebă Sokolov.

Şoferul salvării aprinse lanterna şi mănunchiul de lumină începu să joace pe tavan. Acum totul se vedea foarte bine. Sokolov rugă pe cei doi investigatori să ridice din nou cadavrul şi le arătă ce descoperise.

Laţul, făcut la repezeală dintr-o frânghie de întins rufe, era prins de o bucată de lemn şi vârât sub o grindă. Frânghia era atât de scurtă că, şi dacă se desfăcea până la capăt, tot era imposibil să intre capul.

— Ne-am aranjat bine! zise unul din investigatori.

Medicul clipea vinovat. Sokolov îi observă emoţia şi-l încurajă:

— Doctore, nu vă neliniştiţi. Nu-i nicio greşeală în constatarea dumneavoastră. Frigul puternic a grăbit înţepenirea cadavrului, de aici şi deruta. Important este să

hotărâm ce facem mai departe.

Rămase surprins de propriile-i cuvinte, care au răsunat liniştit şi autoritar. Toate acestea parcă i-au dat curaj şi ordonă:

— Vă rog să vă retrageţi! Şi, luând lanterna de la şofer, începu să cerceteze cu atenţie hainele celui spânzurat, apoi se aplecă peste cărbunii aruncaţi haotic. Dintr-o dată, în cercul de lumină străluci ceva alb. Când se ridică, în palmă ţinea un nasture mic, de sidef, de cămaşă. Că era rupt recent, se vedea după aţa rămasă încă în găuri.

Şi totul începu de la acest nasture. O verificare rapidă stabili că nimeni din cei prezenţi nu avea cămaşă cu asemenea nasturi. L-au chemat şi pe student. El însă era cu o flanea de lână groasă de casă şi declară că are numai două cămăşi şi niciuna nu are nasturi albi. Sokolov n-a vrut să verifice. Era convins că băiatul spune adevărul. Nasturele nu era nici de pe cămaşa celui spânzurat.

— Atunci?..., murmură gânditor Sokolov. Atunci reiese că înaintea noastră aici a mai fost cineva.

N-avea niciun sens să explice că nasturele nu căzuse chiar aşa, singur. Era clar că fusese rupt cu forţa, iar asta presupunea că existase o luptă, că în pivniţa întunecoasă se jucase o dramă deocamdată necunoscută.

După ce cercetară din nou cu atenţie întreaga pivniţă, se urcară în bucătărie. Toţi tăceau, absorbiţi de gânduri contradictorii. Sokolov simţea că aşteptau să vorbească el

primul şi poate că tăcerea ar fi continuat dacă întâmplător privirea nu i se oprea asupra studentului. Băiatul stătea tot aşa încurcat, tremura şi-şi frângea degetele fine ca de fecioară.

— De ce nu-ţi îmbraci paltonul? întrebă Sokolov. Vei răci. Şi, înainte ca băiatul să se fi mişcat, mai spuse printre altele: N-am înţeles de ce ai pornit să-l cauţi pe proprietar, ce nevoie aveai de el?

Această întrebare neaşteptată îl încurcă şi mai rău pe student. Încercă să mai spună ceva, dar se bâlbâi şi pe faţa-i fină şi albă ca peretele apăru o roşeaţă. Ceilalţi întoarseră şi ei privirile spre el şi asta îi încleştă definitiv maxilarele.

Sokolov înţelese că a procedat fără tact, că vocea-i răsunase foarte aspru în liniştea apăsătoare. Înainte de a găsi alte cuvinte cu care să repete întrebarea, studentul îşi reveni.

— Eu..., începu el evaziv, eu m-am speriat aşa de tare... că am uitat totul. Cum m-am dus în pivniţă, cum am zburat de acolo...

— V-am întrebat – se adresă Sokolov cu „dumneavoastră“ – aveaţi nevoie de proprietar sau aţi pornit să-l căutaţi, uite aşa, din curiozitate?

Pe faţa tânărului trecu o destindere, ochii-i zâmbiră, parcă-şi aduse aminte de ceva.

— V-am spus, m-a surprins lumina aprinsă în bucătărie.

În mod obişnuit proprietarul se culca la ora opt, iar acum era trecut de zece şi jumătate. Chiar m-am bucurat că am să-l găsesc treaz, deoarece trebuia să-i predau ceva.

— Chiria? întrebă Sokolov.

— Nu, dădu din cap băiatul, vârându-şi mâna în buzunarul pantalonului, de unde scoase o hârtie îndoită. Când ieşeam, în faţa porţii mă oprise poştaşul. Îl căutase pe proprietar şi, pentru că lipsea de acasă, mă puse să semnez şi să iau telegrama. Nu-mi venea să mă întorc s-o las, de aceea am băgat-o în buzunar şi mi-am zis că o dau când mă întorc.

— Şi apoi aţi uitat, zise Sokolov.

Băiatul lăsă capul în jos vinovat.

— Sincer spus, aşa a fost, Mi-am adus aminte abia când m-am apropiat de strada noastră.

— Vasăzică, nu numai din curiozitate l-aţi căutat pe proprietar?

— Precis că aşa a fost. Nu ţin minte dacă în momentul acela mă gândeam la amândouă lucrurile deodată...

— Asta nu-i atât de important, îl întrerupse Sokolov. De unde-i telegrama?

— A, nu ştiu. N-am deschis-o.

— Acum putem face acest lucru cu conştiinţa curată, zise Sokolov, luând telegrama şi desfăcând-o.

Textul conţinea numai câteva cuvinte.

— Cine-i acest Slave?

— De unde a fost expediată? întrebă, în loc să răspundă, studentul.

Sokolov cercetă cu atenţie telegrama mototolită şi cu greutate descifră iniţialele localităţii scrise la repezeală cu creion chimic.

— K-1, zise el. Probabil Kiustendil.

— Da, da, aşa trebuie să fie, îl întrerupse studentul. Este precis de la fiul lui.

— Îl cunoaşteţi?

— L-am văzut de vreo două-trei ori. Eu sunt aici numai de trei luni.

— El unde locuieşte?

— Din câte ştiu, în Kiustendil.

— Poate că acolo şi lucrează?

— Nu vă pot spune. Nici n-am auzit şi nici cu proprietarul n-am vorbit despre aşa ceva. Era un om închis.

— Cine?

— Proprietarul. Şi eu m-am mirat cum de stă singur şi cum de a rămas singur, dar niciodată nu l-am întrebat.

Sokolov socoti că acuma este momentul să afle tot ce se poate şi întrebă:

— Nu venea nimeni în casă?

Studentul se gândi şi dădu din cap:

— Nu, aproape nimeni.

— Cum aproape? înseamnă că totuşi îl vizita cineva.

Studentul rămase din nou pe gânduri.

—Pe cuvânt de onoare, n-arn văzut pe nimeni, răspunse el. Şi eu lipsesc toată ziua de acasă. Merg la cursuri, la prieteni. Aici este frig, n-am lemne, n-am cărbuni.

— Şi cu fiul cum v-aţi văzut?

— Când dormea uneori aici.

— Aţi discutat amândoi vreodată?

— Niciodată. Şi el este tăcut, ca tatăl său. Dacă îl vedeţi, veţi înţelege că face parte din acei oameni care de obicei sunt numiţi „dificili".

Sokolov zâmbi. Băiatul se liniştise şi dădu dovadă că are o gândire sănătoasă şi logică. Asta-i sugeră că trebuie să-l determine să-şi continue constatările, măcar din observaţiile şi din impresiile pe care i le-au făcut tatăl şi fiul.

— Ce facultate urmaţi?

— Filosofia.

— Aşa..., exclamă cu interes Sokolov. Oricum, puteţi să ne spuneţi ceva mai mult. Măcar şi numai ce aţi gândit despre aceşti oameni, chiar şi în linii generale.

Studentul nu arătă cu nimic că a fost măgulit, dar fruntea i se brăzdă de tensiune.

— Este foarte important să vă reamintiţi unele amănunte, oricât de mărunte ar fi ele, îl îndemnă Sokolov.

— V-am spus că locuiesc relativ de curând aici, începu nesigur tânărul. N-am nici cea mai mică imaginaţie. În ce-l

priveşte pe proprietar, cred că singurătatea şi impasul l-au determinat să-şi pună ştreangul de gât.

Sokolov cercetă bucătăria, care era murdară şi în care, în afară de o sobă de gătit ruginită şi necurăţată de ani de zile şi o masă goală, cu trei scaune diferite în jur, nu era nimic altceva. Din uşa întredeschisă se vedea că şi în camera bătrânului domnea aceeaşi dezordine.

— S-ar putea ca şi mizeria...?

— Nu, nu asta, ripostă băiatul. Mai degrabă complexul bătrâneţii. Proprietarul nu era un om sărac.

— De ce credeţi asta? se miră Sokolov.

— El mi-a spus. Chiar era dispus să nu-mi ia chirie, numai şi numai să fie cineva în jurul lui. Zicea că şi-a asigurat bătrâneţele şi că avea bani destui.

— Nu înţeleg atunci cum era posibil să trăiască în asemenea mizerie şi sărăcie! arătă Sokolov cu mâna spre bucătărie şi cameră.

— Într-adevăr, aprobă studentul. Şi eu m-am întrebat de ce, dar..., şi ridică incert din umeri.

Mai mult nu ar avea ce afla, dar Sokolov hotărî să spună băiatului adevărul. Poate i-ar trezi conştiinţa pentru unele amănunte, care ar indica încotro să fie îndreptată cercetarea.

— Sunt de acord, începu el, că poate bătrânul a avut pricini să-şi curme viaţa. Partea proastă este alta... Tăcu o clipă şi continuă apoi fără să-şi ia privirea de la student:

Partea proastă este că proprietarul dumitale nu s-a spânzurat, ci a fost omorât şi apoi atârnat de tavan.

Tânărul clipi de parcă primise o palmă, ochii i se lărgiră, gata să sară din orbite, începu să tremure, se îngălbeni ca şi înainte şi se retrase zguduit.

— Nu, nu, nu se poate, bâigui el. Aţi văzut şi dumneavoastră...

— Tocmai pentru că am văzut. Moartea prin violenţă este indiscutabilă.

— Dar cum! Cine... Cine?...

— Da, da, îl întrerupse Sokolov. Asta de fapt ne interesează pe toţi. Cine a fost în stare?

Băiatul îşi cuprinse capul cu ambele mâini.

— Nu ştiu nimic... Dar asta-i, asta-i...

Sokolov nici nu se îndoia că, dacă studentul n-a fost acasă de la ora patru după-amiază până la ora zece şi jumătate, precis are alibi, dar cu toate acestea hotărî să verifice:

— Ne spuneţi numele şi adresele prietenilor cu care aţi fost în această seară?

Băiatul tresări. În cuvintele lui se simţea şi jignire şi spaimă:

— Dar ce?... Nu cumva mă... Nu cumva credeţi că...

— Nu credem nimic, îl întrerupse Sokolov. Oare nu vedeţi că este necesar, chiar şi din punctul de vedere al formalităţilor?

— Da..., bineînţeles. Am fost patru, unul lângă celălalt... Am cinat împreună acolo...

— Este clar! îl linişti Sokolov. Mâine vom verifica amănuntele. Iar acum se impune să veniţi cu noi.

Tânărul nici nu se mişcă din loc. Sokolov îi intui teama şi, zâmbindu-i abia observat, adăugă:

— Nu cred că după toate cele întâmplate mai puteţi dormi aici.

Ultimele cuvinte împrăştiară îndoiala apărută pe faţa tânărului şi el aprobă din cap.

La insistenţa lui Sokolov au făcut o nouă şi mai amănunţită cercetare a întregii case. Avea un singur nivel, cu două camere, bucătărie şi un antreu destul de larg, de unde se intra în cele două camere şi în bucătărie. De aici un coridor îngust ducea spre pivniţa săpată în pământ. Alte construcţii lângă casă sau în curte nu mai erau şi asta le uşură misiunea. Conduşi de lanterna şoferului, Sokolov şi cei doi colegi ai săi cercetară pretutindeni. Cotrobăiră în vechiul şifonier şi în cele două dulapuri care scârţâiau sec la deschidere, căutară prin buzunarele hainelor atârnate în cuiere, se uitară prin sertare, ridicară salteaua şi pernele de pe pat, dar nu găsiră nimic suspect. Sokolov trase o masă, pe care puse un scaun, pe care apoi se urcă şi deschise chepengul din antreu, dar renunţă repede la ideea de a cerceta şi acolo. Din acea deschizătură căscată în tavan atârna o pânză de păianjen atât de deasă, că n-

avea niciun sens să mai intre acolo. Unde probabil că nu intrase nimeni de ani de zile.

Necercetată rămăsese şi o ladă ce se afla în camera proprietarului, vopsită în verde şi încondeiată ca o căruţă de ţigani. Pe lângă încuietoarea lăzii, lucrată manual, de cele două belciuge atârna un lacăt. Trebuiau găsite cheile, dar eforturile căutării lor au fost zadarnice. Sokolov îşi aduse aminte de ceva şi, înfrângându-şi pentru a doua oară sentimentul de scârbă, căută în buzunarele mortului. Descoperi într-unul din ele o legătură cu chei, înşirate pe o verigă şi prinse cu un lănţuc.

Peste un minut lada era deschisă. În ea se aflau haine presărate cu naftalină, multe hârtii şi acte. La fund, într-o cârpă ţesută în casă, descoperiră trei teancuri de bancnote de câte cinci mii de leva. Sokolov îi rugă pe cei doi colegi ai săi să le numere, iar el începu să frunzărească hârtiile. Din toate se vedea că proprietarul desfăşurase cândva un comerţ activ. Avea acţiuni de la diferite societăţi lichidate, acte referitoare la diferite proprietăţi, corespondenţă privind afaceri cu material lemnos.

Într-un teanc separat erau adunate mai multe fotografii, dar Sokolov nu se arătă interesat de ele.

Aceste hârtii, îngălbenite de timp şi emanând un miros neplăcut, nu dezvăluiau nimic important. Sokolov adună totul şi se duse lângă masa unde ceilalţi terminau de numărat banii.

— Aproape şase sute de mii, spuse unul din investigatori.

— O sumă serioasă! se miră Sokolov. Cum se pot ţine în casă atât de mulţi bani?

— Cine ştie dacă nu din această pricină şi-a pierdut capul, fu de părere şoferul.

Sokolov nu spuse nimic, dar rămase pe gânduri. Această vorbă aruncată întâmplător nu i se păru lipsită de logică. Oare nu cumva banii erau cauza înlăturării bătrânului mai de timpuriu? Oare a ştiut cineva de ei şi n-a îndrăznit să şi-i însuşească?

Să se dea răspuns acestor întrebări pe loc era şi pripit, şi imposibil fără cercetări suplimentare şi aprofundate. Ajuns la concluzia că încă în cursul acelei dimineţi cazul trebuia predat grupei care se ocupă de crime, Sokolov hotărî să încheie.

După ce dispuse ca cei doi investigatori să rămână în casă până va trimite un alt schimb, şi după ce îl eliberă pe medic, el – împreună cu tânărul – se duse la Direcţie. Trecuse de ora două şi ordonă plutonierului să-l ducă pe tânăr în camera miliţienilor, să aţipească puţin pe unul din paturile libere.

Din grupa de serviciu se întorsese numai un investigator din secţia a doua şi Sokolov nu consideră că era necesar să-i povestească unde fusese. Era specialist în furturile, prin spargeri şi cine ştie dacă l-ar fi ajutat cu

ceva. Sună la minister şi raportă inspectorului de serviciu. Inspectorul, pe care el nu-l cunoştea, se dovedi a fi un om eu experienţă. Îi dădu unele indicaţii generale şi deplină libertate să continue, cum găsea de cuviinţă, ancheta, iar, dacă nu, să aştepte până dimineaţa şi să predea cazul grupei care se ocupă cu crimele.

În primul moment Sokolov consideră că era mai bine să accepte ultima soluţie, la care se gândise şi el, dar îşi aduse aminte de telegramă, o desfăcu, o puse pe masă, o mai citi de câteva ori şi dintr-o dată se decise să nu lase treaba pe a doua zi. Nici n-avea ce să facă, şi nici nu putea să doarmă. Ridică receptorul.

De la poştă i se răspunse că telegrama era în regulă şi fusese primită la ora indicată.

Fiul îşi anunţa tatăl că va sosi cu trenul la Sofia, la ora zece dimineaţa, şi nimic mai mult.

Pe Sokolov îl deranja ceva în acest text, dar ce anume nu-şi putea explica. Fiul nu cerea să fie aşteptat. Atunci? De ce mai trimisese telegrama? Numai pentru a-şi informa tatăl? Bine, dar de ce era necesar să indice ora?

Se gândi profund la aceste fapte lipsite de importanţă. Nu credea că îl puteau ajuta la ceva, dar continuă să facă tot felul de supoziţii. Deodată îi veni în gând să verifice la ce oră pleca acel tren din Kiustendil. Când auzi orarul trenului şi văzu că mai are la dispoziţie o oră, făcu o comandă telefonică fulger.

Direcţia din Kiustendil îi răspunse după câteva minute. Verificarea cerută îi fu dată repede. Într-adevăr, în oraş exista o asemenea persoană, care locuia şi muncea acolo. Dacă acum se afla acolo nu erau în stare să spună, dar, dacă trebuia, peste o jumătate de oră puteau să-i răspundă cu exactitate.

Sokolov ezită o clipă, apoi renunţă. Inutil. Până la sosirea trenului din Ghiueşevo în Kiustendil rămânea foarte puţin timp, iar, dacă fiul venea cu acest tren, precis că şi plecase spre gară. De ce să complice lucrurile şi să-şi pună inutil colegii pe drumuri?

Şi acum? Mai trebuia făcut ceva, dar ce? Ce? Gândurile-i săreau de la una la alta. Dintr-o dată tresări amintindu-şi că pusese mâna pe cadavru. Întotdeauna îl dezgustase o asemenea privelişte. Abia suportase şi orele de disecţie de la Institutul de medicină judiciară şi de la morgă. Îi era greaţă de cadavre şi de mirosul de formol. Tot timpul avea senzaţia că va vomita, de aceea stătea pe cât posibil mai departe. Şi iată, în această noapte, absorbit de muncă, pe nesimţite uitase de repulsie. Aşa va fi oare şi pe viitor?...

Respinse orice îndoială cu privire la student. Cinstea şi nevinovăţia acestui băiat de provincie, abia venit la Sofia, îi erau înscrise pe faţă, i se citeau în ochi. Dar atunci de ce l-a adus aici, la Direcţie? Cine ştie dacă mai putea adăuga ceva în plus la ceea ce povestise!

Telefonul îi întrerupse gândurile. Sunau de la Kiustendil. Colegii lui dădeau dovadă de iniţiativă şi îi anunţau unele date suplimentare: Slave lucra ca gestionar într-o întreprindere naţionalizată. Existau semne că avea slăbiciune pentru jocurile de noroc, dar până la data respectivă nu fusese prins.

Numai expresia „noroc" era suficientă ca să întărească şi mai mult bănuiala lui Sokolov. Din practica de până acum se convinsese că se numărau pe degete cazurile în care jucătorii de noroc să nu facă vreo fraudă când aveau de-a face cu banii statului.

Şi dintr-o dată îi veni ideea de a-l folosi pe tânăr pentru o verificare, din care, chiar dacă nu câştiga, n-avea ce pierde.

Cu vreo zece minute înaintea sosirii trenului la fabrica Zaharna, Sokolov şi studentul se plimbau pe peron, zgribuliţi de frig. Planul lui Sokolov era simplu. Studentul, care îl cunoştea pe fiul bătrânului, avea să i-l arate încă de la coborâre. Aşa îl putea urmări fără să fie observat. Trenul oprea şi la gara fabrica Zaharna, de aceea Sokolov considerase că era mai bine să îl întâmpine încă de aici. Nu era exclus ca fiul să coboare la această gară. Iar, dacă nu cobora, aveau să meargă şi ei cu trenul până la Sofia, să se grăbească apoi şi să aştepte călătorii la ieşire.

Deja se auzea zgomotul îndepărtat al locomotivei, când studentul se opri brusc şi îl prinse de braţ pe Sokolov.

— Iată-l, şopti el puţin speriat.

— Pe cine? tresări Sokolov, neînţelegând nimic.

— Pe fiu!... Cel cu şuba şi cu şapca gri.

Sokolov se întoarse în direcţia spre care arăta studentul. Pe peron se aflau cinci-şase persoane, dar numai unul singur era în şubă gri şi cu şapcă gri, şi-l descoperi uşor. Studentul îşi ascunse capul în gulerul ridicat al paltonului, pentru a nu fi recunoscut. Bărbatul aştepta cu mare încordare intrarea trenului în gară, aşa că nu se uita în jurul său şi nici n-avea dealtfel timp.

Locomotiva învălui peronul în ceaţa formată din nori de aburi, iar trenul ticsit cu oameni se opri scârţâind şi lăsă în faţa gării jumătate din călători.

Sokolov îl prinse pe student de braţ şi, făcându-şi drum prin înghesuială, se grăbiră amândoi spre cel de-al doilea vagon. Nu-l scăpă însă din priviri pe bărbat şi văzu foarte bine că se urcase în acelaşi vagon, dar prin uşa din faţă. Abia puseseră piciorul pe platforma din spate şi trenul porni.

Sokolov, mulţumit, gândea cu înfrigurare. Faptul că fiul se urcase la gara fabrica Zaharna îi confirma fără îndoială una din presupuneri, pe care nu o împărtăşise nici chiar inspectorului şef, când îi raportase incidentul, cu puţin înainte de a pleca spre gară. Se temea să nu fie învinuit că întrece măsura cu ipotezele lui şi să nu fie luat drept naiv... N-avea timp de lungi chibzuiri. Sosiră în gara Sofia

şi singurul lucru care i se păru potrivit în acel moment fu să renunţe la prima sa intenţie. Aşa şi făcu.

Trenul niciun oprise bine, când cei doi săriră, traversară repede peronul şi într-o clipă *gazul*, care-i aştepta în piaţă, la ieşirea nordică a gării, zbură spre cartierul Lozeneţ.

Sokolov aprecie că era mai bine, mai eficace să-l întâmpine pe fiu în faţa casei tatălui său decât să-l urmărească.

Studentul, cu care nu schimbase niciun cuvânt până în acest moment, întrebă oarecum speriat:

— Vasăzică, el n-a fost la Kiustendil?

Sokolov zâmbi şi-l bătu pe genunchi:

— Aşa reiese, băiete.

— Păi atunci...

— Vom vedea, îl opri evaziv Sokolov.

Era emoţionat. Urma o primă întâlnire cu o persoană care săvârşise o grea infracţiune. Cum se va desfăşura totul, cum îl va interoga, cum îl va demasca şi cum îl va forţa să recunoască? Dar dacă nu va reuşi, dacă se strecurase vreo greşeală, dacă se lăsase antrenat pe o pistă falsă şi bănuise un om nevinovat? Cum îl va privi în ochi? Va rezista oare? Să mai fi avut alături un coleg, dar el era singur, singur de tot. Emoţia se transformă în neliniște.

Intrau deja în casa, şi el tot nu se hotărâse cum să procedeze, cum să înceapă interogatoriul. Şi, parcă numai pentru a se linişti, chemă miliţianul lăsat la post şi îi spuse

şi studentului să rămână. I se părea că prezenţa lor îi vor insufla dârzenie şi încredere în timpul acestei întâlniri şi discuţii neplăcute cu cel suspectat.

În sfârşit, apăru şi fiul. Păşea imperturbabil şi din nimic nu se părea că ar fi fost anunţat de nefericirea ce-l lovise pe tatăl său. Poate că această comportare imperturbabilă i-a redat stăpânirea de sine lui Sokolov, i-a limpezit gândul şi conştiinţa.

Simţind prezenţa unor oameni străini, fiul intră direct în bucătărie şi se opri lângă uşă. Îi privi nedumerit şi dădu din cap în semn de salut. Apoi întrebă liniştit:

— Ce s-a întâmplat?

— Ceva neplăcut, răspunse imediat Sokolov.

Ochii fiului se lărgiră întrebător.

— Tatăl dumneavoastră s-a sinucis, se grăbi cu răspunsul Sokolov.

Mult timp după aceea n-a putut să-şi imagineze cum primise fiul această veste, cum arătase la faţă. Nu-şi mai amintea nimic decât faptul că îl invitase să ia loc.

După ce fiul se lăsă pe scaun, Sokolov zise.

— Mai târziu vă ducem să-l vedeţi. Acum însă trebuie să vorbim.

Fiul făcu un semn de indiferenţă, dar nu şi de teamă.

— Ieri băiatul a lipsit de la prânz până spre miezul nopţii şi nu ştie nimic. Când am venit am constatat că cineva a cotrobăit prin casă. Am găsit lada din cameră

deschisă. Nu ştiu ce a ţinut în ea, dar, dacă a avut bani sau altceva de valoare, au fost luaţi, pentru că n-am găsit nimic altceva în afară de haine şi hârţoage.

Cum îi venise aşa, dintr-o dată, ideea să înceapă de aici, cum putuse să născocească această mişcare Sokolov nici astăzi nu-şi putea explica. Dar că nimerise drept la ţintă nu mai exista niciun strop de îndoială.

Reacţia fu vizibilă. Fiul tresări, muşchii feţei i se încleştară, ochii îi rămaseră pentru o clipă speriaţi, întrebători.

— A fost necesar să aşteptăm pe cineva dintre cei apropiaţi pentru a lămuri, ca să ştim ce să întreprindem, continuă Sokolov, ca şi cum nu se întâmplase nimic.

Fiul probabil că nu-l mai asculta. Ceva îi abătuse atenţia, dar Sokolov nu-l lăsă.

— Dacă presupuneţi că a fost săvârşit un furt, spuneţi!

— Nu, nu ştiu, răspunse nervos fiul. Poate că este jefuit, nu ştiu...

— Tatăl dumneavoastră avea bani, lucruri de valoare?

— Nici asta nu ştiu, răspunse şi mai tăios fiul; îşi descheie şuba şi cu o singură mişcare îşi lărgi cravata în jurul gâtului.

Sokolov văzu că al doilea nasture de la cămaşă îi lipsea. Întrebă imediat:

— Când aţi fost aici ultima dată?

— Nu-mi amintesc.

— Amintiţi-vă, insistă Sokolov.

Fiul îl privi buimăcit. Probabil că tonul lui Sokolov, cu o uşoară nuanţă de severitate, îl readuse la realitate.

— Acum vreo zece zile, mormăi oarecum nesigur fiul. De ce întrebaţi? Vă interesează?

Sokolov ocoli întrebarea.

— Tatăl dumneavoastră mai are moştenitori?

— Este tatăl meu de-al doilea.

— De ce îmi spuneţi asta, pentru justificare?

Fiul îl privi speriat. Sokolov aprecie că sosise momentul demascării şi se hotărî să-l folosească.

— Când aţi sosit din Kiustendil?

— Nu de mult.

— Când aţi plecat?

— Azi-noapte.

— Sunteţi sigur?

Degetele fiului, împletite unele într-altele, rămaseră fără sânge de atâta strâns. Toţi tăceau cu privirile aţintite asupra lui.

— Daţi-mi biletul de tren!

— Mi l-a luat conductorul.

— Căutaţi în buzunarul şubei.

Fiul şovăi, dar nu se mişcă. Sokolov întinse mâna şi după o secundă avea biletul în palmă.

— Aşa, zise el mulţumit. Acuma rămâne să ne mai spuneţi că aţi venit cu un camion şi aţi dormit la o femeie,

dar nu puteţi să spuneţi cine este. Şi în cazul acesta vor apărea o sumedenie de întrebări: cine a expediat telegrama, cine este acel şofer, de ce v-aţi urcat la gara fabrica Zaharna pentru a coborî la gara Sofia şi de ce n-aţi luat un tramvai ş.a.m.d.... Pe Sokolov parcă îl inspira sângele rece cu care proceda şi, fără să mai aştepte răspuns, continuă cu o vădită ironie: Unde vă este al doilea nasture de la cămaşă? Tăcu o clipă şi cu un uşor gest puse nasturele de sidef pe masă. Nu urmări efectul provocat de cuvintele rostite şi de propria-i comportare, ci continuă: Nu simţiţi, oare, că veţi cădea într-o detestabilă contradicţie? Orice aţi spune va fi o minciună prost ticluită şi nu vă va crede nimeni. Oricum, nu v-a mers. Înainte de a auzi adevărul de la mine, vreau să-mi răspundeţi la o singură întrebare: de ce l-aţi jefuit pe bătrân?

— Nu este adevărat! aproape urlă fiul. N-am luat nimic.

— Bine, dar atunci de ce l-aţi lichidat?

Instinctiv fiul îşi duse mâna la gât şi cu voce scăzută mai mult bolborosi:

— Eu, eu... n-am vrut... S-a întâmplat dintr-o dată, n-am vrut, n-am vrut...

Abia, reuşind să-şi stăpânească emoţia stârnită de fericitul sfârşit al cercetării, Sokolov zise conciliant, calm:

— Cred, şi precis că aşa s-a întâmplat. Aţi avut o straşnică nevoie de bani... Să zicem că aţi jucat la cărţi cu banii statului... Aţi venit să cereţi de la tatăl

dumneavoastră... el nu v-a dat, v-aţi certat, aţi vrut să-l speriaţi puţin, l-aţi prins de gât şi, când l-aţi lăsat din mâini, aţi văzut că bătrânul s-a dus. Nu-i aşa?

— Exact aşa, răspunse fiul, aproape cu o nuanţă de nespusă bucurie în glas.

Emoţionat de succesul său, Sokolov simţise abia mult mai târziu inevitabila scârbă pe care i-o provocase acest jalnic uciga şal propriului său tată.

Telefonul sună şi Sokolov ridică receptorul.

— Da, Direcţia Miliţiei, inspectorul de serviciu... Aşa... aşa...

Oboseala şi moţăiala, care făceau ca faţa sa prelungă să pară şi mai slabă, dispărură dintr-o dată şi el ascultă cu atenţie.

Înţelegând că e vorba de ceva serios, Branko şi Spas se ridicară şi-şi îndreptară privirile întrebătoare spre Sokolov. El le făcu semn să se apropie şi spuse tare:

— Înţeleg, înţeleg... Un moment, şi se pregăti să noteze. Piaţa „Slaveikov", numărul... aşa... aşa... etajul cinci, familia... Aşa... Peste puţină vreme venim.

Sokolov lăsă receptorul şi zâmbi şiret:

— Ei, băieţi, ne-a ieşit norocul în drum şi-n această noapte. Nu mai căscaţi atâta...

— Iar crimă? întrebă plictisit Spas.

Sokolov dădu din cap negativ.

— Jaf?

— Nu! Ceva mai interesant.

Ochii negri ai lui Branko se lărgiră:

— Pun capul jos că este vorba de joc de cărţi.

Sokolov râse:

— Ai ghicit, drace!

— Cine sunt? întrebă Branko, îmbrăcându-şi paltonul la două rânduri, lung, aproape cu două palme peste genunchi.

— Asta nu ştiu. Dar se pare că nu fac parte dintre prietenii noştri.

Branko privi şi mai mirat. El avea pretenţia că îi cunoştea pe toţi jucătorii de cărţi renumiţi din capitală şi manifesta o deosebită gelozie atunci când apăreau stele noi. Cu numai câteva zile în urmă şeful secţiei şi inspectorul şef învinuiseră grupa lui Sokolov că în Sofia există destui jucători de cărţi, care jucau în stil mare, iar ei îşi pierd timpul cu peşti mărunţi de prin cafenele. Exista ceva adevărat în toate acestea, dar nu era uşor să pătrunzi în cercurile din „înalta societate”! Mulţi dintre ei reuşiseră să-şi păstreze apartamentele luxoase, şi vilele, şi era destul de greu să pătrunzi în ele. Atunci Sokolov meditase îndelung, ca şi tovarăşii săi, se mai sfătuise cu alţi specialişti şi hotărâseră că într-adevăr sosise timpul să dea câteva lovituri mari şi să lichideze măcar principalele cuiburi ale jocurilor de noroc. Ce mult doreau să se

apropie de unul din aceşti jucători „burghezi”, cum îi numea Branko, care avea cel mai mare motiv să-i deteste. Îndeosebi după ultimul lui insucces. Mai bine de o lună, zi şi noapte, fusese pe urmele lui Garsona, cartofor cunoscut în toată ţara. Dar în ultimul moment îi scăpase printre degete.

Fost avocat şi rentier, Garsona continua şi acum să trăiască pe picior mare. Reuşise să-şi recâştige o parte din apartamentele naţionalizate, să le vândă şi să-şi recupereze banii. Nimeni nu ştia cât este de bogat, dar, dacă se judeca după zvonurile despre sumele pe care le juca şi după spusele lui Branko, avea nu mai puţin de zece-cincisprezece milioane. Când auzise toate acestea Spas fluierase uimit:

— Branko, eşti nebun, mă?

— Când voi pune mâna pe el ai să mă crezi, răspunsese fără multe explicaţii Branko şi jurase că mai devreme sau mai târziu va face un „ţarc“ pentru Garsona.

Din interesul pe care-l arăta Sokolov anunţului telefonic, Branko simţi că era voi-ba de ceva serios. Până-n zori jucau numai „aşii”.

— Cine era la telefon? întrebă.

— Un oarecare cetăţean, îi răspunse Sokolov şi-şi mută pistolul pe partea cealaltă.

— Nu cumva ne trimit la iarbă verde? se îndoi Branko. Dar Sokolov îl repezi:

— Nu mă mai descoase atâta, ci hai mai repede că poate îşi iau păsărelele zborul. Acum se crapă de ziuă.

Afară sufla un vânt aspru de octombrie. Frunzele rămase încă în pomi foşneau neliniştite. Şoferul, care ieşise înaintea lor, încă nu pornise *gazul*. Motorul horcăia, tuşea ca un fumător bătrân, dar nu pornea.

— Suntem un grup de intervenţie minunat! se înfurie Sokolov. Până ajungem noi, iepurele a zbughit-o.

— Din cauza frigului, tovarăşe inspector, se scuză şoferul şi apăsă mai lung pe pedala acceleratorului. În sfârşit, maşina tresări şi motorul vâjâi ritmic.

La ora aceea străzile erau pustii – fără oameni, fără maşini, fără tramvaie – şi *gazul* zbură spre piaţa „Lenin".

—Opreşte în faţa poştei! ordonă Sokolov. Vom continua pe jos. Este aproape şi n-are sens să facem mult zgomot.

Adresa ce le fusese indicată îl conduse la unul din marile şi elegantele blocuri de locuit din piaţa „Slaveikov".

Primul intră Branko şi începu să caute, pipăind, butonul pentru iluminatul scărilor, dar cum îl apăsă, înjură pe înfundate:

— Şi asta se numeşte burghezie: o casă ca un palat şi mai întuneric decât în iad.

— Aşa le trebuie, replică Spas, care până atunci tăcuse. Lasă-i să se înghesuie pe întuneric.

— Iară vorbă multă, spuse Sokolov. Branko, dă-mi

bricheta.

Singur Branko, din toată grupa, avea brichetă. Când îşi aprinsese pentru prima dată cu ea o ţigară, cu un gest specific, la o adunare de dimineaţă, declarase că era un „trofeu“. Ce însemna acest „trofeu“ nu explicase, dar pentru nimeni nu era greu să priceapă că o cumpărase de la talcioc.

Îndreptând flacăra tremurândă spre inscripţiile de pe cutiile poştale, Sokolov descoperi numele căutat.

— Aici sunt, zise el şi stinse bricheta.

Cei trei investigatori erau învăluiţi în întuneric. Dibuind cu mâinile parapetul de stejar, păşeau în sus fără zgomot. Lumina îndepărtată de pe stradă, ce se reflecta pe pereţii de marmură ai scărilor, le făcu urcarea mai uşoară. Sokolov se opri în faţa unei uşi şi aprinse din nou bricheta, dar o stinse repede, deoarece, dintr-o ochire, zărise, scris cu litere mari, numele pe tăbliţa din faţa lui. Aşteptă aproape un minut, să respire, şi apăsă pe butonul soneriei.

Auzi un sunet îndepărtat, o trântitură, paşi şi o clipă după aceea uşa se deschise. Sub lumina revărsată de globul de cristal din antreu, apăru un bărbat solid, în jur de şaptezeci de ani, cu părul alb şi tuns scurt. El zâmbi binevoitor şi, retrăgându-se într-o parte, arătă amabil cu mâna:

— Vă rog, poftiţi. Bine că aţi venit repede.

Bărbatul vorbea ciudat, puţin din gât, parcă nu era

bulgar. Asta observară cei trei investigatori. El îi introduse într-un hol spaţios, în care numai undeva, în fund, licărea o lampă de noptieră, pusă pe un cămin splendid.

— Intenţionat n-am aprins lumina, ca să nu atragem atenţia, explică bărbatul, aşa se vede şi mai bine.

Abia acum cei trei observară că, într-un fotoliu-şezlong, în faţa căminului, mai era cineva. Cum se apropiară, de acolo se ridică o femeie în vârstă, pe umeri cu un şal lung până la pământ.

— Bine aţi venit, zise ea blând şi le întinse mâna. Luaţi loc.

Sokolov remarcă faptul că nici ea nu vorbea curat bulgăreşte. Branko şi Spas rămaseră în picioare. Nu le explicase cum stau lucrurile, nu înţelegeau de ce veniseră aici, unde nu era nici pomeneală de jucători de noroc.

— Iertaţi-ne că v-am alarmat, dar amândoi am considerat că este normal, începu bărbatul. Întotdeauna am urât oamenii care joacă cărţi. Şi, întorcându-se spre Sokolov (cine ştie cum sesizase că tocmai el era superiorul), spuse: Veniţi.

Amândoi se duseră lângă fereastra ce ocupa întregul perete sudic al holului.

Între cele două draperii grele şi lungi până în pământ exista o crăpătură de aproape o palmă. Gazda, care era mai înaltă cu două palme decât Sokolov, aruncă o privire afară, rămase aşa un minut-două, apoi se retrase şi zise:

— Uitaţi-vă în blocul de vizavi, acolo unde arde lumina.

Sokolov îşi lipi fruntea de geam. În primul moment nu văzu nimic în afară de pătratul luminos al ferestrei. Distanţa dintre cele două blocuri nu era mică. Le despărţea piaţa şi Sokolov rămase uimit de agerimea ochilor acestui om în vârstă. Dar foarte repede şi privirea lui se obişnui şi începu să desluşească siluete omeneşti.

Gazda, care se uita şi ea peste umărul lui Sokolov, păru a-şi da seama de dificultatea acestuia, pentru că se întoarse spre soţie şi-i spuse:

— Darling, where have you put my field glasses?

— On the armchair, I think... [1]

Branko şi Spas se uitară unul la celălalt, dar Sokolov auzi bine că replicile schimbate erau în limba engleză. Nu le înţelesese sensul, dar imediat îşi explică vorba din gât a celor doi.

În timpul acesta bărbatul începu să caute prin lucrurile aflate în fotoliul din apropiere, apoi se-ndreptă spre el.

— Iertaţi, zise, şi-i dădu lui Sokolov un binoclu. Aşa-i mai bine.

Sokolov luă binoclul, şi-l apropie de ochi şi imediat exclamă:

— Minunat!

Acum fereastra de vizavi venise aproape de el. Vedea atât de clar, încât, pentru o clipă, avu sentimentul că intrase în celălalt apartament.

Gazdele aveau dreptate. Patru bărbaţi, toţi fără haine, iar doi dintre ei şi cu mânecile suflecate, jucau cărţi. Se observau foarte bine scrumierele pline, cu vârf, şi teancurile de bani din faţa fiecăruia.

Sokolov se miră cum de aveau curajul să joace cu geamul deschis, dar cum mişcă binoclul îşi explică. Camera de vizavi se afla la etajul al patrulea al blocului. Arborii din piaţă se ridicau până la cornişa blocului şi de aceea erau siguri că nimeni nu-i putea observa. Bineînţeles, nu se gândiseră că o mică deschizătură printre crengi îi poate trăda.

El îi cercetă unul câte unul şi, după ce se încredinţă că nu cunoaşte pe nimeni, îi făcu semn lui Branko să se apropie.

Branko atât aştepta. Nerăbdător şi curios să afle ce se întâmpla, traversă fără zgomot holul şi, abia ridică binoclul, că exclamă:

— Oho, barbut! Lucru mare! Şi, cum spuse asta, aproape strigă: Oh-ho, mi-ai picat în mână, în sfârşit!

Sokolov se simţi jenat faţă de familia necunoscută, dar Branko rupse din nou tăcerea:

— Iată, persoana aeeasta înaltă din dreapta este Contele, tovarăşe şef, iar cel de vizavi de el, Garsona. Ce mai combinaţie!

Auzind de Conte şi de Garsona, nici Spas nu se putu abţine şi veni lângă fereastră. Sokolov miji puţin ochii şi

rămase gânditor.

— Cine sunt ceilalţi? întrebă Spas.

— Necunoscuţi, răspunse Branko.

—Victime?

— Cu siguranţă, mai ales dacă au picat pe mâinile acestor tâlhari.

— Ce consideri că trebuie să facem? întrebă Sokolov.

Sokolov se întoarse către gazde:

— Ne cerem scuze că v-am tulburat odihna, dar se impune să mai rămânem puţin.

— Simţiţi-vă ca la dumneavoastră acasă, răspunse bărbatul. Altfel de ce ar fi fost nevoie să vă mai chemăm?! Şi apoi noi ne-am făcut somnul. Oamenii bătrâni se culcă devreme, se scoală devreme.

Sokolov dădu din cap în semn de mulţumire, îi ordonă lui Branko să-i urmărească pe jucători şi-l trimise pe Spas să cerceteze câte intrări avea blocul, dacă sunt deschise şi dacă există portar.

— În general verifică totul şi întoarce-te imediat, încheie.

Gazda îl conduse până la uşă şi, întorcându-se din nou în hol, deschise braţele:

— Dacă trebuie să aşteptăm, vom aştepta. Luaţi loc.

Sokolov se lăsă într-un fotoliu lângă el. Aceşti oameni în vârstă îi deveniră simpatici, dar dintr-o dată se simţi stânjenit – cum să înceapă o discuţie firească. Îl salvă

gazda.

— Urăsc jocurile de noroc, zise el apăsat. De când i-am văzut că joacă, am luat hotărârea să anunţ miliţia.

— Când i-aţi descoperit? întrebă Sokolov.

— Să fi fost pe la ora trei. M-am trezit şi m-am dus să deschid fereastra să se răcorească puţin. Am văzut că vizavi este lumină. M-am uitat mai atent şi imediat am înţeles că sunt cartofori.

Acum accentul străin în vorbă sună şi mai pregnant. Sokolov întrebă:

— Scuzaţi-mă, vă rog. Dar mi se pare că sunteţi străini.

— Bulgari curaţi, zâmbi bărbatul. Eu sunt din Cucuş, iar nevasta mea este din Ohrida. Aproape treizeci de ani am pribegit prin lume şi ne-am întors de curând. Încă nu ne putem obişnui, iar uneori încurcăm limba.

— Unde aţi fost? se interesă Sokolov numai şi numai ca să continue discuţia.

Gazda, care se vedea că este limbută, povesti pe scurt cum, în timpul primului război mondial, a fugit cu fratele său. La început s-au dus în Italia, dar apoi au trecut în sudul Franţei, unde şi-au deschis o lăptărie. Le-a mers bine şi în câţiva ani agonisiseră ceva bani.

— Într-o zi, fratele meu dispăru. Nu s-a întors nici seara, nici a doua zi de dimineaţă. M-am speriat şi pe unde nu l-am căutat, dar de el nici urmă. Peste o săptămână am aflat că jucase la cărţi tot capitalul nostru,

se urcase într-un vapor şi nici până în ziua de astăzi nu ştiu unde a plecat. Nu l-am mai văzut, n-am mai auzit de el. De atunci am început să urăsc jocul şi jucătorii de cărţi. Mă bucur că în Bulgaria jocurile de noroc sunt interzise prin lege. Aşa şi trebuie să fie. Am urât şi Franţa din această cauză şi am plecat în Argentina, unde, pasămite, pe vremea aceea se simţea foamea de braţe de muncă – aşa cel puţin spuneau agenţii companiilor americane. Mulţi săraci au pornit într-acolo, în speranţa că se vor pricopsi. Ei, în asemenea îmbulzeală de şomeri, ce uşor ţi se poate suge sângele! Aşa a şi fost. Când am înţeles că nici aici nu mă voi pricopsi, am plecat spre Canada. În sfârşit, am avut noroc, m-am pus pe picioare şi m-am căsătorit.

— Spune, spune cum a fost cu nunta, a intervenit şi ea în discuţie.

— Mi-au trimis-o din Bulgaria. Există asemenea birouri de căsătorii, îţi alegi după fotografie pe cineva şi cum o ieşi, o ieşi.

— Vasăzică, un fel de joc de noroc, aruncă vorba Sokolov.

Cei trei începură să râdă.

— Aşa reiese, răspunse gazda, dar, după cum vedeţi, am câştigat – şi, întorcându-se, mângâie părul cărunt al soţiei. Am stat în Canada mai mult de douăzeci de ani. Era să ne întoarcem mai devreme, dar a venit războiul şi

ne-a dat planul peste cap. Slavă domnului, am economisit ceva şi, în sfârşit, iată-ne în patrie. Suntem mulţumiţi. Aici treburile au început să meargă deja, se vede că poporul va începe în curând să trăiască bine.

Sokolov asculta cu interes. Observând că cercetează camera mobilată confortabil, gazda lămuri:

— Nimic de aici nu este al nostru. Am cumpărat totul de la un evreu care se expatria. Ne-a vândut foarte avantajos.

Soneria de afară le întrerupse conversaţia. Peste o clipă intră Spas, însoţit de gazdă.

— Totul este în ordine, tovarăşe şef, anunţă el imediat. Este deschis. Am descoperit şi în ce apartament sunt. Am găsit şi un martor – responsabilul birtului. Abia sosise.

Branko, rămas la postul de observaţie şi care urmărise tot timpul, zise şi el:

— Nu are niciun sens să mai aşteptăm. Cine ştie dacă vor termina, şi deja se luminează.

— Just, fu de acord Sokolov şi se adresă apoi gazdelor: Vă mulţumim pentru serviciul făcut şi pentru primire. Am să vă mai caut.

— Aici suntem, răspunse bărbatul. Şi să ne mai cinstim ca pe la noi.

— Numai să avem pentru ce, spuse Sokolov.

— Chiar şi pentru că ne-am cunoscut şi este suficient...

Peste puţin timp cei trei coborâră în piaţă. Fereastra

jucătorilor continua să fie luminată. Mijeau zorile. Treptat, deasupra clădirilor cerul căpăta o culoare cenuşiu-deschisă.

— Trebuie să ne grăbim, zise Sokolov, uitându-se în jur. În curând străzile vor fi împânzite de oameni.

— Ce atâta ceremonie, o tăie Branko. Dăm buzna şi gata.

Spas aduse un bărbat de vârstă mijlocie, grăsuliu şi roşu la faţă, care se înclină slugarnic.

— Bună dimineaţa. Spuneţi numai ce trebuie să fac şi gata, zise el. Eu şi altă dată i-am ajutat pe băieţii dumneavoastră.

Lui Sokolov nu-i plăceau tipii de genul acesta – se comportă ca nişte lachei, se învârtesc în jurul oamenilor legii, şi mai tot timpul fac ceva ilegal. De aceea fu mai distant:

— Vei privi numai. Te luăm ca martor.

— S-a făcut! răspunse milităros bărbatul şi se înclină uşor.

— Spase, tu rămâi în faţa uşii de afară, dar pe trotuar.

Spas dădu din cap tăcut, iar Sokolov, Branko şi responsabilul birtului se pierdură în întunericul blocului.

Cel mai agitat dintre toţi era Branko. Îşi şi imagina uluirea cu care Garsona va întâmpina apariţia lui inopinată. Simţea că, în sfârşit, va fi satisfăcut. Bineînţeles, Branko nu bănuia că nici Sokolov nu era mai puţin

emoţionat decât el. Nu ştia că acesta avea de rezolvat nişte socoteli mai vechi cu Contele.

... Abia fusese angajat la Direcţie. Se întâmplase ca în primele zile să primească o sarcină urgentă. La restaurantul „Musala“ se adunau câţiva bărbaţi. Se presupunea că aveau să organizeze jocuri de cărţi. Trebuia să îi urmărească şi să afle unde se vor duce. Înainte de plecare, inspectorul secţiei, Măngov, îi atrăsese atenţia să fie foarte precaut, deoarece din grup ar face parte şi renumitul cartofor Contele. Sokolov nu-l cunoştea, nici nu auzise de el. Portretul verbal pe care-l primise era complet dar pentru prima oară trebuia să descopere o persoană în felul acesta.

Restaurantul era ticsit. Plouă mărunt, o ploaie de toamnă, şi oamenii se înghesuiau în local. Când îşi amintea de seara aceea, Sokolov se mira întotdeauna de naivitatea de care dăduse dovadă. Încercase, chipurile, să fie natural, să se comporte firesc şi să nu trădeze cu nimic; că era omul miliţiei, şi totuşi, cum îi văzuse pe Conte şi compania lui, totul se încurcase. Lipsa de experienţă sau teama de a nu-i scăpa îl făcuse să nu-şi poată controla comportarea şi se dăduse singur de gol. Bineînţeles că atunci nu bănuise nimic. I se păruse că totul merge bine, dar la prima răspântie cei patru dispărură, de parcă intraseră în pământ. Rămas singur pe trotuar, pur şi simplu nu-i venise să creadă. Fugise înainte, se întorsese,

intrase în câteva blocuri şi, când, în sfârşit, înţelesese că îi scăpase şi totul eşuase, îi venise să plângă de necaz. Ploaia continua să cadă încet, monoton, hainele îi absorbeau umezeala, pe faţă îi curgeau şiroaie subţiri, ca nişte lacrimi, şi el continua să stea în acea intersecţie descumpănit. Avea sentimentul că îşi bătuseră joc de el şi din nou în suflet începuse zbuciumul revoltei faţă de soarta ce-i fusese hărăzită fără voia lui. Nemulţumirea că îl rupseseră de ziaristică, profesiune căreia voise să i se dedice în totalitate, că era nevoit să umble ca un ogar pe urmele acestor tipi declasaţi, să ţopăie prin băltoace, cu hainele pătrunse de atâta umzeală, se amplifica odată cu ploaia care se înteţea şi ea.

Îi fusese ruşine să se întoarcă la unitate sau să dea telefon că îi scăpase pe cartofori şi pornise aşa, fără nici o direcţie. Sofia i se părea urâtă şi neprietenoasă. Străzile înnoroite, becurile electrice abia licărind, pe alocuri atârnând în gol, clădirile distruse de bombardament – de toate acestea îi era dintr-o dată lehamite. Nu îl înviorase nici paharul de vin acru, pe care-l băuse la restaurantul „Musala". Se întorsese acolo nu atât pentru vin, ci cu ascunsa speranţă că poate îl zărea pe vreunul dintre jucători. Ajunsese acasă după miezul nopţii, ud până la piele şi istovit, parcă ar fi mers pe jos ore în şir în munţi.

Dimineaţa nu îndrăznise să-şi mai privească colegii. I se părea că ştiau de cele întâmplate şi că râdeau de el. Abia

spre prânz îl întâlnise inspectorul Măngov şi, zâmbind, îi spusese:

— Ce-i, se pare că ţi-au scăpat, ai?

Se tulburase şi, până să explice, inspectorul adăugase consolator:

— Nu te necăji, fiecare dintre noi a trecut printr-asta. Este mai bine aşa. Contele a pus mâna pe nişte prostănaci provinciali şi, până nu-i despoaie, nu se va astâmpăra. Mai devreme sau mai târziu punem noi mâna pe el.

Sokolov clipea vinovat şi se mira de ce inspectorul nu era supărat şi de unde ştia aceste amănunte. Că mai devreme sau mai târziu va pune mâna pe Conte, îşi jurase, dar jignirea nu-i dispăruse. Şi nu numai că nu-i dispăruse, dar peste câteva zile, când aflase ce se întâmplase, i se accentuase şi mai mult.

Contele îl recunoscuse că era de la miliţie încă din clipa apariţiei sale în restaurant. Zăbovise dinadins, iar apoi îi venise ideea să organizeze o mică glumă. Ar fi putut să-şi determine comesenii să se strecoare unul câte unul şi să se adune la locul de joc stabilit, dar n-o făcuse. Se ridicaseră şi, demonstrativ, plecaseră „pachet “ în faţa lui. Nu voiseră să-l joace prea mult, de aceea, încă la intersecţia dintre strada „Rakovska” şi „Patriarha“ cotiseră spre locul viran şi, ascunşi după camioanele garate acolo, îi urmăriseră neputincioasa rătăcire. Îşi continuaseră drumul când văzuseră că el se întoarce spre piaţa

„Slaveikov”. Inspectorul aflase aceste amănunte încă din dimineaţa următoare. Contele, care îi era un „vechi client”, îi telefonase şi îl rugase ca altă dată să nu mai trimită pe urmele lui „băieţi atât de neexperimentaţi”, întrucât asta îl jignea. Considera că se cunosc suficient de bine şi că trebuia să se comporte cu demnitate faţă de el.

Când aflase toate acestea, Sokolov rămăsese înmărmurit. Era inexplicabilă pentru el obrăznicia acestui tip, îl uluia impertinenţa lui de a discuta astfel cu un vestit, inspector criminalist...

Acestea se întâmplaseră în primele luni ale activităţii sale în domeniul criminalisticii. Pe atunci nu ştia nimic despre lumea interlopă, nu-i cunoştea moravurile şi psihologia, abilitatea ei îi era străină, şi încă multe, multe alte lucruri nu ştia şi nu înţelegea...

De atunci Sokolov îl întâlnise nu o dată pe Conte, şi sub arest, şi liber, dar ştia că ar încerca o adevărată plăcere să îl prindă personal. Poate că de aceea urca acum câte două trepte deodată.

Din fericire, uşa în faţa căreia se opriseră nu avea vizor, ceea ce îi scoase din încurcătură, scutindu-i să mai născocească trucuri pentru a le deruta pe gazde şi a le determina să deschidă mai repede. Cu toate acestea, prudenţa nu era inutilă şi Sokolov îl obligă pe gestionar să rămână în faţa uşii, iar el şi Branko se pitiră de o parte şi alta.

Între primul şi al doilea sunat trecură câteva minute, şi din apartament nu se auzea niciun zgomot care să sugereze că înăuntru existau oameni. Sokolov îşi roti privirea. Dacă greşiseră?

Abia după ce soneria răsună a treia oară, uşa se întredeschise uşor. Era suficient. Pe neaşteptate, Branko puse piciorul în deschizătură şi împinse atât de puternic uşa, că bărbatul dinăuntru aproape că zbură. Trebuia acţionat fulgerător, altfel totul se ducea de râpă.

Cei doi investigatori dădură buzna în apartament, urmaţi de responsabil, care era din ce în ce mai uimit. Dar, oricât de mult se grăbiră, imediat după intrarea în cameră înţeleseseră că întârziaseră. Poate că numai cu câteva secunde, dar întârziaseră. Acesta fu primul lucru pe care îl constatară.

În afară de Conte şi Garsona, în cameră era încă un grăsuliu, cu părul rar. Toţi trei erau asudaţi, dar stăteau calmi în jurul mesei. În faţa fiecăruia era câte o ceaşcă de rachiu şi nimic altceva. Nicio urmă care putea să indice că nu demult aici se jucaseră jocuri de noroc. Prin fereastra deschisă intra răcoarea dimineţii, iar perdeaua trasă se legăna uşor de curentul ce se făcuse.

Fața lui Branko se făcu neagră, iar din ochii-i negri ieşeau flăcări.

Sokolov cercetă încă o dată cu privirea întreaga încăpere, nu-i acordă nicio atenţie Contelui şi se adresă lui

Garsona:

— Ei?

Garsona arătă cu capul spre ceşti:

— După cum vezi, şefule, tragem câte un pic şi pălăvrăgim.

— Văd, văd, spuse ironic Sokolov. Şi ca mezelic aţi mâncat zarurile şi pachetele de bani?

— La nimereală, ridică din umeri Garsona.

Contele continua să tacă, dar ochi-i perfizi erau strânşi în semn de batjocură.

Lui Sokolov îi era clar de ce se purtau ei aşa de impertinent. Jucătorii versaţi cunosc legile mai bine chiar decât avocaţii şi erau convinşi ca nimic nu li se poate întâmpla. Fără dovezi materiale şi proces-verbal de constatare, făcut la faţa locului, că au fost prinşi în timpul jocului, nimeni nu era în stare să-i trimită în faţa procurorului. Căutarea zarurilor se dovedea a fi inutilă. Adesea aceste mici oscioare intrau într-o secundă în stomacul unuia dintre jucători. Mai greu se ascundeau cărţile sau ruleta, dar şi aceasta era fără importanţă, dacă nu găseai banii care se jucau. Iar acum nu erau nici zaruri, nici bani. Nu, banii nu se puteau ascunde atât de uşor. Erau mulţi şi Sokolov ştia că-i vor găsi.

Branko, fără să mai aştepte vreo invitaţie, începu să scotocească prin cameră. Erau foarte puţine obiecte de mobilă şi nu-i era greu să verifice peste tot. Tocmai se

pregătea să caute şi în celelalte încăperi, când dinspre antreu se auzi soneria.

Sokolov făcu semn cu mâna să nu se mişte nimeni şi se duse singur să deschidă.

Era Spas, care abia mai sufla de oboseală.

— Jos... în piaţă..., zise el cu respiraţia întretăiată. Au aruncat totul acolo.

— Du-te repede înapoi! ordonă Sokolov. Venim şi noi imediat.

Spas zbură pe scări, iar el se întoarse în cameră, se duse lângă fereastră şi se aplecă peste pervaz. Oricât de săracă era lumina în piaţă, se vedea totuşi bine că jos pe trotuar era parcă vărsat un sac de bancnote. Rămase aşa până ce apăru Spas, apoi se întoarse şi, făcându-i cu ochiul, în bătaie de joc, lui Garsona, îi spuse:

— V-aţi curăţat, ai?

Garsona ridică din umeri, în semn de „ce să facem?”

— Bine, dădu din cap Sokolov. V-au fost de prisos, i-aţi aruncat. Noi îi vom aduna, n-o să ne precupeţim nici vremea, nici truda. Măcar îmi spui câţi sunt?

— N-o să-i număraţi? răspunse Garsona. Şi nici nu ştiu.

— Aproximativ!

— În jur de jumătate de milion.

Sokolov fluieră a mirare.

— Măi, da de unde aşa o suma? Asta-i victima? arătă el spre bărbatul cu părul rar. Cine este, că nu l-am întâlnit

până acum?

— Un necunoscut.

— Înseamnă că nu-i novice, dacă v-a făcut să jucaţi tontoroiul până-n zori, şi nu l-aţi putut jefui.

— Câştiga, îi mergea bine, răspunse Contele.

— Nu te-am întrebat pe tine! îi tăie scurt Sokolov. Vom avea timp să ne întâlnim şi să discutăm mai pe îndelete.

Necunoscutul urmărea tăcut discuţia şi-şi ştergea cu o batistă sudoarea de pe faţa-i roşcovană.

— Daţi-mi buletinul, zise Sokolov şi apoi, cercetându-l mai adăugă: Aşa am şi presupus. Cum au reuşit să vă aducă tocmai de la Plovdiv? Cu ce vă ocupaţi?

— Am fost farmacist! răspunse, bâlbâindu-se, bărbatul.

— Şi după ce v-au naţionalizat farmacia aţi hotărât să recâştigaţi prin hazard tot ce aţi pierdut? V-aţi gândit bine şi aţi picat pe mâini şi mai bune. Cât aţi lăsat?

— Toţi am participat egal, interveni Garsona, dar Sokolov îi făcu semn cu mâna să-şi vadă de treabă.

— Şi dumneavoastră câştigaţi, aşa-i?

— Aşa ceva, răspunse în doi peri bărbatul.

— Ingenios ticluit, dădu din cap Sokolov, ce mai! Nu avea sens să mai vorbească. Cum să-i explice acestui grăsun că, dacă picase în mâinile Contelui şi ale lui Garsona, ei îl aranjau cu atâta măiestrie, că avea să-i ţină minte toată viaţa. Cunoştea şiretlicurile jucătorilor versaţi. Era convins că individul de la Plovdiv câştigase. Câştigase

şi cu siguranţă ar fi câştigat mai departe, dar nu ştia ce îl aştepta până la urmă.

După ce îşi notă numele celui din Plovdiv, Sokolov îi restitui buletinul.

— Precis că ne vom mai vedea, dar pentru orice eventualitate să nu uităm, zise el şi se întoarse spre ceilalţi: Acum să mergem, nu?

Garsona zâmbi acru.

— Nu vrei?

—N-are sens, şefule.

— Aşa crezi tu?

— Ştii că este inutil.

— Dar banii? Spui că-s aproape jumătate de milion. Ăştia-s bani, nu glumă.

— Treacă de la noi, nu-i pentru prima oară.

— Şi totuşi, un mic proces-verbal, ce ziceţi? Altfel ce să facem cu banii?

Sokolov era sigur că ei nu vor fi de acord să semneze procesul-verbal şi nu se înşelă.

— De data asta nici vorbă. De ce să complicăm lucrurile?

— Dar mai târziu?

— Vorbim atunci, răspunse Garsona şi în ochii lui străluciră scântei ironice. Pentru moment şi atât e suficient. Ce, nu sunteţi mulţumiţi? V-aţi justificat leafa.

Sokolov nu se înfurie. Cunoştea bine limba ascuţită a

acestor recidivişti, cunoştea şi ura lor faţă de puterea de stat.

— Ai dreptate, răspunse el. Nu ne-am pierdut zadarnic timpul, dar voi aţi rămas cu degetu-n gură.

— Nu ne duce grija. La noi e ca la stat – niciodată nu se pierde nimic.

— Aşa să fie, zâmbi Sokolov. Atunci nu ne mai rămâne nimic altceva decât să ne dorim o nouă întâlnire.

Avea motive să-i aresteze chiar dacă nu fuseseră prinşi în timpul jocului, dar consideră mai raţional să lichideze incidentul prin confiscarea banilor. La un interogatoriu mai amănunţit unul dintre ei ar fi mărturisit şi firul ghemului s-ar fi desfăcut, dar apoi, la tribunal, ar fi renunţat cu siguranţă la declaraţii, susţinând că fuseseră siliţi să le dea.

La plecare Sokolov nu îi aruncă nici măcar o privire Contelui, care nu mai îndrăznise să scoată nicio vorbă şi tot timpul stătuse sfidător lângă perete. Şi poate că numai pentru el, pentru acea veche ură faţă de îndrăzneala şi atitudinea lui batjocoritoare, spuse accentuând;

— În fundul pământului de-ar fi să vă ascundeţi, şi tot am să vă prind!

După care ieşi.

Sokolov nu se îndoia că aveau să joace şi în zilele următoare. Odată ce mizaseră pe asemenea sume, era exclus să nu se continue jocul, altfel de ce se lăsaseră atât

de uşor prădaţi de omul din Plovdiv.

Sokolov cobora sprinten scările. Era mulţumit. Dacă mai punea mâna pe ei încă o dată, nici Contelui, nici lui Garsona nu le mai mergea, aveau să plătească scump că jefuiseră şi ruinaseră în ultimele luni zeci de oameni naivi. Ştia că amândoi folosesc zaruri măsluite, dar îi era greu să dovedească.

Afară se lumina de-a binelea. Pata de cer de deasupra pieţei pălise, anulând astfel lumina slabă a becurilor electrice.

Branko, Spas, responsabilul şi încă vreo doi bărbaţi necunoscuţi, împrăştiaţi pe trotuar şi în piaţă, continuau să adune bancnotele aruncate pe geam.

— Mulţi bani, multă nebunie! strigă Branko, văzându-l şi-i arătă şapca, burduşită cu bancnote.

— Parcă au aruncat bilete vechi de tramvai, fir-ar ei de tâlhari, zise Spas, care, călcând cu piciorul o bancnotă de o mie de leva, se aplecă, o luă şi o puse peste celelalte, pe care le ţinea strâns cu mâna stângă lângă corp.

— Le-a împrăştiat vântul ca pe nişte fulgi prin toată piaţa, mormăi Branko şi se repezi alergând după o altă bancnotă, care tocmai zburase lângă linia de tramvai.

Sokolov privi spre ceasul Ministerului Învăţământului.

— Trebuie să ne grăbim. Peste puţin timp vor invada piaţa şi oamenii, şi tramvaiele, şi ne vom face de râs. Dar ăştia cine sunt? arătă cu capul spre cei doi necunoscuţi.

— Nişte trecători, muncitori. Se duceau la serviciu şi i-am rugat să ne ajute.

Sokolov zări o bancnotă lipită de-o margine a bordurii şi se aplecă după ea. Apoi o descoperi pe a doua, pe a treia...

Branko se foia încolo şi încoace, dar tot timpul întorcea capul după responsabil şi după cei doi bărbaţi, de teamă ca vreunul din ei să nu bage vreun miar prin buzunare.

Sokolov îl observă şi îi spuse zâmbind:

— Ce-i cu tine? I-ai pus să-ţi muncească şi n-ai încredere în ei?

— M-am săturat să dau numai peste potlogari, bolborosi Branko. Se auzi un sunet îndepărtat de tramvai. Acum ne-am aranjat, spuse apoi, privind în jur.

— Noi am terminat, îl linişti Sokolov şi dădu cu piciorul în nişte frunze căzute, sub care se zăriră o bancnotă şi o hârtiuţă pătrată. Le luă şi vru să arunce hârtiuţa, dar ceva scris cu litere mari îi reţinu atenţia. Se gândi o clipă şi băgă hârtiuţa în buzunar.

Cei doi necunoscuţi şi responsabilul birtului veniră lângă ei.

— Gata, tovarăşi, nu mai sunt, zise responsabilul şi le întinse un teanc de bancnote.

— I-ai numărat? întrebă Branko.

— Ce să-i mai număr, sunt amestecate – de câte cinci sute şi de o mie.

— Am găsit şi bonuri[2], strigă celălalt bărbat. Le-a pierdut cineva sau au fost aruncate cu aeroplanul?

— Aşa ceva, răspunse ambiguu Sokolov. Oricum, vă mulţumim. Măcar să nu întârziaţi la serviciu.

Cei doi îşi aprinseră câte o ţigară, salutară şi porniră. Plecă şi responsabilul, înclinându-se din nou, uşor, şi zise:

— Oricând sunt la dispoziţia dumneavoastră. Ştiţi unde să mă căutaţi.

Sosi şi Spas, se aşeză pe vine şi începu să aranjeze bancnotele de pământ, bătându-le ca pe o pereche de cărţi.

— Chiar dac-au mai rămas pe ici-pe colo, le vor găsi săracii, mormăi.

— De ce eşti atât de sigur că vor fi săraci? întrebă Sokolov.

— Care-i bănosul ăla care o porneşte cu noaptea-n cap pe stradă? i-o tăie Spas. Văzând că Branko stă cu faţa-n sus şi cercetează pomii, îi zise: Ia mobilizează vrăbiile să adune ce a mai rămas...

Primul tramvai trecu pe lângă ei, hodorogind, şi le acoperi cuvintele.

— Gata cu vorba, ordonă Sokolov. Să mergem....

Întorşi la Direcţie, găsiră camera de serviciu plină de oameni. Vorbeau de-a valma. Nu se înţelegea nimic.

— Ce se întâmplă aici? îi certă Sokolov. Suntem la bâlci?

Lumea tăcu. Dar, înainte de a-şi ocupa locul la birou, auzi o voce răguşită de femeie:

— Asta-i obrăznicie!

Se întoarse. Ceilalţi se retraseră şi în faţa lui apăru o fată tânără. Atât de frumoasă, că de câteva ori o măsură fără să vrea din cap până-n picioare. Apoi întrebă:

— Care-i obrăznicia?

— Să reţineţi oamenii, îşi scutură fata capul.

Pletele blonde şi lungi îi tremurară, iar în ochii mari şi verzui, care se măriră şi mai mult, îi străluceau flăcări mici, impertinente.

Sokolov se gândi că poate se întâmplase o greşeală şi fata era reţinută fără motiv, de aceea întrebă mai calm:

— Cine v-a reţinut?

— Eu, tovarăşe inspector, făcu un pas înainte plutonierul.

— Ce s-a întâmplat?

— Este cam neplăcut în faţa tuturor, bâigui plutonierul, dacă se poate...

— Stai, stai, îl opri Sokolov şi-i cercetă şi pe ceilalţi. Ăştia pentru ce sunt aici? îl întrebă pe ofiţerul de serviciu.

— Cei trei sunt cu dânsa, arătă acesta spre tinerii rezemaţi de perete.

— Şi ăla? privi Sokolov spre bărbatul în pufoaică unsuroasă care stătea pe scaun, lângă sobă, şi mormăia ceva.

— L-au văzut fugind dinspre părculeţul de lângă spitalul „Maicin dom“, l-au suspectat, l-au arestat şi l-au

adus aici. Nu ştiu ce a făcut, dar este beat criţă.

— Dumneavoastră? — se adresă spre un conductor de tramvai, care stătea lângă uşă, cu geanta aruncată pe umăr.

— Eu am venit singur..., începu acesta.

— Abia a intrat, adăugă ofiţerul de serviciu.

— Mă duceam la serviciu, sunt schimbul întâi, continuă conducătorul, şi tocmai traversam strada „Kozloduk", când am zărit două pisici trăgând ceva prin mijlocul drumului. M-am apropiat şi ce văd..., se opri o clipă, parcă pentru a stârni interesul..., o mână de om.

Toţi îşi reţinură respiraţia. Sokolov încruntă sprâncenele:

— Ce, ce?

—O mână de om! accentua conductorul şi-şi arătă mâna.

— Cum aşa, mână?! se miră Sokolov.

— O mână ca orice mână, tăiată până la cot.

— Ai văzut bine, nu cumva picoteai?

— Aşa cum v-am spus, m-am speriat, dar şi pisicile au fugit. Am ocolit-o de câteva ori şi, când am văzut că nu mă înşel, am fugit repede aici. Să vă spun, şi dacă doriţi...

— Unde-i povestea asta?

— Între strada „Kozlodui" şi „Bratia Miladinovi". Probabil că mai este acolo, dacă n-au târât-o undeva...

Sokolov privi în jur şi, văzând că în afară de ofiţerul de

serviciu n-avea pe altcineva disponibil (de Branko şi Spas avea nevoie), spuse:

— Mergeţi imediat cu dânsul. Arătă spre conductor, şi vedeţi cum stau lucrurile.

— Este aproape, zise conductorul, ajungem imediat.

— Daţi alarma dacă este ceva serios.

Cei doi ieşiră.

Camera de serviciu se linişti. Sokolov îşi trecu mâna pe faţă şi-şi ridică apoi capul.

— Spuneţi acum ce s-a întâmplat? întrebă el incert, dar privi spre plutonier, care începu să vorbească primul.

— Făceam rondul de noapte. La un moment dat am auzit un râs de femeie şi voci pălăvrăgind. Ne-am aprppiat şi ne-am uitat pe geam.

— Ce fel de geam? Unde? îl întrerupse Sokolov.

— Pe strada „Chiril şi Metodiu“, într-o curticică interioară există un atelier, nu ştiu ce fel de atelier. Ne-am uitat printr-o gaură şi ce vedem...

Plutonierul se opri şi făcu o faţă mirată. Sokolov pricepu îndată despre ce era vorba şi i-o luă înainte:

— Orgii, nu-i aşa?

Se părea că plutonierul nu pricepuse ce-i aia orgie, căci continuă:

— Nu ştiu ce au făcut, dar..., tăcu, se apropie de Sokolov şi-i şopti ceva la ureche.

Sokolov zâmbi, privind spre fată.

— Unde sunt celelalte femei? întrebă el.

— Au mai fost încă două, dar au fugit.

— Măi da' viteze mai sunt! Cine erau?

— De unde să ştiu, tinere ca ea, arătă el spre fată.

Aceasta îşi scutură din nou capul şi îşi umezi, buzele puternic rujate, privi arogant, dar se vedea clar că îi scăzuse îngâmfarea de la început.

— Bine, dădu din cap Sokolov, vor spune ei cine au fost. Eşti liber.

Plutonierul salută şi ieşi.

— Povestiţi acum ce aţi făcut? întrebă Sokolov cu o doză de plictiseală, nu numai pentru că resimţea deja oboseala, dar şi pentru faptul că asemenea istorii îl agasau. Această fiinţă impertinentă, în plină pubertate, care credea că marea e până la brâu, şi care abia dacă îşi dă seama că a săvârşit un delict! Dacă şi celelalte două erau ca ea, le rezolva uşor. Nu îi plăcea îndeosebi unul dintre băieţi, care avea înfăţişarea unui desfrânat versat. Niciunul din cei patru nu răspunse. Vă întreb ce-aţi făcut toată noaptea? ridică tonul, dar fiindcă nici de astă dată nu primi răspuns se adresă lui Branko, care împreună cu Spas aranjau şi numărau banii: Bagă-i la arest, să se mai gândească, şi vom vedea pe urmă ce facem cu ei.

Numai fata nu încercă să protesteze şi îl urmă prima pe Branko. Sokolov zâmbi în urma lor. Îi plăcea fata – şi înfăţişarea, şi comportarea, şi caracterul ei –, dar, dacă

pornise atât de devreme pe drumul acesta, nu va ajunge departe. Luase hotărârea de a-i trimite câteva ore la arest, cu singurul scop de a-i face să recunoască totul chiar azi.

Beţivul cu pufoaică dormea pe scaun. Prin fereastră năvălea lumina alb-lăptoasă a dimineţii. Dinspre bulevard venea un zgomot puternic de tramvai.

Branko se întoarse încruntat.

— Demoazela asta o să ne facă necazuri, strigă, ameninţă!

— Se va înmuia, răspunse Sokolov.

— Trebuie să vorbim cu procurorul. Te uiţi la ea, înaltă, bine făcută, o femeie în toată legea şi când colo constaţi că e minoră.

— Serios?

— N-are nici buletin, n-a împlinit optsprezece ani.

— În schimb îşi face de cap.

— Cel mai în vârstă dintre cei trei seamănă a verigaş, şi numele îmi este cunoscut, dar nu pot să-mi amintesc de unde.

— Informează-te despre el şi, în general, ocupă-te mai departe. Vezi să rezolvi până la prânz şi să le descoperi şi pe celelalte două.

— Şi Garsona?

— M-am săturat de acest Garsona al tău. N-o să-ţi scape. Dacă nu-i lichidaţi zilele acestea, mai bine lasă-i în pace.

— Ce pace?! ripostă Spas. Iar ne-a minţit.

— De ce? se întoarse spre el Sokolov.

— De două ori am numărat banii, mi-am tocit degetele şi tot opt sute de mii au ieşit.

— Ai încurcat ceva, zise Branko.

— Nu mai spune, atât mai înţeleg şi eu. Mă pricep la miare şi la sutici.

— Ia dă-i încoace, întinse mâna Sokolov.

Branko şi Spas aduseră teancurile de bancnote pe birou şi toţi trei începură să numere din nou. Spas nu se înşelase. Chiar şi atunci când rotunjeau bonurile, suma totală ieşea opt sute patruzeci şi trei de mii de leva.

— Şi dacă am greşit cu cinci-şase bucăţi, tot atâtea sunt, conchise Spas.

— A avut dreptate Garsona că ne justificăm leafa, zâmbi Sokolov.

— Ce facem acum cu ei fără proces-verbal? întrebă Spas.

— Îi dăruim Sfântului Sinod, aruncă ironic Branko.

— Înregistraţi-i şi predaţi-i casierului, ordonă Sokolov. Dacă-i mai prindem iarăşi pe Conte şi pe Garsona, vom încerca să-i obligăm să recunoască şi jocul de azi-noapte. Dacă reuşim, vom alătura şi aceşti bani la dosar.

— Of! spuse Branko, problema este cum să-i prindem pe aceşti excroci. Cine ştie ce-or să mai născocească.

— Tu ştii mai bine cum, răspunse Sokolov. N-am să-ţi

dau eu lecţii. Începeţi chiar de azi, cu Spas. Lăsaţi orice altă treabă. Dar nici la al doilea joc nu le facem nimic, o să-l întregistrăm numai. Cu siguranţă, că ei vor mai arunca o momeală victimei şi probabil că vor mări suma. Prinderea va trebui pregătită abia la a treia întrunire, când vor fi gata să aplice lovitura finală.

— Şi ăsta? arătă cu mâna spre bărbatul cu pufoaică. Trebuie să-i luăm bani pentru hotel.

Sokolov se pregăti să spună ceva, dar sună telefonul.

— Da... Direcţia, rosti obosit. Nu, în afară de o demoazelă şi trei derbedei n-au reţinut pe nimeni... Dar, privind brusc spre cel adormit lângă sobă, zise: Staţi puţin, e unul aici... În jur de treizeci de ani... Da, da... în pufoaică... Bine, imediat...

Lăsă receptorul în furcă şi-i ordonă lui Branko:

— Ia trezeşte-l pe frumosul ăsta!

Branko, care urmărise convorbirea telefonică, începu să clipească din ochii-i negri, a nedumerire..

— Ridică-l, ridică-l şi percheziţionează-l!

Se dovedi că nu este aşa de uşor să determini un beţiv să-şi vină în fire. De la căldura sobei pufoaica scotea aburi şi puţea a ţuică de cea mai proastă calitate.

— Hai, hai, îl invită Sokolov. În sfârşit, a venit şi rândul tău.

Bărbatul îşi frecă ochii şi-şi scărpina barba ţepoasă, care cine ştie de când nu văzuse briciul. În mişcări avea ceva

grosolan şi flegmatic. Ceea ce îl irită pe Sokolov, care îl dojeni:

— Hai, gata, nu te mai moşmondi, spune de ce eşti aici?

Bărbatul îşi roti privirea şi începu să vorbească fonfăind cu limba îngroşată de băutură:

— Să crap dacă ştiu unde sunt...

— Ştii, ştii, îl întrerupse Sokolov. Şi nu te speria că nu crăpi. Unde te-ai îmbătat?

— Ce, mai ţin eu minte?!

— Ascultă, strigă Sokolov, nu face pe prostul, răspunde exact şi clar. Unde şi cu cine ai băut?

— A, în mai multe locuri, dar la sfârşit parcă am fost la bufetul gării.

— Şi-apoi?

— Îmi amintesc că de acolo ne-au dat afară şi ne-am dus undeva să ne facem plinul.

— Cu cine?

— Nu-l cunosc... Ne-am cunoscut prin cârciumi şi el s-a lipit de mine.

— Aşa, aşa, îl invită Sokolov.

— Păi, apoi m-a dus la el acasă, a scos o ţuică şi iar am băut, într-un parc...

— Numai asta?

Bărbatul îşi scărpină din nou barba, se mută de pe un picior pe altul.

— Îmi aduc aminte că la un moment dat l-am cârpit.

— Cum aşa, fără niciun motiv?

—Cine a spus că fără niciun motiv? Dacă nu mă provoca, de ce m-aş fi agăţat de el. Păi, aşa-i.... Mama lui, zise răstit bărbatul.

Sokolov zâmbi, ghicind cum fusese treaba.

— Dar ştii că l-ai cotonogit bine?

Bărbatul căscă ochii larg şi-şi privi mâinile mari ca nişte ciocane.

— Păi eu, numai o dată...

— O dată, dar l-ai trimis la spital.

Bărbatul tăcu puţin. Îşi şterse buzele cu mâneca pufoaicei, îşi privi din nou mâinile noduroase şi dădu mirat din cap:

— Mi s-a părut aşa, bine hrănit când colo s-a dovedit atât de fragil!

Din nou un zâmbet uşor trecu pe fata obosită a lui Sokolov.

— S-a plâns că l-ai jefuit.

— Cine, eu?

— Nu cumva noi?

N-a fost nevoie să-l percheziţioneze. Bărbatul îşi aduse aminte de ceva, începu să-şi pipăie buzunarele pufoaicei, băgă mâna şi scoase de acolo un ceas cu brăţară metalică şi-l dădu lui Branko.

— Bine că-i la mine, răsuflă uşurat. Uitasem. Numai că nu i l-am furat eu. El singur mi l-a dat. V-am spus.

Începuse să se învârtească în jurul meu, se înghesuia, se ruga, mi-a spus că nu are bani, dar că o să-mi dea ceasul şi mi l-a băgat cu forţa în mână, numai şi numai... Mă-nţelegeţi, nu...?! Şi pe deasupra înjura şi regimul. Numai că nu i-a mers cu mine şi atuncea l-am pocnit.

Sokolov consideră inutil să discute mai mult. Bărbatul n-avea nicio vină, dar înainte de a-l elibera îi zise cu o severitate nefirească:

— Acum, drept pedeapsă, vei mătura camera de arest şi altă dată să nu mai sări la bătaie.

Bărbatul ezită puţin, apoi îşi scutură capul:

— Bine, am s-o mătur, nu-i mare lucru, dar să ştiţi că dacă îmi mai cade în mână „femeiuşcă " asta, n-o să scape numai cu unul, şi-şi arătă pumnul strâns.

Cum plecă Spas spre arest, Sokolov dădu telefon la secţia a doua de miliţie, anunţă că ceasul fusese găsit şi îşi notă numele celui cu pricina.

În aceeaşi clipă se întoarse şi ofiţerul de la secţia a doua.

— O istorie tâmpită, începu el furios încă din uşă.

— Ce-a fost de fapt? întrebă Sokolov.

— Nişte studenţi au luat de la Institutul de medicină o mână de om pentru a face analize, experienţe, nu ştiu exact, şi au lăsat-o peste noapte pe geam, la răcoare, iar pisicile au furat-o.

— Ei, mai bine asta decât altceva, râse Sokolov. Şi acum du-te şi te odihneşte...

Afară bulevardul prindea viaţă. Unul câte unul începu să sosească personalul Direcţiei – şefi, anchetatori, ofiţeri operativi. Începea o nouă zi de muncă...

2

SOKOLOV o privea cercetător şi se chinuia să-şi amintească de unde o cunoştea pe această fată cu plete lungi până-n brâu. Fata râdea, dar el nu auzea nimic, vedea doar cum buzele-i roşii ca singele se desfăceau şi dădeau la iveală dinţii albi, ca zăpada. În mâini ţinea un zar uriaş, negru cu puncte albe. Se îndreptă spre fată, dar aceasta, sprintenă, sări înapoi şi, zeflemitoare, cu ochii mari, îi arătă zarul. Apoi îl aruncă. Zarul sări pe pavaj ca un bidon de tinichea. Amândoi alergau după el, dar nu reuşeau să-l ajungă. Brusc, o mână descărnată ieşi din pământ, prinse zarul şi-l învârti ca pe un titirez. În jurul lui se stârni un vârtej. Printre norii de praf se vedeau bancnote, multe bancnote. Se întinse să le prindă, dar vârtejul se înălţă sus, în cer, şi luă totul cu el. Rămase doar zarul. Pe care se suise fata cu plete lungi. Râdea din nou, se învârtea, poalele i se umflau ca o umbrelă şi-i dezveleau coapsele lungi. Apoi fata se opri, se înclină ca pe scenă, alergă spre clădirea din apropiere şi se ascunse înăuntru. El alergă după ea, dar uşa era încuiată. Apăsă pe

sonerie, care răsună ca într-o biserică. Sună iar, şi acelaşi sunet strident.

Sokolov tresări. Aţipise. Doar o clipă, dar suficient ca să nu audă soneria prin care îl chema inspectorul Măngov. De numai zece minute le dăduse drumul băieţilor din grupa operativă şi venise în biroul său pentru a-şi pregăti raportul cu privire la cele petrecute şi, iată, pe nesimţite, adormise cu capul pe birou.

Soneria sună din nou. Sokolov nu se mişcă de pe scaun. În general, soneria aceasta îl agasa întotdeauna. Avea senzaţia că inspectorul vroia, să-şi dovedească astfel poziţia sa de şef. Dacă nu i-ar fi despărţit doar un perete, poate că l-ar fi scuzat. Nimeni n-ar fi îndrăznit să-l învinovăţească pe Sokolov de indisciplină, de sfidare a ierarhiei în serviciu, însă, chiar din primele luni ale conlucrării lor, se iviseră câteva întâmplări neplăcute, care îi lăsaseră un gust amar.

Măngov era exagerat, îşi impunea părerea, se amesteca grosolan în unele investigaţii, iar când se soldau cu eşecuri nu recunoştea niciodată că erau din vina lui.

Sokolov nu putea uita întâmplarea cu Contele. Avea sentimentul că Măngov fusese atunci extrem de uşuratec. Chiar dacă îl trimisese intenţionat, ca să-i arate încă de la început că activitatea de investigare nu este o glumă şi ca acest caz să-i fie învăţătură de minte, şi tot ar fi trebuit să-i apere demnitatea şi să nu permită unui tip decăzut să-şi

bată joc de el.

Cu toate acestea, Sokolov avea o atitudine respectuoasă faţă de Măngov, faţă de funcţia lui, n-ar fi intrat cu el în dispute pe probleme profesionale, n-ar fi ajuns la conflicte deschise. Îşi stima colegii, şi niciodată nu arătase că era mai instruit şi mai cult decât ei.

Majoritatea membrilor secţiei nu-şi terminaseră studiile, dar ştia că nu din vina lor. În timp ce el învăţa, Branko şi Becirov erau partizani, Spas şi Nisim colindau lagărele de concentrare. Rămăseseră fără studii, dar trecuseră în schimb prin şcoala aspră a luptei crâncene şi eroice, acumulaseră o bogată experienţă de viaţă, obţinuseră acea călire fără de care este imposibil să te arunci cu abnegaţie în luptă împotriva criminalităţii.

Şi de astă dată il iritase soneria. I se părea că dacă inspectorul ar fi fost ceva mai perspicace, ar fi trebuit să vină el aici, nu să-l cheme. Una e să fi dormit şi să te fi odihnit, şi alta să fi petrecut o noapte albă în tensiune.

Fără nicio plăcere, Sokolov încercă să se ridice, dar uşa se deschise fără ca cineva să bată în prealabil, şi el se reaşeză pe scaun.

Apăru Măngov. Faţa lui slabă, zbârcită, fusese bărbierită până se albăstrise. Ca întotdeauna, era îmbrăcat elegant, calitate în faţa căreia Sokolov se entuziasmase de multe ori, încercase să o imite şi o dăduse de exemplu celorlalţi colegi. Dar reproşurile că ofiţerii operativi sunt

neglijenţi cu aspectul lor exterior nu încetaseră. La rândul său, Sokolov îi sfătui prieteneşte pe toţi membrii grupei să nu fie neglijenţi cu ei înşişi, pentru a avea autoritate în faţa cetăţenilor, pentru a inspira respect oamenilor cu care aveau de-a face dar şi pentru bunul renume ai miliţiei. Reacţia lor însă fusese aproape aceeaşi întotdeauna. Chiar cu două-trei zile în urmă avuseseră o altă discuţie pe tema aceasta şi el se supărase în mod serios, dar tot nu realizase nimic.

— Dacă mă-mbrac elegant, declarase Spas, nu-mi merge bine. Parcă ştiu cine sunt şi fug de mine, mama lor de bandiţi...

— Înţeleg, se arătase oarecum de acord Sokolov, dar nici aşa nu merge.

— Da, dar când sunt îmbrăcat mai modest pot intra neobservat în cafenele, pot să mă plimb prin piaţă, să colind peste tot, prin oraş, fără să atrag atenţia oamenilor asupra mea.

Spas se încăpăţânase şi nu voise să se despartă de şapcă şi de mantaua îmblănită, pe care o purta mereu descheiată şi cu gulerul ridicat.

— Parcă ai fi un ţăran burlac! Şi doar ai o bască cehească şi un palton, de toată frumuseţea, insistase Sokolov.

— Păi de ce să mă ruşinez, doar sunt ţăran. Ce s-ar alege de ele dacă le-aş purta în fiecare zi? Am să le pun doar când va fi nevoie.

— Şi Branko măturǎ străzile în pantaloni golf şi cu paltonul ăsta lung, şi nu vrea să le arunce.

— Mă simt bine în ele, răspunsese Branko.

— Eşti tânăr, renunţă măcar la favoriţi şi bărbiereşte-te zilnic.

Branko îşi plimbase mâna pe faţă, căci avea şi acum barbă mare. Zâmbise apoi ambiguu.

— Obişnuinţa, ce să-i faci, dar gata, s-a isprăvit, promisese.

Sokolov ştia că fiecare avea unele obiceiuri la care cu greu ar fi renunţat. Nisim abia aruncase gambeta murdară decolorată. Branko insista să i se înregistreze parabellum-ul cu care fusese înarmat ca partizan şi pe care continua să-l poarte chiar dacă era mare şi grosolan,

— Nu e greu? îl întrebă o dată Sokolov.

Branko clătinase din cap.

— Pe cine-l interesează greutatea? Important este să facă treabă. Înainte m-a slujit cu credinţă şi acum să-l arunc?

— Dar de la 9 Septembrie nu prea l-ai folosit.

— Tot îmi va trebui o dată şi e mai bine să fiu sigur. Ce mai!

Sokolov încetase să le mai facă observaţii cu privire la îmbrăcăminte şi, prinşi de viaţa zilnică, atât de tensionată, aproape că nu mai aveau timp să se mai gândească la toate acestea.

Măngov era din vechga generaţie, se apropia de cincizeci de ani, avusese posibilitate să-şi facă haine încă înainte de război, dar se vedea şi că era exigent cu sine, probabil datorită faptului că era sofiean. Sokolov îl măsură şi acum din cap până în picioare. Totul era impecabil – costumul maro din panama, cămaşa de poplin, cu guler şi manşete apretate, cravata, cu veşnicul ac din sidef înfipt în ea, lustrul pantofilor...

Sokolov rămase la birou, în speranţa că Măngov va intra, însă acesta clătină zâmbind din cap şi întrebă:

— Parcă ai aţipit, nu?

— Într-adevăr, îi răspunse Sokolov şi în sinea sa regretă că nu închisese uşa pe dinăuntru.

— Am înţeles că azi-noapte ai umplut o celulă. Cine se va ocupa de ei?

Sokolov îi răspunse puţin enervat:

— I-am trimis provizoriu la arest, am avut alte sarcini urgente.

— Vino atunci dincolo, să vedem ce s-a întâmplat.

„Dincolo” însemna să meargă până la el.

Măngov, care se aşezase între timp pe scaun, îl întâmpină cu întrebarea:

— Ce-aţi făcut, aţi jefuit vreo bancă azi-noapte?

Sokolov se miră cum de reuşise să afle atât de repede de cartofori, dar gândi că precis se întâlnise cu Branko şi Spas când duceau banii spre a-i preda la casierie şi răspunse:

— Cam aşa ceva.

— Povesteşte.

Sokolov prezentă succint evenimentele ce avuseseră loc şi ce întreprinsese în legătură cu ele, dar, conştient, îi trecu sub tăcere pe cartofori. În legătură cu băieţii şi fata, care fuseseră reţinuţi, spuse că era posibil să se descopere ceva „mai important", de aceea se impunea să fie strânşi cu uşa.

— Ce ai în vedere?

— Am primit de curând un denunţ cum că în atelierul unui pictor vin diferite femei, au loc orgii şi altele de acest fel...

— Şi? faţa slabă a lui Măngov se ascuţi şi mai mult.

— Deoarece aceştia au fost prinşi în atelier, presupun că poate fi acelaşi...

— Numai cu presupuneri nu se poate, îl întrerupse Măngov cu o notă de reproş. În denunţ doar se arată, cred, unde este atelierul şi cine este pictorul.

— Păi, asta-i, că nu se arată, ci se spune că ar fi undeva în jurul pieţei.

— Este anonim? ridică din sprâncene Măngov.

Sokolov dădu aprobativ din cap. Măngov îşi strâmbă buzele:

— Mi se pare că se iroseşte prea mult timp cu asemenea denunţuri care ne trimit la dracu-n praznic.

Sokolov se aştepta la o astfel de dojană şi răspunse

foarte liniştit, chiar cu o anumită indiferenţă:

— Tu mi l-ai dat spre verificare.

Între ei se stabilise o regulă tacită, să se adreseze unul altuia cu „dumneavoastră” doar în prezenţa altor oameni şi la consfătuiri, iar acesta era singurul punct în relaţiile lor de serviciu, la care Măngov nu obiectase niciodată.

— Bine, răspunse el împăciuitor. Dar într-un astfel de caz trebuie să emiţi ordinul de reţinere şi să ceri aprobarea procurorului.

Sokolov consideră că Măngov făcea eforturi pentru a demonstra justeţea observaţiei sale, de aceea răspunse categoric:

— Este inutil. Am să-i anchetez imediat şi am să le dau drumul...

— E, e, ne jucăm de-a reţinerea — eliberarea, îl întrerupse iar Măngov.

— Dacă este vorba de ceva mai serios, va rămâne doar pictorul, de ceilalţi n-am nevoie.

Sokolov trecu sub tăcere motivul care îl împinsese să acorde mai multă atenţie celor reţinuţi. Una din prostituatele anchetate anterior amintise în depoziţia sa că vizitase atelierul unui pictor. După cât îşi amintea, acolo erau date mai exacte. Dar pentru a le verifica trebuia să aştepte sosirea tovarăşilor de la serviciul „Dosare”. Dacă i se confirmau îndoielile, ar fi putut avea motiv pentru o anchetă mai aprofundată.

Măngov păru a pricepe că el nu se mai încăpătâna şi spuse parcă într-o doară:

— Bine, dacă vrei, pot să-i „ascult” eu, iar tu du-te să te odihneşti.

— Nu dorm niciodată după ce ies din serviciu, nu sunt obişnuit, replică Sokolov. Rezist, sunt încă tânăr.

— Cum vrei, ridică din umeri Măngov. Ce-i cu povestea asta cu banii?

Sokolov ştia că nu avea să uite şi îi spuse laconic:

— I-am câştigat la jocul de cărţi.

— Zi-i, zi-i, îl îndemnă Măngov.

Foarte pe scurt Sokolov îi povesti ce se întâmplase peste noapte. Măngov asculta cu viu interes, dar când află cum îi întâmpinaseră cartoforii. În ochi i se aprinseră scântei de nemulţumire.

— Şi cum, clipi el des, i-aţi găsit bându-şi cafeaua?

— Nu, ţuica, precizează Sokolov.

Cu degetele sale uscăţive, începu să bată tactul pe birou:

— Aşa e când se acţionează în pripă.

Poate că reproşul lui Măngov era întemeiat, dar lui Sokolov nu-i picase bine tonul ironic.

— Ar fi interesant de ştiut cum ar fi procedat altul în locul meu! spuse gânditor, amintindu-şi rapid fiecare acţiune a sa. Nu puteam sări cu paraşuta, pentru a ateriza direct prin fereastra de la etajul al patrulea.

— Lasă fantasmagoriile astea, îi răspunse Măngov şi-şi

aprinse ţigara. Nici eu nu ştiu acum ce era de făcut, dar într-adevăr n-ai noroc din moment ce în drumul tău a apărut Contele. Parcă aşteaptă ca tot eu să-l prind în chingi.

— N-o să fie nevoie, i-o reteză Sokolov.

Măngov privi întrebător.

— Dacă n-o să-l prind în zilele următoare renunţ la el şi ţi-l las ţie.

Sokolov se miră singur de această atitudine a sa, dar nu-i păru rău, nu putea răspunde altfel la o asemenea provocare.

Măngov zâmbi şi zise:

— Dacă zboară pasărea, pe urmă mai prinzi vânt...

— Atât am putut, atât am făcut, încheie Sokolov. Iar opt sute de mii sunt aproape salariul grupei noastre pe un an.

— Fără îndoială sunt mulţi bani, recunoscu sincer Măngov, dar treaba e făcută doar pe jumătate...

— Vom încerca s-o terminăm, iar ce se va întâmpla...

Telefonul sună şi Măngov ridică receptorul, pentru ca după o clipă să i-l dea lui Sokolov.

— Da... eu sunt, răspunse el. Încă n-ai adormit?... Aşa. Unde eşti?... Bine, vin imediat. Lăsă receptorul şi privi la ceasul din perete. Trecuse de nouă. Trebuie să plec imediat, zise.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Măngov.

— A sunat Branko. S-a întors în piaţa „Slaveikov” şi a

dat peste Conte şi prietenii lui. Presupune că vor organiza iar un joc.

Măngov se gândi şi spuse parcă şovăielnic:

— Nu ar fi exclus, deoarece este greu de presupus că am porni imediat pe urmele lor. Dar, pe de altă parte, se pune întrebarea de unde iau bani. Singur spuneai că n-aţi găsit nimic.

Presupunerile inspectorului nu erau lipsite de logică. Sokolov se aşează. Într-adevăr, n-avea rost să se ocupe şi azi de cartofori, deoarece era încredinţat că aceştia nu aveau nici curajul să joace imediat, nici banii necesari. Dacă vroiau să-l cureţe de bani pe omul din Plovdiv, trebuia ca acesta să-i şi aibă, ceea ce presupunea să se ducă la Plovdiv. Contele şi Garsona ştiau exact suma de care dispunea victima lor şi participau în mod egal la joc.

— Ce hotărăşti? îl întrebă Măngov.

— Mă gândesc că ai dreptate. Admit că pot juca, dar cu o singură condiţie – să-i permită cu orice preţ să plece cu câştigul.

Măngov oftă.

— Dracu ştie ce mai pot născoci şarlatanii ăştia. Cum văd bani, cum înnebunesc.

— Oricum trebuie să plec. Branko mă aşteaptă, zise Sokolov, ridicându-se. În acest caz, ocupă-te tu de cei reţinuţi. Nici eu nu ştiu mai mult decât ţi-am povestit, aşa că prezenţa mea nu este indispensabilă.

— Am să mă ocup, îl asigură Măngov, dând din mână liniştitor.

Sokolov se ridică, dar înainte de a ieşi îşi aduse aminte de ceva, scotoci prin buzunare, scoase biletul şi i-l dădu lui Măngov.

— L-am găsit în piaţă. Am impresia că, din greşeală a fost aruncat o dată cu banii, îi spuse.

Măngov răsuci biletul în mână şi îl citi cu voce tare:

— S.K. — 425, marţi (vineri) – şi, privindu-l pe Sokolov, completă: Nu înţeleg nimic!

— Nici eu, răspunse Sokolov, dar scrisul îmi pare cunoscut.

Măngov căzu pe gânduri, îşi aţinti privirea pe bileţel, apoi ridică receptorul şi ceru să-i fie adus dosarul Contelui şi al lui Garsona.

— În timpul ăsta o să mă îmbrac, spuse Sokolov şi plecă în biroul său.

Când se întoarse, Măngov îl întâmpină zâmbind.

— Nu te-ai înşelat. Este scrisul Contelui.

— Ce-o fi vrând să însemne?

— Chiar dacă nu înseamnă nimic, tot o să-l păstrăm. S-ar putea să ne trebuiască. Iar acum pleacă, te aşteaptă Branko.

Sokolov ieşi repede.

3

SOKOLOV ajunse acasă seara, târziu, mort de oboseală. Se dezbrăcă şi căzu în pat de parcă ar fi fost secerat. Voia să adoarmă imediat, să nu se mai gândească nicio clipă, să nu-şi mai aducă aminte de cele trăite în ultimele douăzeci şi patru de ore.

Cu o zi mai înainte îi păruse rău că Vera întârzia, îi era dor de fetiţă. Crescuse desigur în aceste două luni. Le rugase să mai stea puţin, până reuşea să obţină o altă locuinţă. Cel puţin aşa îi promiseseră în mod ferm; iată însă că întârziaseră să îi dea şi era posibil chiar să nu se rezolve nimic. Iarna înainta şi ar fi fost mai bine să se pregătească din timp, fie şi în această cămăruţă mizerabilă şi neigienică. Un colocatar, student, îi propusese nu de mult să facă schimb – el avea o cameră mai mare şi cu vedere spre sud, dar Sokolov refuzase. Îşi făcea scrupule să bage băiatul în această văgăună, iar, dacă ar fi făcut-o, se reduceau şi şansele de a-l mai scoate curând de aici.

Refuzase propunerea lui Măngov de a se instala într-unul din cele două apartamente ale celor evacuaţi din Sofia. S-ar fi simţit penibil. Ce ar fi gândit oamenii? Ar fi spus că îi evacuaseră şi pe cutare, şi pe cutare, numai

pentru a le lua locuinţele. Măngov făcuse însă un semn dispreţuitor cu mâna: „Prejudecăţi!“

Acum se bucură că era singur. Altfel, fără îndoială, Vera ar fi înţeles că era necăjit, că avea neplăceri şi s-ar fi necăjit şi ea. Şi poate că, fin, aşa cum doar femeile se pricep s-o facă, ar fi insinuat că fusese slab când acceptase să muncească în miliţie. Cu sau fără motiv, deseori ea-i arunca aşa, printre altele, că ar fi fost de acord să trăiască şi în aceste condiţii, dar măcar să fi rămas ziarist. Cine ştie de ce avea ea un mare respect pentru această profesie şi îi părea rău că el se dedica acum unei activităţi atât de prozaice. N-avea nicio vină dacă gândea astfel despre serviciul lui. El nu-i spunea nimic din ceea ce făcea zilnic. Când îi împărtăşea câte ceva, acestea erau întâmplări nesemnificative – şmecherii ale unora care fuseseră reţinuţi, amănunte despre unele crime de care aflase deja toată lumea sau poveşti distractive cu privire la unii contravenienţi inofensivi. Nu voia ca această fată de nouăsprezece ani, pe care o iubea atât de mult, să cunoască mai devreme lumea murdară în care se mişca el. Nicio clipă n-ar fi admis că, dacă ar şti că el are zilnic de-a face cu femei, chiar şi decăzute moral, că anchetează şi aude cele mai detestabile amănunte privind desfrâul, ea s-ar supăra, ar fi geloasă. Nu, nu era vorba de asta; dar era mai bine să rămână departe de preocupările lui. Vera îl iubea şi el nu voia să existe ceva care să tulbure dragostea

lor. Ea nu cunoştea încă viaţa dintr-un mare oraş, pentru ea aceasta se limita la cămăruţa lor, la copil şi la el, şi nu putea să vadă, să descopere decât frumosul – restul n-o interesa şi nici el nu trebuia să i-l arate. Asta ar putea-o face mai târziu, atunci când putea să priceapă lucrurile, să le judece şi să le analizeze ca un om matur. Pentru moment însă nu era cazul.

Ar fi vrut să adoarmă imediat, dar nu putea. Efortul lui de a nu se gândi la nimic, de a nu-şi aduce aminte de nimic fu zadarnic. Presimţi o durere acută când în faţa ochilor îi apăru fizionomia perfid zâmbitoare a Contelui, care, la întâlnirea lor de dimineaţă. În piaţa „Slaveiko“, îi spusese că îşi pierd vremea degeaba mergând pe urmele lor. „N-o să ne prindeţi chiar dacă o să adunaţi toţi miliţienii din Sofia“, mai adăugase plecând. Nu-i răspunsese, n-avusese timp, dar chiar dacă ar fi avut tot degeaba ar fi fost: cuvintele cartoforului îl izbiseră ca un bici peste faţă. Pe ce se baza acest tip? Oare atât de incapabili, de neputincioşi îi considera pe cei din miliţie? Dacă îi provoca în mod conştient, pentru a-i jigni, a-i umili, atunci de ce deschidea front împotriva întregii miliţii? Că era înrăit împotriva puterii populare, care îi luase aproape totul, nu se îndoia, aceasta era firesc, dar de ce îşi complica singur situaţia?

Oricum, cartoforii nu se putuseră ascunde de ochii lor până târziu, după-amiază. Nu încăpea nicio îndoială că

aveau să-şi organizeze jocul. Încă un lucru îl obliga să fie atent în urmărirea lor. Branko îl urmărise pe cel din Plovdiv şi constatase că scosese o mare sumă de bani de la Banca Naţională, în contul noii întreprinderi farmaceutice unde lucra ca şef al filialei raionale.

Aflând că se atentează la banii statului, Sokolov se grăbise să ajungă la Direcţie, pentru a se sfătui cu Măngov. Inspectorul dăduse dovadă de înţelegere faţă de greutăţile celor trei şi propusese ca, în afară de Branko şi Spas, să fie mobilizaţi şi alţi oameni. Sokolov se împotrivise. Îi era ruşine să alarmeze toată grupa, doar nu urmau să prindă o bandă de tâlhari înarmaţi, ci cartofori obişnuiţi

— Dacă-i consideri pe Conte şi pe Garsona obişnuiţi, mai bine nu te mai ocupa de ei. Îi spusese Măngov. Adu-ţi aminte ce-ţi spun. Ei doi ne vor provoca mari încurcături şi belele.

Sokolov dăduse dispreţuitor din mână. Însă inspectorul continuase:

— Ştii că şi Contele, şi Garsona joacă pe sume mari? Dacă azi-noapte au jucat câte o jumătate de milion de leva, de unde vor mai lua încă pe atâta pentru o nouă partidă?

Măngov avea dreptate. Acestea erau sume uriaşe, o întreagă avere. Şi dintr-o dată recunoscu că Măngov era uneori mai perspicace, mai cu judecată. Nu se avânta ca el, năvalnic, mânat doar de dorinţa de a-i prinde cu orice

preţ pe infractori.

— Nu ţi-a dat nimic de gândit, continuase Măngov, că ar trebui să-i urmărim mai îndeaproape? N-ai impresia că aici este şi „altceva”?

Ce însemna acest „altceva” nu înţelesese, dar nici Măngov nu îi explicase.

— Am să-ţi spun un nou amănunt, pe care abia l-am aflat. Acum două zile Garsona a câştigat la barbut circa trei sute de mii de leva de la proprietarul unui atelier de piese electrice, iar Contele a participat la un caré cu primul secretar al unei legaţii. Conform datelor furnizate, Contele a părăsit vila în care jucase cu o mie două sute de dolari americani, cu un inel scump, de aur cu briliante, şi cu circa patruzeci de lire turceşti de aur.

Pe moment nici măcar nu făcuse efortul să aprecieze valoarea câştigului. Atât de incredibile i se păruseră cele spuse de Măngov. Cum se strecurase Contele în aceste medii? Ştia că învăţase mulţi ani în străinătate, că se ocupase cu afaceri pe plan internaţional, că vorbea limbi străine, dar şi că drumurile şi legăturile lui erau deja întrerupte.

— Nu consideri că ar fi mai înţelept să-l lăsăm în pace până reuşim să examinăm mai atent istoria asta? îl întrebase Măngov. Mă pun în încurcătură asemenea jocuri „â la Monte Carlo“. Dacă s-au adunat întâmplător, cine se aseamănă se adună, dacă au gândit-o cu abilitate,

anticipat, dacă a câştigat această bogăţie sau i-a aruncat-o intenţionat şi aşa mai departe, datoria noastră este să verificăm totul.

Sckolov continuase să tacă, dar nici Măngov nu îi dăduse posibilitatea să zică ceva şi se grăbise să-şi spună părerea:

— Dacă aş fi în locul tău, l-aş lovi „din interior”.

Abia atunci, pricepând clar aluzia inspectorului, reacţionase pe loc:

— Nu, asta nu. Am să-l înhaţ, după toate regulile, fără ajutorul nimănui.

— Treaba ta, îi răspunsese conciliant Măngov. Dar să nu te coste scump această ambiţie sau prejudecată, nu ştiu.

— Niciuna, nici alta, ci o chestiune de onoare. Este atât de greu să mă înţelegi?

— Atunci acţionează, iar de vor cădea în capcană o vom scoate la capăt într-un fel. Sufăr pentru banii poporului pe care-i vor lua de la farmacist.

— Să fie numai aceştia, că îi vom recupera uşor, dăduse Sokolov dispreţuitor din mână.

Dacă ar fi ascultat sfatul lui Măngov şi cel puţin azi nu avusese motiv să se îndoiască de atitudinea lui binevoitoare, acum n-ar fi zăcut, ca snopit în bătaie, într-o cameră neconfortabilă şi n-ar fi căutat o ieşire din situaţia penibilă în care se afla.

Totul era compromis. Oricât s-ar fi gândit şi ar fi

verificat în minte, atent, cele întâmplate, concluzia era doar una – eşec complet. Cartoforii le scăpaseră într-un moment în care nimeni nu se mai îndoia, nici măcar o singură clipă, de încheierea cu succes a acţiunii. Să se accepte ipoteza lui Spas şi Branko, că Contele şi Garsona îi simţiseră şi că hotărâseră să destrame grupul şi să renunţe la jocul lor, era cel puţin neserios şi însemna că se căuta justificarea insuccesului.

Formal, se declarase de acord, în faţa colegilor, cu această versiune, dar în sinea sa era profund convins că jucătorii de cărţi îi păcăliseră şi acest gând îl supăra...

O bubuitură puternică pe scări întrerupse gândurile lui Sokolov şi îl făcu să tresară. Îl văzu pe palier pe cizmarul de deasupra. Căzut cu faţa în jos, făcea eforturi disperate să ajungă cu mâna la balustrada scării. În prima clipă Sokolov se înfurie, dar, când văzu neputinţa acestui nefericit care se îmbăta regulat, îl cuprinse mila. Îl luă de subţiori şi cu mare greutate îl puse pe picioare. Cizmarul nu încercă să se opună şi, pălăvrăgind ceva fără sens, păşi nesigur. La etajul de deasupra se trânti uşa şi se auziră voci speriate. Tremurând de frică, tocmai treziţi din somn, femeia şi cei trei copii ai pantofarului priveau în jos. Cum îşi zăriră tatăl, copiii începură să plângă, iar femeia coborî să-l ajute pe Sokolov.

— Nu mai ştiu, măicuţă dragă, ce să fac, gemu ea, şi îşi

apucă bărbatul de mână. Ce-o mai fi cu băutura asta, ce o fi cu nebunia asta?

Când reuşiră în cele din urmă să-l urce în patul din bucătărioară, beţivul adormi imediat, iar soţia lui se întoarse spre Sokolov şi, încrucişându-şi mâinile pe piept, spuse plângând:

— Vă rog să ne iertaţi de deranj. Bine că aţi fost dumneavoastră, ce mă făceam altfel?!

— Nu-i nimic, o linişti el. Se întâmplă, eu abia mă întorsesem, încă nu mă culcasem.

— A dat totul pe băutură, izbucni ea în plâns. Vor muri copiii de foame.

Sokolov ştia că vecinul era beţiv, dar intra pentru prima dată în locuinţa lor. O singură privire îi fu de-ajuns pentru a înţelege tragedia acestei familii. Pe masa încă nestrânsă, probabil în aşteptarea tatălui, văzu supă, cartofi fierţi şi murături. Privirea i se îndreptă mecanic spre uşa întredeschisă, pe unde intraseră copiii. Strânse una în alta, cele trei fetiţe îl priveau curioase şi şopteau ceva. Le dojeni uşor cu mâna şi, spunându-le că trebuie să se culce, se întoarse spre mamă:

— Tovarăşă Nonceva, veniţi puţin până jos.

Deşi auzise bine, ea îl privi întrebătoare, şi el o invită din nou:

— Doar pentru o clipă, vă întoarceţi imediat.

Şi plecă. Ea avu o ezitare, apoi închise uşa bucătăriei, le

şopti ceva copiilor şi, tăcută, îl urmă.

Când intrară în camera lui, el îi oferi un scaun, deschise bufetul, scoase de acolo două sacoşe pline cu pachete şi, punându-i-le lângă picioare, îi spuse blând:

— Luaţi astea.

Femeia clipi din ochi, dezorientată, nedumerită de ce se întâmpla.

— Sunt alimente pentru copii. Brânză, orez, zahăr, puţin salam, caşcaval şi... nu mai ştiu ce.

Femeia se înroşi şi clătină din cap, dar înainte de a scoate o vorbă Sokolov i-o luă înainte:

— Vă rog să mă înţelegeţi bine, spuse repede. Pe criza asta... Ni se dau suplimentar peste raţie şi eu nu le pot consuma.

— Nu! spuse ea categoric şi se ridică.

Sokolov înţelese că nu dăduse dovadă de tact şi că în gestul său spontan de binefacere fusese ceva exagerat, ceva teatral, care o jignise şi de aceea spuse aproape rugându-se:

— Soţia şi copilul meu sunt în provincie, iar eu mănânc la cantină, la ce-mi folosesc astea?

Ea dădu din nou din cap, dar era limpede că şovăia.

— Dacă rămân aici se vor strica. E mai bine să le vedeţi într-o zi la gunoi? În plus, vom primi în curând noile suplimente, iar eu nu mi-am folosit nici bonurile...

Nu termină. Cu capul lăsat în jos, femeia plângea

ţinându-şi mâinile pe genunchi.

— Lăsaţi, o rugă, apropiindu-se de ea, nu trebuie... Doar suntem oameni, iar copiii...

— Ce vină au ei, zise femeia printre sughiţuri, că tatăl lor bea totul!

— Uitaţi, îi spuse, făceţi-o măcar pentru ei, luaţi alimentele. Spuneţi-le că le trimite unchiul Nikolai de ziua de naştere a fetiţei sale. Ea s-a născut într-adevăr în luna aceasta.

Femeia clătină nehotărâtă din cap, şovăi, încercă să spună ceva, dar el i-o luă înainte:

— Nu trebuie să-mi mulţumiţi, copiii nu trebuie să fie lipsiţi de mâncare. Se aplecă apoi, îi dădu plasele şi o conduse până la uşă. Înainte de a închide uşa îi mai spuse încet; Mâine voi trece pe la atelier si voi vorbi cu nenea Vlado...

Când se culcă din nou în pat, Sokolov uită de neplăcerile de peste zi. În faţa fetiţelor pantofarului, strânse grămadă şi speriate ca iepurii, şi a ochilor plini de lacrimi şi de recunoştinţă ai mamei istovite de viaţă, necazurile lui păliră pe nesimţite.

4

CÂND în dimineaţa următoare Sokolov se îndreptă spre Direcţia Miliţiei, ceaţa lipicioasă şi înţepătoare din cauza fumului şi funinginei sufocase din nou capitala. Senzaţia iniţială că somnul zdravăn îl înviorase dispăruse treptat. Haosul din jurul său, oamenii care se grăbeau la lucru, zumzetul tramvaielor şi clacsoanele automobilelor care cu greu îşi făceau drum prin ceaţă îi umbri buna dispoziţie. Nu voi să se înghesuie alăturându-se ciorchinelor de oameni din uşile tramvaielor şi preferă să meargă pe jos. Alegea intenţionat străzile mai puţin circulate – liniştea lor îi permitea să-şi adune gândurile. Azi se ţinea la Măngov consfătuirea lunară şi nu se pregătise pentru raport. Îi era greu să-şi amintească ce fel de oameni sunt în arest, până unde a ajuns cu corespondenţa şi care sunt cele mai urgente sarcini pe care trebuia să le îndeplinească grupa. Cu siguranţă i se vor repartiza altele noi, care curgeau gârlă – cereri, reclamaţii, evenimente şi câte şi mai câte.

Îşi aminti că, în urmă cu o săptămână, personal inspectorul şef Demir Hristoforov îl rugase să încerce să descopere o liceană care fugise de acasă şi se presupunea

că nimerise într-un cerc de tineri imorali. Era fata unei cunoştinţe a inspectorului, care îl rugase să o ajute. Într-adevăr, se interesaseră pe ici-pe colo, o căutaseră în cafenele şi în locurile unde s-ar fi putut obţine unele informaţii sau i s-ar fi putut da de urmă, dar zadarnic. Nisim, care se oferise s-o caute, se întorsese furios şi declarase că refuză să se mai ocupe de acest caz.

— E ca şi când ai căuta acul în carul cu fân, suduia el. Cine ştie în ce vilă sau apartament s-a vârât şi îşi face de cap, iar eu colind din cauza ei toată Sofia. Asta nu e treabă. Dacă nu i-au pus la timp hăţurile acasă, acum să şi-o caute singuri.

Nisim protesta pe bună dreptate. Poveşti asemănătoare, cu fete răsfăţate şi destrăbălate, erau câte voiai şi nu era în puterea investigatorilor să le facă faţă şi nici n-aveau obligaţia să se ocupe de cazuri particulare. Oricum, din moment ce inspectorul şef li se adresase, trebuiau să manifeste mai multă stăruinţă.

Sokolov traversase deja părculeţul de lângă Baia Centrală când aproape se lovi de Branko, care alerga. Ceaţa se rărise şi se vedea mai bine.

— Încotro alergi? îi strigă şi se opri în faţa lui.

— A, salut, şefule, răspunse Branko abia respirând. Te văd la timp. Hai cu mine, ceilalţi încă n-au sosit şi sunt singur.

— Ce-ai mai găsit? se miră Sokolov.

— O lovitură pentru gustare.

— Unde?

— La Feri.

— De ce aşa de dimineaţă?

—Păi au rămas până-n zori.

— Cine?

— Din câte am înţeles este şi Vancio Florarul, dar despre ceilalţi nu ştiu nimic. Vom vedea îndată.

— De unde ai aflat? îl întrebă Sokolov, care se întorsese şi mergea acum alături de ek.

— M-a anunţat Fani Carioka, îi explică Branko. Se pare că s-a certat cu Feri, el a gonit-o şi acum, ca să se răzbune, a hotărât să-l trădeze.

Feri avea un atelier de umbrele, genţi şi alte „zorzoane", cum zicea Branko, dar în realitate se ocupa cu diferite afaceri necurate. Cumpăra şi vindea la bursa neagră când una, când alta, şi câştiga bine. Era client permanent al miliţiei, dar se strecura întotdeauna. Făcea comerţ cu amănuntul şi nu merita să-l bage în puşcărie şi să-l hrănească pe gratis. La fel şi cu jocul de noroc; îl prinseseră de multe ori, dar mereu cu sume mici şi scăpase cu amendă.

— Merită oare să ne ocupăm de găinării? întrebă Sokolov, amintindu-şi răfuielile avute până acum cu Feri.

— De data asta s-au lansat la o sumă mai mare, răspunse Branko.

— De unde au?

— Or să ne spună.

Traversară bulevardul „Dondukov” şi intrară printre dărâmături. Atelierul lui Feri se afla într-o casă pe jumătate ruinată, lângă gardul de scânduri ce împrejmuia terenul pregătit pentru construirea viitorului centru al capitalei.

Când se apropiară Branko îi spuse lui Sokolov să aştepte şi-şi continuă drumul singur, pe lângă perete, până la atelier. Vitrina, necurăţată de ani de zile, îl împiedica să vadă. Îşi ridică puţin cozorocul şepcii şi-şi lipi fruntea de geam. După o clipă îi făcu semn lui Sokolov să vină, iar el se duse la intrare, apăsă uşor pe clanţă, apoi se dădu un pas înapoi şi cu toată forţa împinse cu umărul drept în uşă. Aceasta se deschise. Sokolov se afla deja lângă el şi amândoi intrară înăuntru.

Aşezaţi în jurul unei măsuţe, acoperită cu o cuvertură murdară, Feri, Vancio Florarul şi încă doi tineri necunoscuţi priveau spre vitrină fără să se mişte de la locurile lor.

— Salut, spuse Branko zâmbind şi ducând mâna la şapcă, de parcă ar fi dat onorul.

Feri, un brunet îndesat, cu ochii mijiţi şmechereşte şi obrajii rotunjori, făcu o grimasă nedefinită, lăsându-şi neglijent singura mână între picioare, dar Branko îl observă.

— Lasă şmecheriile astea, Feri, n-are niciun sens, spuse păşind către el şi, prinzându-l de cot, îi ridică mâna pe masă. Hai deschide-o, de ce te temi?

Feri îşi desfăcu degetele groase şi unsuroase. În palmă îi străluceau două zaruri mici, albe.

Branko se aplecă, le luă, le amestecă şi le aruncă pe cuvertură.

— Şase-doi, spuse el şi le aruncă a doua oară. Şase-cinci. Le aruncă din nou: Şase-trei.

De aproape zece ori zarurile se rostogoliră pe cuvertură şi unul din ele arată întotdeauna şase.

Toţi urmăreau în tăcere acest joc şi doar număratul monoton al lui Branko tulbura liniştea ce se lăsase:

— Şase-unu, şase-trei, şase-cinci, şase-doi, şase-şase! şi de fiecare dată sublinia cu surprindere cuvântul şase. Măi, da' bine îmi merge, remarcă el cu ironie.

Apoi ascunse un zar şi începu să-l arunce doar pe acela care dădea şase. Dar, oricum l-ar fi învârtit, zarul arăta necontenit numai şase.

— Bine le-ai ticluit, Feri. Păcat că te-am împiedicat să dai lovitura. Zarul este opera ta?

Feri tăcu, iar faţa i se înnegri mai rău. Vancio Florarul zâmbi acru şi-şi arătă dinţii galbeni, pe jumătate căzuţi. Cei doi necunoscuţi priveau speriaţi. „Norocul" lui Branko îi dezorientase complet.

— Dă-mi-l şi pe celălalt, zise Branko, să am o amintire

de la tine.

Feri ridică din umeri, fără să scoată un cuvânt.

— Haide, haide, nu tărăgăna şi nu mă forţa să te percheziţionez.

Înţelegând că n-avea rost să se încăpăţâneze, Feri căută în buzunar şi-i dădu al treilea zar. Branko nici nu-l mai încercă. Era sigur că este falsificat.

— Ai să-mi povesteşti pe urmă cum le fabrici. Acum să vedem pe câţi bani aţi mizat. Şi, mai repede, că n-am timp!

În faţa fiecăruia se afla câte o grămăjoară de bancnote mototolite şi monezi de câte cincizeci şi o sută de leva.

Sokolov, care tăcuse şi nu se amestecase până acum în activitatea lui Branko, luă un ziar de pe raft şi îl aşternu pe masă. Branko strânse banii în el.

— Îi numărăm mai târziu, zise. Şi acum scoateţi totul, până la ultimul ban.

Toţi patru începură să se scotocească prin buzunare şi, unul câte unul, să depună bancnotele şi bonurile. Doar Vancio Florarul deşertă un pumn de monezi, iar Feri scoase un ceas de mână şi un inel de aur.

— Dacă asta este totul, să mergem. Dar calmi, fără să vă ţineţi de fleacuri, să nu facem bâlci pe stradă. Vom merge ca nişte prieteni vechi. Nu-i aşa?

Un sfert de ceas mai târziu, sosiră la Direcţia Miliţiei.

— O să avem timp să ne ocupăm de ei. Acum du-i la arest şi vino la şedinţă că am întârziat! îi ordonă Sokolov

lui Branko şi porni spre secţie.

Toţi investigatorii grupei se adunaseră în camera mare. Sokolov îi salută şi intră la inspector.

— Ce-i cu voi, aţi dat lovitura pe stomacul gol? întrebă Măngov, ocupându-şi locul la birou.

În vocea lui nu era nici urmă de nemulţumire. Era clar, aflase ca fuseseră cu o treabă urgentă şi de aceea întârziaseră.

— Cam aşa ceva, îi răspunse scurt Sokolov.

— Spune, spune, îl invită Măngov, puţin iritat.

— Numai cartoforii pot zăbovi până în zori, spuse Sokolov cu indiferenţă, aprinzându-şi ţigara.

— Cine sunt?

— Feri, Vancio Florarul şi doi boboci.

— Peştişori, dădu depreciativ din mână Măngov.

Sokolov se înfurie. Îl supărau astfel de remarce.

— Ascultă, Măngov, îi spuse Sokolov nervos şi cu o notă de mâhnire, să nu crezi că-mi face plăcere să scotocesc bordelurile şi să am de-a face zilnic cu aceşti nefericiţi.

— De ce nefericiţi?! se miră Măngov.

— Pentru că viaţa i-a şifonat aşa de nemilos, încât am chiar scrupule când îi văd cum mătură arestul şi închisoarea.

— Asta-i bună! Atunci să-i lăsăm să-şi facă de cap, să le încurajăm crimele. Asta vrei?

— Ce crimă reprezintă, de exemplu, miza pe o sumă măruntă?

— Faci aluzie la Vancio Florarul?

— Chiar şi la el. Aleargă de dimineaţa până noaptea târziu prin localuri, vinde flori, câştigă un ban şi la urmă, de plăcere, joacă puţin. Singur declară că are această patimă şi nu vrea să renunţe la ea.

Măngov îl privi surprins. Pentru prima oară venea Sokolov în faţa lui cu asemenea teorii, dar, se pare, nu era pregătit să poarte o discuţie într-o problemă atât de „socială", după cum se exprima adesea când era vorba de cauzele ce duceau la crimă, şi de aceea abătu discuţia în altă parte.

— Nu e rău să îl cercetaţi mai din aproape pe Vancio, îl avertiză, şi să aflaţi de unde are atâţia bani. Am impresia că nu numai din violete.

Sokolov parcă nici nu-l auzi şi, la rândul său, întrebă tot aşa, informativ:

— Ce se aude cu pictorul?

Măngov dădu neglijent din mână:

— Poveşti pentru copii.

Sokolov ascultă cu indiferenţă aceste cuvinte, dar în sinea lui îşi descoperi un sentiment tulbure, de părere de rău. Abia acum îşi dădea seama că în ultimele douăzeci şi patru de ore, deşi atât de tracasat, îşi amintise de câteva ori de fata pe care o trimisese la arest. Ceva mai mult.

Întreba de pictor, dar în realitate îl interesa soarta fetei, chiar dacă nu pomenise de ea.

— Le-am dat drumul azi-noapte, completă Măngov.

— Oricum, miliţienii nu puteau minţi, au văzut-o pe fată goală.

— Goală, goală, însă în atelier totul este permis, răspunse Măngov, dar, simţind reproşul lui Sokolov, se explică: Fata era virgină.

Sokolov ridică ochii. În privire i se citea o uimire nedisimulată. Cum de era atât de sigur Măngov că e virgină?

— La început nici eu n-am crezut, continuă Măngov. Am anchetat-o, dar ea a negat cu îndârjire. În cele din urmă am trimis-o la doctor şi a reieşit că am învinovăţit-o degeaba...

Sokolov nu putea spune dacă era mulţumit sau îi părea rău că lucrurile ieşiseră aşa. Regretul că nu putuse să o mai vadă o dată pe fata cu părul blond şi cu ochii mari, verzui, fu înlocuit pe nesimţite cu un sentiment de uşurare.

Soneria telefonului îi întrerupse pentru o clipă gândurile.

Măngov ridică receptorul şi Sokolov vru să profite de ocazie pentru a părăsi încăperea, dar inspectorul îi făcu semn să aştepte.

— Şeful se interesează cum mai stăm cu cercetările în

legătură cu liceana, spuse el după terminarea convorbirii. Şi, fără să aştepte răspunsul, continuă: trebuie să amânăm şedinţa. Dă-le drumul băieţilor să-şi vadă de treabă, pe mine mă cheamă la minister. Şi să nu uit! Cine se ocupă de problema aceea cu deţinutul?

Sokolov ridică din nou capul, se gândi puţin şi abia apoi răspunse cu o indiferenţă accentuată:

— Am impresia că acest caz este puţin mai deosebit. De aceea am hotărât să mă ocup eu personal de el.

— Ce are atât de special? se miră Măngov. Nu văd de ce trebuie să complicăm lucrurile.

— Dar dacă la închisoare se află un nevinovat?

— Hm! lovi Măngov cu pumnul în birou. Asta de unde ai mai scos-o?

— Tu singur i-ai citit depoziţia.

— Dar el a confecţionat pe puţin zece astfel de cereri şi scrisori. Pe la tot felul de foruri...

— De ce crezi că le scrie? Ca să-l eliberăm! înălţă Sokolov din sprâncene.

În ochi îi licări scântei ironice, pe care Măngov nu putea să nu le observe. Era rândul acestuia să tacă acum. Se străduia să-şi aducă aminte exact ce scria deţinutul.

— Am verificat toate afirmaţiile din dosarul lui. A încetat de mult să mai susţină că este vinovat. Vrea să ne convingă că soţia lui are legături amoroase cu fostul primar al satului.

— Şi? nu pricepu Măngov.

— Este oare atât de important că soţia cuiva, cu atât mai mult a unui deţinut, ar avea legături cu unul sau cu altul?

— Atunci?

— Aici este altceva, ceva care îmi dă de bănuit. Nu susţin că n-ar fi omorât băiatul, şi nu este treaba mea să scormonesc dosare de mult închise. Mă tulbură însă faptul că plăsmuieşte o variantă interesantă din punct de vedere juridic, probabil ca urmare a unei îndelungi, reflectări. Dacă ar fi totul limpede şi s-ar fi împăcat cu soarta, de ce ar continua să caute mijloace pentru a demonstra că este nevinovat? Face propuneri pentru noi cercetări, caută contradicţii între ancheta penală şi proces, lansează presupuneri, contrapune fapte şi ajunge chiar la ideea de a se căuta o anumită legătură între crimă şi relaţiile amoroase ale soţiei sale. Într-un cuvânt, nu-şi neagă nefondat vina, ci ne forţează să ne convingem singuri.

Măngov clipi, nu înţelegea de ce Sokolov îl răsucea, după cum se exprima adesea, când putea ca în două cuvinte să-şi spună părerea într-o problemă atât de simplă. Ar fi vrut să-l contrazică şi să-i propună să nu complice lucrurile, pentru a nu pierde timpul zadarnic, dar ceva îi spunea că nu întâmplător se apucase el să scormonească într-un dosar atât de vechi. Poate găsise nişte fire, nişte fisuri? De aceea preferă să spună împăciuitor:

— Fă ce ştii, dar caută să lichidezi mai repede, că, vezi, treburile se strâng. Ai vorbit cu deţinutul?

— Nici n-o să vorbesc, răspunse Sokolov.

Măngov îşi încreţi fruntea.

— Ce fel de tactică mai e şi asta?

— Foarte simplă. Mă tem să nu mă inducă în eroare şi să mă trimită pe piste false. Am să merg la el când voi cunoaşte totul, de la un capăt la celălalt.

— Treaba ta, desfăcu mâinile Măngov şi se ridică. Mâine, la şedinţă, vom informa despre gruparea Contelui şi a lui Garsona şi despre liceană, dacă n-o descoperiţi. Poate ne va ajuta vreunul dintre colegi.

Sokolov se întoarse în birou şi, pentru prima oară în cariera sa, nu ştiu de ce treburi să se apuce mai întâi...

5

CÂND şi ultima femeie de serviciu de la „Casa comerţului” predă cheile, era trecut de zece seara. Portarul Varadin Lucikov o conduse şi, ca în fiecare seară, cu legătura de chei în mână, începu să colinde prin clădire. N-avea posibilitate să controleze, să se uite peste tot şi în mod obişnuit se mulţumea să-şi arunce privirea spre etaje, la ferestre.

Vedea pe undeva lumină, stabilea cu precizie ce cameră era şi abia apoi urca să vadă ce se întâmplă acolo. Adesea lampa era lăsată aprinsă pur şi simplu din neglijenţă sau pentru că ziua de muncă a cuiva continua până târziu. Dar fuseseră numeroase şi cazurile în care făcuse descoperiri interesante şi nu atât pasiunea sa pentru îndatoririle de serviciu, cât mai ales aceste descoperiri îl făcuseră să manifeste un zel demn de laudă în rondurile de noapte.

Probabil că numai el ştia ce se întâmplă în această clădire uriaşă. Totul trecea pe la cabina sa. Aici se primea corespondenţa, se lăsau pachete şi diverse bilete, comunicări orale, se aranjau întâlniri. Lucikov se simţea

stăpân absolut şi îndeplinea cu pasiune această originală sarcină de dispecerat. El conducea armata de femei de serviciu, de fochişti, de tehnicieni, întâmpina şi dirija clienţii avocaţilor, dădea informaţii exacte despre orice lucru. Nu se certa şi nu intra în conflict cu nimeni. Zâmbea binevoitor, reţinut şi avea o figură concentrată când trebuia să dea vreun sfat unui cetăţean. Iar oamenii veneau buluc, de dimineaţa până seara, târziu. Lucikov nu putea, fireşte, să controleze numeroasele intrări, dar cele mai importante se aflau în pasajul interior de lângă cabina sa şi doar dintr-o privire aruncată prin fereastra largă el observa orice mişcare.

Era aici de aproape zece ani. În timpul bombardamentelor unii dintre vechii chiriaşi plecaseră, şi majoritatea lor nu se mai întoarseră, alţii dispăruseră în ajun şi după 9 Septembrie, alţii trebuiseră să plece pentru că le fuseseră naţionalizate întreprinderile, destui avocaţi fuseseră condamnaţi de Tribunalul Poporului sau lipsiţi de dreptul de a profesa, doar Lucikov rămăsese neatins. Dar cine să fi acordat atenţie unui biet portar? Noul consiliu de conducere îl preluase ca pe o moştenire şi îi prelungise, ca să spunem aşa, mandatul, ţinând cont de faptul că el era singurul care cunoştea complicatul mod de funcţionare a acestei clădiri.

Lucikov trăia în garsoniera de lângă cabina portarului. Nimeni nu ştia dacă are sau dacă, în general, avusese

cândva familie. Se spunea că înainte de a fi fost portar fusese chelner de vagon-restaurant şi pe vapoarele transoceanice ale unei societăţi maritime greceşti. Judecându-se după manierele sale, după pasul vioi, după părul aproape cărunt, ideal tuns şi pieptănat cu cărare, se putea presupune că, dacă nu fusese chelner, exercitase totuşi o profesie asemănătoare, legată de contactul nemijlocit cu oameni din cele mai diferite medii. Deşi trecuse de cincizeci de ani îşi menţinea talia, fără tendinţele de îngrăşare caracteristice vârstei.

Nimeni nu putea spune, de asemenea, că portarul de la „Casa comerţului" duce o viaţă dezordonată. Singurul local pe care îl frecventa aproape în fiecare seară era „Pariziana", dar şi pe acolo se abătea pentru cel mult zece-cincisprezece minute, se rezema de bufet şi, ca un vechi client, primea imediat ştiutul pahar cu tescovină. Chiar dacă ar fi întârziat şi cota zilei s-ar fi terminat, porţia îi era rezervată. Nu existau date că ar fi înclinat spre fapte imorale, că s-ar ocupa de afaceri necurate, cum fără îndoială se întâmplă în multe din birourile avocaţilor. Pentru toată lumea el era un om corect.

Poate că şi acesta fusese motivul care îl adusese pe Sokolov la el, după-amiază, târziu.

„Casa comerţului" era una din cele mai mari clădiri din centrul capitalei. Cu cele cinci etaje ale sale, cu numeroasele intrări, scări şi pasaje, cu sutele de camere,

magazine, coridoare şi galerii subterane, ea reprezenta un adevărat labirint. De câteva ori, sub diferite pretexte, miliţia făcuse diverse controale, dar apoi se uita totul – erau obiective mai importante şi sarcini mai urgente.

Sokolov, care voia să cunoască mai îndeaproape clădirea, aprecie că era mai bine să se întâlnească cu portarul şi să afle de la el ce se întâmplă în acest original „stup omenesc", cum îi plăcea să-i spună.

Conversaţia dintre cei doi se desfăşură normal. Lucikov manifestă înţelegere. Fu de acord ca pe viitor să fie mai vigilent, convins că aceasta era datoria lui de angajat şi cetăţean cinstit.

— Şi eu văd că aici nu este totul în ordine, dar singur nu pot face nimic, se declară el de acord cu Sokolov.

— Este suficient să ai o atitudine conştientă faţă de munca de portar, îi spuse Sokolov, şi să nu admiţi să aibă loc afaceri dubioase. Îl privi cercetător şi continuă: Avem informaţii că nu toate încăperile sunt locuite. Este adevărat?

Lucikov făcu o figură mirată.

— Nu ştiu de aşa ceva, începu şovăielnic. N-am dreptul să intru peste tot.

— Şi fără să intri poţi afla care dintre camere sunt nelocuite sau sunt considerate – în mod fictiv ca aparţinând unuia sau altuia.

— Am să încerc, răspunse evaziv Lucikov.

— La verificarea următoare vreau să-mi arăţi acele camere în care n-a intrat nimeni de la 9 Septembrie încoace...

Sokolov nu exagera. Primise de câteva ori informaţii că în „Casa comerţului" fuseseră încăperi ocupate de firme şi organizaţii germane, dar care erau aceste încăperi şi ce se întâmplase cu bunurile lor nu se cunoştea. Lucikov afirmase că nu ştie de aşa ceva. Era posibil să nu ştie, după cum era posibil să nu-şi amintească unde şi ce fel de reparaţii făcuseră, ce ziduri fuseseră mutate şi ce uşi fuseseră zidite. El nu ascunse că era măgulit de încrederea arătată şi promise să fie un apărător mai vrednic al ordinii în clădirea ce îi fusese încredinţată.

Iată de ce, de data aceasta, când controlă, dădu dovadă de mai mult zel. Motivul nu era numai discuţia cu Sokolov, ci şi acea tânără şi elegantă femeie care de trei seri intra pe uşa „B", pentru ca să nu mai apară. Era exclus ca ea să fi ieşit fără ca el să o vadă. Intenţionat nu părăsise cabina, nu se repezise nici până la „Pariziana", numai şi numai să n-o scape. Când se încredinţase că era într-adevăr undeva, înăuntru, hotărî să verifice.

În această aripă a clădirii fuseseră puţini avocaţi, care plecaseră de mult, prin urmare trebuia să fie într-un alt birou, dar unde? Lucikov analiză în gând toate camerele, etaj cu etaj, şi, spre surprinderea lui, nu putu să-şi explice la cine se dusese. Şi nici lumină nu era pe nicăieri.

Când se convinse că aşa n-o să ajungă la niciun rezultat, se hotărî să meargă şi să cerceteze cu atenţie toate încăperile. La etajele întâi şi al doilea nu descoperi nimic suspect.

Când ajunse la al treilea, se opri pe palier. De departe văzu că pe sub uşă, undeva, în întuneric, se prelingea o lumină slabă. Faţa i se alungi de uimire. Că aceasta era camera lui Manukian, inginer-chimist la fabrica de cauciuc, nu se îndoia, dar ce se putea întâmpla acolo la miezul nopţii? Manukian venea de cel mult trei-patru ori pe lună, deoarece lucra în provincie, stătea o zi-două şi pleca iar. Camera era înregistrată ca birou-reprezentanţă a fabricii de cauciuc. Şi înainte de 9 Septembrie tot Manukian fusese chiriaşul, dar atunci era proprietarul unei făbricuţe de articole de cauciuc, chiar dacă în realitate avea o firmă destul de serioasă.

Obişnuit să calce ca o pisică, Lucikov parcurse fără zgomot lungul coridor, se apropie de uşă şi se opri. Din cameră se auzea o discuţie veselă de bărbaţi şi femei, întreruptă din când în când de râsete reţinute. Mirarea lui Lucikov fu înlocuită de curiozitate. Dacă cei dinăuntru nu-şi ascundeau prezenţa, însemna că nu făceau nimic incorect, dar de ce rămăseseră atât de târziu? Stătu cinci-şase minute şi ascultă, însă nu putu înţelege aproape nimic. Toţi vorbeau în acelaşi timp şi aceasta îl împiedica să surprindă ceva clar. Singurul lucru pe care îl putu

stabili cu certitudine era că grupul era bine dispus. Oricum, hotărî să-şi arunce, pe neobservate şi cu orice preţ, o privire înăuntru. Mintea îi lucra febril. Îşi aminti că fereastra camerei dădea spre cel de-al doilea gang şi de aceea nu văzuse lumina de jos. În vârful picioarelor trecu pe lângă uşă, coti pe coridorul din stânga şi se sui la etajul al patrulea. Ajungând la casa scării şi privind spre fereastra lui Manukian, care se afla la numai doi-trei metri în colţul opus. Încremeni de uimire,

Perdeaua începea de la marginea de jos a ferestruicii de aerisire. Vedea bine aproape jumătate din cameră. Aşezaţi pe canapea şi taburete, trei bărbaţi şi trei femei chefuiau în jurul unei măsuţe lunguieţe şi joase. Toți, fără excepţie, erau exagerat de intim dezbrăcaţi. Lucikov îl recunoscu imediat pe Manukian şi primul gând fu să se întrebe cum de putuse să-şi descheie cămaşa până-n brâu, cu burta lui de măcelar. Celălalt bărbat era tot armean, nu-şi amintea numele, dar ştia că are un atelier de bijuterii undeva, spre capătul străzii „Alabin”. Pe al treilea, un bărbat tânăr şi frumos, îl vedea pentru prima oară. Privirea lui cercetă femeile, una câte una. Două nu aveau mai mult de douăzeci şi cinci-treizeci de ani, iar a treia i se păru că abia atinsese majoratul. Dar toate trei erau frumoase, cu trupuri fragede şi sănătoase. Nu semănau a femei de stradă, în cea cu părul negru, tuns scurt, o recunoscu pe femeia elegantă şi frumoasă care îi atrăsese atenţia încă de

acum trei seri şi din cauza căreia pândea acum. Inima i se crispa dureros, îl cuprinse o gelozie inexplicabilă, de parcă şi-ar fi găsit propria soţie într-o situaţie penibilă. Mult timp nu-şi luă privirea de la ea, străduindu-se să şi-o întipărească bine în minte. Abia mai târziu, când tânăra fată cu părul strâns într-un coc mare se ridică, legănându-se, el o privi şi descoperi că era minunată. Pentru prima dată vedea un corp atât de graţios, sâni şi coapse atât de lungi, parcă dăltuite, ca ale statuetelor din porţelan aranjate în vitrinele magazinelor de bijuterii de pe strada „Leghe".

Grupul se puse în mişcare. Se ridicară cu toţii în picioare, cu paharele în mâini, le ciocniră şi le goliră până la fund. Fata cu coc se apropie de Manukian. Îl îmbrăţişa şi-şi lipi gura de obrazul lui. Celelalte urmară exemplul fetei şi-şi sărutară partenerii. Din felul în care se deplasau se vedea că sunt suficient de bete şi că depăşiseră de mult graniţa bunului-simţ şi a ruşinii...

Când în cele din urmă lumina se stinse şi totul se linişti, simţi că tremură. Trupul îi era ud de transpiraţie. Picioarele amorţite îl coborâră cu mare greutate pe scări. Se întoarse în garsonieră şi se lungi în pat ca secerat. Primul gând care îi trecu prin minte fu să sune imediat la miliţie şi să-i comunice lui Sokolov cele întâmplate. Ăia erau încă sus şi puteau fi prinşi imediat. Ştia foarte bine că această faptă era pasibilă de pedeapsă. Fusese prevenit nu

numai acum, de către Sokolov, ci şi altă dată, de organele M.A.I., să vegheze la respectarea moralei şi să preîntâmpine orice manifestare de acest gen. Chiar să nu-i fi cerut nimeni, şi, pentru o clipă, îi trecu prin minte să comunice cele întâmplate. Cu greu i s-ar mai fi ivit a doua oară ocazia să-şi manifeste loialitatea faţă de autorităţi şi să câştige încrederea oamenilor de la miliţie, de care, în adâncul său, se temea. Treptat însă începu să şovăie. De ce era necesar să anunţe? Nimeni nu ştia că văzuse. Nici Sokolov nu ştia. În mintea lui, încet dar insistent, începură să se înrădăcineze alte gânduri. Pentru asta stătuse el treaz şi pândise până la trei noaptea? Din privire nu-i dispăruse niciuna din cele trei femei, în special fata cu părul strâns în coc...

Când primul tramvai răsună enervant pe strada „Alabin“, Lucikov se întinse în pat, după ce îşi făcu pentru zilele următoare planuri complete, până în cele mai mici amănunte.

6

SOKOLOV părăsi şedinţa cu o senzaţie apăsătoare şi ambiguă. Îl pusese în încurcătură tăcerea lui Măngov, faptul că acesta nu luase cuvântul. Oare îi ascultase sfaturile sau înţelesese şi singur că nu era bine să se grăbească? Dar nu acesta era principalul lucru care îl apăsa. Reproşul la adresa grupei, practic, îi fusese adresat lui. La minister, şi personal la ministru, soseau zilnic reclamaţii de la organizaţiile obşteşti sau de la cetăţeni că în Sofia se mai găseau încă femei uşoare şi cartofori, speculanţi la bursa neagră şi excroci. Oare nu era timpul să fie controlate mai îndeaproape barurile, care se transformau din ce în ce mai mult în refugii pentru asemenea gunoaie? Trebuiau luate măsuri rapide şi să se pună o dată capăt acestor infamii. Ascultând acestea, Sokolov se simţise jignit. El nu dorea mulţumiri şi nici laude, dar, cel puţin pentru eforturile depuse şi pentru cele realizate până acum, care nu erau deloc puţine, şi el, şi băieţii grupei meritau câteva cuvinte de încurajare. De ce trebuie auzite doar dojeni?! Oare nu se ştie că o grupa cum este a lor nu are forţe pentru a face faţă unui oraş aşa de mare cum este capitala, care creşte neîncetat?! Niciunul

dintre ei n-avea calităţile fenomenale ale detectivilor din romanele poliţiste, care, cu o iscusinţă şi rapiditate uluitoare, descoperă orice fel de crimă. Toţi erau tineri comunişti obişnuiţi, care în afară de cinste şi entuziasm n-aveau niciun fel de experienţă sau cunoştinţe profesionale în domeniul criminalisticii. Lucrau zi şi noapte fără să murmure şi dacă aveau succese, ele erau în majoritatea cazurilor rezultatul eforturilor şi al simţului de răspundere şi de disciplină al fiecăruia, al intransigenţei faţă de cei ce încalcă legile şi morala.

Sokolov mergea pe bulevardul „Gheorghi Dimitrov“. Cufundat adânc în gânduri. Se hotărâse să facă un drum la arhivele tribunalului şi să studieze dosarul deţinutului. Primise dosarul complet şi notele de lucru ale secţiei de criminalistică, dar o privire în documentele judiciare, întocmite în timpul procesului, i-ar putea sugera ceva, i-ar permite să prindă un fir care să-l ducă spre adevăr în această poveste încurcată. Nu era obligat să lucreze conform acestor note, dar îl rugase pe Măngov să-i permită să se ocupe de ele.

Vremea era câinoasă. Gerul muşca dureros feţele şi-i făcea pe oameni să tremure. Zăpada ce căzuse de curând se topise şi acum doar băltoacele îngheţate trosneau sub picioare. Fumul de deasupra clădirilor accentua şi mai mult senzaţia neplăcută. Dinspre Vitoşa se târau nori plumburii, dar de nins nu ningea.

După o oră Sokolov ieşi din tribunal fără să fi aflat ceva nou. Frunzărise dosarul, pagină cu pagină, dar nu descoperise nimic esenţial. Inculpatul recunoscuse totul. Pe aceasta se bazaseră şi avocaţii săi, care, prin pledoariile lor, îl salvaseră de la moarte sau de la condamnare pe viaţă.

Oricum, Sokolov îşi notă numele câtorva din martori şi adresa unui apărător, un renumit jurist din capitală care practica şi acum avocatura.

Coborî scările largi din faţa intrării principale a tribunalului, traversă bulevardul şi voi să intre în „Casa comerţului", unde era biroul avocatului, când se opri brusc. Dinspre strada „Alabin", exact în faţa lui, venea o fată înaltă, bine făcută, aceeaşi pe care acum câteva zile o aduseseră la Direcţie împreună cu pictorul. Era îmbrăcată cu un palton negru de biber, strâns pe talie. Eşarfa albă de mătase, cu franjuri, cu care era îmbrobodită în stil rusesc, nu-i putea ascunde părul blond, strâns într-o coadă groasă, ce îi cădea pe partea stângă a pieptului. Poate că ar fi trecut unul pe lângă altul dacă fata n-ar fi ridicat ochii şi n-ar fi întâlnit privirea lui Sokolov, care, instinctiv, o salută din cap. Ajunseseră faţă în faţă şi, fără să vrea, se simţiră obligaţi să se oprească. Sokolov întinse mâna şi, amabil, îi spuse:

— Iată că ne-am întâlnit din nou.

— Nu cred că aţi dorit prea mult asta, îi răspunse

reţinut fata.

— De ce gândiţi aşa? se miră Sokolov. Nu mi-aţi făcut nimic.

— Nici eu nu vă făcusem nimic, iar dumneavoastră m-aţi vârât la arest.

Sokolov pricepu ironia, dar răspunse zâmbind:

— Se impune câteodată... Dar nu vi s-a întâmplat nimic rău, nu-i aşa?

— Mulţumită colegului dumneavoastră, care a fost mult mai simpatic...

— Pentru că v-a eliberat?

— Chiar şi pentru asta.

— Şi eu v-aş fi dat drumul, dar nu vă puteam permite să mă minţiţi.

Ochii fetei se măriră de uimire. „Dracu să-i ia, sunt într-adevăr frumoşi", gândi el repede. Fata asta îi plăcuse, în general, încă din noaptea aceea, însă acum avea posibilitatea s-o vadă mai bine. Poate că mândria ei nu era simulată, ci venea ca o reacţie firească, datorită tinereţii şi frumuseţii, de care – nu se putea nega – era conştientă.

— Puteţi fi grosolan, îi răspunse fata încet şi în vocea ei se simţeau note de jignire, dar nu aveţi dreptul să insultaţi.

— Dacă consideraţi adevărul drept o insultă, îmi retrag cuvintele, îi răspunse Sokolov vesel. Dar să lăsăm asta; Nu ştiu nici măcar cum vă cheamă.

Fata şovăi o clipă, apoi îşi umezi buzele rujate, răspunzând scurt:

— Olimpia Ciakărova.

— Interesant nume.

— Din câte am auzit, acest nume i-a venit tatălui meu în minte. A fost marinar!

— De ce a fost? întrebă Sokolov.

— Pentru că a murit de mult. L-a strivit un balot pe vasul cu pânze pe care lucra.

— Înseamnă că nu sunteţi din Sofia.

— Nici n-am spus că sunt, ridică fata din sprâncene. Şi n-o să mă-ntrebaţi acum ce fac în Sofia?

Sokolov râse din inimă. Fata asta nu era deloc naivă, aşa cum părea la prima vedere. Îi făcea plăcere să vorbească cu ea şi de aceea, foarte sincer, continuă:

— Dar ce? Consideraţi că am să vă anchetez aici, în stradă? Pur şi simplu am fost curios. Din moment ce ne cunoaştem este necesar să ştim câte ceva unul despre celălalt.

Olimpia ridică din umeri cu indiferenţă, dar, înainte de a vorbi, Sokolov se grăbi:

— Propun ca în loc să stăm în mijlocul drumului, să intrăm mai bine undeva.

Olimpia dădu din nou din umeri, ridică sprâncenele şi îl privi cu atenţie. Naturaleţea cu care îi vorbea îl arăta a fi sincer. Dintr-o dată o cuprinse dorinţa ciudată de a mai

rămâne puţin cu el.

Intrară în birtul aflat în apropiere, pe strada „Alabin“. Până la prânz mai erau două ore şi muşterii se numărau pe degete. Responsabilul, care nu se ştie de unde îl cunoştea pe Sokolov, deoarece îi zisese tovarăşe şef, îi întâmpină slugarnic şi îi duse într-o cameră cu oaspeţi mai de seamă. Comandară bere, dar responsabilul le dădu de înţeles că pentru oamenii săi are ceva special şi îi rugă să nu-l refuze. Sokolov dădu aprobativ din cap şi el ieşi fără zgomot, trăgând perdeaua unsuroasă.

Era cald. Olimpia îşi scoase eşarfa şi-şi dezbrăcă paltonul. Sokolov îl luă, îl puse în cuier şi se dezbrăcă şi el de palton.

— Aţi văzut că aşa este mai bine? zise, aşezându-se.

Olimpia îşi ridicase mâinile pentru a-şi aranja părul şi închise doar încet ochii, în semn că era de acord. Apoi îşi aranjă bluza de mătase sub cordonul de piele. Sokolov o urmărea curios. Involuntar, îl cuprinse un fel de părere de rău – fata asta avea tot ce îşi putea dori un bărbat. Dintr-o dată se simţi jenat pentru modul în care o privea şi se grăbi să vorbească:

— Ei, acum putem să discutăm în linişte.

— Nu văd despre ce, îi răspunse Olimpia oarecum moale, dar, dacă insistaţi...

Sokolov simţi, pentru prima oară că nu era sinceră, că intenţionat se arată indiferentă, dar atribui aceasta

cochetăriei specifice femeilor. Pe neaşteptate Olimpia însăşi orientă discuţia. Se simţea probabil ofensată de învinuirea adusă, deoarece reveni la cuvintele lui.

— Oricum, începu ea, n-am putut înţelege de ce consideraţi că am minţit în legătură cu noaptea aceea?

Avea din nou ochii mari şi în ei străluceau lumini provocatoare.

— Dacă insistaţi, am să spun, zâmbi Sokolov. Dar am să mă simt jignit dacă încercaţi să mă învinovăţiţi că vă anchetez.

Olimpia aplecă uşor capul într-o parte, îşi puse coatele pe masă, îşi sprijini bărbia în mâini şi aşteptă, privindu-l drept în ochi.

El nu se tulbură şi, aplecându-se înainte, zise încet:

— Ascultaţi, Olimpia... Iertaţi-mă că vă zic aşa, dar, suntem prieteni... nu-i aşa? Voi spune doar ceea ce presupun că s-a întâmplat, fără să mai intru în amănunte... Tăcu apoi, şi îşi aprinse o ţigară. Îi oferi şi Olimpiei. După cum trase cu putere în piept, observă că e o fumătoare pasionată... Aşa... O fată frumoasă care trăieşte, ca să zicem aşa, ilegal în Sofia, am în vedere că n-are locuinţă permanentă şi nici viză, face cunoştinţă cu un bărbat oarecare, să zicem pictor, şi acesta îi propune compania sa. Fata acceptă şi după o scurtă perioadă de timp vine în atelierul lui, fie ca model, deoarece este foarte frumoasă şi atrăgătoare, fie ca prietenă. La a doua sau a treia vizită,

fetele sunt două, trei ş.a.m.d. Ce s-a întâmplat în atelier, în afară de a se fi mâncat şi băut, ştiu doar cei ce au participat la acea adunare. Dar, şi fără prea multă fantezie, nu este greu ca cineva să-şi dea seama, pentru că v-au găsit într-o situaţie penibilă. Şi asta-i indiscutabil, nu-i aşa?

Faţa Olimpiei, care asculta fără să clipească, parcă era dăltuită în marmură roz. Nu-i tremura niciun muşchi. Ochii îi exprimau uimirea şi în acelaşi timp spaima. Doar din ţigara uitată între degetele lungi ieşea o şuviţă de fum în spirală. Se scurseră un minut-două într-o tăcere deplină. Sokolov aştepta răbdător reacţia şi aceasta sosi. Olimpia lăsă capul în jos, apoi îl dădu repede înapoi, îşi scuturăpărul şi, coborând genele întoarse, spuse cu o ironie apăsată:

— Să admitem că totul este exact. Cu ce am tulburat liniştea miliţiei populare? Sfârşi pronunţând strident ultimele cuvinte.

Sokolov tot nu îi acordă atenţie şi îi răspunse calm:

— Cu nimic, se înţelege. Doar de aceea v-am dat drumul.

— Mi-au dat drumul, precizăea.

— Aşa să fie, fu de acord Sokolov. Dar povestea nu se termină aici.

— Interesant, ridică Olimpia din sprâncene, ce va mai naşte oare imaginaţia dumneavoastră?

— M-ar bucura ca ceea ce vă spun să fie rodul imaginaţiei, dădu el din cap.

— Oare? îşi strânse buzele Olimpia.

Sokolov simţi că ea începuse să-şi piardă stăpânirea de sine, că în curând se va irita sau se va apăra disperată.

— Dacă vreţi mă pot opri aici şi pot chema chelnerul...

— Dimpotrivă, îl întrerupse ea şi încercă să zâmbească. Vă ascult cu atenţie.

— Ceea ce vă spun acum nu este plăsmuire, ci rezultatul experienţei mele de lucrător în miliţie.

Sokolov îşi aprinse o nouă ţigară, nu fiindcă avea chef să fumeze, ci fiindcă această pauză îi era necesară pentru a înţelege dacă Olimpia vroia, în mod sincer, să-l asculte. Cunoştea caracterul acestor fete care deveniseră femei la o vârstă timpurie, antrenate cu repeziciune în viitoarea vieţii. Cunoştea obrăznicia, neruşinarea şi înfumurarea lor copilărească. Nu putea afirma cu siguranţă că fata din faţa lui decăzuse atât de mult, încât era imposibil să fie ajutată, dar frumuseţea ei îl speria. Atrăgea atenţia oricărui bărbat care s-ar fi întâlnit cu ea, ceea ce, mai devreme sau mai târziu, putea să-i fie fatal.

Olimpia stătea tot astfel, îmbujorată de înfrigurare şi în aşteptare.

— Şi aşa, începu el. Fata despre care vorbim devine o vizitatoare obişnuită a atelierului. Dar orice lucru este dorit şi dulce atâta timp cât n-ai gustat din el. Vine o zi în

care sau jrenunţi la el, sau te hotărăşti să-l propui altcuiva. Aceasta la noi se întâmplă în câteva feluri – din proprie dorinţă, când eşti inconştient, să zicem, ameţit, sau forţat.

Ochii Olimpiei se măriseră din nou. Doar mâna i se mişca pe bărbie, de la stânga la dreapta. Se gândi mult înainte de a spune un singur cuvânt:

— Apoi?

Sokolov zâmbi.

— Apoi începe partea rea...

— Până acum nu văd nimic rău, care să ne neliniştească, îi răspunse Olimpia şi pe faţa ei apăru deja cunoscuta grimasă zeflemitoare. Fiecare este liber să facă ceea ce-i place.

— Să admitem că aşa este. Sokolov îşi luă pentru o clipă privirea de la ea. Dar nu este numai atât. Fata începe să treacă din mână în mână şi pe nesimţite se prinde în aşa fel în laţ, încât, chiar dacă ar vrea, i-ar fi imposibil să mai scape, doar...

Olimpia înălţă capul:

— Şi iată necesitatea intervenţiei unui înger salvator. Nu-i aşa?

Sokolov nu-şi trădă irascibilitatea. Se gândi repede dacă nu întrecea măsura, dacă n-o jignea fără sens. Hotărî să meargă până la capăt, orice s-ar întâmpla.

— Dacă se ajunge într-o astfel de situaţie, nu poate s-o ajute niciun fel de înger salvator, zise el strident.

— De ce gândiţi aşa?

— Pentru că fata s-a afundat într-atât, încât faptele ei sunt calificate drept infracţiuni.

— Credeţi în poveştile dumneavoastră? îl întrebă Olimpia cu vocea puţin gâtuită.

— Altfel n-aş fi vorbit...

— Nu-mi este clar de ce numiţi infracţiune amorul liber, îl întrerupse Olimpia cu o notă de nervozitate.

Sokolov încruntă sprâncenele:

— N-are rost să vă prefaceţi naivă şi să simulaţi că nu înţelegeţi, reluă el rece. Cred că discutăm deschis, ca între prieteni. Despre ce fel de amor liber îmi vorbiţi şi în general ce înţelegeţi prin noţiunea de amor liber? Încă puţin şi termin! Să ne întoarcem la fata noastră. Spuneam că a început să schimbe bărbaţii, unul câte unul, dar nu degeaba. Este recompensată, în diverse forme, pentru plăcerea ce le-o oferă partenerilor. La început, cel mai adesea, un prânz sau o cină, apoi cadouri mărunte, iar mai târziu şi bani. Este ştiut cum se numesc aceste femei care-şi oferă corpul contra unei remuneraţii, nu-i aşa?

Trecură câteva minute înainte ca Olimpia să vorbească. Ochii i se mişcau necontenit şi era greu de bănuit ce gândea. În cele din urmă clătină din cap, iar buzele i se ţuguiră dispreţuitor:

— Asta e totul?

Sokolov se mulţumi să dea uşor din cap.

Ea-şi strânse puţin ochii, care părură şi mai adânci, şi-i fixă într-ai lui şi vorbi încet, ca şi cum i-ar fi împărtăşit un secret:

— Vă spusesem mai înainte că colegul dumneavoastră, care mi-a dat drumul, este mai simpatic, dar am minţit ca să vă jignesc. Chiar şi când se arată bun el este un om rău, şi, fiindcă nu putuse să mă înfrângă în timpul anchetei, a hotărât să mă umilească trimiţându-mă la doctor, ca pe ultima femeie de stradă. Nimeni nu m-a jignit până acum atât de crunt şi n-am să i-o iert niciodată. Dumneavoastră mi-aţi fost sinipatic până la întâlnirea asta, dar acum vă detest Ştiţi de ce? Pentru că sunteţi deştept şi-mi plăceţi ca bărbat. Aţi ghicit, deşi virgină, sunt exact aşa cum m-aţi descris! Sunteţi mulţumit?

Dacă ar fi fost un slab psiholog, dacă ar fi suferit de o oarecare vanitate, sau dacă ar fi fost mai mult îndrăgostit de sine decât de profesiunea lui, Sokolov s-ar fi simţit fără îndoială măgulit. În realitate simţi însă o inexplicabilă nesiguranţă. Ar fi vrut să aprecieze în mod judicios situaţia creată, dar lucrurile se complicaseră. Fata aceasta se arătase atât de mândră, de fără ruşine, de sinceră încât pentru o clipă se fistici. Cuvintele ei îl tulburaseră. Căută cu greu răspunsul cel mai potrivit, dar înainte de a-l găsi ea se ridică, deschise poşeta brodată, din mărgele mărunte, pe care o strângea în mâini, scoase o monedă de cincizeci de leva şi o puse pe masă.

— Pentru bere, zise şi plecă.

Sokolov nu se mişcă de la locul său. Nu se ridică nici ca s-o ajute să se îmbrace, nu se întoarse nici s-o conducă măcar cu privirea. Abia când înţelese că rămăsese într-adevăr singur, îşi aprinse o nouă ţigară şi trase cu sete din ea...

7

SOKOLOV nu pierdea consfătuirile de serviciu din două motive: mai întâi pentru că erau extrem de interesante şi apoi fiindcă reprezentau o şcoală originală de calificare profesională. Aici se prezentau cele mai diferite subiecte: informaţii despre infracţiunile săvârşite în cursul săptămânii în raioanele marelui oraş, modul în care se comiseseră, date despre infractorii prinşi, analizarea diverselor descoperiri. Această informare amănunţită îi ajuta serios pe cei prezenţi.

Când luase parte pentru prima oară la o astfel de consfătuire rămăsese extrem de surprins. Încă nou în serviciu, neobişnuit cu subtilităţile criminalisticii, ascultase cu entuziasm şi se străduise să priceapă tot ce se vorbise.

Un şef de grupă de la secţia a treia comunicase că în urmă cu două zile fusese jefuit un magazin de stofe ce se afla spre capătul străzii „Pirotska“. Descrisese în cele mai mici amănunte cum şi când fusese jefuit magazinul.

Nici nu apucase bine să se aşeze că se şi ridicase altul, un inspector blond, care spusese fără niciun pic de şovăială că acolo fusese mâna spărgătorului Filiu Gradev-

Gradeto.

— Nimeni altcineva nu procedează astfel, se explicase. Doar Gradeto poate intra prin lucarnă. Chiar dacă ar găsi uşile magazinului deschise, tot pe acolo ar trece. Nu se atinge nici de lacăte – alţii sunt specialişti în ele –, ci cu o mică pârghie de fier desface balamalele. Între altele, ca să mă credeţi – se întorsese spre colegii din secţia a treia –, dacă este Gradeto, sunt sigur că n-a luat baloturi întregi, ci a tăiat, din câteva sorturi, pentru un costum-două.

— Chiar aşa, confirmase şeful grupei.

— Atunci el este, cu siguranţă, încheiase mulţumit inspectorul blond, dar mă surprinde faptul că a apărut tocmai în strada „Pirotska“. Zona lui de acţiune se află în secţia noastră. Are cartotecă cu planurile şi schiţele tuturor magazinelor care, după părerea lui, se pretează să fie jefuite. Oricum, într-o zi-două, am să-l prind.

Dar nu fusese nevoie de ajutorul lui. Se ridicase un al treilea inspector, de la secţia feroviară, şi spusese că un asemenea individ se află de două zile în arestul lor. Îl prinseseră întâmplător, când propusese spre vânzare unui călător, la bufetul gării Poduiane, stofă pentru un costum. Nega cu îndârjire că ar fi furat-o şi susţinea că o obţinuse pe cartelă şi că, neavând încotro, trebuise s-o vândă pentru a-şi cumpăra bilet de tren.

— Bancuri vechi, se ridicase din nou inspectorul cel blond. Voi merge la el după consfătuire şi când o să mă

vadă va ciripi totul.

La întâlnirea următoare comunicaseră că presupunerile lor se confirmaseră.

La o consfătuire asemănătoare se afirmase şi Măngov.

Reprezentantul inspectoratului capitalei comunicase că, înainte cu o noapte, fusese prins la joc de cărţi administratorul unei întreprinderi din Ruse. Avea slăbiciune pentru acest joc, dar niciodată nu jucase pe o sumă prea mare. Doi necunoscuţi îl ademeniseră într-o noapte într-un restaurant, îi luaseră, trişând, o sută de mii de leva, bani ai statului,

Măngov ceruse să-i fie descrişi cei doi necunoscuţi şi locul unde jucaseră. După ce primise datele cerute îi chemase pe Branko, îi şopti ceva şi îl trimisese apoi.

Înainte de încheierea consfătuirii, Branko introdusese în sală un bărbat elegant, în vârstă de cel mult douăzeci şi cinci de ani. Părul negru şi lucitor era pieptănat cu cărare, în dreptul sprâncenei stângi.

— Bine ai venit, Padalski, spusese Măngov, zâmbind perfid, şi se dusese spre el. Iar eşti şic, parcă ai ştiut că te voi prezenta unui public elevat. Bănuieşti cine sunt aceşti oameni, nu-i aşa? Este bine să te cunoască şi ei.

Padalski, cum îl numise Măngov, tăcea exagerat de calm şi privea sala.

— De ce ai renunţat la barbă, îl întrebă Măngov, erai mai frumos cu ea. Sau te-ai gândit că n-am să te recunosc?

Acum să ne înţelegem din două cuvinte. Cine a fost celălalt cu care ai curăţat peştele ăla din Ruse?

Padalski zâmbise ironic şi încercase să spună ceva, dar Măngov i-o luase înainte:

— Să nu încerci să te eschivezi şi să mă minţi. Nu ţine! Îţi promit că nu vor fi complicaţii, dar numai dacă recunoşti adevărul. Cred că nu e cazul să ajungem la confruntări şi la alte maşinaţii şi să-ţi subminăm prestigiul. Nu-i aşa?

Padalski încercase iar să vorbească, dar după expresia feţei se vedea că va nega şi Măngov se înfuriase:

— Asculţi, dar parcă nu auzi nimic, se supărase el. Ştii bine că din moment ce nu v-am prins asupra jocului nu vă putem face nimic! Ce vrei mai mult? Şi, ca să-ţi spun adevărul, mă interesează doar ce aţi făcut cu banii, fiindcă sunt ai statului, şi naivul acela va intra la închisoare pentru ei. Iar când e vorba de banul poporului să fii sigur că nu te iert.

Un minut mai târziu, Padalski arăta cum adulmecaseră victima, cum o ademeniseră şi cum o jefuiseră.

— Dar banii? întrebase cu nerăbdare Măngov.

— I-am împărţit în mod egal.

— I-aţi „omorât“ deja?

— A, nu. Am simţit că ăla va ţipa de moarte şi am hotărât să aşteptăm.

— Am spus mereu că eşti un gentleman şi un voinic

inteligent, exclamase Măngov în bătaie de joc. Şi, arătând spre Branko: Acum, împreună cu el, să-l căutaţi pe omul tău şi până la ora două vă aştept aici cu banii.

Această scenă, jucată în faţa atâtor investigatori experimentaţi, provocase efectul scontat şi obţinuse, din partea tuturor, aprobarea meritată, iar Măngov avusese de ce să fie mândru, fapt ce se observase şi pe faţa sa.

Sokolov, care deja căpătase mai multă experienţă şi se obişnuise cu asemenea demonstraţii, îl invidiase şi se întrebase dacă şi el va stăpâni vreodată criminalistica astfel, încât să fie în măsură să descopere, cu aceeaşi uşurinţă, infracţiuni complicate.

Consfătuirea de astăzi însă i se păru anostă. Nu era nimic interesant – hoţii mărunte, jefuiri de debite de ţigări, o sinucidere, câteva încăierări, arestarea unor speculanţi de bursa neagră – numai găinării, după cum zicea Măngov.

În timp ce asculta, pe nesimţite gândurile lui Sokolov se îndreptară spre evenimentele din ultimele zile. Şi din nou îi reveni în minte întâlnirea cu Olimpia. Recapitulase de nenumărate ori convorbirea şi tot nu-şi putea explica dacă greşise şi unde, dacă o jignise neîntemeiat, sau dacă reacţia fetei fusese artificială, un truc. Căuta şi cele mai nesemnificative motive ca să o justifice. Făcea aceasta pe de-a-ntregul conştient, nu că s-ar fi simţit vinovat, ci pentru că nu-i venea să o pună pe acelaşi plan cu celelalte

fete decăzute care frecventau arestările secţiilor de miliţie. Singura speranţă că nu putea fi încadrată alături de ele era virginitatea dovedită. Dar aceasta, oricât l-ar fi liniştit, îl punea pe gânduri, îl alarma. Nici până acum nu găsise răspunsul la enigmă. Prin ce se exprima imoralitatea, decăderea ei, din moment ce încă nu era femeie?

Să fi fost acesta primul ei pas spre viciu? Dacă era aşa, exista posibilitatea reală de a fi smulsă din drumul spre decădere, de a fi salvată la timp?

Amintindu-şi maxima că prima infracţiune nu este periculoasă dacă este şi ultima, Sokolov respiră ceva mai uşurat. Dintr-o dată însă ridică speriat capul. Auzise clar că cineva pronunţase numele de Olimpia Ciakărova.

La tribună se urcase colegul său de la secţia întâi şi cita numele a diferite femei şi fete care stăteau ilegal în Sofia, nu munceau şi duceau, majoritatea, o viaţă imorală. Datele pe care le expunea erau de netăgăduit, iar faptele femeilor respective alarmau pe bună dreptate şi societatea şi miliţia.

Sokolov ascultă cu atenţie, să vadă dacă colegul lui va spune ceva mai concret despre Olimpia, dar nu auzi nimic în plus şi se linişti. Ar fi vrut ca ea să nu fie amestecată în vreo istorie complicată care ar fi putut-o costa scump. Şi poate că, în general, n-ar fi vorbit la această consfătuire dacă nu l-ar fi incitat propunerea colegului său ca femeile şi fetele ale căror nume le citise să primească domiciliu

forţat în alte localităţi sau să fie trimise în cămine de educaţie şi muncă. Întotdeauna îşi reproşa că nu are răbdare, că se lasă influenţat de sentimentele de moment şi că reacţionează pripit, aceasta creându-i, de multe ori, neplăceri, dar nici acum nu reuşi să se abţină. Abia aşteptă să termine colegul său şi se ridică.

— Am impresia că o asemenea propunere nu este dintre cele mai bune, zise el. Căutăm cea mai uşoară rezolvare: să le încărcăm într-un tren, să le expediem ca să scăpăm de ele, dar nu ne gândim la urmări.

— Ce ai în vedere? îl întrebă inspectorul şef, care conducea consfătuirea.

— Şi dumneavoastră ştiţi, se întoarse Sokolov spre el, că au început deja să se primească reclamaţii din diferite locuri. Am evacuat câteva femei uşoare şi încă din luna următoare am văzut rezultatele. Domnişoarele noastre şi-au fluturat şi acolo steagurile. Cu toţii ştim care este morala în aceste orăşele şi, în general, în provincie şi, de aceea, pe drept cuvânt, populaţia locală reacţionează.

— Într-o anumită măsură aşa este, zise din nou inspectorul şef, dar oricum se impune să luăm unele măsuri. Nu le putem lăsa să-şi facă de cap.

— Fără îndoială că pe cele mai periculoase trebuie să le mutăm imediat, fu Sokolov de acord. În niciun caz însă nu trebuie să le punem pe toate în aceeaşi oală. Să nu uităm că sarcina noastră nu este doar aceea de a pedepsi, în

special pe tineri, ci şi de a-i preveni pe cei care sunt înclinaţi să se lase înşelaţi de viaţă. Este bine să căutăm rădăcina răului şi să vedem de ce au pornit pe calea asta.

— Moştenire de la burghezie, tovarăşe Sokolov, ripostă Măngov, care stătea în rândul întâi. Doar nu le-om fi creat noi.

— Este adevărat, dar, dacă pentru toate relele începem să învinovăţim burghezia şi să ne găsim astfel o justificare, o să facem o nouă greşeală, răspunse Sokolov. Şi tovarăşul Măngov şi ceilalţi tovarăşi care se ocupă de moravuri ştiu că majoritatea „clientelor" noastre sunt fete tinere, care abia acum încep viaţa. De ce să nu analizăm mai profund şi să vedem ce le determină să trăiască aşa?

— Trândăvia, murmură Măngov încet, dar Sokolov îl auzi şi se întoarse spre el:

— Dacă ar fi numai asta, într-o lună am rezolva-o, tovarăşe Măngov. Nu trebuie să simplificăm lucrurile.

— Bine, bine, spune atunci care este părerea ta, îl invită Măngov fără să-şi ascundă uşoara ironie din voce.

Sokolov se întoarse spre sală.

— Acestea sunt probleme sociale, spuse el, care cer o cercetare serioasă şi o activitate susţinută din partea noastră. Este necesară o concepţie a reeducării, a sprijinirii şi a luptei pentru salvarea fiecărui om.

— Noi suntem criminalişti, nu predicatori, replică ironic Măngov.

— Dacă se va impune, vom fi şi predicatori şi pedagogi, iar în unele cazuri vom juca şi rolul părinţilor.

Duritatea şi sfidarea lui Sokolov fură atât de evidente, încât inspectorul şef Demir Hristoforov se văzu obligat să intervină. Se ridică şi întrerupse discuţia.

— Ca asemenea aluzii n-o să ajungem nicăieri. Şi tovarăşul Sokolov, şi tovarăşul Măngov au dreptate. Ambii vorbesc despre acelaşi lucru, doar că tovarăşul Măngov este adeptul unor măsuri mai radicale, iar tovarăşul Sokolov vrea sa abordăm ştiinţific problema şi, în acest sens, are mai multă dreptate. Dar eu am altă propunere. Să lăsăm această temă pentru a fi discutată mai târziu. Să-i dăm tovarăşului Sokolov posibilitatea să se pregătească şi să ne împărtăşească observaţiile sale în legătură cu aspectele de care vorbeam.

Sokolov nu se supără pe inspectorul şef, deoarece îi cunoştea delicateţea în asemenea momente, dar în sinea sa se înfurie că îşi complicase singur existenţa, stârnind interes pentru o chestiune care îl preocupase până acum şi de a cărei rezolvare trebuia să se ocupe în exclusivitate.

Inspectorul şef le ceru celor prezenţi să fie atenţi şi când toţi tăcură îşi începu raportul.

— Teoretizările sunt teoretizări, iar viaţa este altceva. Să ne întoarcem la ea şi să vedem care sunt sarcinile imediate ce ne stau în faţă.

El arătă amănunţit în ce direcţie trebuiau concentrate

eforturile tuturor lucrătorilor operativi în următoarele zece zile. Pentru cei din miliţie nu era un secret că de două-trei luni făcea ravagii o bandă necunoscută de infractori, care se autointitula „BUH”[3]. Banda acţiona pe un front larg. Făptuia hoţii şi tâlhării, fără să lase niciun fel de urmă. Singurul semn că infracţiunea era opera ei îi constituia inscripţia lăsată la faţa locului. Oriunde săvârşeau un furt scriau pe perete sau pe o hârtie cuvântul „BUH”. Scrisul arăta că în diferite locuri scriseseră oameni diferiţi, ceea ce îndreptăţea organele de miliţie să creadă că acţionează o bandă şi nu un singur individ. Nu-şi alegeau ţintele şi jefuiau cu aceeaşi îndemânare locuinţe, chioşcuri de ţigări, magazine mici şi chioşcuri cu produse alimentare, croitorii etc. Ultimele două jafuri fuseseră făcute în plină zi, luând din două şcoli din Sofia zeci de paltoane de elevi.

— După cum vedeţi, explică inspectorul şef, aceste furturi, deşi mărunte la prima vedere, ne produc greutăţi şi nu ne permit concentrarea forţelor pentru descoperirea infractorilor. Să presupunem că avem de-a face cu amatori şi nu cu profesionişti, aceasta ne va crea dificultăţi mari. Niciunul din clienţii noştri de până acum şi din hoţii cunoscuţi nu au acţionat atât de sfidător. Membrii acestei bande sau nu ştiu la ce risc se expun sau ştiu şi de aceea se grăbesc să dea lovitură după lovitură înainte de a fi prinşi. Am reuşit să luăm de la înzestrare o cantitate

suplimentară de stofă şi să asigurăm elevilor paltoane noi, dar dacă vor fi atacate şi alte şcoli, cu greu am avea posibilitatea să facem rost din nou. De aceea trebuie să ne mobilizăm forţele şi să-i descoperim cu orice preţ pe hoţi. Trebuie înştiinţate imediat toate organele noastre – lucrători operativi, miliţieni, sectorişti, conducerile organizaţiilor obşteşti – şi să începem o muncă sistematică şi coordonată. Este necesar să se verifice orice semnal, orice persoană dubioasă. În plus, şi asta încă mâine, veţi primi descrierile exacte ale modului în care au fost săvârşite jafurile, dar, reţineţi, niciunul nu se repetă şi nu are aceeaşi caracteristică.

Inspectorul şef făcu o mică pauză şi continuă:

— Sarcina numărul doi priveşte cu precădere pe tovarăşii Măngov şi Sokolov. Ordinul ministerului este categoric şi nu suferă niciun fel de amânare. Zilele acestea trebuie prezentat planul privind modul în care şi când se va termina cu cartoforii.

Măngov vru să spună ceva, probabil că aceasta nu era aşa de uşor, dar inspectorul şef nu îi permise.

— Măngov, n-are rost să mă convingi. Ştiu că nu pot fi lichidaţi, dar cel puţin sa li se dea o lecţie bună, care să-i sperie. Şt ii singur că nu este exclus să se atingă şi de banii statului.

Consfătuirea se termină cu acest ordin neaşteptat. Sokolov se grăbi să iasă. Voia să rămână singur şi când,

peste zece minute, intră în bufetul cinematografului „Odihnă şi cultură”, şi se retrase într-un colţ, cu un pahar de tescovină, se simţi dintr-o dată obosit. Abia după ce termină al doilea pahar reuşi să-şi pună ordine în gânduri. „Practic de ce m-am ridicat şi am luat cuvântul? se întrebă. Am devenit adeptul unei teze pe care nu ştiu cum s-o susţin. Oare liberalismul meu n-o să-mi joace festa? Nu dau dovadă de prea mult creştinism şi naivitate?“

După al treilea pahar se ridică. Fumul de ţigară, mirosul de alcool şi trăncăneala din bufet îl obosiseră şi mai mult. Plămânii îi erau însetaţi de aer proaspăt.

Afară nu era mai plăcut. Vitoşa era iar acoperită cu nori plumburii, stoluri de ciori zburau croncănind şi parcă prevesteau o nouă zăpadă, care se lăsa aşteptată. În lumina zilei de iarnă clădirile deveniseră gri, iar în acest gri egal culorile se pierduseră.

Când se apropie de tribunal, Sokolov îşi dădu seama că trebuia să-şi impună s-o ia pe urmele dosarului privind uciderea copilului. Dar îşi aduse aminte că azi, deşi fusese apărătorul unei anumite categorii de fete, practic voise s-o apere pe Olimpia, care-i reveni din nou în minte.

8

DE O SĂPTAMÂNĂ Branko şi Spas nu apăruseră la niciun raport. Sokolov le dăduse deplină libertate de acţiune. Era convins că şi fără intervenţia sa ei lucrau şi ştiau foarte bine ce aveau de făcut. Cei doi se înţelegeau minunat, se pricepeau să-şi coordoneze acţiunile şi să se ajute reciproc.

De data aceasta îşi îndreptaseră atenţia asupra Contelui şi a lui Garsona şi întocmiseră un astfel de plan, încât să nu le scape niciun pas de al lor. Spas înregistrase încă două vizite ale Contelui într-o vilă prin jurul cartierului Kneajevo, iar Branko îl observase de câteva ori abătându-se pe la depozitul de ouă din bulevardul „Slivniţa“. Branko nu putea să facă nicio legătură între aceste vizite şi nu anunţase pe nimeni de ele, dar presupunea în sinea lui că nu erau întâmplătoare. Îl bănuia pe Conte că dăduse de ceva victime, pe care le adulmeca de departe sau că punea la cale o afacere ilicită. Făcuse tot posibilul să afle cu cine se întâlnea Contele, dar nu descoperise nimic important. Nu putuse aplica niciuna din metodele probate până acum, şi asta nu pentru că nu se pricepea, ci pentru că faţă

de un tip cum era Contele nu se putea acţiona oricum. Un singur pas greşit şi acest om şiret le-ar fi scăpat din mână.

Două zile, şi două nopţi întregi Branko stătuse în cămăruţa paznicului laboratorului de bomboane, care se afla exact vizavi de depozitul de ouă, dar Contele, din păcate, nu venise. Spas, care îl urmărea permanent prin oraş, susţinea că nu observase nimic suspect. Începuse să bombăne chiar că i se acrise să alerge după acest nemernic, dar Branko îl încuraja:

— Aşteaptă, îl prindem noi.

Mult timp se frământară cum să afle la cine se ducea Contele în acest depozit. Ei îi cunoşteau pe toţi şi nu era oportun să apară în faţa lor. Încercară să atragă pe unii din căruţaşii care distribuiau ouă, dar, fără niciun rezultat. În fiecare zi veneau alţi căruţaşi, angajaţi prin cooperativă. Spas fu de părere să-i verifice pe toţi lucrătorii şi pe muncitorii permanenţi din depozit, dar Branko nu fu de acord – ar fi pierdut foarte multă vreme şi nu era sigur că ar fi reuşit ceva.

— Să ne interesăm măcar dacă există printre ei comunişti, insistă Spas. Dacă sunt, să facem o încercare, să vorbim cu unul dintre ei. Dacă sunt comunişti trebuie să ne ajute, nu?

Branko îşi încruntă sceptic sprâncenele negre, dar zise împăciuitor:

— Să încercăm.

Până la prânz aflară că şeful depozitului, unde se împachetau lăzile pentru export, era comunist. Altcineva nu mai era. Şefa de cadre, o femeie măruntă, aproape bătrână, nu-şi stăpâni însă curiozitatea şi-l întrebă pe Spas, care se dusese singur la ea, de ce se interesează miliţia de cooperativa lor. Spas răspunse că în ultima vreme li se oferiseră multor restaurante mari cantităţi de ouă, netrecute în foaia de comandă, şi că hotărâseră să se intereseze de unde provin şi cine sunt cei care le vând. Cu aceste explicaţii curiozitatea fusese satisfăcută, dar el o rugă să nu se facă prea mult zgomot din cauza unei simple verificări şi să nu fie jigniţi oamenii în zadar.

— Cum descoperim însă ceva, adăugă, evident că primul om pe care îl vom înştiinţa şi căruia îi vom cere sprijinul veţi fi dumneavoastră.

Şefa cadrelor rămase foarte măgulită şi promise solemn că va păstra secretul. De ce ar mai fi membră de partid dacă nu ar înţelege asemenea probleme?

În aceeaşi seară Branko îl găsi pe responsabilul depozitului la locuinţa acestuia, o căsuţă scundă în cartierul „Nadejdak'.

— Îl caut pe tovarăşul Kulev, spuse Branko cum văzu apărând în uşă un bărbat relativ tânăr şi îndesat.

— Eu sunt, răspunse bărbatul.

— Aş vrea să stăm puţin de vorbă.

— Poftiţi, spuse bărbatul, retrăgându-se puţin şi

îndemnându-l cu mâna să intre.

— Dacă s-ar putea să fim numai noi doi...

—Sunt singur, proprietarii sunt la serviciu, zise bărbatul şi trase uşa în urma sa, lăsând-o puţin întredeschisă.

Intrară într-o cămăruţă aranjată modest. În mijlocul ei duduia un godin înroşit, care împrăştia o căldură plăcută.

— Făceţi-vă comod, propuse gazda şi-şi scoase şi el haina pe care o ţinea pe umeri.

Branko observă abia acum că avea palma dreaptă retezată.

— Ce-aţi păţit? întrebă puţin tulburat, deoarece nu ştia că responsabilul depozitului era invalid.

— O poveste veche, dar m-am obişnuit şi nu mă mai incomodează.

Branko îşi dădu jos paltonul său lung şi consideră necesar să se legitimeze, dar, înainte de a-şi arăta legitimaţia, bărbatul ridică mâna:

— Nu-i nevoie, am înţeles cine sunteţi. Au mai venit la mine şi alţi colegi de-ai dumneavoastră.

— Aici?

— Şi aici, şi la depozit.

— Cu ce ocazie? se interesă atent Branko.

— Au dispărut din depozit două platforme de ouă. Mai mult de treizeci de lăzi.

— Cum aşa? se miră Branko. Doar nu-i un coş ca să-l poţi scoate!

— Aici este problema, că nu e coş şi totuşi nu putem să aflăm cum au fost scoase atâtea mii de ouă.

Spas nu-i spusese nimic în această problemă, de aceea Branko întrebă direct:

— De ce la cadre nu se ştie de furt?

— Nimeni nu poate să confirme că este un furt. Ştim numai eu şi contabilul. Noi am descoperit lipsa şi am tăcut intenţionat.

— Nu mai înţeleg nimic! recunoscu sincer Branko.

— E în acelaşi timp simplu şi foarte complicat, zâmbi gazda. Ouăle au fost aduse de la gară şi au fost înregistrate contabiliceşte, pentru că într-adevăr au intrat în depozit. Le-am primit eu personal. Verificând peste câteva zile, am constatat că lipsesc treizeci de lăzi.

— Asta-i bună! zise Branko fără să-şi ia privirea scrutătoare de la el.

Bărbatul părea foarte liniştit şi zâmbea binevoitor.

— Văd că vi se pare ciudat, dar aşa este, începu să-i explice. Într-adevăr, o poveste misterioasă. De aceea nici n-am făcut gălăgie. Am hotărât să anunţăm numai oamenii dumneavoastră de la economic. Şi ei au confirmat că am procedat corect.

— Nu cumva contabilul? aruncă o vorbă Branko, dar gazda făcu iar un gest cu mâna:

— Exclus! Este un om cinstit. Îl cunosc foarte bine şi n-are niciun rost să se fure singur. Toată gestiunea este pe

mâna lui.

Branko se încruntă. Această ştire căzu ca un trăsnet şi în primul moment i se păru că va fi o piedică în munca lor. N-avea timp să reflecteze şi să caute puncte comune între această escrocherie şi vizita Contelui la depozit. După un minut de tăcere se hotărî să abordeze problema care de fapt îl interesa.

— Eu am venit pentru altceva, începu el şi povesti pe scurt ce anume îl adusese aici.

Gazda îl ascultă cu interes, tăcu mult înainte să răspundă. Evident că nici el nu se aşteptase la o asemenea întorsătură. În sfârşit îşi frecă fruntea.

— Nu-mi pot aminti despre un asemenea om. La noi vine multă lume – administratori, achizitori, reprezentanţi ai diferitelor firme, comisionari.

Branko nu voia să se grăbească şi să-l forţeze, de aceea îl întrebă:

— În total, câţi oameni lucraţi acolo?

— Contabilul, unu, o funcţionară ataşată pe lângă el, eu – număra gazda şi îndoia degetele de la mână, doi lucrători de depozit, cinci femei care verifică ouăle cu lămpi şi muncitori necalificaţi.

„Sunt mulţi“, gândi cu părere de rău Branko, dar zise cu voce tare:

— Îi cunoaşteţi pe toţi?

— Aproximativ. Cel mai puţin îi cunosc pe muncitori.

Se schimbă des şi de aceea este greu.

Branko socoti că-i va lua foarte mult timp să verifice fiecare muncitor în parte şi se hotărî să revină la chestiunea principală. Înainte de a deşerta tot sacul, încercă încă o verificare:

— Nu mi-aţi spus unde aţi păţit-o? arătă el cu privirea spre mâna dreaptă a gazdei.

Bărbatul zâmbi stânjenit.

— Eu sunt din judeţul Ihtiman, răspunse. Înainte de 9 Septembrie lucram la un joagăr şi ferăstrăul cu panglică mi-a retezat mâna. Stăpânul mi-a dat o mică despăgubire, ca să nu se spună că nu mi-a dat nimic şi m-a dat afară.

— Apoi? se interesă Branko.

— Apoi am aruncat o cârpă îmbibată cu gaz în depozitul de scânduri, am aprins un băţ de chibrit şi am şters-o în pădure.

Branko îl cercetă nedumerit, privi repede reverul sacoului, care atârna aruncat pe scaun şi nevăzând nicio insignă întrebă prudent:

— N-am înţeles, aţi şters-o în pădure şi ce aţi făcut acolo?

Bărbatul zâmbi misterios:

— Pur şi simplu m-am dus la partizani şi am venit abia la 9 Septembrie.

Branko răsuflă uşurat, dar dintr-o dată îşi încruntă sprâncenele negre.

— De ce şefa de cadre nu mi-a spus de ăsta?

— Ce fel de cadristă e ea?! dădu din mână, a lehamite, gazda. Ştie numai că sunt membru de partid, cât despre biografie cred că nici n-a citit-o.

Abia acum Branko nu se mai abţinu şi spuse bucuros:

— Bine că am dat de un tovarăş de soartă. Şi eu am fost partizan, în satele dinspre Radomir.

Nici el nu purta insigna de partizan, dar bărbatul nu se îndoi de spusele lui.

— Acum putem vorbi foarte deschis, continuă Branko şi repetă din nou, mai amănunţit, observaţiile şi dubiile lui. Când ajunse la descrierea Contelui, bägă mâna în interiorul hainei, scoase de acolo o fotografie şi i-o dădu gazdei: Iată-l, ăsta-i.

Bărbatul luă fotografia şi, cum o privi, dădu din cap:

— Bineînţeles că l-am văzut. Aşa se face treaba, altfel numai aşa, din cuvinte, cum era să mi-l amintesc?

Branko tresări şi ochii lui negri se încordară în aşteptare.

— Se întâlneşte cu Contele unul din muncitorii necalificaţi, dar pentru ce nu pot să ştiu.

— Nu cumva este armean?

— Este bulgar, dar aşa i se spune.

— Ce fel de om este?

— Un om dubios, dar altfel harnic.

— Bine, deocamdată e suficient şi atât, răspunse

Branko, mulţumit că obţinuse o verigă, care, oricât de mică, era foarte importantă...

În sfârşit, Sokolov îşi realiza promisiunea pe care şi-o făcuse şi, după-amiază, devreme, *gazul* îl lăsă la marginea satului aflat la aproape treizeci de kilometri de Sofia.

— Nu mă aştepta, îi ordonă şoferului, am să găsesc eu o ocazie la întoarcere.

Cum porni înapoi maşina, el o luă încet spre sat. Într-adins coborâse aici, pentru a nu atrage atenţia. Prin aceste locuri maşinile erau o raritate şi oamenii, cum auzeau duduitul, înălţau capetele curioşi, iar copiii porneau cu alai după fiecare automobil ce-şi făcea apariţia.

Constată numaidecât că satul nu se deosebea cu nimic de multe alte sătucuri împrăştiate pe dealurile neroditoare. Se părea că oamenii abia-şi înnodau firul vieţii, trudind din greu. Pe vale se întindeau izlazuri frumoase, dar pe ogoarele sărace de pe dealuri nu dădeai doi bani. Uliţele erau strâmbe şi case noi nu se vedeau, în afara câtorva clădiri mai solide din centru, unde Sokolov şi ajunsese.

Se opri şi se uită, împrejur, şovăind. Deşi pornise la drum cu un plan bine stabilit, iată-l căzând pe gânduri – cum să procedeze şi unde să se ducă mai întâi.

În cursul dimineţii, în sfârşit, reuşise să-l găsească pe

avocat la birou şi să discute cu el. Bătrânul jurist îl întâmpină exagerat de amabil, dar în această amabilitate Sokolov nu descoperi niciun fel de prefăcătorie. De la prima vedere era evident că acest om se respectă pe el şi profesiunea sa şi îşi apără numele cu demnitate. Era îmbrăcat oficial – cu un sacou negru, din stofă fină, vestă pe care atârna un lanţ, pantaloni în dungi, ghetre gri şi un papion bleumarin. Părul îi albise, dar sprâncenele îşi păstraseră culoarea castanie şi atârnau ca nişte streşini deasupra ochilor tot timpul zâmbitori.

Îl asculta atent pe Sokolov. Numai mâna dreaptă, pe al cărui deget strălucea un inel masiv de aur cu chipul Temidei, bătea fără zgomot pe postavul verde de pe birou.

Când Sokolov îi explică ce anume îl adusese la el, tăcu o clipă, încruntă sprâncenele, apoi îşi puse ochelarii cu ramă de baga şi spuse cu o voce amabilă de bas:

— Simplul fapt că vă ocupaţi de un caz deja uitat vă face cinste şi mă obligă să vă ajut cu ce pot. De fapt asta face cinste noii noastre puteri. Dacă celelalte guverne ar fi respectat câtuşi de puţin legalitatea, nu ar fi adus ţara într-o asemenea situaţie catastrofală. Dar să lăsăm asta...

Tăcu, îşi frecă fruntea cu mâna şi zise din nou:

— Îmi amintesc de acest dosar, dar nu mă pot bizui doar pe memorie. Se îndreptă apoi spre casa de bani, o deschise şi începu să cotrobăie prin nişte cartoane. Se întoarse şi întrebă: Spuneţi iulie patruzeci şi patru, nu-i

aşa?

Sokolov aprobă din cap. Îi era clar că acest om nu întâmplător îşi câştigase faima de mare avocat. Casa de fier ascundea probabil o cartotecă cuprinzând toate persoanele cu care avocatul avusese de-a face în timpul îndelungatei sale activităţi.

Imediat găsi ceea ce căuta, deoarece dădu din cap şi spuse cu vocea sa de bas, mai mult pentru sine, un fel de. „aşa, aşa" – se apropie de dulapul care ocupa aproape tot peretele stâng, îl deschise şi nu peste multă vreme puse pe birou o mapă mică, roz, cu coperte subţiri.

—Acum vom vedea care este situaţia, zise el, dar abia deschise mapa, că îşi încruntă sprâncenele dese, răsfoi repede câteva pagini şi începu să vorbească din nou, ridicându-şi privirea: Da, da. Îmi amintesc totul, şi încă foarte bine. Îmi amintesc chiar că acest om mi-a scris din închisoare, cred că era chiar imediat după 9 Septembrie, dar în haosul de atunci era imposibil să pot face ceva. Apoi au început marile procese ale Tribunalului popular, am fost împovărat cu dosare şi iată că timpul s-a scurs şi totul a fost dat uitării.

— Şi totuşi fiţi ceva mai concret, îl rugă prudent Sokolov.

— Uitaţi ce este, acest caz a rămas pentru mine oarecum nelămurit. M-am prezentat ca apărător, dar mai mult formal, nu numai pentru că îmi fusese încredinţat târziu,

dar şi pentru că nu-mi fusese dată posibilitatea să verific toate faptele. Clientul meu, cu care m-am întâlnit numai o dată sau de două ori la penitenciar, nu m-a ajutat mai deloc. El susţinea declaraţia de recunoaştere a vinei, dată în faţa poliţiei, şi eu trebuia să-mi construiesc apărarea pornind numai de la acest amănunt. Trebuie să vă spun deschis că n-am fost mulţumit de proces. Pentru mine a rămas, aşa cum v-am mai spus, neclarificat, dar nici n-am avut posibilitatea să fac ceva mai mult.

— Cum să înţeleg asta, că procesul a rămas neclarificat? întrebă Sokolov.

— Înainte de toate mă tulbură comportarea acestui bărbat. Am sentimentul că n-a fost sincer cu mine. Poate că greşesc. Se întâmplă ca uneori criminalii să facă un puternic şoc psihic şi eşti pus în încurcătură voind să afli adevărul. Al doilea fapt şocant a fost acela că imediat după ce mi s-a încredinţat procesul mi-a telefonat şeful serviciului de urmărire penală al poliţiei şi, chipurile, delicat, dar de fapt fără echivoc, m-a prevenit să nu scormonesc prea mult şi să nu încerc să despic firu-n patru, deoarece dovezile sunt incontestabile. Bineînţeles, n-am dat importanţă acestui ordin, ciudat pentru mine, dar l-am îndeplinit de facto. Şi astfel n-am reuşit să fac nimic, iar procesul s-a încheiat fără cataclisme.

După poza pe care o luase rostind aceste cuvinte, Sokolov înţelese că avocatul considera răspunsul său

definitiv. Şovăi o clipă-două şi întrebă cu o sinceritate dezarmantă:

— Ce credeţi, merită oare să continui cercetările şi...

— Ţineţi minte un singur lucru de la mine, un bătrân jurist, îl întrerupse avocatul. Dacă există, uite, atâtica îndoială – şi el arătă vârful degetului mare –, cât timp există orice fel de semnal pentru ceva incorect, întotdeauna merită osteneala. Lupta pentru triumful adevărului este datoria mea şi a dumneavoastră.

După ce mai discutară vreo jumătate de oră, avocatul încheie prietenos:

— Aţi auzit părerea mea, procedaţi însă cum credeţi de cuviinţă. Dacă simţiţi nevoia unui sfat bazat pe competenţa mea juridică, vă rog să poftiţi, sunt la dispoziţia dumneavoastră...

Din fundul pieţei, mai puţin îmbietoare, începu să zdrăngăne o căruţă şi Sokolov se grăbi, îndreptându-se spre şcoală. Se gândise că nu era rău să vorbească şi cu profesorii şi să încerce să afle unele amănunte în legătură cu procesul.

Clădirea galbenă, cu un singur etaj, a şcolii, se vedea de departe, aşa încât nu fu nevoie să întrebe pe cineva unde se află.

În cancelarie găsi o profesoară în vârstă. N-avea motive să ascundă cine este şi, după ce se prezentă, acţionă în

scopul vizitei sale.

— De mai bine de douăzeci de ani suntem profesori aici, eu şi soţul meu, spuse ea. Cunosc tot satul, chiar şi pe cele dimprejur, îmi pare rău că lipseşte soţul meu, a tras azi-dimineaţă o fugă până la Sofia, dar am să vă spun tot ce ştiu. Dancio a fost elevul lui şi, după câte îmi amintesc, el a descoperit primul că a dispărut.

— Cum? întrebă Sokolov.

— Simplu, n-a mai apărut după vacanţa de paşte aproape o săptămână. L-a căutat şi de aici a început totul. Unchiul lui spunea că nu ştie unde este, apoi au anunţat primarul şi după vreo zece zile l-au reţinut.

— Credeţi că l-a omorât? întrebă pe neaşteptate Sokolov.

Profesoara tresări şi răspunse fără să gândească:

— Dacă l-au condamnat, înseamnă că este adevărat.

— Nu, nu, lăsaţi tribunalul, ce credeţi dumneavoastră? insistă Sokolov.

Femeia făcu o mică pauză şi îi răspunse liniştită:

— Cred, ca toţi ceilalţi din sat, că nu l-a omorât el.

— De ce?

— Pentru că nu văd de ce ar fi făcut-o. Copilul era sărac, fără niciun pic de avere, ca să zici că a vrut să-l jefuiască. Iar fiindcă îi purta de grijă, de fapt el era în câştig. Dancio îi muncea cât doi.

Sokolov hotărî să încheie discuţia, mai ales că

profesoara nu manifesta niciun interes pentru ea, şi o întrebă dacă putea cineva să-i arate casa unchiului.

Profesoara dădu afirmativ din cap, ieşi din încăpere şi se întoarse repede, însoţită de femeia de serviciu, o femeie pipernicită.

— Condu-l pe acest tovarăş la Truşcevi, zise ea blând şi îi întinse mâna.

Sokolov îşi luă rămas bun şi, în afara câtorva cuvinte de scuze pentru deranj, nu spuse nimic altceva.

Casa Truşcevilor se dovedi a fi una din casele solide din sat. Se vedea că este casă de gospodar, cu toate că acum era cam dărăpănată.

Auzind probabil trântitul porţii, în pragul casei, la nivelul de jos, apăru o femeie, să tot fi avut patruzeci de ani.

El se apropie, se recomandă simplu şi fără formalităţi şi-i spuse că vrea să stea de vorbă cu ea.

Femeia, evident, se fâstâci, începu să se învârtească frângându-şi degetele şi, destul de stânjenită, îl invită să intre.

În cameră era cald şi plăcut, Sokolov îşi dădu jos paltonul şi, în timp ce femeia i-l lua, o privi iute. Observă că se ţinea încă foarte bine. Când ea se aşeză pe pat, lângă sobă, şi îl privi întrebătoare, se convinse că era de-a dreptul frumoasă. Avea faţa albă şi numai pe pomeţi se vedeau două pete roşii, de parcă erau făcute artificial.

Părul roşu, cu cărare la mijloc şi strâns la spate, strălucea fără niciun fir alb. Trupul îi era sănătos şi cu rotunjimi.

Sokolov simţi că se lungeşte mai mult decât trebuie cu asemenea observaţii şi se grăbi să-şi explice motivul venirii. Repetă aproape identic ceea ce-i spusese profesoarei, dar nu puse nicio întrebare concretă, ci-şi exprimă dorinţa să audă toate amănuntele în jurul cazului despre care era vorba.

Emoţia femeii încă nu trecuse, îşi întinse neajutorată mâinile, le trecu peste coapsele întinse, le reţinu pe genunchi şi, cu un oftat, rosti în şoaptă:

— De unde să încep mai întâi? Au trecut atâţia ani şi numai la asta mă gândesc şi n-am descoperit nimic. Cum şi de ce s-a întâmplat asta până-n ziua de astăzi capul meu nu poate să înţeleagă.

Chiar şi incoerent, cu multe suspine, în care nu era vorba de ipocrizie, ea povesti amănunţit tot ce ştia.

— Soţul dumneavoastră susţine că n-a omorât copilul, zise Sokolov, după ce ea mai oftă pentru ultima dată, dând prin asta de înţeles că terminase.

— Păi, mi-a spus şi mie, de cel puţin o sută de ori, cu ocazia vizitelor mele la penitenciar, dar ce pot face eu?

— Soţul dumneavoastră îl certa des pe Dancio? întrebă Sokolov.

Femeia rămase pe gânduri, privind încordată într-o parte, apoi zise:

— N-avea motive şi apoi ei se vedeau destul de rar.

— De ce?

— Pentru că Dancio era tot timpul pe izlaz, cu vacile şi eu mă ocupam de el.

— Vă înţelegeaţi?

— Eu n-am copii, de aceea îmi era milă de el. Da' păi, acuma, când sunt singură...

— Cu cine era prieten Dancio?

— Cu copiii din mahala, dar mai mult se învârtea pe lângă ciobani.

— Care ciobani?

— Cei care ne păşteau oile.

—Câte oi aţi avut?

— Mai ştiu eu, parcă vreo cinci sute.

Sokolov doar că nu fluieră de uimire.

— Şi acum?

— Jumătate s-au dus pe avocaţi, iar celelalte au fost luate la gospodărie.

— Poate ştiu ciobanii ceva mai mult? se interesă Sokolov, sperând ca prin ei să afle amănunte mai importante. Unde îi pot găsi?

Femeia răsuci capul:

— Nu erau de pe-aici şi ne-au părăsit de mult.

— Cât de demult? Înainte de dispariţia lui Dancio?

— Parcă pe vremea aceea.

Brusc în capul lui Sokolov străfulgeră un gând, care-l

obligă să mai întârzie cu întrebarea următoare. Pentru a-şi prelungi răgazul şi a se decide în ce parte să-şi îndrepte atenţia, scoase o cutie de ţigări şi se bătu peste buzunare în căutarea chibritului, cu toate că ştia bine că era în palton.

Femeia băgă de seamă, se ridică, se duse lângă sobă şi întinse mâna către poliţa unde avea serviciul de bucătărie.

Sokolov o măsură din cap până-n picioare şi se convinse iar de frumuseţea ei.

Cum îşi aprinse ţigara, i se adresă brusc:

— Încă mai umblaţi cu fostul primar al satului?

Femeia ridică speriată capul. Ochii ei, de un albastru deschis, se măriră şi mai mult. Petele roşii de pe pomeţi se întinseră şi-i acoperiră toată faţa, de parcă o lovise o pală de foc. Apoi privi în pământ şi răspunse încet, mai mult pentru ea:

— Omul când este tânăr face tot felul de prostii.

— Dar ce, acum sunteţi bătrână?

— Nici eu nu ştiu. Să nu dea dumnezeu să fiţi în situaţia mea.

Sokolov o compătimi şi-şi reproşă întrebarea inutilă.

După cum o văzu, îi iertă fapta. De acum era convins că viaţa ei intimă n-avea nicio legătură cu soarta băiatului.

— Spuneţi-mi, cum îi pot găsi pe ciobani? întrebă insistent a doua oară Sokolov.

— Da' de unde să ştiu eu, răspunse femeia puţin mai

liniştită, înţelegând că greul trecuse.

— Şi cum au nimerit pe-aici?

— Bărbatul meu i-a adus. Erau ciobani buni, iar el voia să înmulţească turmele şi să deschidă o fabrică de brânzeturi. Ardea de dorinţa de a avea cât mai mult şi asta i-a luat minţile.

— Bine, dar de ce au plecat ciobanii? Au stat toată iarna şi dintr-o dată părăsesc turma, şi asta tocmai după paşti?

— S-au certat cu bărbatul meu. Nu i-a plătit cum trebuia. Era zgârcit.

Sokolov nu mai puse nicio întrebare. Consideră că aflase destul, chiar mai mult decât îl interesa şi decât sperase. Afară se înnopta. Îl aştepta drumul până la Sofia şi hotărî să încheie.

Cu mari eforturi femeia reuşi să-şi amintească numele de familie ale ciobanilor şi faptul că erau din raionul Gheneral Toşevo. Nici asta nu şi-ar fi amintit dacă nu ar fi zis de câteva ori „gheneral”..., „gheneral”..., iar când Sokolov adăugase Gheneral Toşevo, ea recunoscuse imediat că aşa era.

Sokolov se ridică. Până acum ea nu-l întrebase cine era, ce era şi de ce trebuia să ştie toate acestea. Dar, simţind că va pleca, îi propuse cu o oarecare sfială să mai rămână. El refuză, dar o anunţă că probabil va fi nevoie să mai vină încă o dată.

La plecare, înainte să deschidă poarta, se uită

pătrunzător la ea şi-i spuse luând-o prin surprindere:

— Tot mi se pare că soţul dumneavoastră stă nevinovat în detenţie.

De data aceasta pe faţa ei nu tresări nicio fibră. Culoarea roz se preschimbase în paloarea cerei... Dar tulburarea îi trecu repede şi îl privi la fel de pătrunzător. Apoi întrebă:

— De aceea aţi venit la mine?

El dădu din cap afirmativ şi adăugă:

— Vreau să descopăr adevărul.

Ea îşi lăsă privirea în pământ şi spuse surd:

— Nu mai cred în nimic..

— Dar credeţi că el este ucigaşul?

Şovăiala ei a fost scurtă şi dădu din cap:

— Nu ştiu. Era un om blajin. Cum a putut face asta... Dumneavoastră l-aţi văzut?

— Încă nu.

— Mergeţi la el şi veţi afla.

Dinspre munte sufla un vânt rece şi ea tresări înfrigurată. El îşi luă rămas bun pentru a doua oară, spunând că nu-i nevoie să-l conducă.

— Numai asta îmi mai lipseşte, să vadă vecinii că din casă iese un bărbat necunoscut şi mâine o să mă vorbească tot satul.

Sokolov zâmbi. Cunoştea bine clevetelile la ţară, de aceea, cum ieşiră în stradă, îşi luară rămas bun pentru a treia oară. Astfel, chiar dacă ar fi văzut-o cineva, ar fi avut

curajul s-o întrebe cine i-a fost oaspete, nu să vorbească aşa, pe la colţuri.

9

SE scursese aproape o săptămână din noaptea aceea şi tot nu sosise clipa ca Varadin Lucikov să-şi realizeze planul. Nu îndrăznea să părăsească cabina portarului, temându-se să nu-i scape pe cei care-i aştepta. Nu îndrăzni să se ducă nici la restaurantul „Pariziana”, de aceea astăzi trimise pe una din femeile de serviciu să-i spună bufetierei Dafina să treacă pe la el după terminarea schimbului şi să-i aducă puţină tescovină, pentru că avea foarte mult de lucru şi n-avea timp să se deplaseze. Asta era adevărul, dar Lucikov avea şi un alt gând. Se hotărâse, în sfârşit, să acţioneze şi să încerce cu Dafina.

Fiinţa aceasta de douăzeci şi cinci de ani, ce venea de prin satele din Vacarel, era de o frumuseţe deosebită, un amestec între puritatea ţărăncii şi libertinismul marilor oraşe. Înaltă, frumoasă, cu sâni mari şi şolduri solide, ea incita pe orice bărbat intrat la „Pariziana” să o dezbrace cu privirea, să-i facă tot felul de apropouri fără perdea, iar unii, mai băuţi, îi propuneau în modul cel mai cinic întâlniri şi câte şi mai câte. Dafina asculta, nu se supăra de glumele lor şi le arunca priviri promiţătoare, dar puţini se

puteau apropia de ea şi lăuda că au posedat-o. Unul dintre ei era Varadin Lucikov. Numai că el nu se lăuda, ci, gelos, îşi ascundea relaţia aceasta.

Se întâmplase cu mai bine de o jumătate de an în urmă. De cum o văzuse la „Pariziana“ îi plăcuse, dar nu se grăbise, ca ceilalţi, cu glumele mitocăneşti. În primele două săptămâni se făcuse chiar că nu o observă. O saluta amabil, schimba câte un cuvânt-două, în special despre modul cum trecuse ziua, cum se simţea cu sănătatea, dacă era obosită. Avea o tactică experimentată şi, pedant, nu renunţa la ea. Şi astfel, de 8 Martie, numai el îşi aduse aminte să-i ofere un bucheţel de ghiocei.

Când Dafina desfăcuse hârtiuţa şi văzuse că ghioceii erau petrecuţi printr-un inel fin, se îmbujorase toată. Ea, care putea să reacţioneze la orice replică grosolană ce-i era azvârlită, atunci amuţise. Se tulburase, dar faţa-i strălucea de mulţumire şi în mod mecanic îşi pusese inelul pe deget. Mulţumise în tăcere şi nu reuşise să spună, bâlbâindu-se, decât:

— Pentru, prima dată primesc un asemenea dar.

— E ziua dumneavoastră, răspunsese Lucikov cu vădit respect. Şi mai este ceva, nu am o altă femeie apropiată.

Dafina întinsese mâna şi, privind inelul, exclamase:

— Parcă-i de aur.

— Poate că-i duble, propusese Lucikov liniştit, cu toate că ştia că inelul era lucrat dintr-un dinar iugoslav şi nu

făcea nici cât un litru de tescovină.

Scena se desfăşurase fără martori. Lucikov urmărise si calculase totul, intrând în local imediat după deschidere.

Cunoştea bine femeile şi prevăzuse efectul acestui gest. Dar nici atunci nu se grăbise. Câteva zile dinadins nu se dusese la „Pariziana", ştiind că astfel va atrage atenţia Dafinei. Şi nu se înşelase.

Când îl văzuse că intră, Dafina îi zâmbise. Îi făcuse semn să se apropie şi-l întrebase unde dispăruse. Avusese un răspuns pregătit şi discuţia începuse cu totul natural. Ea voise să facă cinste, dar el nu primise, explicând că cinste face el, deoarece primise nişte bani moştenire. Ei, nu erau cine ştie câţi. Dar veniseră pe neaşteptate şi meritau să fie udaţi.

De data aceea Lucikov rămăsese mai mult timp la „Pariziana". Înconjurat de atenţiile Dafinei, care-l dispunea, pentru ea nemaiexistând în local alţi bărbaţi, el înţelesese că momeala nu se dusese în zadar, că fusese înghiţită.

Încă în acea seară, după terminarea programului, Dafina cunoscuse garsoniera lui Lucikov şi rămăsese până în zori la el.

Se dovedise că Dafina nu era deloc desfrânată, aşa cum gândeau mulţi dintre bărbaţii care-i dădeau târcoale. Dimpotrivă, reuşise, în ciuda acestui anturaj pestriţ, să-şi păstreze puritatea morală aproape intactă.

Descoperindu-i calităţile, Lucikov i le respecta. Curând aflase amănunte despre întreaga ei viaţă. Cum venise ca servitoare la vârsta de abia paisprezece ani, cum încă în anul următor fusese siluită de stăpân, cum plânsese, cum el o determinase să tacă şi cum se împăcase cu soarta. Unde să se fi dus şi cui să se fi plâns? Era încă un copil.

Dafina se ataşase de Lucikov şi, prin comportarea ei, nu-i dădea prilejul să-i reproşeze că nu-i era credincioasă. Ceea ce îl măgulea, dar îl şi neliniştea în acelaşi timp. Se întreba dacă nu cumva se îndrăgostise de el, pentru că nu ar fi dorit deloc acest lucru. El dorea s-o posede aşa, fără obligaţii. O dată însă ea îi spuse că nu-şi doreşte nimic altceva decât să-şi găsească un bărbat bun ca el şi să trăiască şi ea ca toţi oamenii. Lucikov se sperie şi vreo zece zile evită să o mai întâlnească. Apoi, înţelegând că aluzia fusese făcută în general, că nu îl viza în mod direct, îşi reluă legătura.

Dar timpul trecea pe nesimţite şi împreună cu el dispărea şi acea patimă de la început care-i ţinuse alături unul de altul atâtea luni.

Lucikov nu se întrebă dacă obosise sau se săturase de Dafina, dar hotărî că trebuie să înceteze cu sentimentalismele şi să treacă la realizarea planurilor sale de mai de mult.

Nu se putea spune că-i era uşor. Această femeie îl atrăsese, îl făcuse nu o dată să simtă ciudata senzaţie a

geloziei şi el o dorea, dar mai devreme sau mai târziu trebuia să vină şi sfârşitul.

Se temea de întâlnirea cu Dafina, pentru că nu ştia cum îi va interpreta propunerea. Aşteptând-o să sosească în orice clipă, repetă pentru a nu ştiu câta oară întreaga discuţie pe care urma s-o aibă cu ea.

Dafina veni puţin înainte de miezul nopţii, se lăsă pe sofa şi oftă obosită.

— Am în geantă o sticlă de-o jumătate, scoate-o, zise. Toarnă-mi şi mie puţin.

— Ce-i cu tine? întrebă Lucikov.

— Pic de oboseală, răspunse ea şi cu ambele mâini îşi dădu jos baticul de mătase. Am pierdut o oră cu porcii ăştia de beţivi. Abia i-am dat afară. De-aia am şi întârziat. Apoi se ridică, îşi dădu haina jos, o aruncă pe scaunul din apropiere, se culcă pe spate şi, cu privirea aţintită în tavan, rosti cu durere: M-am plictisit, m-am plictisit de toate.

Lucikov încetă cu turnatul în pahare şi se întoarse mirat.

Ea continuă:

— M-am săturat de aceste întâmplări de cârciumă, de aceste lepădături beţive care mă înconjoară toată ziua şi care sunt gata să te sfâsie într-o clipă dacă le cazi în mână.

Lucikov asculta şi binecuvânta clipa în care Dafina se hotărâse să i se plângă. Ea singură trasa, inconştientă, direcţia discuţiei, îl ajuta să facă primul pas. Şi se grăbi să prindă firul.

— De mult trebuia să te gândeşti la asta, zise el.

— La ce?

— Şi la muncă, şi, în general, la viitorul tău, răspunse el, dându-i un pahar plin.

— La ce mă mai pot gândi, spuse ea, sorbind o înghiţitură, şi adăugă: doar trebuie să muncesc,

— Cât primeşti tu acuma? întrebă Lucikov, deşi ştia ce salariu are.

— Aproape şase mii.

El zâmbi în bătaie de joc.

— E puţin, recunoscu ea, dar nicăieri nu se dă mai mult.

— Se dă, se dă, completă Lucikov şi ridică paharul.

Tăcu dinadins, pentru a-i stârni curiozitatea.

— Unde? suspină ea, sunt gata la orişice, numai să pot scăpa de cârciuma asta afurisită.

În sfârşit, momentul mult aşteptat sosise.

Lucikov îşi trase un scaun şi se aşează exact în faţa ei. Bău paharul până la fund, pentru a căpăta curaj şi începu să vorbească pe un ton excesiv de binevoitor:

— Uite ce e, Dafina. Suntem prieteni nu de ieri, de-alaltăieri, aşa că putem vorbi deschis. Am să-ţi dau un sfat, iar tu, dacă vrei, îl accepţi. Numai un singur lucru te rog, să nu te superi pe mine, nu-l dau din lipsă de sentimente...

Făcu o scurtă pauză, necesară pentru a-i sugera că era nehotărât, că-i era greu să continue, dar ea îl îndemnă:

— Hai, spune!

— Tu eşti încă tânără şi frumoasă, dar asta nu ţine veşnic. Acuma lumea nu-ţi dă pace, toţi te caută, azi eşti cu unul, mâine cu altul, dar ce folos, cine câştigă? Dacă eşti nevoită s-o faci, măcar să ştii de ce, să ai pentru ce.

Pe faţa lui străluci un zâmbet de mulţumire. Nu se aşteptase să fie în stare de o introducere atât de reuşită, care, în orice caz, îi dădea posibilitatea să-şi ducă planul la îndeplinire.

Dafina stătea sprijinindu-se cu coatele pe pernă şi-l privea nedumerită. Nu-i înţelegea în întregime sensul cuvintelor. Simţul feminin, născut să presimtă la timp răul, pentru a se feri de el, de data aceasta întârzia. De vină erau poate oboseala şi cele două pahare de tescovină. Dar poate şi altceva. În acel moment nu-şi dădu seama că, prin interesul pe care-l arătă faţă de propunerea lui, singură-i dădea posibilitatea să i-o ia înainte şi să-i strecoare în suflet viermele otrăvitor.

Iar el socotise bine unde şi cum să-l arunce. Numai faptul că ea rămăsese pe gânduri îi sugeră că otrava începuse să acţioneze. Şi totuşi nu găsi forţa să mai continue. Avea nevoie de încă o întrebare din partea ei. Şi tresări, auzindu-i vocea răguşită:

— Până la urmă o să-mi spui ce ai plănuit?

Iar nu răspunse direct, ci o avertiză:

— Cu condiţia că mă vei înţelege bine şi n-ai să te superi

pe mine.

— Nu mă supăr pe nimeni decât pe mine.

— Tu eşti o femeie singură, începu Lucikov, n-ai pe nimeni şi n-ar fi rău să-ţi strângi nişte bani. Şi asta nu-i aşa de greu. Iată, am un prieten, care este şi el de unul singur şi vrea să-şi găsească o prietenă. Bineînţeles, nu pe gratis. Mi-a spus că este gata să dea acestei femei, cea care va fi de acord să se ducă cu el, câte o mie de leva la fiecare întâlnire. Ăştia-s bani, cine ţi-a mai dat până acum o asemenea sumă?

Cu privirea ţintuită în tavan, Dafina tăcu multă vreme. Presimţirile confuze încolţite la început deveniseră acum ceva real. Ştia deja ce vroia de la ea...

Dintr-o dată zâmbi sarcastic şi zise:

— Cândva, pe vremuri, când tata îşi pusese în gând să mă trimită servitoare, mama îl rugase să renunţe şi-i spusese printre lacrimi că am să ajung o prostituată. Şi iată că am trăit s-o văd şi pe-asta.

— Prostii, o întrerupse Lucikov. De unde până unde?

— Hai, hai, lasă vorba, se ridică ea. Nu sunt copil. La ce nu m-a învăţat viaţa asta afurisită?! Întinse mâna şi-şi umplu singură paharul cu tescovină pe care-l bău dintr-o răsuflare, făcând o grimasă. Îşi întoarse capul, închise ochii şi spuse aproape în surdină: Şi poate că ai şi tu dreptate. Eh, voi... Ce ticăloşi sunteţi voi bărbaţii!... Dar fără voi nu se poate...

Pentru prima oară după atâtea luni nu mai rămase să doarmă, dar nici el nu insistă. Capul îi vâjâia, totul în jurul ei dansa uşor, dar sări, se îmbrăcă şi, înainte de a pleca, zise cu blândeţe:

— Am să mă gândesc...

Dafina nu veni a doua zi. Nu veni nici în următoarea, dar Lucikov nu se grăbea. În acest timp reuşi să-şi realizeze încă o parte din planuri.

Chipurile, nu era credincios, dar când, în ziua următoare. Înainte de prânz, zări prin geam că vine drept spre cabina portarului frumoasa cu haină de blană, se închină repede şi binecuvântă în gând providenţa, pentru că, în sfârşit, i-o trimisese.

Când deschise uşa şi o privi, dinspre ea veni un miros plăcut de parfum.

— Ştiţi cumva dacă inginerul Manukian a venit? întrebă ea, suflând greu.

Aşteptând de mult această întâlnire, Lucikov se pregătise cu conştiinciozitate. Bărbierit şi bine îmbrăcat, cu părul impecabil pieptănat, nu părea a avea mai mult de patruzeci şi cinci de ani, un bărbat solid, atrăgător, care neapărat i-ar plăcea unui asemenea gen de femeie.

O întâmpină în picioare şi cu felul lui de cavaler galant o invită să intre.

— Numai pentru o clipă, să mă încălzesc, răspunse ea cu o voce moale şi puţin din gât.

— Manukian n-a fost, dar probabil că va veni azi-mâine, zise Lucikov şi închise uşa, trăgând pe neobservate foraibărul. Nu trebuia să fie deranjat de nimeni.

Femeia îşi desfăcu haina de blană şi se pregăti să se aşeze pe scaunul de lemn din cabina portarului, numai că Lucikov nu o lăsă.

— Vă rog, vă rog, poftiţi înăuntru, am ceva special pentru încălzit. Şi am şi să vă spun ceva.

Ea crezu că îi va spune ceva în legătură cu inginerul, de aceea îl urmă cu plăcere.

Micuţa garsonieră era aranjată cu gust. Aici totul era în miniatură şi crea intimitate. Ea chiar nu se putu abţine şi exclamă cochet:

— Ce frumos este aici, ferice de dumneavoastră!

— La ce bun, când eşti singur, răspunse cu două înţelesuri Lucikov şi cu o mişcare abilă o ajută să se dezbrace şi o invită amabil să se aşeze.

Cu ochiul lui experimentat de bărbat manierat sesiză imediat că această femeie nu era ca Dafina. Se vedea că este de societate, că-şi cunoaşte preţul. Fiecare mişcare a ei emana graţie. Era mult mai frumoasă şi mai atrăgătoare decât şi-o imaginase privind-o de departe. Nu se putea spune că frumuseţea ei era vicioasă, dar nu era nici ca a Dafinei. În afară de frumuseţea ei naturală, această femeie se folosise cu măiestrie de realizările cosmeticii şi de toate noutăţile modei. Fiecare fir de păr vopsit roşu închis,

sprâncenele subţiri, desenate cu pricepere, genele întoarse şi rimelate, toate erau aranjate cu multă grijă.

Ea se aşează comod în unicul fotoliu, încrucişa picioarele şi între buzele roz, conturate frumos, fără niciun cusur, prinse o ţigară.

Lucikov se grăbi şi-i oferi un foc. Cu aceeaşi îndemânare puse apoi două pahare pe măsuţă.

— Oho, băutură străină! exclamă pentru a doua oară femeia.

— Este de-a noastră, dar dinainte de război, răspunse încântat de sine Lucikov şi umplu paharele.

Coniacul era vechi şi asta se vedea clar de pe etichetă, pe care stătea mândră stema ţării cu cei doi lei şi o banderolă aurie cu inscripţia „Furnizor de Curte“.

Ea ridică prima paharul şi ciocni pe tăcute, aproape închizând pleoapele, bău puţin, îşi linse buzele groase, care luceau şi mai voluptoase şi spuse, dând din cap aprobator:

— Într-adevăr, este minunat!

Lucikov abia-şi ascundea dorinţa. Cu un ireproşabil instinct de animal de pradă, el îşi apreciase victima. Femeia n-avea nevoie de menajamente. Nu trebuia nici ameninţată, nici şantajată. Poate că ar fi fost încurcat dacă n-ar fi văzut-o în noaptea aceea în biroul lui Manukian. Acum, când ştia însă totul, îi era mai uşor.

După al doilea pahar şi după câteva replici lipsite de

însemnătate, din care aflase că era soţia unui instrumentist de la barul „L'Etoile", că se numeşte Iulia şi că n-are copii, Lucikov îşi începu atacul:

— V-am sugerat adineauri că doream să vă întâlnesc şi să discutăm. Ceea ce-i adevărat. Acum, că ne-am cunoscut, trebuie să vă spun că eu de mult...

— ... De mult mă cunoaşteţi şi mă plăceţi, nu-i aşa? îl întrerupse Iulia, râzând.

Lucikov numai că nu izbucni de uimire. Femeia era mai vicleană şi mai neruşinată decât ar fi crezut. Cu felul ei de a fi îi dezlega însă mâinile, îi uşura sarcina. Îl tulburau nu numai atitudinea ei sfidătoare faţă de cuvintelş lui, ci şi flăcările perfide apărute brusc în ochii ce-i mijeau a batjocură. Ştia foarte bine că n-o jignise, că nu-i spusese nimic important. Dar poate că era atât de coruptă, încât se simţea jignită şi atunci când cineva se comporta cu ea ca faţă de o fetişcană uşuratică.

Lucikov reuşi să-şi învingă surprinderea, dar tăcerea se prelungi peste limitele cuvenite, de aceea răspunse:

— Remarca este adevărată, dar nu asta am vrut să spun.

De data aceasta uimirea apăru pe faţa Iuliei.

Încurajat de curiozitatea ei, Lucikov îi povesti cu lux de amănunte tot ceea ce văzuse în noaptea aceea în biroul lui Manukian. Nu ascunse nimic, dar se străduí să-i sugereze că fusese un martor involuntar al orgiei de la miezul nopţii.

Iulia asculta fără nicio reacţie deosebită, de parcă mai mult o distra toată povestea decât s-o ofenseze. Totuşi Lucikov observă că undeva, în adâncul ei, îşi înăbuşea regretul că se compromisese şi afişa în mod ostentativ indiferenţa.

Dintr-o dată izbucni într-un râs violent.

— Precis că a fost foarte interesant! zise abia respirând şi continuând să râdă.

Zâmbi şi Lucikov, dând din cap.

— Şi totuşi e mai bine să nu fii observator.

Iulia se linişti, ridică paharul, dar văzând că este gol i-l întinse. El i-l umplu, şi ea, la fel ca şi Dafina, îl bău dintr-o răsuflare.

— De ce mi-ai spus toate acestea? îl întrebă, tutuindu-l direct.

— Ca să te fac să râzi, răspunse el.

— De râs am râs, dar acum să vorbim serios.

Era rândul ei să se explice şi povesti că se adunaseră cu totul întâmplător şi că băuseră atât de mult, că, într-adevăr, dintr-o glumă au ajuns la bâlciul pe care el l-a văzut.

Lucikov ştia că totul era o minciună, că erau numai vorbe goale, pentru justificarea propriei conştiinţe, o încercare stupidă de a mai salva ceva din puritatea feminităţii sale.

Ea vorbea, dar spuse în treacăt, de vreo două ori, că-i

este foarte cald, îşi trase fusta deasupra genunchilor şi-şi dădu jos jacheta. Apoi, chipurile inconştient, îşi descheie doi nasturi de la bluză care şi aşa era prea întinsă pe ea. Iar lui Lucikov nici nu-i trebuia mai mult. Cuvintele deveneau de prisos. De prisos erau şi hainele Iuliei, care abia mai suporta căldura...

Se despărţiră pe la trei după-amiază. Iulia promise că va veni şi a doua zi, dar nu mai devreme de miezul nopţii, când îi pleca bărbatul la slujbă.

Încă nu trăsese bine uşa în urma ei şi Lucikov îşi frecă mâinile mulţumit de sine. Roata începuse să se învârtească...

10

ÎN SEARA aceasta Sokolov rămase până târziu la serviciu. Pregătea acţiunile pentru lichidarea principalelor cuiburi de jocuri de noroc din capitală. Reproşul inspectorului şef în cadrul consfătuirii inspectorilor şi ordinul ministerului îi obligau şi-i determinau să se grăbească.

În numai două zile Branko şi Spas reuşiseră să se edifice asupra trecutului şi a vieţii de toate zilele a muncitorului de la depozitul de ouă cu care se întâlnea Contele. Se constatase că era un vechi client al miliţiei, înregistrat de două ori pentru escrocherie şi o dată pentru contrabandă cu valută străină.

Cum află aceste lucruri, Sokolov le ordonă să-şi continue urmărirea şi să păstreze secret deplin. Singura lui grijă era că, dacă află mai mulţi, vor începe să se amestece, vor da sfaturi sau vor transfera cazul în sarcina altei grupe şi astfel îi vor lua posibilitatea de a se răfui personal cu Contele.

— Dacă tot ceea ce spuneţi este adevărat, li se adresă lui Branko şi lui Spas, mi se pare că aici n-o să fie vorba de joc de noroc. Există date că ăsta ar mai fi jucat cândva?

— Nu, nu există, răspunse Branko. Am scormonit totul, dar cu jocuri de noroc nu s-a ocupat.

— Vedeţi, zise Sokolov. Atunci ce l-a determinat pe Conte, un fost aristocrat, să caute compania unui muncitor necalificat, şi încă a unui infractor?

— O să ne spună el, făcu cu ochiul Branko.

— Dar numai după ce-l prindem şi-l demascăm.

— De data aceasta pun capul jos că îl prindem!

— Tu păzeşte-ţi capul că o să ai nevoie de el. Şi hai mai bine să ne gândim cum să facem să nu ne scape. Contele nu-i Vancio Florarul.

— Am pregătit totul bine. Îl urmărim pas cu pas. N-o să ne scape.

Branko povesti ce făcuseră, ce încercuire şi urmărire plănuise cu Spas şi ce ajutor preţios le dăduse şi avea să le mai dea responsabilul depozitului.

Sokolov aprobă planul, dar îi preveni să nu se grăbească.

— Dacă admitem cea mai mică greşeală, acţiunea eşuează. Să nu încercaţi cumva să-l reţineţi înainte de a fi nevoie.

— Păi, ei vor juca şi diseară, replică Spas.

— Cine-i organizatorul? se interesă Sokolov.

— Garsona. Se vor aduna la „FK 13”, dar nu se ştie unde se vor duce de acolo.

— Lăsaţi-i în pace. Nu merită să ardem plapuma din

cauza purecelui.

Cei doi aprobară din cap, în semn că îl înţeleseseră.

— Spuneţi-mi acum ce oameni sunt la arest?

Branko se gândi şi începu să-i numere pe degete, îndoindu-şi-le unul câte unul.

— I-aţi anchetat din nou pe ceasornicar şi pe ăia din strada „Ţar Simeon“?

— El tace, iar ea face pe nebuna, răspunse Spas.

— Am să mă ocup eu de ei. Înainte de a pleca, aduceţi-mi dosarele. L-aţi eliberat pe Vancio Florarul?

— Azi-dimineaţă.

— Dacă-l mai întâlniţi daţi-i o invitaţie să vină la mine.

— Pot să-l găsesc imediat, zise Spas.

— Nu-i nevoie acum, doar când îl vedeţi.

Branko aduse dosarele, dar, aflând că Sokolov va continua să lucreze, se oferi să rămână şi el.

— N-am ce face acasă, mărturisi. Soţia şi copiii s-au dus la ţară de sărbători şi sunt singur.

Sokolov n-avea motiv să se opună şi ridică indiferent din umeri. Toată lumea muncea aici zi şi noapte. Cuvintele lui Branko îi amintiră că se apropia Anul nou 1949. Vera şi copilul nu veneau, în schimb le promisese el că se va duce la ei. Şi iată că, aşa cum se desfăşurau evenimentele, nu prea avea şanse.

Brusc îl cuprinse vechiul resentiment faţă de lumea în care nimerise. Nu-i mai rămânea timp să se vadă nici cu

puţinii prietehi şi tovarăşi care se aflau în Sofia. Permanent era grăbit, urmărea pe unul şi altul, intra prin cafenele sau prin cârciumi, prin vile şi bordeie, cerceta, ancheta. În fiecare zi îşi promitea că mâine va merge neapărat la un teatru, şi lucrurile se petreceau astfel că mereu i se ivea ba un caz, ba altul. Această lume infracţională îşi alegea parcă dinadins serile şi nopţile pentru a-şi finaliza aventurile. Şi din nou îşi invidie colegii care lucrau la serviciul de crime, spargeri, infracţiuni complicate şi grave. Acolo măcar puteai da dovadă de pricepere, talent, creaţie, puteai face ceva care să te satisfacă pe deplin, pentru că lichidai un pericol social.

Prizonier unor asemenea gânduri, fu cuprins de un vag sentiment de ratare şi de un puternic dispreţ faţă de oamenii împotriva cărora lupta zi de zi. Îl trimise pe Branko s-o aducă pe proxenetă.

Avea o repulsie deosebită faţă de codoaşe şi proxeneţi. Cruzimile, ticăloşiile şi aviditatea lor n-aveau margini. Nimic nu-i oprea, numai şi numai să-şi realizeze intenţiile diabolice. Dacă e să vorbim despre decădere umană, atunci ea se exprimă în modul cel mai pregnant în activitatea proxeneţilor.

Băieţii din grupul lui descopereau des, pe ici, pe colo, câte un cuib al desfrâului şi decăderii umane. El ştia ce sume enorme se învârtesc, ce eforturi se depun pentru a fi extirpată această plagă, moştenită de la un stat descompus

din toate punctele de vedere. De multe ori se întrebase cum o fi arătat oare Sofia înainte de 9 Septembrie, când era ticsită de case de toleranţă, secrete şi publice, case cu proxenete şi încă multe asemenea locuri. Astăzi totul îi era clar. Despre acest trecut tragic povestesc cei de la arest, miile de pagini scrise de prin dosare. Câte destine omeneşti, câte lacrimi şi suferinţe, câtă cruzime există în ele!

Nu îi compătimise niciodată pe cei care, în trecut, duseseră o viaţă îmbelşugată şi desfrânată. Cu bogăţiile şi cu puterea pe care le deţineau, se descompuseseră singuri, considerând desfrâul ca ceva normal. Numai că nu se mulţumiseră să se desfrâneze ei între ei, ci atentaseră tot timpul şi la clasa socială împovărată de sărăcie şi nedreptate. Care reprezenta pentru ei un izvor permanent şi necesar de recrutare. Pe cele mai diferite căi, atrăgeau din cadrul ei pe toţi cei care n-aveau puterea să reziste, şi-i transformau în mijloace de plăceri, pentru a-i arunca apoi, ca pe nişte cârpe, la gunoi.

Cum îi apărea în faţă o persoană din cele reţinute şi începea cu „Am fost servitoare... M-am angajat ca muncitoare la cutare... am rămas fără serviciu... făceam foame... am vrut să învăţ... ş.a.m.d.“ inima i se strângea de durere. O nouă victimă începea să dezvăluie o altă dramă omenească.

Branko o aduse pe proxenetă. La prima vedere oricine i-

ar fi dat pe puţin şaizeci de ani, dar în acte scria clar că avea patruzeci şi cinci. De fapt numai faţa o îmbătrânea. În lipsa fardurilor, aceasta era brăzdată de numeroase riduri subţiri şi semăna cu un pergament mototolit. Părul, degradat de atâta oxigenat şi vopsit, era rar şi, acum, nepieptănat de atâtea zile, semăna cu o perucă ciufulită. Jumătate din dinţii de sus erau falşi, fiindcă şi atunci când vorbea, dacă strângea din dinţi, placă clămpănea.

Sokolov ştia totul despre ea. Fusese urmărită timp îndelungat şi prinsă în flagrant delict, existau şi multe depoziţii, ceea ce era suficient pentru a o trimite la închisoare. Dar înainte de toate voia s-o asculte, să afle ceea ce avea importanţă pentru el.

Branko spusese în bătaie de joc că făcea pe nebuna, dar se părea că n-avea dreptate. Observându-i ticurile permanente, zvâcnirea ritmică a venelor gâtului, dispariţia fiecărei licăriri din ochi, Sokolov înţelese că pe această femeie o părăsiseră nervii.

O invită să ia loc, îi oferi o ţigară şi apoi o rugă să povestească totul despre ea. Ştia că va vorbi. Petrecuse prea mult timp prin areste pentru a nu înţelege că tăcând îşi îngreuna situaţia. Aşa procedau toţi.

Sokolov asculta vocea răguşită şi monotonă şi încă de la primele cuvinte începu să dea din cap. Acelaşi refren. Eram tânără, frumoasă, încă de elevă m-am îndrăgostit de un locotenent de gardă... Mă ducea la baluri la casa

armatei, la plimbare prin Ceamkoria ş.a.m.d. Odată, la o recepţie, mi-a făcut cunoştinţă cu prinţul. El m-a invitat la dans, apoi mi-a şoptit că vrea să mă vadă a doua zi. L-am anunţat pe domnul locotenent că nu mă voi duce şi el m-a certat, că ăsta e prinţ, cum să-l refuz. Ceva mi-a săgetat inima, dar am acceptat... Înălţimea sa m-a dus la vila lui, undeva lângă Godeci, şi am petrecut acolo două zile...

Sokolov încruntă sprâncenele. Iar acest prinţ, iar acest cerc vicios – Ceamkoria, Sitneakovo, Vrania, vila...

Câte femei nu povestiseră despre el...

Nu mai dorea să audă, îi era clar şi ridică mina:

— Ajunge, ajunge!

Vocea femeii se frânse, faţa i se strâmbă, iar ochii i se întunecară şi, aplecându-se înainte, începu să strige:

— Nu există ajunge... Doar aţi vrut să vorbesc... Iată că acum vorbesc şi o să mă ascultaţi. Ochii i se măriseră ca la un om nebun. Sări pe neaşteptate şi scoţânclu-şi în evidenţă sânii strigă isteric: Îi vedeţi? Şi fără sutien sunt frumoşi... Mi-aţi luat sutienul, ca să nu mă spânzur, dar tot am s-o fac... Şi, în timp ce Sokolov şi Branko încercau să se dezmeticească, ea începu să se bată pe şolduri. Şi ele sunt frumoase, frumoase, frumoase...

Branko sări, dar ea se lăsase pe scaun şi, cu degetele înfipte în părul ciufulit, plângea cu sughiţuri. Apoi ridică din nou capul şi, clămpănind cu proteza, începu să vorbească repede şi fără noimă:

— Vai, măiculiţă, ce am fost... eu... o frumuseţe... Iar acum, acum, o târfă... Cine m-a făcut târfă, spuneţi, cine m-a făcut?... Spuneţi, de ce tăceţi?...

Se linişti, numai degetele mâinilor i se îndoiau şi se întindeau convulsiv. Pe urmă începu să tot vorbească în şoaptă, ca pentru sine:

— Doamne, ce am făcut! se închină şi începu să repete, bolborosind: Doamne iartă-mă, doamne iartă-mă...

Sokolov şi Spas stăteau uimiţi. Pentru o clipă privirea li se întâlni şi gândurile li se uniră într-o dureroasă înţelegere. Tăceau, în timp ce ea se linişti complet, cu degetele împletite în poală, pironindu-şi privirea rătăcită pe pereţi. Sokolov înţelese că era lipsit de sens să continue interogatoriul, de aceea îi făcu semn lui Branko s-o conducă. Ea se sculă clătinându-se şi porni înaintea lui, şoptind ceva incoerent

„Încă o ruină, se gândi Sokolov. Încă o moştenire, care dacă nu era zădărnicită la timp ar fi continuat să împrăştie mai departe morbul putreziciunii.“

La întoarcerea lui Branko, Sokolov se grăbi să întrebe:

— Ce zici?

— Acum am înţeles că este într-adevăr cam aşa, şi Branko îşi răsuci palma pe lângă cap.

— Ce facem cu ea? continuă Sokolov.

— Am pregătit concluziile pentru procuror.

Sokolov zâmbi cam acru.

— N-o să te apese conştiinţa că ai trimis-o pe această nefericită la închisoare?

Branko îşi încruntă sprâncenele-i negre, fruntea i se brazdă.

— Tovarăşul Măngov insistă, bâigui şovăitor.

— Lasă-l pe Măngov, ce crezi tu?

Branko tăcu puţin şi zise furios:

— S-o ia dracu de treabă. Nici eu nu mai ştiu. Pe de o parte îi dispreţuiesc, pe de alta mi-e milă uitându-mă la ei cum arată – nici vii, nici morţi.

Sokolov zâmbi mulţumit. Branko nu se trăda nici acum pe sine. Numai aparent era un om dur, de fapt avea o inimă miloasă şi de foarte multe ori îşi arătase omenia chiar şi faţă de oameni care nu meritau, însă erau într-o situaţie jalnică.

Sokolov întinse mâna spre cutia de ţigări, dar era goală. Branko observă imediat şi începu să se scotocească prin buzunare. În cele din urmă scoase un pachet mototolit cu o singură ţigară.

— Nu putem rezista fără ţigări, zise Sokolov, trebuie să cumpărăm înainte de a se închide peste tot.

Branko sări de pe scaun şi începu să se îmbrace repede, dar îşi dădu seama că nu are bani.

— I-am dat pe toţi nevestei, spuse cu o notă de justificare în glas.

— Am eu, făcu un gest cu mâna Sokolov, apoi scoase

din buzunar un pumn de monede, le puse pe birou, dar când începu să-i numere mormăi: Nu ajung! Mai trebuie cinci leva!

— Aşa se întâmplă întotdeauna înainte de salariu, spuse Branko.

— Fir-ar să fie de treabă! se scărpină în cap Sokolov.

— Aşa e, fu de acord Branko. Să ai de a face cu milioane şi să n-ai totuşi de o cutie de ţigări.

— Ascultă, ascultă, se agită Sokolov. Ai din cei capturaţi de la jocuri de hazard?

— Cel puţin o sută de mii, dar...

— Stai puţin, zise Sokolov. Sunt şi la mine. Deschise sertarul. Era plin cu ceasuri, inele, dolari şi chiar un plic cu douăzeci de cocoşei de aur. Scoase un dosar cu teancuri de bani, luă din el o bancnotă de cinci sute de leva şi i-o dădu lui Branko. Uite, ia, du-te şi cumpără două cutii, şi voi lăsa un bilet. Mâine am să iau un avans şi-i pun la loc.

Cum ieşi Branko, Sokolov zâmbi. Scena aceasta se repeta aproape regulat. În fiecare zi investigatorii aveau nevoie de ţigări, căutau bani împrumut, în timp ce birourile lor erau ticsite de mii de leva şi de obiecte de valoare, dar niciunul nu se atingea de ele, nu abuza.

Branko se întoarse obosit.

— Am fost tocmai la „Pariziana”, spuse răsuflând greoi, puse ţigările pe birou şi după ce-şi dădu paltonul jos adăugă: Parcă ar trebui să dăm mai des târcoale acestui

local.

— De ce? Ce ai descoperit?

— Deocamdată nimic, dar mi se pare că din acest tufiş vor sări destui iepuri.

— Dacă ar fi numai „Pariziana”, mâine am lua-o în primire, dar..., nu-şi termină vorba Sokolov.

— Păi, o iau eu în vizor, şi apoi mai vedem noi.

Sokolov se gândi că nu îi venise lui chiar aşa, din senin, să se ocupe de „Pariziana” şi că precis văzuse ceva suspect acolo, dar nu-l mai descusu, ci îi spuse:

— Dacă tot vom lucra întreaga noapte, s-o anchetăm pe Diana Cealăkova, iar apoi am să mă ocup singur de ceasornicar.

— Inspectorul a spus să i-o lăsăm lui.

— De fapt tu ai descoperit-o, tu ai prins-o, nu-i aşa?

— Bineînţeles că eu.

— Şi? se miră Sokolov.

— Zice că este foarte cultă şi vicleană.

Sokolov pufni vesel, dar se abţinu să comenteze şi ordonă râzând:

— Adu-o, adu-o încoace pe dama asta cultă.

Într-adevăr, se-nveseli. Nu ştia din ce considerente dorea Măngov să conducă personal ancheta Cealăkovei, dar i se păru că motivarea lui faţă de Branko era destul de neconvingătoare. Chiar şi aşa să fi fost, cum spusese el, nu se cădea ca investigatorii, care îndepliniseră munca cea

mai grea în cadrul cercetării, să fie privaţi de dreptul de a duce singuri, la bun sfârşit, munca începută. Într-adevăr, existau şi cazuri complicate, când puterile băieţilor erau insuficiente ca să lupte cu unii împricinaţi, dar pentru asta erau şi alţi şefi. Şi este, oare, necesar să fim atât de delicaţi cu cei care nesocotesc legalitatea şi săvârşesc delicte faţă de stat?

Sokolov cunoştea cazul Dianei Cealăkova şi bănuia de ce Măngov arăta interes faţă de ea. Era o reprezentantă a aşa-numitului „high-life", iar ca să pătrunzi în aceste cercuri, să vezi ce fac acum, de unde iau mijloace materiale pentru a trăi tot atât de îmbelşugat ca înainte, era nu numai dorinţa, ci şi obligaţia fiecărui investigator. Existau denunţuri şi informaţii certe că această fostă societate duce o activitate subversivă împotriva puterii populare. Membrii ei cleveteau, lansau zvonuri şi bancuri, îi compromiteau pe comunişti, trimiteau ici şi colo denunţuri de calomnie, îşi făceau relaţii, se arătau slugarnici în faţa potentaţilor zilei, dădeau mită şi reuşeau să obţină posturi-cheie. Foloseau cu dibăcie cele mai neînsemnate ocazii pentru a-şi arăta vasta cultură, îşi relevau în stânga si în dreapta inteligenţa şi cunoştinţele şi reuşeau să demonstreze că, dacă n-ar fi ei, treburile abia ar merge. Această „înaltă societate" continua să trăiască după vechile obiceiuri şi să-şi etaleze aristocraţia. Se ştia că practica jocuri de noroc, şi încă pe sume mari, dar asta

numai ei între ei: mai mult, se destrăbălau cu prostituate recunoscute – dar numai în cercurile lor.

Organelor de miliţie le era greu să pătrundă în aceste medii, deoarece suspecţii dispuneau de apartamente, de vile şi de posibilitatea de a nu permite nici unui ochi străin să-şi arunce privirea asupra modului lor de viaţă.

Sokolov ştia că este de datoria lui să dărâme această cetate, şi de aceea îi înţelegea pe şefii ierarhici care insistau să abandoneze obiectivele de pe stradă şi să mobilizeze toate forţele pentru demascarea acestor „aristocraţi"; dar si singur se convingea tot mai mult că suferinţa morală pe care o pricinuieşte această castă a societăţii este mai periculoasă decât daunele şi încălcările unor tipi declasaţi, care puteau fi mult mai uşor neutralizaţi.

Branko o aduse pe Diana Cealăkova. Sokolov o vedea pentru prima oară. Ştia că are patruzeci de ani, dar părea mai în vârstă. Îi atrase atenţia faptul că hainele nu-i erau şifonate, coafura îi era intactă şi se mira cum reuşise să le păstreze aşa, ştiind că de trei zile şi trei nopţi era în arest. Numai sub ochi avea pungi mici, probabil din cauza insomniei. Întregul ei aspect exterior dovedea că era o femeie care se îngrijea sistematic.

Sokolov nu-şi pregătise un plan prealabil pentru anchetă şi de aceea procedă exact ca şi cu proxeneta din strada „Ţar Simeon". O invită să ia loc în faţa lui, îi oferi o ţigară si o rugă să povestească totul despre ea. Acest fel de

anchetă îi plăcea cel mai mult, mai ales cu femeile. Vorbind despre trecut, ele îşi aminteau amănunte interesante, cu care dădeau personalităţii lor un contur definitiv, o imagine adevărată despre caracterul, despre întreaga lor comportare de oameni. La întrebările concrete avea să treacă mai târziu. După ce afla cât de cât ce fel de om era.

— N-aveţi de ce să vă jenaţi, zise el, observând-o că şovăie. Uneori o biografie povestită sincer ajută, uşurează situaţia.

Cealăkova îşi muşcă pentru o clipă buza de jos şi aruncă o privire fugară spre Branko.

— Nu vă jenaţi de el, spuse moale Sokolov, care-i sesiză neliniştea. Şi aşa va afla totul. Aici este miliţie, nu viespar de cartier. Suntem obligaţi să păstrăm secretul. Tocmai din aceste considerente am luat hotărârea să vorbim acum, când nu prea este lume, iar posibilitatea de a vă vedea altcineva este exclusă.

Sokolov pronunţă aceste cuvinte calm, cu acea insinuare în voce, care nu o dată reuşise să scoată spovedanii.

Cealăkova se mişcă, îşi descheie un nasture de la bluziţa croşetată din lână buclată, apoi îl încheie la loc şi spuse încet:

— Nu va dura prea mult?

— Nu-i nimic, avem timp.

Cealăkova începu puţin încurcată, cu bâlbâieli. Dar

semnele de aprobare pe care i le făcea Sokolov o ajutară să-şi orânduiască gândurile şi povestirea porni mai lin.

Anchetarea persoanelor suspecte a fost interesantă întotdeauna şi Sokolov o trata cu seriozitatea necesară. O anchetă condusă cu pricepere şi adusă la un final reuşit scutea adesea multă muncă operativă de prisos şi chinuitoarele zile şi nopţi de veghe ale investigatorilor. În afară de asta, fiecare biografie auzită reprezenta cunoaşterea unui alt om, a unui destin, deschidea parcă încă o portiţă pentru studierea mai detaliată a vieţii şi îmbogăţirea nemijlocită a cunoştinţelor, ajuta la perfecţionarea măiestriei profesionale.

Spre deosebire de cealaltă proxenetă, vocea Cealăkovei era melodioasă şi plăcută la ascultat. Vorbea în stilul unui om cultivat, destul de pitoresc, chiar dacă abuza de expresii străine,

Era o adevărată reprezentantă a fostei clase înstărite. Fiica unui funcţionar superior al unei societăţi de acţiuni italo-bulgare. Terminase *Deutsche Schule* la Ruse, iar apoi Colegiul american din Loveci.

— Şi de ce nu Colegiul din Simeonovo? o întrerupse Sokolov, explicându-şi în acelaşi timp şi de unde provenea folosirea exagerată a cuvintelor străine.

— La insistenţele tatălui meu, răspunse ea. Făcea parte din vechea generaţie, cu concepţii destul de conservatoare despre morală şi credea că în acest sens Loveci este mai

ferit de tentaţii.

Ironia cu care spusese toate acestea era atât de transparentă, că Sokolov surâse abia perceptibil şi spuse:

— Şi de fapt?

Ea îl înţelese şi zâmbi.

—De fapt nu exista nicio diferenţă. Şi acolo era la fel ca la celelalte colegii. Lecţii ţinute de pastori despre morală, moralitate şi virtute, dar fiecare făcea tot ce voia şi-i făcea plăcere. Majoritatea proveneam din familii înstărite, eram răsfăţate, iar unele desfrânate încă din cea mai fragedă vârstă. Puţine erau cele care aveau o educaţie ca a mea, am în vedere severitatea tatălui meu, dar mai târziu nici noi nu ne mai deosebeam de celelalte.

Cealăkova povestea cu atâta uşurinţă, de parcă întoarcerea în trecut îi producea o deosebită plăcere. Nu se putea să nu-i dai crezare, pentru că din reproducerea autentică a celor trăite se vedea că este sinceră.

— După terminarea colegiului, din nou la insistenţa tatălui meu, m-am căsătorit. Alesul meu era unul din oamenii bogaţi din Sofia. Nu ne-am căsătorit din dragoste, dar când eşti înconjurat de atenţie şi bunăstare te resemnezi şi pe nesimţite te ataşezi. Era cu aproape douăzeci de ani mai mare decât mine, dar mă satisfăcea întru totul. M-a dus într-un mare voiaj de nuntă prin Europa şi, în general, n-aveam motive să mă plâng.

Până aici nu era nimic rău, absolut nimic care să trădeze

motivele care au împins-o pe această femeie spre decădere. Dar Sokolov ştia că este încă devreme şi că inevitabil va ajunge la acel „dar“, după care totul se va schimba şi evenimentele vor porni pe acel drum iminent care o adusese la închisoare.

Treptat atenţia lui începu să devină mai încordată şi-i făcu pe furiş cu ochiul lui Branko.

Cealăkova se apropie de momentul-cheie. Povesti când şi cum şi-a înşelat pentru prima oară bărbatul.

Povestirea ei se desfăşura fără nicio urmă de sfială. Sokolov şi Branko îi ascultau această poveste banală din şirul de aventuri şi nu le era greu să priceapă că ea le dezvăluia conştient, pentru a le sugera motivul comportării sale. Fu necesar ca Sokolov s-o întrerupă şi să-i îndrepte atenţia asupra unui fapt pe care ea îl sărea intenţionat şi pe care ei îl ştiau. Oricât de neplăcut îi era, Cealăkova îşi povesti aventurile amoroase cu ataşatul naval al Japoniei pentru ţările Balcanice cu sediul la Bucureşti.

Atât de mult fusese îndrăgostită de ea, că nu trecea nicio săptămână să nu vină la Sofia. O copleşea cu cadouri, unul mai scump decât celălalt. Înainte de a pleca definitiv insistase s-o ia cu el, dar ea refuzase. Acceptase numai un singur cadou – şi arătă o broşă prinsă de decolteul rochiei, care reprezenta un submarin în miniatură:

— Este lucrat în platină, iar acestea sunt pietre scumpe. Costă cel puţin un sfert de milion.

Branko îşi căscă ochii negri, de parcă nu auzise bine. Nu se mişcase din locul său şi aprindea ţigară de la ţigară.

Sokolov zâmbi şi-şi privi pe ascuns ceasul. Se apropia de miezul nopţii şi, după cum se vedea, Cealăkova n-avea să termine curând.

Dar iată că ajunse la bombardamente, povesti în câteva cuvinte despre evacuare, în care nu era nimic interesant, şi se opri.

Acum Sokolov era în dificultate. Ea nu amintise nimic de viaţa sa de după 9 Septembrie.

— Spuneţi-ne ceva despre viaţa de acum, o invită el, şi în mod special explicaţi-ne de ce sunteţi aici!

Cealăkova răspunse imediat, dând din cap:

— Să vă spun sincer, nu ştiu.

— Aţi fost prinsă într-o situaţie penibilă.

— Ceva este adevărat, dar asta în casa mea.

— Pentru dumneavoastră da, dar pentru ceilalţi?

— Sunt prietenele mele.

— Şi dumneavoastră le faceţi servicii, nu-i aşa?

— Chiar aşa să fie, nu văd nimic rău în asta.

Sokolov nu putea să-şi dea seama dacă această sinceritate şi evidentă naivitate erau o mişcare bine gândită pentru autoapărare, de aceea se hotărî s-o ia altfel:

— Fiţi atentă, Cealăkova, începu. În apartamentul

dumneavoastră primiţi nu numai pe aceste două prietene, ci-l puneţi la dispoziţie şi altor femei şi bărbaţi, chiar unora necunoscuţi. Numai Laceva a adus cel puţin vreo zece persoane.

— Cu doctor Laceva ne cunoaştem de vreo zece ani.

— Lăsaţi acest „doctor”. Ştiţi foarte bine că a moştenit această firmă de la al treilea soţ şi că acum o foloseşte pentru a impresiona.

Amănuntul îi sugeră Cealăkovei ideea că el era bine informat şi asta o tulbură.

— Ştiam – continuă liniştit – că, fiind maseuză la secţia de tratament balneologic, legaţi prietenii cu diferiţi bărbaţi şi apoi îi duceaţi acasă. Ştiu că aşa a făcut şi sora medicală. La dumneavoastră vin cu diferiţi bărbaţi şi nevasta fostului antreprenor, şi Terziisca, şi coafeza cea blondă... Dar să nu mai înşir şi alte nume. Dumneavoastră le ştiţi mai bine. Este adevărat?

Cealăkova lăsase capul în jos, încheind şi descheind cu mâna tremurândă bluza.

— Şi încă o întrebare, zise Sokolov, care înţelesese din tăcerea ei că nu săvârşise o eroare. Explicaţi-mi de ce aţi făcut toate acestea şi ce profit aveaţi?

De astă-dată Cealăkova înţelesese încotro sunt îndreptate săgeţile şi reacţionă:

— Niciunul, răspunse.

— Cu un cuvânt, făceaţi operă de binefacere! Să

admitem că este aşa. Ştiţi că aceste femei fac dragoste contra bani? Şi ce vă priveşte personal, o să spuneţi!

Devenise palidă, pungile de sub ochi i se măriseră, iar dinţii muşcau nervos buza de jos. Încetase jocul cu nasturele. În sfârşit, rosti cu durere:

— Toţi spun că nu le ajung banii.

— Şi găsesc un mod uşor de câştig.

Îşi reproşă că nu-şi putuse reprima ironia, dar continuă:

— Şi acum ascultaţi care vor fi urmările întregii poveşti. Pentru faptul că aţi pus la dispoziţie unuia sau altuia casa, că aţi contribuit personal la toate hidoşeniile, veţi pătimi numai dumneavoastră. Nu ne vom agăţa de ei. Ceea ce ştim de la celelalte femei şi bărbaţi şi din recunoaşterea vinei pe care aţi făcut-o este suficient să intraţi la închisoare măcar pe cinci-şase ani.

— Dar n-au venit numai la mine, se duc şi în alte locuri, răspunse ea repede.

Sokolov şi Branko îşi încrucişară o clipă privirile şi răsuflară bucuroşi.

Sokolov n-avea timp să mediteze dacă teama de condamnare sau gândul că ceilalţi vor rămâne nepedepsiţi spărsese gheaţa. Acum importantă era declaraţia sa fără echivoc, că ei vizitau şi alte case. Pentru orice eventualitate spuse din nou:

— Repet, cu aceste mărturii orişice procuror vă va trimite la închisoare.

Ea stătea împietrită. Se scurseră două-trei minute, până când rosti cu greu:

— Păi, noi facem asta de mult.

— Este posibil, dar legea este categorică.

— Poate oare o femeie obişnuită, ca mine, să cunoască toate legile, care se schimbă continuu? vocea-i răsună rugător.

— Cel puţin faptul că proxenetismul este interzis şi pedepsit l-aţi ştiut foarte bine, răspunse Sokolov. Altfel nu aţi fi ascuns şi păstrat în taină faptele.

După o nouă pauză ea întrebă:

— Şi acum?

— Nu ştiu. De fapt acum cel mai bine ar fi să mergeţi să vă odihniţi, iar mâine vom vedea...

Ea se ridică, vru să spună ceva, dar tăcu şi porni supusă.

Branko o duse la arest şi se întoarse iritat.

— Ah, burghezia asta, burghezia asta! Ai văzut ce viaţă a dus, începu el încă de la uşă. Pe asta am s-o vâr la puşcărie fără să clipesc din ochi.

— Iar eu tocmai pe ea aş lăsa-o liberă, răspunse Sokolov, zâmbind.

— De ce? începu să clipească Branko mirat.

— Am să-ţi explic mai târziu, acum hai să ne odihnim şi noi, că mâine ne aşteaptă alte treburi. Păcat că n-am putut să-l interogăm pe ceasornicar...

A doua zi de dimineaţă, abia se aşezase Sokolov la

birou, că sună telefonul. Erau cei de la biroul de informaţii. Un cetăţean, care avea invitaţie să se prezinte imediat la el. Fără să mai întrebe cine este, ordonă să-i dea drumul.

La puţină vreme după aceea, la uşă se bătea timid. Intră Vancio Florarul.

— Ia loc! spuse Sokolov, deschizând seiful de fier.

Îşi aduse aminte că-i rugase pe Branko şi pe Spas să i-l trimită dacă îl întâlnesc, dar nu credea că se vor conforma cu atâta zel rugăminţii lui şi-l vor găsi imediat.

— Ai să-mi spui ceva? întrebă el, ca să înceapă discuţia, abia reţinându-şi căscatul apărut pe neaşteptate.

Vancio nu înţelesese exact ce trebuia să spună, dar se părea că nici conştiinţa nu-i era prea curată. Faţa lui, uscată de atâta beţie, se strâmbă într-un zâmbet forţat. Dinţii galbeni şi mari lucirăşi începu oarecum tulburat:

— De data aceasta nu sunt vinovat, tovarăşe şef. Am fost numai chibiţ.

Sokolov nu se aştepta ca întrebarea lui incertă să-l sperie pe Vancio şi în felul acesta să îl determine să vorbească despre lucruri pe care el nici nu le avea în vedere.

— Povesteşte, povesteşte, îl invită. Cum a fost, unde a fost?

— Păii... aseară, continuă, bâlbâindu-se, Vancio. Am vândut mai devreme marfa şi am trecut, uite aşa, din

obişnuinţă, pe lângă bodega „Serdica“. Mă uit înăuntru, numai unu şi unu. La o masă stăteau Kiro Cernia, Saketo, Bocikata şi un bărbat tânăr în haine de brigadier. Vancio, îmi zise Kiro, vrei să aiurim nişte cărţi? I-am spus că am fost recent „capturat” şi că mă tem.

— Dar voiai să joci, nu-i aşa? aruncă vorba, ademenitor, Sokolov, pentru a-l linişti pe Vancio şi a-l predispune la sinceritate.

— Să vă spun drept, tovarăşe şef, chiar deloc, mai ales cu Cernia.

— De ce?

— Este rău. Dacă începe să piardă scoate şi cuţitul.

— Spune mai departe.

— Am refuzat, dar Cernia m-a silit să mă duc cu ei să le ţin companie. Dacă este, zic eu, pentru companie, de ce să nu vin? Şi m-am dus.

— Unde?

— Tocmai în cartierul „Nadejda“.

— Şi apoi?

— Au jucat până dimineaţa.

— Cât au mizat, mult?

— A, nu. La început câte douăzeci de mii, şi apoi au mai mărit cu încă zece.

Sokolov înţelesese că va afla totul, de aceea făcu din nou o mică deviere:

— Ciudat om eşti tu, Vancio. Cum poţi să spui că zece

mii de leva sunt bani puţini!?

Vancio se scărpină în cap şi începu să clipească din ochi.

— Şi încă ceva. De mult intenţionam să te întreb, continuă Sokolov. Spune-mi cinstit, de unde iei atâţia bani, că joci aproape în fiecare zi.

— Păi, nu câştig?! răspunse Vancio puţin jenat.

— Cât se poate câştiga din nişte flori?! exclamă ironic Sokolov.

Pe faţa lui Vancio apăru o grimasă de jignire şi, parcă pentru a-şi apăra „cinstea profesională", începu să-şi dezvăluie tehnica comerţului său.

Se dovedi de fapt că el cumpără de la ţărani coşuri întregi de flori pe un preţ de nimic, le aranjează cu pricepere în bucheţele mici şi apoi le vinde în localurile de noapte cu câte cincizeci de leva bucata.

— Chiar şi mai mult, se corectă. Când sunt cu câte o damă şi puţin aranjaţi, bărbaţii se dau „di granda" şi aruncă fără să se gândească şi o sută.

Sokolov făcu o socoteală în linii mari şi constată, nu fără surprindere, că Vancio putea să câştige pe zi cinci-şase mii de leva.

Florarul, bineînţeles, se dovedi modest şi nu aminti niciun cuvânt că face şmecherii, că primăvara devreme şi toamna merge pe Vitoşa, de unde culege ghiocei, toporaşi, ciuboţica cucului, violete, dă târcoale bălţilor în jurul Sofiei după crengi de salcie îmbobocită, stufăriş, pentru

care nu dădea nicio para chioară. Şi câştiga bani frumoşi. Ascunse că în schimbul unor sume mărunte câţiva ţigănuşi îl aprovizionează cu trandafiri din parcurile şi aleile sofiene, chiar şi din grădinile vilelor din apropiere, unde exista un belşug de flori dintre cele mai variate. Nu aminti nici de invenţia sa, că purta tot timpul cu el un mic pulverizator şi, înainte să intre în local, stropea cu esenţă de viorele toate violetele şi cu asta îşi atrăgea clientela.

Şi încă ceva nu stătea în puterile lui Vancio să recunoască. De aproape jumătate de an se aliase cu un cioclu de la Cimitirul central din Sofia, care nu numai că jefuia cele mai frumoase flori sădite pe fiecare palmă de pământ din acea suprafaţă enormă, dar şi în timpul marilor sărbători creştineşti şi de ziua morţilor aduna buchetele scumpe puse pe morminte, iar seara i le vindea lui, ca să le transforme în câteva ore în bancnote mari.

Era timpul ca scurta deviere să ia sfârşit şi Sokolov îndreptă discuţia în direcţia dorită de el.

— Cine a câştigat aseară?

Vancio dădu din cap şi răspunse scurt:

— Nimeni, dar se gândi şi lămuri că până-n zori norocul vizitase de câteva ori când pe unul, când pe altul, iar spre dimineaţă jocul se schimbase şi forţele se egalaseră. Se pare că ăsta a fost un truc, încheie. Tot mi se pare că Cernia, Saketo şi Bocikata au făcut dinadins aşa, să-l ademenească pe ăla şi apoi să-l jefuiască. Doar ştiţi

trucurile noastre.

— N-ai aflat cine este?

— Administrator sau casier la un baraj nou din jurul Sofiei.

— Avea bani mulţi la el?

— A, asta nu ştiu. Fiecare a scos atât cât s-au învoit. Vancio se gândi şi mai adăugă: Dar precis că avea, pentru că astă-seară vor juca din nou.

Atenţia lui Sokolov se ascuţi.

— De unde ştii? întrebă repede.

— Am auzit cu urechile mele. Doar am stat până la capăt.

Sokolov aflase într-o clipă totul. Se purtase în acest timp astfel, încât chiar dacă ar fi recunoscut că nu fusese înştiinţat despre joc, Florarul nu l-ar fi crezut. Şi, pentru a-i întări această convingere, conchise pe un ton prietenesc:

— Este bine că am auzit asta din gura ta, şi, luând apoi o figură plină de curtoazie, continuă: Vreau să te rog să-mi faci un serviciu personal. Dar să rămână între noi.

Vancio era surprins şi măgulit, ceea ce se vedea din atitudinea lui servilă.

Sokolov scoase fotografia Olimpiei Ciakărova şi i-o dădu:

— Tu colinzi aproape toate localurile, îi zise. Ai văzut-o cumva pe fata asta?

Vancio îşi încruntă sprâncenele şi-şi miji ochii, uitându-

se la fotografie, dar ţuguie buzele şi spuse dând din cap:

— Oi fi întâlnit-o, dar n-am dat nicio atenţie.

— Nu-i nimic, nu-i nicio nenorocire, dădu cu mâna Sokolov. Mai important este s-o descoperi de acum încolo.

— S-a făcut, tovarăşe şef, zise bucuros Vancio. Cum să n-o găsesc eu, şi, făcând cu ochiul complice, întrebă: E din societate?

— Asta nu mai este treaba ta.

— Eu, numai aşa, răspunse Vancio vinovat.

— Acum ştii, nu-i aşa? Şi cred că este inutil să te previn – niciun cuvânt la nimeni.

Vancio îşi încrucişă mâinile pe piept.

— Bine, dar ce să fac când o văd? întrebă.

— Nimic, zise Sokolov. Ai să-mi telefonezi şi ai să-mi spui unde ai văzut-o şi cu cine a fost. Să nu îndrăzneşti s-o urmăreşti.

— Pricep eu treburile astea. Nu mă compromit eu...

— Şi încă ceva, îl întrerupse Sokolov. Niciun fel de joc de noroc. Alaltăieri ai scăpat, dar, dacă te mai prind băieţii mei, nimeni nu va putea să te ajute.

— Nu mai joc – reteză aerul scurt, cu mâna, Vancio şi fu gata chiar să se închine, dar Sokolov îl opri.

— Eu nu cred în jurăminte. Vreau pe cuvânt de bărbat.

— S-a făcut, întinse mâna Vancio.

Sokolov îl conduse până jos, la poartă, se abătu pe la camera de gardă şi ordonă să li se comunice lui Spas şi lui

Branko să fie prezenţi în secţie la ora şapte seara fix şi ieşi...

11

DAFINA trecu pe la Varadin Lucikov la o săptămână după discuţia aceea, pe care o avuseseră amândoi. Întârzierea ei începuse să-l neliniştească, dar cum o văzu apropiindu-se de cabina portarului înţelese că nu se întâmplase nimic rău.

Ea dădu cu nepăsare din cap şi spuse încet, de parcă se jena:

— Sunt de acord, dar nu aici, şi plecă repede, aşa cum venise.

Cu toate că nu-l interesa, ar fi trebuit măcar dintr-o ipocrită bună cuviinţă s-o reţină şi s-o întrebe de ce pierduse atâta vreme. Ştia că ezitase, că se gândise, că prevăzuse atât cât mintea ei de femeie îi permisese, tot felul de complicaţii ale eventualelor urmări, dar asta-i era cu totul indiferent.

Abia după ce plecase, se gândi la cuvintele ei şi răsuflă uşurat. Dacă accepta, dar nu dorea ca întâlnirile să aibă loc la el, asta era o mărturie suficientă că îl înţelesese şi-l scutea de incomoditatea de a purta a doua discuţie, ca s-o convingă şi s-o introducă în amănuntele viitoarei lor activităţi comune.

Iulia era mai expeditivă. Îşi îndeplini promisiunea, vizitându-l încă în aceeaşi seară, după ce-şi expediase bărbatul la serviciu, şi rămase la el până la trei dimineaţa. Apoi îl mai vizită încă de două ori.

În timpul acestor întâlniri Lucikov avea suficient timp să discute cu ea şi să afle o sumedenie de amănunte din viaţa ei, chiar şi unele care nu-l interesau. Pentru el important era ceea ce ea amintise printre altele – că ar vrea să trăiască în belşug, dar că salariul soţului său abia ajungea pentru necesităţile gospodăreşti zilnice.

Satisfăcându-şi dorinţa, Lucikov simţi, ca bărbat, în mod neplăcut diferenţa dintre Dafina şi Iulia. Se convingea, nu pentru prima dată, că valoarea unei femei nu este dată numai de frumuseţea ei exterioară şi eleganţa veşmintelor. După părerea lui, Iulia era sau viciată, sau obosită. Singură declarase că nu ştia cu câţi bărbaţi avusese de-a face, şi poate că de aceea şi erau pe deplin vizibile concepţia şi dispreţul ei faţă de iubire. Se vedea că aceasta reprezenta pentru ea o obligaţie obişnuită, faţă de care se comporta formal, aşa cum formal îşi îndeplineşte obligaţia orice meşteşugar care îşi urăşte profesia monotonă şi plictisitoare.

Aprecie repede că era inutil s-o păstreze mai mult ca amantă, aşa cum avusese iniţial intenţia. Crezuse că o să-i fie uşor, şi iată că se afla din nou în dificultate. Cum să reia discdţia, cum să înceapă, ce să-i spună? Era vorba de

a ieşi din graniţele obişnuite ale relaţiilor intime, de ceva despre care nu se obişnuia să se discute aşa, direct. Oare nu-l înşelau presimţirile? Dacă era numai o simplă aventurieră dezinteresată?

Începu să aranjeze măsuţa, dar privirea îi căzu în oglinda de pe scrin, de unde o zări pe Iulia. Se sculase din pat şi se îmbrăca leneş, aranjându-şi tacticos desuurile fine. Uitându-se atent la ea, se întrebă de ce oare toate femeile sunt la fel. Pot să stea dezbrăcate în faţa unui bărbat ore întregi, dar când încep să se îmbrace nu le place să fie privite, Iată şi acuma, cum observă că era privită, Iulia se-ntoarse cu spatele şi-l întrebă peste umăr:

— Doar m-ai văzut, de ce mă mai studiezi?

— Frumuseţea îţi atrage fără să vrei privirea, răspunse. Mă uit la tine şi mă gândesc că asemenea frumuseţe nu trebuie să fie proprietatea unui singur bărbat.

Iulia râse.

— Ei, atunci pot să fiu liniştită,

— De ce? întrebă el, fără să înţeleagă.

— După cum ştii, m-am străduit să mă vadă şi să mă cunoască mai mulţi bărbaţi.

Lucikov se întoarse brusc spre ea. Voia să profite de discuţia începută, dar aprecie că trebuie să fie atent, de aceea aruncă ceva mai nepăsător:

— Dacă eram în locul tău..., şi intenţionat nu-şi termină vorba.

Ea încetă să se mai îmbrace şi veni spre el intrigată,

— Ce ai face dacă ai fi în locul meu?

Lucikov zâmbi şi dădu din mână, în semn că era mai bine să nu vorbească despre o asemenea chestiune.

— Spune, spune! insistă ea.

El luă o figură ca şi cum se jena să vorbească şi totuşi zise, chipurile în glumă:

— Mă gândeam că dacă aş fi o femeie ca tine, mi-aş valorifica frumuseţea.

— În ce sens? îşi înălţă ea sprâncenele.

— Lasă prostiile mele, bâigui el. Îmi trecea prin cap că cel puţin aş fi avut bani şi aş fi trăit în belşug.

— Cum? întrebă ea cu o naivitate accentuată, deşi îi înţelesese aluzia.

— Unii bărbaţi nu se pricep să-şi găsească femei, dar ştiu să plătească bine.

Mulţumit că începuse cu toată naturaleţea această conversaţie, Lucikov aştepta, cu o ascunsă nerăbdare, să vadă ce va răspunde ea.

Iulia se întoarse o clipă cu spatele, pentru a-şi prinde jartierele, îşi trase repede bluza de mătase şi înainte de a o băga în fustă se apropie de el, cu o ţigară în gură. În atitudinea, în mişcările ei era ceva hotărât, neliniştit şi vulgar. Se înălţă spre el şi-l privi pătrunzător cu ochii puţin împăienjeniţi.

— Ascultă, Lucikov, spuse apăsat, vrei să jucăm cu

cărţile pe masă? Aşa ne vom înţelege mai bine. Spune-mi în două vorbe ce ai plănuit!

El făcu o încercare nereuşită să zâmbească şi spuse totuşi în glumă:

— De ce mă obligi să mă simt prost de ceva care întâmplător mi-a trecut prin minte.

— Hai, hai, ştiu că nu este întâmplător, îl îndemnă.

— Poate că nu m-aş fi gândit la aşa ceva – începu el – dacă acum câteva zile doi prieteni simpatici de-ai mei nu mi-ar fi zis aşa, în treacăt, că se plictisesc şi ar vrea să le fac cunoştinţă cu ceva femei care să le ţină companie.

— Şi de ce era nevoie s-o suceşti atâta, răspunse ea cu nepăsare. N-ai înţeles că nu o fac pentru prima dată? Şi nu mă interesează deloc dacă sunt simpatici. Important este... şi ea pocni din degete aproape de faţa lui. Restul e fals.

Gestul său obraznic şi indecent îl scârbi. I se păru din cale afară de neruşinată şi lipsită de scrupule. Nu merita s-o compătimească.

— Eu ţi-am propus numai aşa, zise el parcă spre a se justifica.

— Şi acum eşti foarte surprins că am acceptat! râse tare Iulia, dar o clipă mai târziu spuse pe un ton serios: Hai, să nu ne dăm drept ceea ce nu suntem de fapt. Nici eu şi nici tu nu trăim conform preceptelor creştineşti. Unde este acest prieten al tău?

— Numai că sunt doi.

— Pot fi şi trei, făcu ea cu ochiul, ştrengăreşte. Am destule prietene. De exemplu, cea care a fost în noaptea aceea la Manukian. Ţi-a plăcut?

Lucikov dădu din umeri, dar Iulia continuă:

— Trebuie s-o încerci ca s-o aprobi?

El se prefăcu a nu pricepe ironia cu care fuseseră rostite aceste cuvinte şi întrebă:

— Aceea mică?

— Las-o pe aia, făcu Iulia cu mâna. Nici măcar n-o cunosc – şi după o pauză, timp în care începu să se îmbrace din nou, zise aruncându-i peste umăr: Şi te previn. Dacă nu vrei să intri în puşcărie, să n-ai de-a face cu puştoaice ca ea.

— Eu numai aşa..., începu Lucikov, dar ea îl întrerupse:

— Ştiu, ştiu. Am plăcut-o şi eu care-s femeie, ce să mai zic de tine, dar este bine să n-ai de-a face cu fete ca ea. Trăncănesc în stânga şi-n dreapta şi te pot băga într-o belea că nici Dumnezeu nu te mai salvează.

Lucikov cunoştea foarte bine ce însemnau aceste tinere, dar n-avea puterea să lupte împotriva ispitei. Nu-i ieşea din cap fata aceea cu coc mare, iar Iulia îi distrugea speranţele că va reuşi să se apropie de ea. Şi totuşi curiozitatea de a şti cum de nimerise în această companie îl învinse şi se hotărî să afle ceva mai mult despre ea.

— Sunt de acord cu temerile tale, dar nu pricep de ce, deşi mă previi pe mine, tu umbli cu ea!

— Întâmplător şi asta a fost pentru prima şi ultima dată – răspunse Iulia şi puse capăt discuţiei în jurul fetei cu cocul mare.

Aranjându-şi, în sfârşit, toaleta, ea se întoarse din nou lângă măsuţă şi se aşează în faţa lui. Abia îşi pusese însă picioarele unul peste altul, că se şi aplecă repede peste genunchi. Se uită şi el şi văzu cum un fir al ciorapului se ducea în jos, asemenea unui strop de apă care aluneca. Iulia apăsă cu degetul, dând cu puţină salivă pe capătul firului ce se deşira şi, ridicând capul, zise furioasă:

— Pentru plăcerea cuiva, o pereche de ciorapi de o mie două sute de leva – la gunoi.

Lucikov se gândi că reproşul îi era adresat şi se simţi puţin jenat.

— Mă voi strădui să mă revanşez, spuse vinovat.

— Nu-i vorba de tine, ridică ea capul. Mă interesează mai mult care vor fi profiturile de la impunătorii tăi prieteni.

— Presupun că foarte bune, răspunse eL

— Şi cum se va proceda?

— Nu m-am gândit încă. Am spus că ţi-am împărtăşit un gând de-al meu, de moment.

Lucikov se prefăcea indiferent, dar în adâncul său îi simţea jocul. Încă nu voia să recunoască faptul că îi era totul clar, că înţelesese foarte bine în ce constă propunerea lui şi cum se putea realiza. Făcea pe lipsita de experienţă,

cu toate că recunoscuse singură în faţa lui că nu era pentru prima oară când se ducea după bani.

— Dacă ai ceva în vedere, spune, o îndemnă el cu o falsă reţinere.

Iulia nu se grăbi să răspundă. Abia acum îşi aprinse ţigara pe care o ţinea între buze, trase adânc şi răspunse printre fumuri:

— Eşti de acord că, dacă sunt bărbaţi necunoscuţi, am să mă simt incomod. N-ar fi mai bine pentru început să te ocupi tu cu problemele financiare?

Pentru a-şi ascunde satisfacţia faţă de această întorsătură neaşteptată, Lucikov îşi aprinse şi el o ţigară.

— Poate că ai dreptate. Am să rezolv eu asta, iar tu va trebui să ai grijă de prietena ta.

— Fii liniştit, îl încredinţă. Ceva mai mult, când sunt cu ea, pot să ies la orice oră din zi şi din noapte. Iulia tăcu puţin, apoi adăugă: Şi totuşi n-o cunoşti, aşa că mâine venim amândouă, dar în faţa ei, nicio vorbă. Ca şi cum nu ştii nimic... Restul aranjez singură...

Mult timp după plecarea Iuliei. Lucikov se gândi, cântări ce înfăptuise până acum şi constată cu plăcere că începutul era bun şi lucrurile se aranjau în favoarea lui. Era mulţumit şi de faptul că Iulia îi economisise cu asemenea uşurinţă forţele pe care trebuia să le depună pentru a o atrage şi pe prietena ei. Cu aceasta grupul număra deja patru femei tinere şi frumoase.

Meritul pentru a patra era exclusiv al lui. O descoperise singur şi singur reuşise s-o atragă în plasa lui de păianjen.

Era funcţionară la o societate mixtă în curs de lichidare, a cărei cancelarie se afla la primul etaj din „Casa comerţului”. Lucikov o cunoştea încă de când era domnişoară şi, deşi îi plăcea, nu-şi făcuse iluzii că se putea atinge de ea. Făcea parte dintre acele femei care, în mod obişnuit, sunt denumite minione – măruntă, sprintenă şi cu rotunjimi apetisante, cu o faţă drăgălaşă, mereu zâmbitoare. Lucikov se împrieteni cu ea în mod firesc – de trei ani trecea pe lângă el în fiecare dimineaţă şi de fiecare dată găsea motiv de conversaţie, fie în probleme de serviciu, fie pur şi simplu aşa, de una, de alta.

La un an după ce se căsătorise cu un tehnician dentar, născu un copil. Chiar şi Lucikov îi împărtăşi marea bucurie şi îi oferi un cadou modest bebeluşului, pe care Magda, aşa se numea funcţionara, îl primi cu o mulţumire înduioşătoare.

Peste câteva luni Lucikov, căruia nu-i lipsea spiritul de observaţie, remarcase că Magda se schimbase. Nu mai avea vitalitatea din trecut, îi dispăruse şi zâmbetul care o făcea atât de atrăgătoare.

Într-o dimineaţă ea veni neobişnuit de devreme la serviciu şi Lucikov o invită să se abată pentru câteva clipe pe la el. Văzându-i ochii roşii, înţelese că avusese o noapte de nesomn.

— Ia spune, ce se întâmplă cu tine în ultima vreme? o întrebă cum închise uşa.

— Of, nimic, oftă ea, gata să înceapă să plângă.

— Nu ascunde, spune-mi ce s-a întâmplat, o invită cu voce blajină.

— La ce bun?

— Ai să vezi. Ştiu de la mine. Când am ceva pe suflet care mă apasă, caut să-mi împărtăşesc durerea cuiva şi-mi trece.

Magda lăsă capul în jos, îşi scoase o batistă şi multă vreme îşi şterse lacrimile. Din când în când umerii rotunzi îi săltau puţin din cauza plânsului înăbuşit. Până la urmă tristeţea, plină de durere, îi învinse şovăiala şi, plângând cu sughiţuri, începu să vorbească.

Lucikov nu fu surprins de povestea ei. Îi înţelese durerea şi dezamăgirea, o compătimea sincer şi, în dorinţa de a o consola, zise înveselit:

— Ei, astea-s fleacuri, nu merită să te necăjeşti în zadar.

— Nu-i aşa, clătină ea din cap.

— Eşti încă tânără. Nimeni nu este ferit de necazuri, dar omul trebuie să le întâmpine mai cu sânge rece.

— Dar noi de-abia de un an şi jumătate suntem căsătoriţi! replică ea oarecum rugător.

— N-are nicio importanţă, dădu el din mână prevenitor. Mai devreme sau mai târziu este acelaşi lucru.

Ea înălţă capul. În privire el îi surprinse un fel de

amestec de teamă şi de indignare, o oarecare hotărâre de a se apăra de pericolul neaşteptat pe care-l presimţea. Brusc se simţi obligat s-o liniştească, să-i spună câteva cuvinte de mângâiere. Zâmbi blând şi începu;

— Nu te speria, ci ascultă bine. Am trăit mai mult şi ştiu mai multe. Crede-mă, nu cunosc o familie în viaţa căreia să nu fi survenit asemenea zguduiri.

În dorinţa de a-i înţelege mai bine cuvintele, Magda începu să-şi fricţioneze nervos tâmplele, dar privirea continua să-i rătăcească plină de o teamă ascunsă.

— Repet, se apropie Lucikov de ea, nu-ţi spun toate acestea pentru a dezarma, ci pentru că totuşi trebuie să afli cândva adevărul despre viaţă.

— Dacă mai continuă tot aşa, ca până acum, nu ştiu dacă o să pot să îndur, şopti ea încet, tărăgănat.

— Aşa ţi se pare, ai să te obişnuieşti, insistă el.

— Îi iert beţiile, şi prieteniile, şi...

— Nu trebuie să-i ierţi nimic, ci străduieşte-te să-l influenţezi, o întrerupse Lucikov, şi să-l determini încă de pe acum să pornească pe drumul cel bun.

— Nu se lasă el influenţat. A ajuns de nerecunoscut.

— Nici eu nu ştiu, îşi puse Lucikov mâinile pe genunchi, cine este de vină că vă măritaţi atât de tinere! Dacă îi slăbeşti hăţurile unui bărbat, cu greu îl mai reţii apoi. Dacă umblă hai-hui şi s-a dedat beţiei, fii sigură că foarte curând or să i se pară alte femei mai frumoase decât

tine.

— Ei, asta n-o să se-ntâmple! —ripostă ea imediat.

— Aşa să fie, răspunse conciliant Lucikov.

— La urma-urmei facă ce-o vrea, numai să nu ne şicaneze, pe mine şi pe copil, zise ea cu voce stinsă, şi să nu ne mai lase să murim de foame.

Lucikov încruntă sprâncenele. Deveni mai atent.

— Asta ce mai e. Se uită cercetător la ea, despre ce fel de foame vorbeşti?

Fața Magdei se înroşi de ruşine şi de jenă. Înghiţi de câteva ori în sec, înainte de a începe să vorbească cu voce moale:

— De o săptămână n-avem în casă bani nici de leac. A tocat totul.

Lucikov se ridică.

— Cum este posibil?! exclamă indignat. De ce n-ai spus până acum?

— La ce bun? oftă ea.

El se prefăcu că n-o aude. Îşi scoase portofelul, luă de acolo două hârtii de o mie şi i le puse în faţă.

— Ia. Mâine am să-ţi mai dau.

Ea încercă să riposteze, dar el nici nu voi să audă.

— De ce mai suntem prieteni dacă nu ne ajutăm în asemenea momente. Când o să ai, o să mi-i dai înapoi, fireşte.

Magda luă banii şi dădu tăcută din cap. Din ochi îi

ţâşneau flăcări de mulţumire şi de tristeţe.

Din acea zi ea găsi în persoana lui Lucikov singurul om faţă de care îşi putea povesti necazurile şi de la care putea să primească un sprijin moral. El afla astfel tot ce se întâmpla în familia ei. Silită de necazurile ce se abătuseră asupră-i, ea îşi înfrânsese de câteva ori ruşinea şi jena şi luase cu împrumut bani de la el.

Lui îi plăcea femeia şi se purta cu adevărat firesc şi sincer în originala lor prietenia. Dar, treptat, în el începură să încolţească acele dorinţe pătimaşe, la care nici nu-şi îngăduise să viseze măcar. Această creatură tânără, picantă şi plină de energie îşi dezvăluise sufletul în faţa lui şi, inconştient, îi aţiţase poftele trupeşti.

Lucikov nu se grăbea şi aştepta cu răbdare. Nu putea să ştie cum va evolua totul, dar era profund convins de succes, deoarece cu fiecare zi ce trecea evenimentele se desfăşurau în favoarea lui.

Şi momentul sosi.

Într-o zi ea veni din nou tulburată. Lucikov află că, din motive financiare, consiliul de conducere al societăţii la care lucra luase hotărârea s-o elibereze din funcţie înainte de lichidarea definitivă.

— Se va găsi o ieşire, o îmbrăţişă peste umeri Lucikov. Nu-i chiar atât de grav.

— Când ştiu cât de greu se poate găsi un serviciu..., oftă ea deznădăjduită, gata să înceapă să plângă şi, dintr-o

dată, aducându-şi aminte de ceva, gemu speriată: Şi cum am să vă restitui împrumutul, dacă n-am o leva în buzunar?!

Lucikov luă o poză de om jignit.

— Nu te mai gândi la asta! Şi nici nu sunt chiar aşa de mulţi.

— Mi-am notat totul, răspunse ea. Aproape salariul pe trei luni!

Lucikov ştia foarte bine câţi bani îi dăduse, dar intenţionat recunoştea mai puţini.

— Ţi-am spus, nu te nelinişti, continuă s-o consoleze. Sunt singur şi pe moment nu am nevoie de aceşti bani.

— Dar trebuie să ţi-i restitui, nu? şopti ea, înăbuşit, şi în voce i se desprinseră note de neputinţă.

— Şi asta se poate aranja, zise el cu accentuată nepăsare.

— Nu văd nicio ieşire! spuse ea, ca pentru sine.

— Este, este, o asigură prietenos, se apropie, apoi îi ridică bărbia şi, uitându-se vesel în ochii ei umezi, şopti: Un bărbat şi o femeie se pot înţelege întotdeauna şi încă fără complicaţii.

Cu nimic nu se simţi că aluzia ajunse până la conştiinţa ei. Era atât de zdruncinată, încât era posibil nici să nu-i fi auzit vorbele.

El aşteptă cu răbdare un minut-două, dar pentru că ea nu arăta cu nimic a-l fi înţeles, începu din nou şi mai clar:

— La urma-urmei nu văd de ce noi doi ar trebui să fim

cei mai mari naivi din lumea aceasta. Oare nu putem, ca alţii, să furăm câteva clipe frumoase – tu, pentru nefericirea care te-a lovit, eu, pentru singurătatea mea ucigătoare?

De data aceasta îl înţelese, deoarece închise ochii;

— Nu, numai asta nu... Niciodată...

Oricât de hotărâtor răsunară aceste cuvinte, Lucikov prinse fiorul plăpând al ezitării.

— Nu te gândi că eşti singura femeie care procedează aşa. Nu întotdeauna prietenia intimă cu un alt bărbat scade prestigiul şi morala.

Vocea lui trezi parcă în ea efortul unei ultime rezistenţe. Făcu o încercare să riposteze, dar repede îşi afundă faţa în palme şi multă vreme nu scoase nicio vorbă.

Lucikov tăcu şi el. Simţea că Magda are nevoie de timp pentru a se gândi. Ştia din experienţă că pentru o femeie ca ea, care-şi cunoştea numai propriul bărbat, este foarte greu să-şi desconsidere iubirea, să-şi calce în picioare cinstea-şi să accepte o trădare forţată. Dar, în acelaşi timp, era convins că va accepta, cu toată lupta ei sufletească, cu toată împotrivirea.

În sfârşit, cu un gest lent, obosit, ea spuse, abia auzindu-se:

— Te rog, lasă-mă să plec! se ridică şi, clătinându-se de parcă era beată, ieşi încet.

El nici măcar nu încercă s-o reţină.

Se scurse o lună până când ea îi trecu din nou pragul garsonierei. El aşteptase răbdător şi o întâmpină ca şi cum nimic nu se întâmplase.

După aceea Lucikov nu-şi mai dăduse seama multă vreme cum evoluaseră evenimentele. Nu-l interesau nici chinurile ei sufleteşti, nici situaţia ei tragică, nici supremele-i eforturi ca să-şi învingă ruşinea. Pentru el toate acestea erau cuvinte goale. În clipa în care între ei se strecurară semne de şovăială, el îşi văzu împlinite dorinţele. Nici lacrimile ei n-au avut vreun efect. După părerea lui şi ele erau temporare, un veşnic tovarăş al sentimentalităţii feminine, apariţie inevitabilă la prima trădare.

Îşi amintea şi acum primul contact cu Magda. Nici nu înţelegea bine ce se întâmplă cu ea. I se dăduse resemnată, fără simţire, aşa cum se dă pe mâinile medicului un bolnav fără nicio speranţă.

Dar pentru el toate acestea n-aveau nicio importanţă. Mai important era că obţinuse ceea ce fusese mai complicat, că făcuse primul pas, că-şi atinsese ţelul visat de mult, că subjugase pentru totdeauna această femeie.

Dar speranţa că foarte curând va avea posibilitatea să-i simtă pe deplin desfătarea trupului tânăr nu i se împlini, Magda continua să vină, dar el simţea că o face numai din constrângere, din cauza situaţiei sale fără ieşire, din cauza greutăţilor materiale. Şi când, în sfârşit, se convinse că nu

avea nimic pentru el, că-i permitea din milă să-şi satisfacă instinctele bărbăteşti, o urî şi se hotărî să se răzbune. De-abia acum o va face să-i simtă neîndurarea. Trebuia să-i plătească totul – şi banii pe care-i prăpădise cu ea, şi jignirea pe care i-o adusese cu lipsa ei de sensibilitate...

12

SOKOLOV reeitea a treia oară depoziţiile Dianei Cealăkova, când inspectorul şef sună şi-i ordonă să vină la el.

Şi la al doilea interogatoriu Cealăkova continuase să susţină că nu se simte vinovată, că ceea ce făcuse era treaba ei personală şi că nimeni nu avea dreptul să se amestece. Abia după ce Sokolov îi citi cuvânt cu cuvânt legea, în ochi îi apăru spaima de mai înainte. Se gândi îndelung şi în final întrebă resemnată ce i se mai cere.

Ştia că este necinstit din partea lui s-o inducă în eroare şi să-i promită că o va ajuta, dar, cu reticenţe, îi dădu să înţeleagă că, dacă va fi sinceră, va depune eforturi pentru a-i uşura situaţia.

Probabil că se lăsase influenţată de el, deoarece de data aceasta renunţă la încăpăţânare. Povestirea ei, care durase aproape două ore, îi acaparase atenţia. Îl transportase într-o lume foarte puţin cunoscută de el. O asculta cu atenţia concentrată, dar pe moment îi era greu să aprecieze până unde ajungea normalul în viaţa oamenilor despre care vorbea ea şi de unde începea imoralitatea. Îl nedumeri calmul cu care povestea toate întâmplările. Îl conducea prin vile şi apartamente, îl plimba prin baruri şi

restaurante, îl întâlnea cu diverse femei şi bărbaţi, îl silea să participe la orgii, îi dezvăluia decăderea umană.

În unele momente avea sentimentul că urmăreşte proiectarea unui film porno. Uneori, inconştient, o excludea pe Cealăkova ca personaj principal şi şi-o imagina ca fiind lectorul unei cărţi distractive.

Abia mai târziu, după ce-i cercetă mărturiile, putu să înţeleagă tot ce povestise şi se gândi cu emoţie unde ar putea să ajungă dacă ar porni pe urmele oamenilor amintiţi de Cealăkova.

Strânse repede dosarul de pe birou, îl închise în seif, luând cu el numai depoziţiile Cealăkovei şi, grăbit, porni bucuros spre cabinetul inspectorului şef. Era mulţumit că-i va împărtăşi valoroasa descoperire. Cel puţin aşa gândea în timp ce urca scările la etajul al doilea.

Când intră în imensul cabinet, observă că era şi Măngov acolo. Instalat într-unul din fotoliile îmbrăcate în piele maro, inspectorul îşi pusese picioarele unul peste altul atât de sus, încât i se vedeau jartierele de la ciorapi.

Hristoforov îi arătă tăcut fotoliul din faţa lui, mută nişte mape undeva, spre colţul biroului, şi abia atunci se întoarse spre el:

— Cum merg treburile? întrebă. Am sentimentul că v-aţi împotmolit.

Sokolov privea surprins.

— Nu pot să înţeleg la ce faceţi aluzie! se miră sincer.

— Nu fac aluzie, ci întreb foarte serios, spuse Hristoforov tot atât de aspru. Aseară şeful a făcut un control în arest şi a găsit că jumătate din cei reţinuţi sunt ai tăi.

— Cred că nu este un secret pentru ce-i ţinem, răspunse încă surprins Sokolov.

— Ştiu, numai că de data aceasta trebuie să dau explicaţii şi de aceea te-am chemat.

— Vă pot răspunde imediat despre fiecare în parte...

— Întotdeauna se pot găsi justificări, îl întrerupse Hristoforov. Mai important este să fim operativi.

Acest ton neprietenos nu-i plăcu lui Sokolov, dar se grăbi să răspundă cât putu de reţinut:

— Băieţii lucrează zi şi noapte şi uneori ne împotmolim.

— Una este să alergi, şi alta să dai dovadă de pricepere şi îndemânare. Nimeni nu vă neagă succesele şi eforturile, dar dacă priveşti mai bine în jur ai să vezi că vă risipiţi timpul cu fleacuri.

Pentru prima oară Sokolov auzea atâtea reproşuri aspre din partea inspectorului şef şi începu să priceapă cărui fapt i se datorau. Ultima replică o auzise numai din gura lui Măngov. Poate că Hristoforov o repetase acum mecanic, şi imediat îşi dădu seama că trebuie să fie cu ochii în patru.

Hristoforov îşi trase în faţă o foaie de hârtie.

— Iată tabelul arestaţilor tăi. Să-i luăm pe rând. Ce

intenţionezi să faci cu proxeneta din strada „Ţar Simeon“?

Sokolov îşi lăsă capul în jos, pentru a-şi ascunde iritarea apărută brusc. Totul era clar. Bănuia că Branko, involuntar, scăpase vorba faţă de Măngov, îi povestise de interogatoriu şi de părerea lui, că intenţionează s-o elibereze, iar acesta se grăbise imediat să-l informeze pe Hristoforov.

Ajuns la această concluzie, Sokolov luă hotărârea să-şi schimbe, intenţionat, părerea.

— Concluzia este gata şi chiar astăzi o voi da procurorului, răspunse calm.

Pentru o clipă numai Hristoforov îl săgetă cu privirea pe Măngov, ceea ce era o nouă confirmare că este surprins de răspunsul categoric.

— Vom rezista în faţa tribunalului? întrebă.

— Dovezile sunt incontestabile, dar acest proces nu va fi un succes pentru noi.

Hristoforov îşi ridică capul, ochii lui priveau întrebător.

Pe faţa lui Măngov, care fuma tăcut, trecu un zâmbet de satisfacţie.

— De fapt această nefericită nici n-a ştiut ce face, continuă Sokolov. Au schilodit-o în aşa fel, încât, chiar dacă o spânzuri, tot nu va înţelege ce se întâmplă cu ea.

Sokolov povesti pe scurt despre discuţia lui cu proxeneta, despre constatările lui şi în final spuse:

— Personal aş prefera s-o trimit la psihiatrie, şi nu la

închisoare. Acolo se va termina definitiv cu ea.

— Aici nu este o instituţie de binefacere, pentru a face operă de caritate, se amestecă Măngov.

Aceste vorbe răsunară neplăcut chiar şi pentru Hristoforov care era gata să spună ceva, dar Sokolov se grăbi:

— Dar nu suntem nici poliţie fascistă...

— Ce vrei să spui? zâmbi forţat Măngov.

— Că lucrăm cu oameni vii şi nu trebuie să ne ţinem întotdeauna orbeşte de litera legii.

— Dacă şi noi începem s-o încălcăm, înseamnă că stăm bine, dădu din mână, dispreţuitor, Măngov.

Sokolov făcu efortul să se stăpânească şi intenţionat nu-i dădu atenţie.

Şi de data aceasta Hristoforov luă hotărârea să-i concilieze. Folosindu-se de clipa de linişte, zise împăciuitor:

— Propunerea ta nu este lipsită de originalitate şi îndeamnă la cugetări interesante, dar trebuie să-ţi argumentezi motivarea.

— Tovarăşe Hristoforov, vă rog să mă înţelegeţi bine. Nu pot să fiu de acord că, pentru a raporta nişte situaţii în plus, trebuie să jertfim o femeie, care nu din vina ei s-a transformat într-o ruină. Chemaţi-o, vedeţi-o, vorbiţi cu ea şi apreciaţi singur.

— Aşa am să şi fac, fu de acord Hristoforov. Poate că ai

dreptate. Nu trebuie pentru o evidenţă seacă să nesocotim omul, chiar dacă mi se pare că dai dovadă de naivitate.

Cu acestea disputa fu încheiată.

Sokolov dădu aprobator din cap.

Acelaşi lucru făcu şi Măngov, dar eforturile lui de a părea indiferent erau inutile. Sokolov îi observă bine zvâcnirile nervoase pe faţa uscăţivă şi ridată.

— Să continuăm, zise Hristoforov, şi din nou se uită pe tabel. Aceşti cartofori cât vor mai sta aici?

— Trebuie să mai stea puţin. Dacă îi dau drumul numai unuia dintre ei, îi va alarma pe cei de afară, iar asta înseamnă să pierdem câteva sute de mii de leva.

— Bine, îl întrerupse Hristoforov. Până unde aţi ajuns cu Diana Cealăkova?

— Poftiţi, răspunse Sokolov şi puse depoziţiile ei pe birou.

Hristoforov le luă, le răsfoi neglijent şi luă o figură mirată.

— Un raport întreg, mormăi, şi începu să citească.

Probabil că primele două pagini i se părură neinteresante, deoarece sări repede peste ele. Apoi pe fruntea lui începură să apară riduri ce aminteau de nişte pescăruşi cu aripile întinse. Sprâncenele i se strânseră şi între ele se gravară profund două linii verticale.

Cu cât citea, cu atât devenea mai concentrat. Spre mijlocul depoziţiilor luă un creion şi începu să sublinieze

unele locuri. Chipul i se schimba permanent – după caz, exprima când mirare, când surprindere, când severitate, când satisfacţie. Până la urmă nu se mai abţinu şi începu să exclame cu voce tare:

— Ştiu că i-a aranjat... Ia te uită şi păpuşa asta pe unde-mi umblă... Oho şi asta... Bine, bine... Hm...

Pescăruşii îşi luaseră zborul de pe fruntea lui.

înainte de a fi terminat de citit, se întoarse brusc spre Măngov:

— Tu le-ai citit?

— Nu mi le-a dat nimeni, răspunse el jignit.

— Abia acum o oră am terminat ancheta, explică Sokolov.

Hristoforov puse mâna pe mapa în care erau depoziţiile:

— O adevărată mină de aur! exclamă a doua oară, adresându-se lui Sokolov. Bănuieşti ce trebuie să facem?

Sokolov îi observă zâmbetul vag de pe buze. Asta-l încurajă şi răspunse blând:

— Da. Am o serie de planuri.

— Şi Cealăkova?

— Trebuie s-o eliberăm imediat.

— Fără măsuri de pedeapsă?

— Deocamdată o simplă înregistrare este suficientă.

Hristoforov se gândi, dar răspunse repede că este de acord:

— Şi eu aş proceda la fel.

Strălucirea din ochii inspectorului şef îl bucură pe Sokolov. Experimentatul Hristoforov nu putea să fie indus în eroare aşa de uşor. Din schimbarea vizibilă care survenise şi în comportarea, şi în tonul lui, Sokolov surprinse fără doar şi poate că evenimentele se desfăşurau în favoarea lui. Dar din asta nu se simţi măgulit, nici nu-şi dădu importanţă. Singurul gând care-i trecu prin cap era că va îndeplini pe jumătate promisiunea dată Cealăkovei. Şi, parcă pentru a se convinge că totul trecuse cu bine, se hotărî să mai adauge:

— Şi aici vom renunţa la situaţii, dar le vom recupera cu dobânzile.

— Nu este timpul să vorbim acum despre aceste treburi, îl întrerupse Hristoforov cu tactul său caracteristic. Mai bine am chibzui ce să facem în viitor. Măngov, spune ce intenţionezi? i se adresă. Eşti specialist şi cunoşti Sofia mai bine decât noi.

Măngov, care asculta atent dialogul între cei doi şi se convinse că se grăbise cu concluziile, că nu apreciase just intenţiile lui Sokolov, făcu o pauză spre reflectare şi răspunse cu o convingere exagerată:

— Teoretic această mişcare e bine gândită, dar despre aplicarea ei în practică voi putea vorbi după ce voi cunoaşte depoziţiile – şi dând neîncrezător din cap: Uneori aceste vulpi se eschivează, aruncă intenţionat câte

o momeală ca să ne inducă în eroare. Ne prindem de undiţa lor, le eliberăm şi apoi alergăm după cai verzi pe pereţi.

— Lasă prorocirile pentru altă dată, iar acum aruncă o privire mai atentă la acest pomelnic şi ai să te convingi singur ce fel de descoperire este, răspunse Hristoforov şi-i întinse foile scrise. Mi se pare că, în sfârşit, am dat peste ceea ce căutam de mult. Imaginaţi-vă ce am obţine dacă reuşim să pătrundem în locurile menţionate aici. Analizaţi împreună şi veniţi peste o zi-două cu propuneri.

Sokolov şi Măngov porniseră deja când Hristoforov adăugă:

— Cealăkova să fie eliberată fără alte interogatorii. Se va linişti şi abia peste vreo lună îşi va relua viaţa de până acum şi o să-şi facă singură de lucru pentru un an întreg. Mai aveţi ceva?

Asta-i aminti lui Sokolov de un plan al său şi spuse puţin jenat:

— Vreau să vă rog să-mi daţi maşina. Numai două-trei ore.

— Unde vrei să te duci?

— Să-l iau pe Trufcev din închisoare şi să ne repezim până în satul lui.

— Parcă s-a lungit prea mult această poveste. Iese măcar ceva?

— Altfel nu mi-aş pierde vremea, răspunse cu o anume

incertitudine Sokolov. Am dat peste ceva nu prea clar şi vreau să verific.

— Bine, bine, fu de acord Hristoforov. Când intenţionezi să pleci?

— Dacă se poate, după-amiază. Am vorbit cu închisoarea.

Hristoforov se uită la ceas, apoi ridică telefonul şi ordonă celui de la garaj:

— Între ora două şi şase *gazul* să fie la dispoziţia lui Sokolov. Lăsă jos receptorul şi-l preveni: Să fii atent! Totuşi este un deţinut, te poţi aştepta la orice din partea lui.

Sokolov făcu semn că îl înţelese, dar în momentul acela sună telefonul. Hristoforov ridică receptorul. Faţa lui, până acum liniştită, începu să se întunece treptat. Pescăruşii îşi întinseră din nou aripile.

Sokolov şi Măngov îl priveau tăcuţi.

Hristoforov dădu câteva dispoziţii scurte şi, lăsând receptorul, zise:

— Altă belea. Azi-noapte a fost omorât administratorul lacului de acumulare „Studena“. L-au găsit înjunghiat cu cuţitul, pe scurtătura spre Vitoşa. Dar asta nu vă priveşte, făcu el semn cu mâna. Duceţi-vă.

Sokolov, care îşi freca fruntea cu mâna, vorbi, dar parcă pentru el:

— Administrator la lacul de acumulare „Studena“

ziceţi?

— Da, la „Studena“, răspunse Hristoforov. Se zice că venea să primească banii şi se presupune că la întoarcere l-au aşteptat şi l-au jefuit. La control nu s-a găsit nimic la el, în afară de acte. De ce?

— A avut actul de identitate? întrebă în loc să răspundă Sokolov.

— După el l-au identificat.

— Şi acum unde se află acest act?

— Cu siguranţă la „Crime“. Mi-a telefonat şeful personal.

— Un moment, spuse Sokolov. Păşi spre biroul acela enorm şi ceru să i se facă legătura prin telefonul intern cu serviciul lui. Cine este? întrebă apoi. Branko şi Spas nu sunt acolo?... Nimic, nimic, lasă. Câţi sunteţi acolo?... Bine. Acum ascultă-mă. Lăsaţi totul şi plecaţi imediat să-l căutaţi pe Vancio Florarul. Întoarceţi Sofia pe dos şi aduceţi-l imediat aici... Pe vremea asta trebuie să fie prin cafenele... Nu, nu, nu-l reţineţi, îi spuneţi că-l caut cu o treabă foarte importantă.

Sokolov, fără să mai aştepte întrebări suplimentare, le povesti în grabă discuţia cu Vancio Florarul.

— Ar avea haz să fie acelaşi, exclamă încurajat Hristoforov.

— Vom afla de la florar, adăugă Sokolov. Dacă recunoaşte din fotografie că este el, lucrurile se simplifică.

— În cazul acesta nu trebuie să-i spunem că este ucis, spuse Hristoforov.

— Nu este necesar, fu de acord Sokolov. Dar chiar dacă află, nu-i nimic. Vancio ştie să tacă, şi s-ar putea să fie nevoie să-i cerem chiar o mână de ajutor.

— Vancio a participat la jocul de aseară? întrebă Hristoforov.

— Jocul n-a avut loc, răspunse gânditor Sokolov. Îi trimisesem pe Branko şi pe Spas pe urmele lor cu scopul să-i prindă, dar n-a ieşit nimic.

— De ce n-a avut loc?

— Pentru că Kiro Cernia şi administratorul sau casierul, Vancio nu ştie exact ce este, nu s-au prezentat la întâlnire şi tocmai asta mă uimeşte.

— Ce situaţie interesantă! zâmbi Hristoforov.

— Nu vreau să anticipez nimic înainte de a afla dacă este vorba despre acelaşi om, continuă Sokolov, dar Kiro Cernia este capabil de orice. Este şi avar după bani şi rău ca un şacal.

—Nici ceilalţi doi nu sunt mai breji, interveni în sfârşit şi Măngov, care până acum ascultase fără să participe, proptindu-şi barba cu mâna.

Această intervenţie veni tocmai la timp pentru Sokolov.

— Cred că rămânerea mea aici este inutilă, propuse. Tovarăşul Măngov se va înţelege perfect cu Vancio Florarul.

— Bine, fu de acord Hristoforov. Mergeţi, iar eu am să anunţ grupa „Crime“ despre această istorie. Măngov, da-mi de veste imediat cum stabileşti ceva cu Florarul. Poate încă n-o fi aflat de crimă şi asta te va ajuta să-l induci în eroare, măcar pentru un moment. Dacă va fi nevoie, o să-i spunem.

De cum ieşiră pe coridor, Măngov zise supărat:

— Toate cele în legătură cu Cealăkova trebuia să mi le raportezi întâi mie şi apoi şefului.

— Nu eu am venit, ci dumneavoastră m-aţi chemat, răspunse imediat Sokolov, şovăi o clipă şi, apreciind că vorbele-i răsunaseră prea aspru, zise, oprindu-se pe palier: Ascultă, Măngov, hai să nu mai discutăm în contradictoriu, ci să vedem ce-i de făcut. Mi se pare că Hristoforov are dreptate. Tu vei reuşi cel mai bine în această operaţie. Vom destina câţiva oameni numai pentru ea, am să pun şi eu mâna, dar lasă să fie sub conducerea ta. Ştii că am câteva cazuri grele pe care trebuie să le lichidez cât mai repede, altfel mă împotmolesc.

Măngov nu se trădă că era măgulit de această sinceritate şi, trecând peste propunere, îl întrebă pe un ton îngrijorat:

— Unde ai ajuns cu Contele?

— Strâng cercul, dar iată că nu iese nimic...

— Nu dispera! Totul se va aranja, am să te ajut şi eu cât voi putea...

La ora două fix, în cabinetul directorului adjunct al închisorii fu introdus un bărbat de înălţime medie, destul de gras şi în jur de cincizeci de ani. Poate fiindcă era tuns scurt, faţa-i părea umflată şi avea o culoare roşie, în ochii-i mici se citea tristeţea. Privi în jur speriat şi în mijlocul cabinetului luă poziţie de drepţi.

Sokolov îl eliberă pe miliţian, spunându-i să aştepte afară, şi întrebă:

— Dumneata eşti Trufcev, nu-i aşa?

Deţinutul dădu tăcut din cap şi barba-i tresări din cauza guşii.

— Luaţi loc, zise Sokolov şi-i arătă un scaun.

Trufcev ezită şi nu se mişcă din loc.

— Luaţi loc, luaţi loc, vom avea o discuţie mai lungă!

După un nou gest de neîncredere deţinutul se lăsă pe scaun, abia atingându-l, îşi încrucişă mâiriile pe burtă şi clipi timid.

— Sunt de la criminalistică, începu fără introducere Sokolov. Sunt la curent cu toate memoriile, am studiat dosarul, am stat de vorbă cu avocatul care v-a apărat şi acum am venit la dumneavoastră... Aveţi să-mi spuneţi ceva mai mult?

Deţinutul se uita uluit. Probabil că nu se aştepta să fie chemat în legătură cu această problemă. Sinceritatea lui Sokolov îl găsi nepregătit. Făcu eforturi să se concentreze

şi, în loc să se liniştească, începu să respire greu, ca un astmatic, gata în orice clipă să înceapă să plângă.

— Sunt nevinovat, domnule, rosti abia respirând. Dumnezeu mi-e martor. Jur.

Sokolov, care niciodată nu pornea cu idei preconcepute faţă de niciun suspect, nici acum nu-şi trădă obiceiul. Nu-l mişcă nici chipul jalnic al deţinutului, nici jurământul.

— Aşa poate să susţină fiecare deţinut, rosti calm. Important este să aveţi probe. Aţi înţeles că am venit să caut adevărul. În loc să plângeţi, mai bine încercaţi să mă convingeţi cu probe pe mine şi pe ceilalţi că nu dumneavoastră sunteţi ucigaşul.

— Dar într-adevăr nu l-am ucis eu şi n-am ucis pe nimeni niciodată, răspunse bărbatul.

— Dumneata repeţi unul şi acelaşi lucru, se răsti Sokolov. Nu mă înţelegi? Dacă sunt aici, înseamnă că vreau să te ajut, dar cum? Cugetă puţin şi adăugă: Uite ce este, cel mai bun lucru ar fi să-mi povesteşti totul de la un cap la altul, dar mai amănunţit. Cred că de mii de ori ai repetat în gând această poveste şi nu va fi greu s-o repeţi încă o dată şi faţă de mine... În caz contrar nu ajungem la niciun rezultat. Şi mai calm. Avem timp suficient. Şi să mai ştii ceva, că, dacă plec de aici fără niciun rezultat, nimeni nu va mai veni să se intereseze şi vei rămâne aici până la ispăşirea pedepsei.

Această replică scurtă şi rostită calm îşi făcu efectul.

Bărbatul se aşează mai comod pe scaun, îşi şterse cu palma sudoarea ce-i strălucea pe frunte şi şopti oftând:

— Poate aşa o să fie mai bine, că altfel mă încurc – şi după un nou oftat începu să povestească, evident mai liniştit.

Sokolov asculta cu atenţie. Curând constată că repeta în linii generale tabloul pe care şi-l imaginase din toate discuţiile şi cercetările din dosar. Numai ceea ce se întâmplase în timpul cercetărilor la poliţie nu-i era cunoscut, şi de aceea, când bărbatul ajunse acolo, atenţia lui spori. Urmărea ce explicaţie va da deţinutul acelui mic amănunt, acelui fapt fără importanţă care-i atrăsese atenţia şi pe care nu-l împărtăşise nimănui.

În sfârşit, auzi ceva care-i provocă emoţie şi bucurie. Gândul că deja a dat peste o urmă, că a primit confirmarea ipotezei sale deveni dominant şi, cu toate că-şi promisese să nu întrerupă discuţia, cu o mişcare instinctivă a mâinii îl determină să se oprească:

— Până aici totul este clar, zise repede. Aminteşte-ţi exact cu cine ai fost să arăţi locul unde l-ai îngropat pe băiat, cu inspectorul care conducea cercetările sau cu altcineva?

— Îmi amintesc foarte bine, răspunse bărbatul. Erau doi agenţi necunoscuţi.

— Au săpat, au scos cadavrul?

— Nu, au făcut numai o fotografie şi ne-am întors

înapoi. Dar, chiar dacă ar fi săpat, ce-ar fi găsit, nu era nimic acolo!

Sokolov răsuflă uşurat. „În sfârşit, în sfârşit“, repeta bucuros.

— Acum ai putea, oare, să-mi arăţi acel loc?

— Bineînţeles, răspunse bărbatul. Cel puţin asta nu se poate fura sau muta, dar ce folos! V-am spus că nu este nimic acolo.

— Pentru a ne convinge că nu este nimic trebuie să săpăm, nu-i aşa?

— Aşa este, consimţi bărbatul conciliant.

— Şi încă ceva, continuă Sokolov. Nu-mi este totuşi clar de ce dumneata nu ai spus adevărul nici în faţa avocatului, nici în faţa tribunalului.

— Semnasem o declaraţie sub jurământ că la proces voi spune exact ce scrisesem în depoziţie.

— Dar tribunalul nu este poliţie... Şi cum să vă apere avocatul dacă nu ştie adevărul?!

— Atât m-au chinuit, m-au bătut şi m-au ameninţat că am început să cred că într-adevăr l-am ucis. Devenisem ca nebun, dar aveam putere să aleg cea mai mică nenorocire.

— Ce, ce? nu înţelese bine Sokolov.

— Îmi băgaseră în cap că dacă nu le fac încurcături mă vor ajuta să primesc o pedeapsă mai mică. Dacă încerc să fac pe nebunul îmi vor pune ştreangul de gât. Numai după ce am intrat în închisoare şi m-am mai înzdrăvenit

am început să-mi dau seama că m-au înşelat, dar totul era terminat. Apoi a venit 9 Septembrie şi nimeni nu mai dădea nicio atenţie plângerilor mele.

— Bine, dădu din cap Sokolov. Eu am început deja să te cred, dar mai rămâne încă un mister: unde este băiatul?

— Pentru Dumnezeu, nu ştiu! răspunse bărbatul repede, cu voce tremurândă. Şi eu m-am întrebat de nenumărate ori, m-am rugat pentru el în aceşti patru ani, dar nu ştiu.

Sokolov era convins că dacă nu era el ucigaşul, nici nu putea şti ceva mai mult despre soarta băiatului.

— Acum va trebui să mergem în sat. Vreau să văd mormântul. Sau mai exact locul pe care l-aţi indicat agenţilor.

Jumătate de oră mai târziu *gazul* părăsi zidurile înalte ale închisorii. Îmbrăcat în hainele lui civile, în care abia încăpu, Trufcev se uita sfios prin geamul maşinii. Sokolov îl puse intenţionat să stea lângă şofer, iar el şi miliţianul înarmat cu un automat luară loc în spate.

Sokolov află că pentru prima oară după atâţia ani el ieşea din închisoare. Nu fusese nici mutat, nici scos la muncă, afară. Obezitatea îl făcuse inapt pentru munca fizică grea. De aceea acum îi urmărea cu interes comportamentul şi voia să vadă cum va reacţiona la primul contact cu lumea liberă.

Trufcev privea trist, se uita atent la tot ce întâlnea, la

fiecare om şi în această sete a lui de viaţă era ceva tulburător.

Când maşina zbură prin câmpul din jurul Sofiei, Sokolov observă că Trufcev începu să tremure. Vântul rece mătura fără milă totul din cale şi împrăştia fulgi mărunţi.

— Dă drumul la căldură, îi aminti şoferului.

Intrară pe pământurile satului.

Trufcev deveni neliniştit. Se uita pe furiş când la stânga, când la dreapta, de parcă nu ştia unde se află. Se apropiau de casele mărginaşe, când se-ntoarse spre Sokolov:

— Trebuia să oprim mai jos, zise cu o voce răguşită. Holda este lângă prima cotitură.

Sokolov îi făcu iar semn şoferului, bătându-l pe umăr:

— Opreşte şi dă puţin înapoi.

Peste câteva clipe maşina ajunse la locul indicat şi coborâră cu toţii din ea.

Sokolov nu-şi lua ochii de la Trufcev, care se uita împrejur, alarmat. Faţa lui avea o expresie speriată. Aruncă o privire spre sat, spre munţi, apoi iar spre drum, spre câmp şi zise încurcat:

— Nu mai înţeleg nimic! Ce s-a-ntâmplat?

Nedumerireă-i era vizibilă.

— De ce? întrebă Sokolov.

— Ogorul era pe aici, pe undeva, iar acum nu mai este! Nu mai este nici pomul, nici răzorul!...

Sokolov cercetă cu privirea câmpul care se întindea pe cele două părţi ale şoselei şi dintr-o dată dădu din cap şi zâmbi trist. Totul îi era clar. N-avea sens să mai caute. Imensul sistem cooperatist ştersese totul, şi ogoarele proprietarilor, si pomii, şi cu asta eventualitatea să descopere locul pretinsului mormânt...

13

DE DOUA ZILE şi două nopţi Sokolov nu mai dăduse pe acasă. Când intră în cameră se scutură înfrigurat. Aici era mai umed şi mai frig decât afară, dar nici nu se gândi să aprindă focul, ci se grăbi să se vâre în pat.

Oboseala şi frigul îi înţepeniseră trupul şi mintea, şi n-avea putere să deschidă cele două scrisori pe care le găsi băgate sub uşă. Erau de la Vera. Îi cunoştea bine scrisul, după literele mari rotunjite şi verticale. O să le citească în tihnă după ce se scoală. Acum avea nevoie de somn, somn şi nimic altceva.

Înţelese însă foarte repede că somnul nu va veni aşa uşor, cu toate eforturile sale. Cu cât se încălzea mai mult sub plapumă, cu atât conştiinţa-i devenea mai trează. Era clar că vechiul obicei, de a rememora cele trăite în cursul zilei, nu-l va trăda nici de data aceasta.

Deosebit de pregnant îi apărea discuţia cu Măngov. Aşa cum altădată, când îi scăpase Contele, se jena să-şi privească tovarăşii, aşa şi acum nu dorea să se întâlnească cu nimeni şi mai ales cu Măngov, măcar în primele ore după insuccesul cu deţinutul. Avea nevoie să cugete la situaţia creată, să aprecieze ce greşeală se strecurase şi

dacă în general există vreo greşeală.

Se întreba tot timpul cum de se putuse înşela şi ce îl determinase să accepte ideea că acest om este nevinovat. Trecea în revistă în gând drumul pe care îl parcursese până la insuccesul de azi. Îşi amintea toate cercetările, întâlnirile şi discuţiile în jurul procesului şi întotdeauna ajungea la concluzia că nu se înşeală. Respingea gândul că dă dovadă de sentimentalism şi naivitate, aşa cum îl avertiza Măngov, că, în loc să se bazeze pe fapte, se încredinţa prea mult pe intuiţie. Numai că această intuiţie nu-i dădea nici acum pace, cu toate părerile neinspirate ale lui Măngov.

— Nu ştiu dacă nu greşesc, spuse acesta după întoarcerea lui Sokolov de la ţară, dar ascultă-mă. Acest ţăran viclean ne trimite la iarbă verde. În închisoare se învaţă unii pe alţii la şmecherii şi devin adevăraţi maeştri. A ştiut că ogorul este arat şi că nu există nici urmă de mormânt şi de aceea a hotărât să ne joace această farsă.

— Numai că nimeni n-a dovedit că băiatul este înmormântat acolo, ripostă Sokolov.

— Tocmai asta i-a sugerat să-şi construiască o nouă teză de apărare: A văzut că agenţii n-au săpat, ci l-au crezut, că, pe de altă parte, tribunalul s-a mulţumit cu fotografia mormântului şi de aici totul a fost mai uşor.

„M-au bătut, m-au chinuit, m-au înşelat” ş.a.m.d., poveşti. Dar dacă ar fi săpat?

— Dacă l-au forţat să se recunoască vinovat, de ce mai era nevoie să sape, doar el şi poliţia ştiau că trupul băiatului nu este acolo?

— Atunci de ce au fost acolo? insistă Măngov.

— Ca să-l fotografieze în faţa mormântului imaginar şi să ofere fotografia ca probă materială în faţa tribunalului.

— Nu sunt convins că poliţia recurgea la asemenea bâlci, când puteau să lucreze cu procedură urgentă!

— Da, dacă procesul ar fi fost politic, nu de drept comun, explică Sokolov, şi dacă nu era în vara anului o mie nouă sute patruzeci şi patru.

— Ce importanţă are asta? nu înţelese Măngov.

Sokolov se văzu silit să-şi dezvolte mai amănunţit ipoteza, nu pentru a se justifica, ci pentru a o discuta, în sfârşit, cu cineva şi în felul acesta s-o propună pentru a doua verificare.

— Conform datelor la care am ajuns, începu el, am tras concluzia că evenimentele s-au petrecut în felul următor: suspiciunea a căzut pe acest nefericit, ceea ce, formal, era justificat. Tragedia începe după arestarea lui. Este un om bogat şi cuiva îi vine în minte că poate să profite de această bogăţie. Acesta este inspectorul care conducea cercetarea. O dată hotărât, el trece la îndeplinirea gândului. Primul pas pe care îl face este scandalul din presă, oferind multiple materiale reporterilor pentru rubricile criminalistice. M-am convins de asta când am

răsfoit ziarele din acea vreme. Reuşind să prelucreze astfel opinia publică, am în vedere avocaţii şi judecătorii care urmăresc sârguincioşi cronicile criminalistice, el îşi începe munca în arest. Îl supune pe Trufcev la torturi neomeneşti, dar prin alţi agenţi şi poliţai, iar el, chipurile, joacă rolul de protector. Pus în asemenea condiţii anormale, Trufcev capitulează, deoarece este fricos şi cumplit de speriat. Nici acum nu-şi dă seama de cursa pe care i-au întins-o. O dată smulsă recunoaşterea necesară a vinei, restul a fost mai uşor. Inspectorul îi înlătură pe anchetatori şi continuă de acum cercetarea singur. Dosarul pentru tribunal este întocmit ireproşabil, cu toate amănuntele şi probele materiale care îl vor duce cu siguranţă pe inculpat la spânzurătoare. Lui Trufcev i-a fost băgată în cap ideea că dacă vrea să se salveze, nu trebuie să mai depună niciun fel de mărturie, nici în faţa avocaţilor, nici în faţa tribunalului. Dar de fapt, chiar dacă renunţa la depoziţia luată forţat că-şi recunoaşte vina, tot mar fi reuşit să dărâme planul inspectorului de poliţie.

Măngov asculta tăcut şi din grimasa de pe faţa lui uscăţivă se vedea că povestea îl intrigase.

— Să admitem că până aici totul este aşa cum spui, replică el în sfârşit. Dar ce a câştigat, totuşi, din treaba asta inspectorul?

— Voi explica, răspunse Sokolov. Poliţaiul devenise pentru Trufcev un fel de „înger păzitor”. Băgându-i o dată

în cap inculpatului, care-şi pierduse minţile, că-l va ajuta, îl şantajează şi reuşeşte să scoată de la el trei sute de mii leva, declarându-i că va mitui cu ei instanţa.

—Acest lucru este dovedit?

— Absolut, spuse răspicat Sokolov. Când l-au reţinut pe Trufcev, carnetul de depuneri era la el. La percheziţia făcută la arest, a căzut în mâna inspectorului şi, bineînţeles, l-a ispitit. Bine că nu erau pe el prea mulţi bani, altfel cine ştie ce ar fi cerut.

— L-ai descoperit?

— Nu, nu este nici în dosarul de la criminologie, nici în dosarul de la tribunal. A dispărut aşa cum a dispărut şi acest inspector de poliţie. Sau s-a ascuns pe undeva, sau în jurul lui 9 Septembrie a fugit peste graniţă.

— Toate acestea le-ai aflat de la Trufcev, nu-i aşa? întrebă Măngov, cu ochii neîncrezători, aproape închişi.

Sokolov dădu din cap afirmativ.

— Şi tu l-ai crezut? întrebă cu sinceră nedumerire Măngov.

— Nu este obligatoriu să cred în el, răspunse calm Sokolov, cred în Banca Agrară, care continuă să existe. Acolo este foarte clar consemnat că Trufcev a scos aceşti bani exact în timpul când a fost arestat.

— Şi cum s-a întâmplat asta?

— O treabă de o jumătate de oră, zise Sokolov. Sub pretext că-l va duce la procuror, poliţistul îl scoate pe

Trufcev din arest, se duc amândoi la bancă, scot banii şi gata. Funcţionarii nu ştiau că este sub anchetă. De fapt contul lui nici la ora aceasta nu este lichidat, pentru că au mai rămas depuşi vreo optzeci de mii de leva, trecându-i-se în fiecare an dobânzile respective.

Măngov tăcea concentrat. Pe faţa lui zbârcită nu mai era nicio umbră de neîncredere şi ironia de mai înainte.

— Vezi, asta este foarte interesant, zise peste două-trei minute, dar în cazul acesta apare o altă problemă, care este şi cea mai importantă...

— Unde este băiatul, nu? îl întrerupse Sokolov.

— Bineînţeles, sublime Măngov. Dacă nu aflăm adevărul despre soarta lui, oricât am mai dovedi rămân numai vorbe goale.

Sokolov dădu din umeri şi zâmbi trist.

— Din păcate aşa este, fu el de acord. Dar ce se mai poate face? M-am împotmolit...

Pe faţa lui Măngov trecu un surâs abia perceptibil. Acest surâs îl trădă că, în sfârşit, este mulţumit. Ultimele cuvinte ale lui Sokolov sunară ca un fel de rugăminte pentru un sfat, şi asta deja schimba lucrurile. Măngov n-avea motive să se simtă neglijat şi izolat de un caz, care, după cum se vede, putea să se termine cu succes.

De această reacţie, de această schimbare a comportării inspectorului Sokolov era mulţumit. Înţelese că era pe drumul cel bun, altfel Măngov n-ar fi folosit expresii ca

„dacă nu aflăm”, „dacă nu dovedim”. Din munca lor comună de până acum Sokolov observase că el începea să vorbească la plural numai atunci când se aştepta la un succes. În caz contrar, din gura sa nu ieşeau decât reproşuri ca: „n-ai făcut nimic”, „te-ai lăsat indus în eroare”, „ai făcut-o de oaie”, „îţi pierzi timpul zadarnic” ş.a.m.d.

După o îndelungată reflecţie Măngov se ridică şi, după ce se plimbă de colo-colo prin cabinet, zise oarecum nesigur:

— Oare nu-i mai bine să ne consultăm şi cu tovarăşii de la biroul „Crime”?

Sokolov dădu obosit din cap.

— Inutil, spuse gânditor. Ce pot şti mai mult decât noi şi cu ce ne pot ajuta?

— Totuşi ei sunt specialişti.

—Înainte de a căuta ucigaşul, dacă în general a fost săvârşită crima, trebuie să aflăm unde şi cum a dispărut băiatul.

— Numai că au trecut mai mult de patru ani. Crima s-a întâmplat în 1944, iar acum suntem în 1948.

— Până la prescripţia crimei mai sunt şaisprezece ani – timp suficient pentru pedeapsă. Noi vrem acum să salvăm un om nevinovat.

— Sunt aproape convins, dar cum? deschise Măngov neputincios braţele.

— Mi se pare că am putea da totuşi de lucruri ceva mai concrete, dacă am reuşi să-i descoperim pe cei doi ciobani din nordul ţării, vorbi ca pentru sine Sokolov. Ultimele luni înainte de dispariţia băiatului a fost permanent cu ei. Cum necum, vor şti mai multe despre el decât oricine altcineva.

— Ce-ai făcut în acest sens?

— Am lansat apelul pentru cercetare în toate judeţele din nordul ţării.

— În cazul acesta vom aştepta.

— Mă tem ca informaţiile să nu fie prea modeste.

— Vei căuta în datele pe care le ştii. În provincie oamenii se cunosc şi...

Măngov nu reuşi să termine. Se auzi o bătaie în uşă şi peste o clipă îşi vârî capul înăuntru unul dintre investigatori. Îl aducea pe Vancio Florarul. Măngov le făcuse semn cu mâna să intre.

— Unde l-ai găsit pe frumosul ăsta? întrebă el glumeţ şi arătă cu capul spre Vancio.

Florarul stătea vinovat şi puţin speriat, dar, cum îi zâmbi Măngov şi-i întinse mâna, faţa i se relaxă şi se grăbi să zâmbească şi el, arătându-şi dinţii înnegriţi.

Sokolov întinse şi el mâna, îi făcu prieteneşte cu ochiul şi-i spuse să ia loc.

— Ceva veşti, mai noi, mai vechi? întrebă Măngov. Cum merg comerţul, şarlataniile?

Vancio ridică vag din umeri şi făcu o grimasă acră.

— Aşa şi-aşa, domnule inspector, răspunse el. O cârpim cumva.

— Oh, am să vă cârpesc eu pe voi, îşi întoarse capul Măngov. Nu ştiu când va fi ziua aceea în care am să vă mătur de nici pomeneală n-o să rămână din voi.

Liniştindu-se şi văzând că Măngov glumeşte, Vancio răspunse pe acelaşi ton:

— Mare păcat ai să-ţi faci, şefule. Pe urmă ai să regreţi.

— Şi de ce, mă rog?

— Păi, cum o să arate Sofia dacă n-or să mai existe de-alde ăştia ca mine – florari, lustragii, hamali, vânzători de ziare, hoţi de buzunare şi tot felul de excroci şi femei de stradă. Plictis.

— Ia te uită, la el, şmecherul, râse tare Măngov. Mari draci mai sunteţi voi.

— Noi suntem florile Sofiei şi-o împodobim. O să umblaţi cu limba scoasă după noi.

— Neapărat, dădu din cap Măngov. Vom plânge cu lacrimi de crocodil.

— Da' păi, treaba noastră cine o s-o facă? insistă Vancio în ale lui.

— Nu duce tu grija, se vor găsi oameni buni.

— O să vedem, răspunse conciliant Vancio. O să vedem şi o să ne amuzăm.

— Despre ce amuzament vorbeşti? nu înţelese bine

aluzia Măngov.

— Când o să vă dea afară.

— Asta ce mai este, nu pricepu iar Măngov.

— Păi, tovarăşe inspector, nu-i aşa, ca să vă scoateţi pâinea, trebuie să fie şi de-alde ăştia, ca noi. Dacă există miliţie, trebuie să existe şi specimene din pătura noastră. Aşa că noi suntem ca un fel de talisman, aducem noroc.

Măngov pufni atât de tare în râs, că începu să tuşească.

Sokolov râdea din toată inima la vorbele pline de duh ale Florarului, care se uita, netulburat, când spre unul, când spre celălalt.

— Mă predau, ridică mâinile Măngov, când se mai linişti. Sunt de acord să rămâneţi în Sofia numai şi numai să nu ne moară copiii de foame.

Înţelegând că a sosit timpul pentru o discuţie serioasă, Vancio întrebă:

— Să aud acum ce trăsnaie am mai făcut, că de cum m-au zărit oamenii voştri m-au târât imediat încoace.

— Unde au pus mâna pe tine?

— La „Pariziana”.

Sokolov înălţă capul, încreţi fruntea şi după ce se gândi puţin, interveni:

— Vancio, ia spune ce se întâmplă la „Pariziana”, că tot acolo vă învârtiţi?

— Eu umblu peste tot, iar acolo rămân mai mult că este o cântăreaţă, de-ţi ia minţile. Este românca, parcă

munteancă, dar bravo ei.

— Ce fel de oameni merg acolo? întrebă Sokolov, amintindu-şi de vorbele lui Branko că ar trebui să viziteze mai des acest local.

— De tot felul, răspunse Vancio. Se adună toată pleava, toate lichelele.

Sokolov şi Măngov se priviră cu înţeles.

— Te căutam pentru o mică informaţie, zise Măngov, întorcându-se spre Vancio. De aceea te-am chemat.

— Întotdeauna mă chemaţi pentru o mică informaţie şi mă băgaţi la ţarc o săptămână întreagă.

— Acum este altceva. Vreau să te întreb ceva, îl linişti Măngov. Trase sertarul biroului, scoase de acolo un buletin de identitate şi i-l arătă. Îl cunoşti pe acest om, l-ai întâlnit undeva?

Vancio luă buletinul, care era îndoit în aşa fel ca să se vadă numai fotografia, se uită la ea şi dădu din cap:

— Nu, nu l-am văzut...

— Nu te grăbi, îl întrerupse Măngov. Uită-te mai bine!

Vancio se uită atent la fotografie, apropiind-o şi depărtând-o de ochi, clipi şi apoi spuse nehotărât:

— Parcă l-am văzut pe undeva, da' de... parcă pot să-mi amintesc?

— Gândeşte-te, gândeşte-te, nimeni nu te zoreşte, replică şi Sokolov.

— Seamănă cu cineva, dar nu ştiu cu cine!

— Te-ai întâlnit cumva cu o asemenea persoana în ultimele zile? îi sugeră Sokolov.

— Da' păi, asta-mi umblă şi mie prin cap, spuse puţin nesigur Vancio. Nu cumva era ăla... Parcă îmi aminteşte de unu, dar nu-i ştiu numele.

— Nu te întrebăm de nume, spune-mi cu cine seamănă, îi repetă Măngov.

— Cu unul cu care am jucat acum câteva zile.

— Din bandă?

— A, nu. Un fraier, dar de unde şi cum au pus mâna pe el nu ştiu.

— Cine l-a adus?

— Nici asta nu ştiu. L-am găsit la „FK 13".

Măngov şi Sokolov se uitară unul la altul pentru o clipă, iar Vancio întrebă brusc:

— I-aţi priponit?

— Nu, dar s-ar putea s-o facem şi pe-asta, răspunse incert Măngov.

Sokolov făcu semn cu mâna că este suficient. Ceea ce spusese Vancio nu era puţin şi n-avea de ce să-l mai descoasă. Era clar că el nu auzise nimic de crimă...

Se părea că Măngov voia să afle mai multe amănunte, dar până la urmă aprecie că nu trebuia să abuzeze. Dacă Vancio ar fi aflat despre ce informaţie este vorba poate că, inconştient sau cu bună ştiinţă, i-ar fi indus în eroare şi i-ar fi dirijat într~o direcţie greşită, lucru care ar fi dăunat

bunului mers al anchetei. Şi totuşi mai puse o întrebare:

— Îţi aminteşti unde ai fost aseară?

— Păi, pe unde n-am mai colindat, strâmbă din buze Vancio. Doar ştiţi că asta-mi este meseria.

— Le-aţi aruncat cumva, pe undeva – şi Măngov făcu o mişcare cu mâna, ca şi cum ar arunca zaruri.

— Aseară nu! declară categoric Vancio. Dar chiar dacă ne-am fi adunat, eu tot n-aş fi jucat.

— Cu cine să vă adunaţi?

— Cu cei din gaşcă...

— Cei din gaşca ta sunt un milion? îl întrerupse Măngov. Spune exact cine sunt!

— Kiro Cernia, Bocikata, Saketo şi cu ăsta, arătă Vancio spre buletinul de identitate, dacă este acelaşi, bineînţeles!

— Cine a stricat jocul?

— Kiro şi cu ăsta n-au venit şi noi ne-am împrăştiat. Dar, repet, eu aş fi fost numai chibiţ.

— Tare te mai temi să nu te învinuim de ceva, aruncă vorba Măngov. N-ai înţeles că pe noi altceva ne interesează? Nu cumva Kiro v-a tras clapa?

— S-ar putea, întoarse capul Vancio. Cum îşi adulmecă prada, o păstrează pentru el.

— Ăsta-i bănos?

— Dacă bagă mâna în buzunarul statului.

— După tine toţi sunt hoţi.

— Nu-i chiar aşa, zise puţin jenat Vancio. Un simplu

administrator nu poate să risipească aşa, în dreapta şi-n stânga.

— Tu de-asta nu voiai să joci?

— N-am nevoie de bani furaţi.

— Ştiu că eşti un gentilom, zâmbi Măngov. Altfel n-am fi prieteni. Acum unde se află gaşca?

— Azi n-am văzut pe nimeni.

— Nici pe Kiro Cernia?

Vancio dădu din cap în semn de negare.

— Nu ştii, cumva, unde poate fi?

— Dacă nu-i prin cafenele, precis că este băgat undeva cu administratorul lacului de acumulare ca să-i jumulească penele.

Măngov dădu iar din cap şi fără să-şi ia privirea de la Florar, zise încet:

— Asta nu se -mai poate întâmpla.

— De ce? Îi cunosc eu învârtelile lui Cernia.

— Acest om nu mai este printre cei vii, flutură Măngov buletinul de identitate în mână.

Vancio clipi prosteşte, parcă nu putea să înţeleagă sensul celor spuse, apoi zâmbi forţat şi făcu cu ochiul:

— Lasă asta, şefule. Ce m-ai întrebat şi am ştiut ţi-am spus, dar nu face glume cu mine.

— Nu-i nicio glumă, răspunse Măngov. L-am găsit azi-dimineaţă pe Muntele Vitoşa înjunghiat cu cuţitul şi jefuit.

Vancio încercă să spună ceva, dar gura îi rămase.

Deschisă, fără să poată scoate un cuvânt. Buza de jos îi atârna, dezvelindu-i dinţii înnegriţi şi rupţi.

Nu mai puţin surprins rămăsese şi Sokolov, care nu-şi putea explica de ce procedase Măngov aşa. Ce urmărea cu dezvăluirea pripită a incidentului, după ce se înţeleseseră, în prealabil, să nu-i spună nimic Florarului. Sau poate că ulterior aşa hotărâse cu inspectorul şef să nu tergiverseze treaba şi să grăbească verificarea bănuielilor.

Vancio înghiţi de câteva ori în sec şi, chinuindu-se să-şi reţină tremurul plângăreţ din voce, întrebă opintindu-se:

— De-aia m-aţi luat! Vasăzică...

Măngov îl întrerupse cu o mişcare bruscă.

— Stai, nu te grăbi! şi, zâmbind amabil, adăugă: Chiar dacă mi-ai jura că tu ai săvârşit fapta, tot nu te-aş crede.

Faţa zbârcită a lui Vancio se înroşi, ochii i se umeziră şi el lăsă capul în jos. Încrederea pe care Măngov i-o arătase atât de categoric îl tulbură.

— Dacă nu te-am fi considerat un om bun, te-am fi trimis de o sută de ori la închisoare până acum, continuă Măngov. Cât despre faptul că joci, o faci pe buzunarul tău, îţi plăteşti prostia.

Vancio întoarse vinovat capul, dar tot nu scoase niciun cuvânt.

— Te-am chemat nu să te învinuim, ci să te rugăm prieteneşte să ne ajuţi.

Vancio strânse umerii nedumerit.

— Cu ce pot eu să vă ajut?!

— Înţelegi şi tu că, dacă înaintea crimei acest om s-a-nvârtit în cercul vostru, este normal să-l căutăm înainte de toate printre voi pe criminal. Este drept?

— De-aia m-aţi tot întrebat despre Kiro Cernia?

— Cred că avem temei să îl bănuim.

Vancio tăcu un minut-două şi de câteva ori vru să spună ceva, dar parcă tot nu îndrăznea. În sfârşit, dădu din cap şi zise:

— Nici vorbă. Cernia poate că este crunt, dar nu este atât de prost, încât să-şi pună singur capul pe butuc.

— Nu te înţeleg, spuse Măngov.

— De ce să-l omoare, când poate cu o singură lovitură la cărţi să-l jefuiască până la ultima centimă?

Măngov schimbă o privire fugară cu Sokolov, care-i făcu semn cu capul că Vancio avea poate dreptate.

— Uite ce este, Vancio, începu Măngov după o pauză ceva mai lungă. Noi nu susţinem că Cernia este ucigaşul, totuşi este foarte suspectă dispariţia bruscă a lui.

— Aşa este, fu de acord Florarul, apoi îşi frecă o vreme fruntea şi zise parcă pentru sine: Foarte ciudat, unde o fi dispărut?!.

— Şi asta-i dubios! adăugă Măngov.

— Poate că este aici, se bagă în vorbă Sokolov. Noi nici nu l-am căutat.

— Dacă nu cumva este plecat din Sofia, în mai puţin de

o oră am să descopăr unde este băgat, zise cu râvnă Vancio.

— În cazul acesta este necesar să-i găsim pe Saketo şi Bocikata.

— Cu ei e uşor, făcu semn cu mâna Vancio. Daţi-mi un om de-al vostru şi gata.

Puţin mai târziu, însoţit de doi lucrători operativi, Vancio părăsi Direcţia Miliţiei.

— Mi se pare că am dat în bară, zise cu o notă de decepţie Măngov după ce rămaseră singuri.

— Să nu cobim, răspunse Sokolov şi se ridică. Mă duc să aţipesc puţin că abia mai stau pe picioare. Dacă ai nevoie de mine să mă cheme...

Sokolov nu-şi amintea când ajunsese acasă şi când adormise. Simţi numai că cineva îl atinse uşor pe umăr. Când deschise ochii şi clipi din cauza luminii lămpii, îl văzu pe Branko aplecat asupra lui.

— Cum ai intrat?

— Mi-a deschis studentul, răspunse Branko şi se aşează în faţa lui.

— Cât este ceasul?

— Este trecut de unu.

— Ce cauţi la miezul nopţii la slujbă?

— Îţi povestesc mai târziu.

— Ce s-a întâmplat?

— Ceasornicarul va dărâma celula. Bate în uşă ca un

nebun, strigă şi vrea să vorbească numai cu tine.

Sokolov sări din pat şi începu să-şi tragă hainele pe el.

— Mă gândeam că măcar în seara asta am să pot dormi ca oamenii, mormăi.

— Şi eu sunt istovit de alergătură, dar, ce să facem, răspunse Branko şi-şi aprinse o ţigară.

— Şi măcar sunt rezultate?

— Şi încă ce! răspunse Branko plin de sine. Se îngroaşă gluma.

— Cu Contele?

— Şi cu el, şi cu „Pariziana".

— Când ai reuşit să ajungi şi acolo?! se miră Sokolov.

— Am să te duc zilele acestea ca să te convingi că merită toată atenţia. Ştii că ne-am întreţiat drumurile cu frumoasa aia din atelierul pictorului?

Sokolov se opri din îmbrăcat şi se întoarse brusc cu spatele spre Branko pentru a-şi ascunde tulburarea. Îşi aminti cum în seara aceasta stătuse ca pe ghimpi ca nu cumva Vancio să scape vreo vorbă şi să spună că îl rugase s-o descopere pe Olimpia. Cine ştie cum ar fi interpretat aceasta anxiosul de Măngov şi ce explicaţii ar fi trebuit să-i dea pentru interesul arătat faţă de ea.

— Unde ai întâlnit-o? întrebă după o scurtă pauză.

— La „Pariziana".

— Oh, „Pariziana" asta! exclamă Sokolov. Tu ai făcut-o buricul Sofiei.

— Aşa se pare, răspunse Branko. Ce vină am eu că singuri ni se bagă în ochi.

— Pe cine ai în vedere?

— Am să-ţi povestesc totul, dar acum să mergem, că s-ar putea să crape ăla de atâta nerăbdare.

Branko îşi puse şapca, îşi ridică gulerul paltonului său lung şi porni urmat de Sokolov.

Afară gerul se înteţise, ceaţa dispăruse şi numai în lumina felinarelor de pe stradă se vedeau cum zboară, din când în când, fulgi mari de zăpadă.

— Până mâine dimineaţă totul va fi alb, spuse Branko, privind în sus.

— E timpul, numai că noi am pus-o de mămăligă, răspunse Sokolov.

— Totul se va aranja.

— Dacă s-ar face numai cu vorbe am fi ajuns regi.

— Ascultă ce-ţi spun eu, treaba se coace.

— Ia nu mă mai irita, ci spune-mi ce ai descoperit, se răsti Sokolov, presimţind că Branko deţine veşti preţioase. Ce tot îmi arunci vorbe în doi peri.

— Faci cinste?

— De ce nu mi-ai spus când eram acasă, ţi-aş fi dat un kil din aia distilată de trei ori.

— Contele a intrat cu ambele picioare în capcană, rosti oarecum tainic Branko.

Sokolov se opri şi se întoarse spre el.

— Chiar aşa. Nu greşesc, întări Branko. Numai că astea nu-s de povestit în stradă.

Cu toate că împrejur era pustiu şi amândoi mergeau pe mijlocul drumului, Sokolov fu de acord că nu trebuia să mai continue discuţia. Dar nu făcură decât câţiva paşi, că întrebă încet:

— Zici că ai văzut-o şi pe fata aceea...

— Pentru ea am pregătit o capcană specială. Am s-o prind ca pe o vrăbiuţă.

Sokolov zâmbi ironic:

— Măi, Branko, tu n-ai înţeles că fata este virgină, fapt dovedit de medicul nostru. Ajunge cu fantasmagoriile!

— N-am spus că am s-o prind cu ceva din cele de care ne ocupăm noi, ripostă imperturbabil Branko. Am ceva mai mişto...

Nu-şi termină fraza. Ajunseseră în faţa Direcţiei Miliţiei şi întrerupseră vorbăria. Încă de la intrare Sokolov fu informat că Măngov plecase târziu, dar ce se întâmplase cu acţiunea în jurul uciderii casierului, ofiţerul de serviciu nu ştia.

— Du-te în birou şi aşteaptă acolo, se adresă el lui Branko, am să-l aduc singur pe acest muşteriu.

La arest Sokolov fu întâmpinat de plutonierul de serviciu, care de departe începu să i se plângă:

— Omul acesta parcă a înnebunit. Nu i-a lăsat în pace nici pe ceilalţi arestaţi.

— Îl potolim acum, zise Sokolov şi porniră amândoi pe coridorul lung.

Plutonierul se opri lângă o uşă cu gemuleţul acoperit cu gratii, se uită şi abia apoi aprinse becul. Descuie şi deschise larg uşa.

În celulă era un singur om. Stătea pe patul de scânduri, dar, cum trecu Sokolov pragul, se ridică în picioare.

— Ei, Avdjiev, iată-mă, zise Sokolov şi se aşează pe marginea patului. Dacă este vorba de ceva scurt, rămânem aici, dacă nu, mergem sus.

Bărbatul, care tot timpul tăcuse, parcă stresat de apariţia lui neaşteptată, se uită în jur, aruncă o privire spre plutonier şi îşi fixă din nou ochii mici asupra lui Sokolov.

— Bine, îmbracă-te, deoarece sobele din camere s-au răcit şi o să-ţi fie frig, spuse Sokolov şi se ridică, dar făcu doar un pas şi se opri.

Pe perete, chiar lângă uşă, acolo unde cădea lumina puternicului bec de pe coridor, cineva zgâriase trei litere mari cât palma. Sokolov se apropie şi parcă nu-i venea să-şi creadă ochilor. Autorul anonim scrisese citeţ, fără a se sinchisi, cuvântul „BUH“.

Pentru a distrage atenţia arestatului, care îl urmărea tăcut, el privi distrat împrejur. Pereţii erau zgâriaţi şi mâzgăliţi cu creioane, cu rujuri, cu mucuri de ţigări, cu obiecte tari. Erau scrise o sumedenie de nume şi date, inimi străpunse de săgeţi, vulgarităţi, versuri şi diferite

maxime, desene pornografice şi câte şi mai câte.

— Mai rău ca la un closet public! se scandalizează Sokolov şi ieşi pe coridor.

Voia să-şi ascundă tulburarea, dar simţi că tremura de emoţie.

— Scoate-l! îi spuse scurt plutonierului şi se grăbi spre camera de lucru a arestului, unde era telefonul, şi ceru să i se facă legătura cu biroul său.

Telefonista, somnoroasă, se miră că la ora asta era la arest şi că pe deasupra trebuia să-i facă legătura cu propriul telefon, aşa că fu nevoit să-i explice, cam răstit, că în biroul său se află cineva care îl aşteaptă.

— Parcă sunteţi de ieri la noi şi nu ştiţi că aici se lucrează câte douăzeci şi patru de ore! o ironiză.

Cum auzi vocea lui Branko, spuse încet:

— Vino imediat la arest!... De ce... Vreau să mă revanşez pentru frumoasele veşti pe care ai promis că mi le vei da, şi închise telefonul.

Plutonierul şi arestatul veneau deja spre camera de lucru, când sosi şi Branko, gâfâind.

—Aşteptaţi aici, zise Sokolov.

Îl conduse apoi pe Branko în celulă şi, aproape în şoaptă, îi spuse la ureche:

— Este rândul tău să faci cinste.

Branko, neînţelegând ce fel de joc misterios este acesta, clipea din ochii-i negri şi păşea şi el pe vârfuri, să nu facă

zgomot.

Uşa celulei era încă deschisă şi, cum trecură pragul, Sokolov îi arătă cu mâna:

— Priveşte...

Nici nu pronunţase bine şi Branko exclamă uluit:

— Banda „BUH“ şi, scărpinându-şi energic părul ciufulit şi negru ca smoala, mai adăugă: O, mama lor de bandiţi, acum au sfeclit-o!

— Ce spui, ă? întrebă mulţumit de sine Sokolov.

— Bre, să-i ia dracu, continuă să se mire Branko. Înseamnă că unul dintre aceşti bandiţi a fost pe aici.

— Aşa se pare, fu de acord Sokolov.

— Trebuie să-i descoperim cu orice preţ, începu Branko, aprins. Să-l avem în mână şi să-l scăpăm!

— Nu va fi aşa de uşor, îl bătu pe umăr Sokolov. Cine ştie de când este scris,

— Cred că specialiştii de la serviciul tehnic vor reuşi să descopere, dacă nu cu exactitate, măcar aproximativ cu cât timp înainte s-a întâmplat.

— Şi eu cred la fel.

— N-a fost chiar aşa de mult, conchise Branko, uitându-se la scrisul de pe perete. Mi se pare chiar că e foarte recent. Cred că putem afla ce fel de oameni au trecut prin această celulă.

Sokolov îşi duse degetul la buze, prevenindu-l astfel să vorbească mai încet.

— Aici nu mai avem treabă, zise el. Ne vom gândi mai târziu ce să întreprindem, iar acum să mergem, că ne-aşteaptă ăla.

Când se întoarseră în camera de lucru, Sokolov îl trimise pe Branko să-l ducă pe ceasornicar în biroul său şi, rămânând singur cu plutonierul, îl rugă să-i scoată pe o foaie de hârtie numele tuturor celor care fuseseră reţinuţi şi instalaţi în această celulă în ultima lună.,

Şi el, ca şi Branko, considera că aceasta era singura cale, prin care puteau să-l descopere pc autorul inscripţiei. N-avea nicio îndoială că numai un membru al faimoasei bande putea să lase acel semn, atât de supărător înfipt în conştiinţa tuturor organelor de miliţie din capitală.

Gândul că, dacă vor descoperi măcar un singur om din bandă, vor reuşi să o facă inofensivă, îi redă buna dispoziţie, îl învioră, dar îi anulă în schimb dorinţa de a se mai ocupa de ceasornicar.

Hotărî să-l interogheze după o procedură prescurtată şi de aceea, cum intră în încăpere, îi făcu pe furiş cu ochiul lui Branko, care stătea la biroul lui, şi-i zise cu uşoară nepăsare:

— Du-te şi culcă-te. Termin repede şi mă duc şi eu, că acum se luminează de ziuă.

Branko îi făcu semn că înţelesese şi părăsi încăperea.

— Ei, Avdjiev, spune pentru ce-ai făcut toată zarva asta? întrebă cu nepăsare Sokolov. Probabil că până la

urmă te-ai răzgândit.

Ceasornicarul, un bărbat solid, la vreo cincizeci de ani, cu faţa roşie, se mai potolise, dar comportarea indiferentă a lui Sokolov îl tulbură.

Observând acest lucru, Sokolov hotărî să lovească în plin. Fără să-l onoreze nici măcar cu o privire, începu să răsfoiască o mapă şi-l invită şi mai nepăsător:

— Ascult. Sau amânăm iar discuţia pentru altă dată?

Ceasornicarul dădu speriat din capul tuns scurt.

— Nu, nu, începu. Nu mai pot să stau aici. Am să mor.

— Depinde numai de tine.

— Spuneţi ce trebuie să recunosc?

— A, aşa n-o să ne înţelegem, îşi strâmbă buzele Sokolov. Dacă m-ai chemat în toiul nopţii să cădem la învoială, mai bine să mergem să dormim. Nimeni nu te forţează să vorbeşti. Ştii că povestea cu femeia nu ne interesează. Problema ei o trecem cu vederea, dar nu şi pe aceea cu ceasurile ascunse.

Avdjiev stătea nemişcat, privind drept înainte, dar Sokolov nu putea să descifreze nimic în ochii lui strânşi şi aşa de mici. Numai vena excesiv umflată la tâmplă sugera că se gândeşte cu încordare.

— Ce se va întâmpla dacă am să recunosc, şi ce dacă tac! şopti el cu gâtul uscat.

Sokolov zâmbi.

— Nu vei rezista, Avdjiev! Şi nu văd de ce trebuie să-ţi

distrugi sănătatea pentru nişte blestemate de ceasuri, pe care şi aşa nu-ţi vom da voie să le vinzi prea uşor.

Avdjiev înghiţi în sec, îşi linse buzele şi întrebă:

— Doar aţi făcut perchiziţie la magazin, nu?

— Da, dar ceasurile nu sunt acolo.

— Ştiu, răspunse Avdjiev şi, în sfârşit, îşi deschise ochii verzui. Vreţi să-l mai percheziţionaţi încă o dată?

— Dacă va fi nevoie.

Avdjiev se uită împrejur, parcă se temea să nu-i asculte cineva.

Sokolov observă şi zâmbi din nou.

— Fii liniştit, suntem singuri, zise el, încurajându-l şi presimţind că va auzi ceva interesant.

— Mergeţi mâine dimineaţă, sub pretext că veţi face o nouă percheziţie, începu bâlbâindu-se Avdjiev. Scoateţi afară sertarul stâng al biroului şi băgaţi mâna acolo.

— Şi ce am să găsesc? întrebă Sokolov.

— Ceva pe care puteţi să-l reţineţi liniştit pentru dumneavoastră.

Sokolov lăsă capul în jos din cauza situaţiei penibile în care se afla. Nu pentru prima dată i se propunea mită, dar această lepădătură întrecuse orice limită. Iată de ce făcuse panica aceea teribilă în arest. Voise să le creeze celorlalţi impresia că situaţia lui este de nesuportat, că s-a hotărât să vorbească, dar în realitate intenţionase să rămână între patru ochi cu el, pentru a-i face ticăloasa propunere.

Sokolov se mira cum de putu să se abţină să nu izbucnească, să nu sară şi să nu-l scoată în şuturi pe acest tip dezmăţat, să-l trimită înapoi la arest. O dată ce-şi învinsese însă prima criză, era inutil să se mai consume. Poate era mai înţelept să arate că primeşte. Da, aşa era mai bine. Făcând eforturi să-şi păstreze sângele rece, îşi înălţă capul şi şopti complice:

— Pentru ce voi primi acest dar?

— Ca să nu mă mai întrebaţi nimic!

„Escroc neruşinat", gândi Sokolov, dar cu voce tare spuse:

— Nu-i mai bine să ştiu dinainte ce am să găsesc acolo?

— Un teanc de două sute cincizeci de mii de leva.

Sokolov abia reuşi să-şi ascundă uimirea. Această sumă reprezenta salariul lui pe aproape doi ani. Dar, făcând o socoteală rapidă, aprecie că probabil această sumă nu reprezintă nimic în comparaţie cu valoarea ceasurilor ascunse. Asta-l făcu să zică în glumă:

— Nu crezi că scapi prea uşor?

Avdjiev îl privi pătrunzător. Pe faţa lui roşcată străluceau broboane de sudoare. Tăcu o clipă şi apoi spuse cu buzele tremurânde:

— Bine, atunci luaţi şi al doilea teanc.

Răsuflarea-i grea însemna probabil că asta-i tot ce putea să propună la această afacere de la miezul nopţii.

Sokolov făcu o pauză prelungită, cât să creeze impresia

că meditează. Nu luase nicio hotărâre cum să procedeze, dar socoti că era mai bine să lichideze acest incident neplăcut încă de pe acum. Deschise biroul, pentru a pune toate hârtiile strânse de pe el, şi dintr-o dată îşi aduse aminte de ceva. Se aplecă, şi începu să scoată teancuri de bani, pe care şi-i îngrămădi în faţă. Apoi trase sertarul, scoase o batistă bărbătească, înnodată cu un nod cât un pumn, o dezlegă şi risipi o grămadă de monede de aur şi alte pietre preţioase. Când aprecie că era inutil să scoată mai mulţi bani, se ridică, cuprinse cu mâinile toată această bogăţie şi privi spre Avdjiev.

— Ştii câţi sunt?... Nu ştii. Nu ştiu nici eu, nici altcineva. Poate un milion, poate două, n-am cea mai mică idee despre aur şi pietre preţioase.

Avdjiev privea nedumerit, neînţelegând ce erau toate acestea.

— Este suficient să arunc în foc numai câteva pagini de depoziţii şi să iau din aceşti bani cât vreau. Nu va afla nimeni, şi nimeni nu se va supăra, deoarece nimeni din cei de la care i-am luat, nu vrea să meargă la închisoare.

În vocea lui Sokolov se simţeau mai mult durere şi compătimire decât nervozitate şi furie.

— Şi ştii, Avdjiev, nu-mi este ruşine să recunosc că ieri dimineaţă m-am împrumutat de la un coleg pentru a-mi cumpăra ţigări.

Avdjiev deja înţelegea de ce i se organizase acest

spectacol. Înţelegea că pierde jocul, că acea carte pe care mizase a fost aruncată în zadar. Asta se vedea din frica descrisă pe faţa lui. Din tremurul mâinilor, din spasmul ritmic al corpului.

Sokolov începu să adune banii şi spuse nepăsător:

— Ai greşit, Avdjiev. Este clar că n-ai înţeles ce timpuri au venit la noi şi cu ce fel de oameni ai de-a face. Avdjiev deschise gura, dar Sokolov îl opri cu mâna. Nu vreau să te mai ascult. Nu-i nevoie nici să te justifici, nici să te scuzi. Ştii unde te poate duce o încercare de mituire a unui funcţionar de stat. Am să trec sub tăcere acest lucru, îţi promit ca totul va rămâne între aceşti patru pereţi. Iar în ce priveşte banii pe care mi-i oferi, sunt ai tăi şi nu mă interesează. Mă interesează numai ceasurile şi am să-ţi dau suficient timp ca să-ţi aminteşti unde le-ai ascuns.

— N-am!..., gemu Avdjiev cu ultimele-i forţe.

— Este vorba numai de acele ceasuri, spuse Sokolov, de parcă nici nu-l auzise, pe care le-ai primit de la două firme elveţiene.

Era necesar să se oprească aici. Îşi permisese să spună chiar ceva mai mult decât trebuia. Ştia foarte bine că informaţiile privind contrabanda lui Avdjiev erau modeste. Se presupunea numai că a cumpărat de la două firme elveţiene, pe un preţ de nimic, importate fără vamă, ceasurile expuse la ultimul târg de mostre de la Plovdiv. Tovarăşii de la miliţia economică au ajuns la această

concluzie în urma descoperirii că Avdjiev vânduse câteva ceasuri. Tot aşa s-a stabilit că înainte de 9 Septembrie el fusese un timp reprezentantul acestor firme, iar ceasurile vândute erau de aceeaşi marcă.

Sokolov nu regretă că aruncase ultimele vorbe. Chiar dacă nu era adevărată presupunerea despre căile prin care Avdjiev intrase în posesia ceasurilor, acum se convinse că totuşi ele există. Avdjiev întrebase clar ce se va întâmpla dacă tace, iar încercarea de a cumpăra această tăcere cu bani îl demascase definitiv. Nu mai rămânea nimic altceva decât să aştepte cu răbdare deznodământul.

Liniştea apăsătoare ce domnea în încăpere era tulburată numai de respiraţia profundă şi deasă a ceasornicarului. Înţelegând că totul eşuase, că ultima lui speranţă de a se strecura de aici nevinovat se spulberase, el stătea ca înţepenit pe scaun.

Zgomotul primului tramvai dovedea că noaptea se sfârşise. Sokolov se ridică.

— Să plecăm, îl invită el. Şi mai gândeşte-te...

Dar Avdjiev nici nu se clinti din loc. Pentru a-şi ascunde tremurul mâinilor şi le înfipse tare în genunchii mari.

— Bine..., am să spun, şopti pe neaşteptate, aproape implorând cu buzele-i uscate, dar mă eliberaţi? Nu mai pot sta aici, şi începu să plângă în hohote.

Sokolov se lăsă pe scaun şi răsuflă uşurat.

— În sfârşit, aud o vorbă cuminte, dădu el din cap

aprobator atunci când Avdjiev tăcu şi-şi îndreptă privirea întrebătoare spre el. Cât priveşte dacă-ţi dăm drumul, nu este în puterea mea să hotărăsc singur. Dar, atâta timp cât nu te-am prins vânzând ceasuri, ci ni le-ai predat de bună voie, nu cred că vor fi sancţiuni grele.

Sokolov se simţi stingherit că apreciase hotărârea ceasornicarului de a spune unde-s ceasurile drept o predare de bună voie, dar dorinţa de a auzi cât mai repede ştirea îmbucurătoare îl făcuse să caute cele mai liniştitoare cuvinte. Şi tot din aceleaşi considerente dădu dovadă de o altă viclenie.

— Dacă te simţi obosit, propuse el, te poţi duce să te odihneşti. Vom continua mâine.

— Nu, dădu din mină Avdjiev. Dacă nu spun acum, mâine să mă puneţi pe frigare şi tot n-am să vorbesc...

Peste o jumătate de oră, când se întoarse de la arest, unde-l dusese pe ceasornicar, Sokolov îl găsi pe Branko în cameră. Stând pe locul celui arestat, îşi freca ochii înroşiţi de nesomn. Se vedea că moţăise aşteptând sfârşitul interogatoriului.

— Ştii ce localuri sunt deschise până la această oră? întrebă Sokolov încă de cum intră.

Branko încetă să-şi mai frece ochii şi-şi întoarse capul mirat:

— Nu cumva ai hotărât să faci cinste?

— Şi încă cum.

— Nu accept la birt.

— Numai acolo este de noi! exclamă Sokolov. Câte o tescovină şi o ciorbă de burtă dublă, cu boia, ne dreg de minune.

— Nu-i mai bine să mergem să ne culcăm? propuse Branko.

— Amânăm dormitul, zâmbi Sokolov. Întâi micul dejun, apoi mergem să adunăm nişte ceasuri şi abia după aceea ne vom culca în camera miliţienilor şi vom dormi pe săturate.

Branko abia acum îşi dădu seama de ce aşteptase până-n zori şi sări sprinten.

— A cântat până la urmă?

— Totul s-a terminat cu bine.

— E, e, ţi s-au adunat cam multe, dădu din cap ameninţător Branko.

— Ce?

— Să faci cinste, cum ce!

— Bine, hai, bine! Tescovina va fi dublă, îl bătu Sokolov pe umăr. Şi acuma să mergem.

Branko prevăzuse bine. Afară era totul alb din cauza zăpezii care continua să cadă cu fulgi mari. Pe pomi se formaseră fuioare albe şi gingaşe.

La început Sokolov crezu că descoperirile lui Branko sunt numai nişte presupuneri. În câteva din vizitele sale la „Pariziana” el observase de vreo două-trei ori că frumoasa

bufetieră purta discuţii intime cu portarul de la „Casa comerţului” cu Lucikov, la care Branko se ducea des pentru diverse informaţii. Poate că nici asta nu i-ar fi atras atenţia, dacă întâmplător nu observa în ultima seară cum Lucikov i-a predat, pe ascuns, o hârtiuţă, – pe care ea a băgat-o în buzunarul halatului.

— Ce-i atât de misterios în asta? obiectă Sokolov. Poate i-a dat nişte bani împrumut de exemplu.

— Am spus hârtiuţă, nu bani, îl apostrofă Branko şi trase o duşcă din rachiu.

Stând în fundul birtului încă gol, amândoi discutau nederanjaţi de nimeni.

— Fie şi hârtiuţă, fu de acord Sokolov. Şi totuşi nu înţeleg de ce te-ai aprins atâta!

— Tu ai să mă socoţi acuma începător, făcu Branko cu ochiul. Ţi-am explicat că asta a fost pricina care mi-a dat de gândit. Am aşteptat terminarea orelor de serviciu, am urmărit-o pe bufetieră şi m-am convins că ochii nu mă înşelaseră.

Branko tăcu, bău din nou din tescovină, parcă o degusta. Sokolov începu să-şi piardă răbdarea.

— Frumoasa s-a dus direct la Lucikov, continuă Branko, înainte să-l fi invitat ei.

— Până aici nimic interesant, aruncă vorba Sokolov, dar ştia că sfârşitul poveştii nu venise. Poate că-i este amantă.

Branko dădu din cap.

— Da, dar nu-i aşa. După zece minute, Dafina, aşa o cheamă pe ea, a ieşit cu un alt bărbat şi au întins-o undeva.

— Şi ce-i cu asta?

— Chestia asta s-a întâmplat acum două seri, continuă Branko, parcă neobservând indiferenta remarcă a prietenului său. A treia seară, când trebuia să merg pe urmele Contelui, l-am pus pe Spas s-o aibă în vedere pe bufetieră. A ieşit înaintea ei, ca să nu se trădeze că o urmăreşte şi pentru că ea a zăbovit, a hotărât s-o aştepte în apropierea cabinei portarului. Dafina n-a venit, dar Spas a observat că de acolo a ieşit, ştii cine?, Iulia din Plovdiv.

— Nevasta muzicantului? încruntă sprâncenele Sokolov.

— Exact, repetă Branko. Pe care am prins-o în vila profesorului.

Sokolov începu să-şi frece buzele cu degetul mare.

— Vezi, asta deja este ceva – zise el – la care trebuie să ne gândim.

— Eu m-am gândit, făcu cu ochiul Branko.

— Ce?

— Numărăm până la o sută unu.

— Bărbatul a fost acelaşi?

— După descrierea lui Spas, nu seamănă deloc cu cel pe care l-am văzut eu. De aceea este bine să-i ţinem sub observaţie pe Lucikov şi pe cele două femei. Dacă mai

găsim ceva suplimentar, atunci vom hotărî ce facem.

Sokolov tăcu. Nu se trădă cu nimic că vestea îl surprinsese şi îl nedumerise. Branko nu ştia de întâlnirea lui cu Lucikov şi-n îndoiala pe care o exprima acum n-avea nicio urmă de tendenţiozitate. Îşi reaminti repede discuţia cu portarul, comportarea, expresia feţii şi a ochilor. Oare nu se înşelase? Oare acest om şiret nu-l indusese în eroare cu râvna lui fără rezerve de a veghea la ordinea casei? Dar poate că începuse să acţioneze, să strângă materiale, conform înţelegerii lor. Gândind la asta se mai linişti. Şi de fapt n-ar pierde nimic dacă Branko şi Spas îşi realizează supravegherea repectivă. Oboseala nu-i permitea să se concentreze şi de aceea ridică din umeri:

— Faceţi ce credeţi de cuvinţă. Las totul pe seama ta şi a lui Spas. Iar acum să mâncăm.

— Parcă ai zis că o să fie dublă, arătă Branko spre paharul gol.

— Mi-am zis că poate uiţi, râse Sokolov. De acord, dar n-o să ne dea. Ne-am băut raţia.

— Eu am să-l rog să ne mai dea câte unul.

Branko se duse la bufet şi se întoarse cu două pahare de tescovină.

— Hai, acum să bem în sănătatea Contelui, zise el. Asta-i pentru el, nu-i aşa? Să povestesc?

— Dar fără ocolişuri.

— Eu pot să-ţi spun în două cuvinte, dar ştiu că pe

urmă ai să mă pui să-ţi povestesc totul de la cap la coadă.

— Dacă va fi nevoie, ai să şi cânţi.

— Cum aş mai vrea să mai cerşesc încă unu, şi Branko fixă cu privirea paharul. Era clar că intenţionat tărăgăna şi incita curiozitatea lui Sokolov.

— Am să-ţi dau un kil diseară, se răsti el, însă nu mă mai călca pe nervi.

Branko deveni dintr-o dată serios, se aplecă puţin înainte şi spuse încet:

— Contele se pregăteşte să fugă.

— Unde?

— Peste graniţă.

Sokolov se uită instinctiv împrejur.

— Tu parcă te-ai îmbătat.

— Spun adevărul adevărat.

Sokolov se trase înapoi şi miji ochii. Chiar şi tescovina pe care o băuse după noaptea istovitoare de nesomn nu-l ameţise aşa, cât această veste dată de Branko.

— De ce îmi spui tocmai acum? întrebă el după o pauză mai lungă.

— Crezi că am venit să te trezesc numai pentru ceasornicar? Abia astăzi am aflat.

Sokolov îşi muşca buzele. Faţa lui brună deveni pământie, muşchii îi încremeniseră. Branko auzea păcănitul nervos al pantofilor lui sub masă.

— Nu-i mai bine să terminăm discuţia? întrebă Sokolov,

cercetând birtul, care începu să devină neîncăpător.

— Nu ne bagă nimeni în seamă, îl linişti Branko. Mai ales că eu am să termin în câteva cuvinte. Contele l-a convins pe escrocul acela de la depozitul de ouă să-l ajute să dispară în străinătate. I-a promis două sute de mii de leva. În această socoteală nu intră aproape cincizeci de mii de leva, pe care Contele cu bună ştiinţă i-a azvârlit, chipurile, că i-a pierdut la joc.

— Cum ai aflat asta?

— Ăla s-a-nvoit, dar se pare că apoi s-a speriat şi a relatat totul omului meu, responsabilul depozitului.

— Interesant de ce l-a trădat?! se miră Sokolov.

— Treabă de escroc! răspunse Branko. Îl trădează, după ce aseară, mai precis alaltăieri-seară, pentru că deja este ziuă, a primit un avans de o sută de mii de leva. Totuşi o să-l cercetăm mai de aproape şi vom afla de ce l-a trădat. Aici este ceva necurat.

— Ce l-a sfătuit omul tău?

— Să fie de acord şi să continue să acţioneze.

— Şi cum o să-l ajute să fugă?

— În depozit, în momentul de faţă, se încarcă câteva sute de lăzi cu ouă pentru export. Înaintea expedierii lor, Contele trebuie să fie închis într-o ladă, pe care ăla ar pune-o, la încărcarea vagonului, deasupra. Dacă nu reuşea astfel, ar fi trebuit să-l bage, pe furiş, în vagon şi să-l ascundă printre lăzi.

Sokolov zâmbi.

— Cum a putut să-i treacă prin minte o asemenea invenţie? se miră el.

— Bandiţi! îi răspunse Branko. Numai la asta se gândesc.

Sokolov abia îşi atinse buzele de pahar şi-l şi puse pe masă.

— Dacă toate acestea sunt adevărate, începu el, nu-mi pot explica de ce Contele, care a întreprins o asemenea acţiune riscantă, se bagă permanent în ochii noştri cu aranjamentele de jocuri de cărţi!

— Ceaţă! i-o reteză Branko. Ne sustrage atenţia cu jocuri de noroc, şi între timp îşi face în secret socotelile, în ultima vreme caută insistent valută, aur şi pietre preţioase.

— Branko, tu mă uimeşti! se entuziasmă sincer Sokolov.

Branko nu se simţi deloc măgulit.

— Povestea asta, continuă liniştit, cu dolarii şi lirele de aur câştigate în vila din cartierul Kniajevo, despre care a anunţat şi tovarăşul Măngov, este tot aşa, numai vorbe. N-au jucat niciun fel de pocher, ci Contele le-a cumpărat de la secretarul legaţiei.

— De unde ai acesie informaţii?

— Eu te întreb pe tine cum te informezi? Răspunse Branko şi zâmbi misterios. Important este că informaţiile sunt certe.

Sokolov se simţi jenat de lipsa de tact de care dăduse

dovadă, dar imediat conchise.

— În cazul acesta trebuie să-i înştiinţezi pe tovarăşii de la securitatea statului.

— Asta-i treaba ta, răspunse cu indiferenţă parcă Branko. Dar fă în aşa fel, ca să-l prindem noi, apoi îl predăm să-şi bată ei capul cu el...

14

O LOVITURĂ puternică zgudui vagonul. Sokolov se trezi speriat şi îşi lipi brusc fruntea de geam. Se făcuse de mult ziuă. Geamul aburit nu-i permitea să vadă bine la ce gară au oprit, dar călătorul care abia intrase în compartiment, îmbrăcat într-o şubă de postav căptuşită cu blană şi cu o căciulă ţuguiată, de blană de oaie, îi aduse la cunoştinţă pe un ton amabil:

— Gara Razdelna. Au ataşat vagonul spre Kardam.

Sokolov făcu semn că a înţeles, se ghemui înfrigurat în colţ şi-şi închise din nou ochii. Dormise mai mult de şase ore, pentru că după gara Plevna nu mai auzise vorbele mohorâte ale tovarăşului de drum. Compartimentul era neluminat şi el nu putu să vadă cu ce fel de oameni călătoreşte. Şi nici nu prea îl interesau. Era atât de obosit, încât prefera să stea liniştit, înfăşurat în palton...

Când s-a întors cu Branko de la birt, cei de la informaţii i-au spus să se prezinte imediat la Măngov. Întrebându-se de ce atâta agitaţie, întrucât şi aşa urma să se ducă direct la el, Sokolov îl trimise pe Branko la plutonierul de serviciu al arestului, să ia tabelul pe care-l rugase să-l facă; iar el se îndreptă spre camera inspectorului.

Măngov nu era singur. Instalat într-unul din cele două fotolii destul de roase, Arsov, cel mai bun lucrător operativ din grupa „Crime”, fuma o ţigară. Acest tânăr îşi câştigase numele de specialist în descoperirea, cu o uimitoare îndemânare, îndeosebi a crimelor vechi. Nu o dată declarase că preferă să lucreze în domeniul crimelor înfăptuite mai de mult. Când se învechesc puţin, spusese el, şi spiritele se liniştesc, iar criminalul apare singur, mai devreme sau mai târziu. Aproape în fiecare săptămână Arsov se întorcea din diferite colţuri ale ţării, şi de fiecare dată cu noi succese. Sokolov se întrebase de foarte multe ori de ce acest om talentat, care fusese şi doi ani partizan, nu se consacra unui alt domeniu, ci cu o asemenea patimă cutreiera prin oraşe şi sate, biruind atâtea neplăceri şi inconveniente, pentru a-şi atinge scopul urmărit: descoperirea unui criminal care a luat, independent din ce motive, viaţa cuiva. Iată că şi acum fusese chemat în legătură cu uciderea administratorului.

— Vreau să participi şi tu la interogatoriul lui Kiro Cernia, spuse Măngov, în timp ce Sokolov îl salută şi-i întinse colegului său mâna. L-au prins şi chiar acum îl vor aduce. Măcar de-am avea noroc!

Era evident că Măngov este plăcut surescitat şi, probabil. Presimţind reuşitul final al anchetei, dorea să existe şi martori la demascarea lui Cernia.

Sokolov n-avea nimic împotrivă, dar, în dorinţa de a-l

feri de o bucurie pripită, zise prevenitor:

— Nu uitaţi că jucăm pe presupuneri nemotivate, că aruncăm orbeşte zarurile şi putem da în bară.

Măngov simţi notele-i sceptice din voce şi se grăbi să răspundă:

— Dar nu uita nici tu că-ţi verificăm ipoteza.

— Nu văd motivul acestei discuţii, vorbi zâmbind Arsov. Şi de ce trebuie să vă speriaţi de un eventual insucces. După părerea mea, tovarăşul Sokolov s-a oprit justificat la acest om, deoarece foarte multe probe duc spre el.

— Noi nu discutăm în contradictoriu, spuse conciliant Măngov, ci numai comentăm.

— Ştiţi că uneori îmi cream zeci de ipoteze şi niciuna nu-mi reuşea, dar nu deznădăjduiam.

— Treburile dumneavoastră sunt mai altfel, mai complicate, şi...

În momentul acela îl introduseră pe Kiro Cernia. Nu părea deloc tulburat, ci salută respectuos şi luă poziţie de drepţi. Faţa nerasă îl făcea şi mai negru, dar n-avea nimic din mult trâmbiţata-i expresie feroce.

Cei trei criminalişti observă panglica de doliu de pe reverul hainei. Asta-i dădu pretext lui Măngov să înceapă interogatoriul de la ea.

— Nu cumva porţi doliu după cineva? întrebă el.

Cernia îsi coborî afirmativ capul.

— Cine'?

— Mama.

— Unde locuia?

— În satul meu natal, judeţul Razgrad.

— Când a murit?

— Acum trei zile.

— Tu ai fost la înmormântare?

— Bineînţeles. Azi-dimineaţă am sosit şi imediat m-au adus aici, dar nu ştiu pentru ce.

Ridurile de pe faţa lui Măngov deveniseră mai adânci. Sokolov stătea fără grai, iar Arsov continua să fumeze şi să cerceteze cu o privire absentă.

— Vrei să spui că de trei zile n-ai fost la Sofia, nu-i aşa?

— Cum să pot fi în acelaşi timp şi la Sofia şi în judeţul Razgrad? se minună Cernia. Pînă acolo este cale de douăsprezece ore.

Măngov îşi scărpină ceafa zbârcită, îşi vârî degetul arătător sub gulerul scrobit şi-l trecu de jur-împrejur, parcă voia să-l lărgească.

— De aceea n-ai apărut la jocul cu Saketo şi Bocikata, pe care l-aţi organizat miercuri seara?

— A trebuit să iau primul tren, ca să prind înmormântarea.

— Dar n-a fost nici administratorul lacului de acumulare, zise Măngov, fără să-şi ia ochii de pe Cernia.

— N-avea cum, dacă eu am plecat, răspunse liniştit

Cernia. El nu ştia unde-l ducem.

Arsov îşi stinse ţigara în scrumieră şi se aplecă puţin înainte.

— Într-un cuvânt, spuse repede el, tu miercuri seara ai călătorit.

— Da, se întoarse Cernia spre el şi abia acuma pe faţa lui apărură urme de nedumerire. Am sosit în sat joi, pe la ora şase seara. Înmormântarea a fost amânată pentru mâine. Îi privi succesiv pe cei trei şi întrebă speriat: De ce, ce s-a întâmplat?

— Dacă tot ce spui este adevărat, răspunse calm Arsov, n-avem de ce ascunde.

— M-a văzut tot satul, ridică din umeri Cernia. Întrebaţi pe cine vreţi.

— Vom întreba, bineânţeles, dar înainte de asta trebuie să te anunţăm că joi noaptea cineva l-a omorât pe administrator.

— N-aveam cum să fi făcut eu aşa ceva, răspunse Cernia cu un uimitor sânge rece, fără chiar să se gândească.

— Aşa reiese, fu de acord Arsov, dar asta nu ne împiedică să mai discutăm puţin. Ia loc acolo. Toată noaptea ai călătorit.

Cernia nu mai aşteptă a doua invitaţie, se lăsă pe scaun, care scârţâi sub corpul lui îndesat, şi-şi încrucişă mâinile pe piciorul stâng.

Arsov privi cercetător spre Sokolov şi Măngov, dar ei îi făcură semn să continue singur.

Discuţia dintre Arsov şi Cernia fu scurtă. Singurul lucru mai deosebit pe care cei trei criminalişti putură să-l afle şi care le atrase atenţia fu că administratorul s-ar fi întâlnit de două-trei ori cu un ţigan din cartierul Konioviţa. Din discuţiile surprinse între cei doi, Cernia a rămas cu impresia că era vorba de nişte cositor, pe care ţiganul voia să-l cumpere de la administrator. Arsov îl obligă să-l descrie mai amănunţit pe acest ţigan şi, după ce primi un portret verbal destul de complet, propuse să fie eliberat.

Cum ieşi Kiro Cernia, Arsov întinse braţele.

— Din toate acestea se vede că alibiul lui este fără cusur, zise. Trebuie să verificăm chiar astăzi şi, dacă se constată că este adevărat, mai bine lăsaţi cercetarea în mâinile noastre. Nu este de specialitatea dumneavoastră şi o să vă chinuiţi.

Măngov nu putea să-şi ascundă dezamăgirea pricinuită de insucces şi, imediat după plecarea lui Arsov, dădu din mână dispreţuitor:

— O belea mai puţin.

— Şi aşa avem prea multe pe cap, răspunse Sokolov mutându-şi scaunul lângă birou şi ordonând prin telefon să vină Branko.

— Ceva nou? întrebă Măngov.

— Ne-a mers bine azi-noapte, îşi frecă ochii Sokolov.

El povesti pe scurt despre rezultatele din interogatoriul lui Avdjiev şi despre inscripţia pe care o descoperiseră în arest.

Măngov abia aştepta ultimele cuvinte, lovi cu palma pe birou şi se ridică bucuros.

— În sfârşit, în sfârşit, spunea el întruna şi începu să se plimbe prin cabinet. Apoi se lăsă în fotoliul unde nu de mult stătuse Arsov, îşi trase puţin pantalonii ca să nu-i şifoneze, şi-şi încrucişă picioarele foarte sus. Jartierele se văzură din nou. Vasăzică munca noastră nu a fost în zadar, ştiam eu.

Sokolov simţi iar cum îl străpunse ceva pe dinăuntru şi fără să-şi mai explice de ce, hotărî să treacă sub tăcere deocamdată cel mai important lucru – descoperirile în jurul Contelui. I se părea că se va face prea mult zgomot şi-i va împiedica în mod special pe Branko şi pe Spas. Nicio clipă nu se gândi să-şi revendice vreun merit pentru succesele lor. Amândoi lucrau cu multă înflăcărare, dovedeau multă perseverenţă şi perspicacitate şi n-avea dreptul nimeni să-i lipsească de roadele bogate, pe care singuri trebuiau să le culeagă, prinzându-l ei înşişi pe Conte.

Intră Branko şi împreună cu el aduse în cabinet un puternic miros de „eau de cologne”.

— Puţi ca o învăţătoare de ţară, zise Măngov glumind.

— M-am bărbierit ca să mă trezesc, căci începusem să

adorm de-a-n picioarelea.

Sokolov luă foaia de la el, se duse lângă Măngov şi amândoi începură să citească în gând.

După ce verificară numele celor reţinuţi în celulă în ultimele luni, Măngov bătu cu degetele peste tabel.

— Niciunul dintre ei nu-mi inspiră încredere.

Sokolov înţelese destul de bine ce vrea să spună şi începu să citească cu voce tare:

— Doi ceferişti pentru furt din vagoanele de marfă... Ăştia se ocupă cu bursa neagră, iar ăsta este din provincie... Ăştia sunt aduşi sub escortă.. Au fost numai câteva cliente de-ale noastre, dar niciuna nu poate fi din bandă.

— Aşa este, aprobă Măngov.

— Două zile şi două nopţi a fost aici şi Eva Fridman...

— Las-o, îl întrerupse Măngov. Nici jucătorii de noroc nu intră la socoteală, îi ştim foarte bine.

— Există una care este şi suspectă, dar nu pot să accept că este şi hoaţă. Alte femei n-au mai fost.

— De ce te-nvârţi numai în jurul femeilor? se răsti Măngov.

— Niciunul dintre bărbaţi nu este capabil la asemenea aventuri.

Măngov îşi aprinse nervos o ţigară.

— Hai să ne întoarcem puţin mai înapoi, propuse el recunoscând în felul acesta că supoziţiile lui Sokolov sunt

întemeiate.

— N-are niciun sens, replică Branko. I-am chemat pe tovarăşii de la serviciul tehnic şi ei au confirmat că inscripţia este scrisă de cel mult două săptămâni.

— Dacă este aşa, spuse Sokolov, numărul celor reţinuţi scade aproape la jumătate şi în afară de această fată n-avem pe cine suspecta.

— Nu te grăbi cu presupunerile tale, ci hai să-i mai verificăm unul câte unul, pentru orice eventualitate, insistă pe neaşteptate Măngov.

Sokolov era gata să riposteze, dar Măngov şovăi şi spuse împăciuitor:

— Lasă să ne mai gândim şi atunci hotărâm ce facem. Tăcu până trase un fum din ţigară şi adăugă: Eşti de acord că, dacă există semnul bandei, asta înseamnă că există şi omul care l-a scris?

Concluzia lui Măngov nu suporta obiecţiuni. Şi Sokolov îşi punea o asemenea întrebare, dar nu putea să facă nimic altceva. Ce să propună, când niciunul din cei care stătuseră în celulă nu-i trezea nici cea mai mică bănuială, nu-i atrăgea atenţia, nu-i dădea cu nimic motive să-l considere că face parte din bandă. Chiar dacă săvârşeau diferite infracţiuni, cum ar putea cineva să fie membru al unei bande care acţiona atât de copilăreşte şi imprudent?

Măngov se întoarse din nou în spatele biroului şi fără niciun pic de dispoziţie întrebă cine va face percheziţie la

ceasornicar.

— Cred că ar fi bine să facă Branko şi să chemăm pe cineva de la serviciul economic, răspunse Sokolov. Ei se pricep la ceasuri, cunosc mărcile, ştiu şi preţurile.

— De ce nu te duci tu? E dreptul tău.

— Eu mi-am terminat treaba şi abia mă mai ţin pe picioare, recunoscu Sokolov.

Dar nu numai asta era pricina, care îl determina să refuze. Simţea că dacă participă la percheziţie îi va fi teribil de greu faţă de Avdjiev în persoană. El îl silise să recunoască şi ştia că acum, după ce se liniştise şi se gândise, ceasornicarul nu putea să se mai împace cu slăbiciunea de care dăduse dovadă, că regreta şi regretă fapta pe care o făcuse, dar că îl ura şi pe el.

Branko nu ripostă. Sokolov luă legătura telefonică cu inspectorul şi-i raportă rezultatul interogatoriului, anunţându-l de percheziţia ce urma. Apoi vorbi şi ia serviciul economic să trimită un om, semnă o dispoziţie ca să fie eliberat temporar Avdjiev şi i-o dădu lui Branko.

— Şi să fii cu ochii în patru! îl avertiză el. În asemenea momente oamenii se pot scrânti şi sunt gata să facă orice prostie.

— Îl aranjăm noi, făcu Branko cu ochiul şi ieşi repede.

Telefonul sună şi Măngov ridică receptorul.

— Da... eu sunt... stai, stai – şi, trăgându-şi bloc-notesul pe care îl sprijini cu cotul, începu să noteze ceva Din când

în când spunea un scurt „aşa” „aşa” şi privea spre Sokolov care moţăia.

— Au telefonat de la biroul „Evidenţa populaţiei”, spuse Măngov după terminarea convorbirii. I-au descoperit pe cei doi ciobani.

Sokolov tresări, ridicând capul, fără să priceapă bine cuvintele inspectorului.

— Doar ţi-am spus că şi aici vom reuşi, continuă Măngov. Iată exact cele trei nume ale oamenilor şi numele satului unde locuiesc, dar, văzând că Sokolov îl priveşte nedumerit, îl întrebă: Ai auzit ce ţi-am spus?

Sokolov îşi frecă faţa cu palma şi răspunse vinovat:

— Într-adevăr n-am auzit nimic... Abia mai stau...

Măngov se uită la ceas:

— Mai este timp, spuse el. Du-te în camera de serviciu şi încearcă să dormi până la prânz. Am să te trezesc şi vorbim atunci.

Clătinându-se, Sokolov ieşi...

Trenul gâfâia prin câmpul neted şi acoperit de zăpadă groasă. Numai ici-colo, pe răzoare şi pe brazdele adânci, se vedeau benzi negre. Continua să ningă şi să sufle un vânt uşor, care purta ca pe o ceaţă fulgii mărunţi.

Acum Sokolov era singur în compartiment – bărbatul cu şuba şi căciula de oaie coborâse la vreo gară, fără ca el să-l simtă. Privea câmpia cuprinsă de o linişte albă, fără sfârşit.

În clipa când Măngov îl trezise şi-i comunicase ce transmiseseră cei de la biroul „Evidenţa populaţiei”, hotărârâ că trebuia să plece imediat. Se bucurase că părăsea temporar capitala, că mai scăpa de tensiunea care nu-i dădea pace nicio clipă. Avea să uite de toate necazurile şi neliniştile slujbei. Şi încă ceva făcea ca inima lui să tresară de bucurie. Această călătorie neaşteptată îi oferea posibilitatea să le vadă pe Vera şi Rosiţa. La asta se gândise încă din prima clipă. Trenul trecea prin oraşul lui natal şi n-avea motive să nu se abată până la ele, măcar şi pentru câteva ore. Cum or să se bucure de apariţia lui neaşteptată! Ştia că tânjesc după el, nu numai din scrisorile Verei, ci şi după sentimentele dureroase pe care le trăia el însuşi din cauza despărţirii îndelungate. Cât va mai dura oare? Când vor fi, în sfârşit, toţi trei, pentru a trăi şi ei fericiţi? Atunci nu va mai fi atât de copleşit, ele or să-l atragă spre casă, or să-l încălzească cu prezenţa lor, or să-l distragă de la viaţa cotidiană, plină de încordare.

Trenul opri la o gară mică. Exact vizavi de vagonul în care era Sokolov gâfiia o locomotivă veche, din care privea un maşinist plin de funingine.

Sokolov zâmbi, şi gândul i se întoarse din nou la serviciu. Branko se întorsese radiind de la percheziţia din casa lui Avdjiev, dar la apariţia sa produse un copios hohot de râs printre colegi. Era negru ca un coşar. Fusese nevoit să spargă gaura unui horn, unde se aflau zidite

ceasurile. În dorinţa de a descoperi cât mai repede, Branko nu observase că funinginea îi murdărise faţa şi hainele.

— N-are nicio importanţă că semăn cu un coşar, răspunsese el nepăsător la vorbele de haz. Important este că am găsit ceea ce căutam.

Adevărat, rezultatul merita o asemenea „jertfă“. Branko găsise o întreagă avere. Zidite pe fundul hornului, înfăşurate fiecare în parte în hârtie, aşezate în două borcane de compot, o sută cincizeci de ceasuri de mână, bărbăteşti şi de damă, aşteptau să le vină rândul. Toate erau ceasuri de lux, unele din aur masiv, iar altele aveau din aur numai curelele sau lanţurile.

Sokolov nu se mai interesase la ce valoare erau apreciate. Îi dădu posibilitate lui Măngov să se ocupe mai departe de anchetă, iar el se preocupă de pregătirea formalităţilor în vederea deplasării.

Plecarea lui bruscă îl împiedicase să discute mai amănunţit cu Branko şi Spas cum să procedeze cu Contele. Reuşise doar să-l avertizeze să tacă şi să dea dovadă de prudenţă la fiecare pas. Întors cu puţin înainte de plecarea lui la gară, Spas îi aminti printre altele că îl întâlnise pe Vancio Florarul. Vancio îl rugase să-i transmită în două cuvinte că-l descoperise pe „omul acela“.

Amintindu-şi de Olimpia, Sokolov îşi luă ochii de la fereastră. Absorbit de treburi, o uitase în ultimele zile.

Această fată îl atrăgea nu numai cu frumuseţea ei. Avea şi altceva care îl făcea să se gândească la ea, dar, ce anume, nici el nu-şi putea explica. Voia s-o ajute, fără să ştie însă cu ce şi pentru ce. Într-adevăr, nu putea să-i atribuie, şi nici ea probabil nu pretindea, neprihănirea fecioarei, în ea exista şi cinismul femeii de stradă. Uneori admitea că îi lipseşte o imagine elementară despre adevărata natură a lucrurilor, despre complicaţiile vieţii. Dorea să creadă că păstrase măcar dorinţa de a se respecta pe sine însăşi. Cel puţin aşa-i caracterizase fapta, când îl lăsase la restaurant.

Îşi reaminti de discuţia cu Branko. Ce voia să spună că o să pună mâna pe ea ca pe o vrăbiuţă golaşă. Cu ce oare îi stârnise Olimpia bănuielile, ce însemnau cuvintele „nu-i în domeniul nostru... este ceva mai mişto...” Lui Branko nu-i plăcea să vorbească degeaba. Sigur că văzuse ceva care, nu fără motive, îi stârnise bănuiala. Ce ar putea fi?

Dintr-o dată Sokolov se ridică şi începu să se plimbe nervos prin compartimentul gol. O idee i se cuibări profund în conştiinţă şi-l nelinişti serios. „Oare este posibil?”, se întreba. Dar cu cât îşi încorda memoria, cu cât se chinuia mai mult, nu ajungea la niciun rezultat.

Trenul se opri scârţâind. Sokolov se uită şi şe grăbi să coboare.

Pentru prima dată venea aici, la Gheneral Toşevo, dar în acest jumătate oraş, jumătate sat, se orientă foarte uşor şi găsi repede Direcţia raională MAI. Nu trecu nicio oră şi

gazul Direcţiei intra în satul pentru care el călătorise de la un capăt la celălalt al ţării. Un sat obişnuit de prin nord – case joase, acoperite cu stuf şi paie de secară, curţi largi, uliţe nepavate. Nu era nicio clădire de doamne-ajută care să-ţi atragă atenţia.

Cu ajutorul lucrătorului operativ din Gheneral Toşevo care-l însoţea, Sokolov se descurcă şi aici repede. Gospodăria în faţa căreia s-au oprit nu se deosebea de celelalte. Numai în fundul imensei curţi era o casă de iernat, lungă şi scundă, aproape de pământ, care demonstra că gazda era de meserie cioban.

Lătratul întărâtat al celor trei câini ridică în picioare întreaga casă. Primul apăru un bărbat solid, lat în spate, în jur de patruzeci de ani, purtând pe umeri o şubă. Imediat după el apărură două fetiţe, o femeie şi un bătrân care-i suduiau pe câini.

Dinspre târlă apăru cineva, dar amurgul nu permitea să se vadă cine era.

Toţi priveau surprinşi spre cei doi necunoscuţi.

Sokolov salută şi, strângând întâi mâna bărbatului, zise firesc:

— Bucuros de oaspeţi?

— Numai de asta să auzim, răspunse bărbătul şi întinse braţele. Poftiţi. Bine aţi venit.

În odaia în care i-au introdus, era insuportabil de cald. Soba, zidită în perete, era încinsă ca un cuptor.

A trebuit să treacă ceva timp pentru a se lăsa liniştea. Copiii au fost trimişi cu forţa în cealaltă cameră. Bătrânul a zis numai „bine aţi venit” şi a ieşit din nou pentru a-i potoli pe câini, care nu încetau să latre chiar sub geamurile casei. Gazda şopti ceva nevestei şi, cum părăsi ea odaia, se adresă oaspeţilor:

— Nu vă întreb cine sunteţi şi de ce aţi venit, deoarece veţi spune singuri. Mai înainte spuneţi ce bem?

El pronunţă toate acestea cordial şi firesc, arătând că indiferent ce ar cere, dacă au intrat în casa lui sunt bine veniţi.

— Dispunem de foarte puţin timp, răspunse Sokolov. Acuma se-ntunecă...

— Cine se grăbeşte să nu fi venit, îl întrerupse gazda. Şi dacă puteţi, plecaţi, i-aţi văzut, arătă el afară, unde încă se auzea lătratul furios al câinilor. Încercaţi să ieşiţi singuri.

— Într-un cuvânt suntem arestaţi, râse Sokolov.

— Cum vreţi, aşa, o luaţi.

— Atunci să ne rezolvăm mai întâi treburile, răspunse împăciuitor Sokolov.

— Voia dumneavoastră, îşi strânse umerii laţi gazda.

Lucrătorul operativ din Gheneral Toşevo, înalt, brunet, cu pometii feţei ieşiţi, care până acuma tăcuse, spuse scurt:

— Tovarăşul este de la Sofia, vrea să te întrebe ceva.

— Prin patruzeci şi patru aţi fost la muncă prin raionul Sofia, începu imediat Sokolov. Este adevărat?

— Aşa a fost, răspunse liniştit gazda.

— A mai fost încă unul cu dumneavoastră.

— Îmi este cumnat.

— De ce v-aţi dus tocmai acolo, când oamenii din toată ţara vin să caute de lucru pe aici?

Acest amănunt nu avea legătură cu problema care-l interesa pe Sokolov, dar el întrebă ca să nu se grăbească şi să-l tulbure pe bărbatul din faţa lui.

Gazda se scărpină pe ceafă, se gândi puţin şi, oarecum jenat, spuse:

— Acum pot să recunosc. Noi nu căutam de lucru, ci am fugit de aici. Ne-am ascuns.

Sokolov îl privi nedumerit, dar bărbatul se grăbi:

— Tocmai ne căsătoriserăm şi ne-au speriat că o să ne mobilizeze. Am plecat chipurile după câştig, şi de fapt ne-am ascuns să nu ne găsească.

Sokolov zâmbi. Ştia şi alte cazuri asemănătoare, când bărbaţii, de teamă să nu-i mobilizeze în armata ţaristă, se ascundeau şi până-i căutau să le înmâneze ordinul de încorporare, treceau luni de zile şi se întâmpla să scape.

— Bine aţi făcut, zise el. Dar pe mine altceva mă interesează. V-aţi angajat la Trufcev, nu-i aşa?

— Mi se pare că aşa se numea.

— Ştiţi ce s-a întâmplat cu el?

Bărbatul neagă din cap.

— Este în închisoare.

— Se poate, răspunse cu indiferenţă gazda. Avea apucături de ciocoi. Era puţin escroc, spuse el, în româneşte.

— Ce înseamnă asta? întrebă, neînţelcgându-l, Sokolov.

— Ceva ca un fel de afacerist, îi explică colegul.

— Nu pentru asta, răspunse Sokolov şi mai adăugă: Este condamnat pentru crimă.

— Bre! dădu mirat din cap gazda. Chiar să facă aşa ceva?

— Şi-a ucis nepoţelul Dancio, zise repede Sokolov.

Gazda îl privi fix şi încurcat.

— Pe cine, pe cine? întrebă el şi-şi încruntă sprâncenele.

— Pe Dancio, băieţelul acela, care mergea cu voi la păscutul oilor.

Gazda rămase cu gura căscată, parcă nu-şi putea mişca nici buzele.

Trecură câteva clipe de tăcere desăvârşită.

Îşi scutură brusc capul, parcă vru să-şi revină din înţepenire.

— Cum să-l fi omorât, şopti el, cu o expresie de uimire. Cum să-l omoare, când..., dar nu termină.

Sări repede, deschise uşa camerei prin care intraseră şi strigă ceva pe româneşte.

Până să se întoarcă, lângă el stătea în prag un adolescent de talie mijlocie cu părul roşu, ca vârstă nu mai mult de doisprezece-paisprezece ani.

Sokolov se ridică încet din locul unde stătea. Simţea cum sângele i se urcă în cap şi-n tâmple.

— Iată-l pe Dancio, şopti bărbatul.

Sokolov parcă nici nu-l auzi. Făcu un pas înainte în faţa băiatului, îşi întinse braţele şi-l strânse la piept.

Bărbatul şi lucrătorul operativ priveau uluiţi. Prin uşa deschisă dădu năvală toată familia, care nu înţelegea ce se întâmplă. Cine este acest necunoscut? De ce i s-au umplut ochii de lacrimi?

— Vai, vai, vai, se văita gazda, care părea cel mai speriat dintre toţi şi-şi ţinea cu ambele mâini capul. Vai, ce am făcut..

— Nu-i nimic, nu-i nimic, totul se va aranja, răspunse Sokolov, care-i dădu drumul puţin băiatului, dar continuă să-l ţină de umeri. Îl trase apoi lângă masă şi-l puse pe un scaun lângă el. Totul este în ordine.

După câteva minute de totală zăpăceală, în odaie se instală tăcerea, care fu încălcată de Sokolov.

— Povestiţi-mi acum ce s-a întâmplat. Totul de la un cap la altul.

Dar gazda, evident încă emoţionată, vorbi foarte pe scurt. Ce să povestească? Treaba a fost foarte simplă. Dancio s-a ataşat de ei şi ei de el. Au devenit prieteni. Când au plecat spre locurile lor de baştină i-au dat adresa. Cam după o lună el a sosit în comună.

Ce a făcut, cum a ajuns până aici – totuşi este copil —

nici acum, nu pot spune. Iar el tăcea, numai un singur lucru repeta printre lacrimi: că nu vrea să stea la unchiul lui.

— Şi doar este orfan, l-am lăsat la noi. Atunci n-aveam încă copii. Cine a ştiut că facem aşa o mare nenorocire?

Sokolov dădea uşor din cap şi cum tăcu gazda, povesti şi el, la rândul său, pe scurt, ce se-ntâmplase după fuga lui Dancio, străduindu-se să nu dea o amploare tragică întregii poveşti.

Abia acum băiatul începu să plângă, iar după el femeia. Hohoteau şi copiii.

— Hai, hai, începu să-i liniştească Sokolov. În loc să ne bucurăm, începem să plângem. Dancio trăieşte şi este sănătos. Restul se va rezolva uşor.

— Îl luaţi? întrebară în acelaşi timp şi bărbatul şi femeia.

— Asta hotărăşte el. Important este să-l scoatem pe unchiul lui din închisoare.

— Se poate? clipea prosteşte femeia.

Sokolov zâmbi la întrebarea ei naivă.

— Dacă n-are nicio vină, de ce să stea acolo – şi din nou, în dorinţa de a-i linişti pe toţi, deschise mâinile şi zise vesel: Acum putem să ne cinstim.

— În noaptea asta rămâneţi aici, spuse bărbatul.

— Nu putem să reţinem maşina, spuse şovăitor lucrătorul operativ.

— Dacă trebuie, să plece. Dar dumneavoastră nu plecaţi

nicăieri. Dimineaţa am să vă duc eu cu sania.

— Bineînţeles că rămânem, dădu din cap Sokolov.

— Tată, se adresă el bătrânului, pune cu Dancio cuţitul pe un miel. Hai, nevastă, mişcă...

15

REFERATUL pe care Măngov îl ţinea în faţa consfătuirii se bucură de un viu interes. Tăcuţi, cei prezenţi parcă nu ascultau o problemă de serviciu în legătură cu descoperirea unei crime, ci o povestire captivantă, cu un subiect complicat, cu multiple enigme, şi situaţii surprinzătoare.

Stând în mijlocul sălii, Sokolov îşi lăsase capul în jos şi urmărea atent tirada artistică a lui Măngov. Era chiar plăcut impresionat de priceperea inspectorului de a accentua cele mai importante momente şi în felul acesta de a prezenta deznodământul logic al acestui proces atât de încurcat şi construit cu măiestrie împotriva lui Trufcev. N-avea motive să fie nemulţumit de Măngov, că, folosind acest permanent „noi", se scotea în evidenţă. Referatul îl întocmise el personal, dar îl rugase pe Măngov să-l citească. Îi era penibil să vorbească de succesele sale.

Când inspectorul şef citise, în prealabil, raportul, îl întrebase, nu în glumă, dacă uneori n-a scris ceva aşa, mai artistic, şi printre altele, îi spusese că n-ar fi rău să încerce.

Sokolov tăcuse. Avea rost să mai răscolească acolo unde încă doare, să explice că de fapt asta era slăbiciunea lui încă de pe băncile şcolii, să scrie povestiri, că zac în cufăr

zeci de povestiri, care n-au văzut lumina zilei, că atracţia lui spre literatură nici acuma nu-i dă pace? Că doar asta a fost cea mai mare dorinţă a lui şi, dacă inima i se strânge dureros în unele momente, asta este numai pentru acest vis nerealizat. Îl înţelegea oare Hristoforov, şi chiar dacă-l înţelegea cu ce-l putea ajuta? Toate încercările de a nu rupe cu viaţa literară se năruiau. O carte începută stătea cu zilele pe pat, întoarsă la aceeaşi pagină. Hărţuit de problemele urgente de zi cu zi, el n-avea timp nici să citească, nici să fie la curent cu literatura, nici chiar să meargă la un teatru. Se întreba foarte des unde va ajunge, dacă şi în viitor viaţa lui va decurge tot aşa. Era conştient că ceea ce face este folositor, este o cauză nobilă, dar toate erau atât de departe de acele idealuri supreme care îl tulburau adesea. Uneori, în minutele de disperare se autolinişţea, se străduia să creadă că activitatea lui de lucrător operativ îi îmbogăţea impresiile şi experienţa de viaţă. Fiecare zi ce trecea îi aducea ceva nou, se izbea de tot felul de oameni, i se descopereau chipuri din cele mai pitoreşti, făcea cunoştinţă cu destinele diferiţilor reprezentanţi ai societăţii contemporane.

Într-adevăr, mai devreme sau mai târziu, toate acestea ar putea să-i fie de ajutor, dar...

Nu de mult văzuse în vitrinele librăriilor un nou volum de versuri al unui coleg de clasă şi brusc simţise o invidie inexplicabilă. Tot recent aflase din ziare că la Sofia s-a

ţinut conferinţa tinerilor scriitori, chiar întâlnise pe unii din cunoscuţii săi şi din nou durerea i se cuibărise în suflet. Ei vorbeau inspiraţi despre intenţiile lor creatoare, iar el nici nu îndrăznise să spună unde lucrează.

Măngov citea ultimele pagini – cum a decurs eliberarea lui Trufcev din închisoare. Sokolov se gândi la Vera şi la copil. Deznodământul brusc al cercetării şi descoperirea lui Dancio l-au împiedicat să-i vadă. Luase băiatul cu el şi îi era imposibil să se abată pe la ai săi. Trecuse pe lângă oraşul natal noaptea, când totul dormea. Dormeau şi ai lui. A observat foarte bine casa din tren, era întuneric. Ce bine ar fi fost să coboare, să se ducă acasă şi încetişor să intre la Vera. Sigur că ea dormea cu Rosiţa. Să se fi aplecat şi să le fi trezit cu câte un sărut. Cum ar fi sărit, atârnându-se de gâtul lui şi cu strigătele lor de bucurie ar fi ridicat toată casa în picioare. Toate acestea însă eşuaseră şi durerea pricinuită de ratata întâlnire ar fi fost mai puternică, dacă nu era plăcutul sentiment că, după încheierea cu succes a cercetării, un condamnat nevinovat ieşea din închisoare şi întâmpina fericit noul an 1949 în libertate...

Măngov termină de citit şi se aşează la locul lui, în exclamaţiile aprobatoare ale celor prezenţi.

Apoi luă cuvântul inspectorul şef, care le făcu câteva comunicări. La sfârşit anunţă că fusese prins cel mai periculos delincvent, Pantata. Această ştire veni ca din

senin şi în sală se făcu rumoare.

Matei Gugov, recunoscut sub porecla de Pantata, era unul dintre cei mai cunoscuţi spărgători din ţară. El nu se juca cu fleacuri, ci organiza jafuri pe scară mare. Îşi alegea bine obiectivele, le cerceta cu stăruinţă şi dădea lovitura prin surprindere şi cu o asemenea măiestrie, că nu lăsa niciun fel de urmă şi probe materiale care să fie îndreptate împotriva lui. Avea „semnătura" lui, dar nu era suficient pentru a fi arestat. Unii criminalişti mai nepricepuţi şi mai impetuoşi se grăbeau, îl reţineau imediat după înfăptuirea unui furt pe motivul că semăna cu ale lui, dar de fiecare dată sufereau un fiasco. Pantata sau avea un alibi fără cusur, sau nu găseau nimic la el care să poată fi folosit pentru demascarea sa.

„Vitejiile" lui înainte de 9 Septembrie, când fusese în elementul său, erau din cele mai fantastice. Cunoscând cele mai mici amănunte tehnice şi principiile încuietoarelor secrete, pentru el nu era nicio greutate să deschidă seiful cel mai complicat. Pantata nu era spărgător de seifuri. El nu folosea niciun fel de instrumente de tăiat. Niciodată şi faţă de nimeni nu-şi trădase „secretul". Singurul lucru pe care-l afirmase de sute de ori, şi la interogatorii, şi în faţa prietenilor, era că, în clipa în care apărea în faţa unei uşi sau în faţa unui seif, ele se deschideau singure.

Imediat după 9 Septembrie Pantata se lăsase de jafuri şi

se apucase de montaje – profesia lui de bază. Într-una din depoziţiile lui care se afla la dosarul său gros de câteva degete, declara cu scrisul lui semianalfabet: „Uram burghezia de aceea o prădam. Sunt un proletar şi îmi este ruşine să fur puterea populară... Voi lucra cinstit ca toţi ceilalţi oameni...”

Timp de vreo trei-patru ani Pantata se ţinuse de cuvânt şi lucrase potolit într-o uzină de maşini şi tractoare din apropierea Sofiei. Şi când toţi credeau că, în sfârşit, o pornise pe drumul cel bun, pe neaşteptate se făcu iar auzit. Într-o serie de locuri, în capitală şi în oraşele dimprejur, s-au comis zeci de spargeri, una mai mare ca alta. Şi, poate nimeni nu s-ar fi sesizat, dacă nu ar mai fi existat unii dintre vechii criminalişti. Stilul în care erau realizate aceste spargeri i-a făcut să-şi amintească de existenţa lui. Curând nu mai exista nicio îndoială că spargerile erau opera lui Pantata. Aproape un an întreg, cei mai iscusiţi criminalişti depuseseră toate eforturile şi toată dibăcia lor până ce, în fine, Pantata comisese o greşeală la spargerea locuinţei unui inginer şi căzuse în capcană. N-a dat nicio explicaţie, ce l-a determinat să revină la viaţa lui nelegiuită, şi a ascultat cu indiferenţă pronunţarea sentinţei judecătoreşti. Şi poate totul s-ar fi dat uitării, dacă Pantata n-ar fi dovedit că nu degeaba îşi câştigase faima pe care o avea. Şi aceasta s-a petrecut în timpul când îl transportau de la Palatul de Justiţie la

închisoare, lăsându-i pe cei doi miliţieni uluiţi în faţa closetului gol, unde n-au găsit decât lanţul de 30 de kilograme, cu care era legat. Cum a reuşit să evadeze, a rămas un mister până în ziua de azi.

După evadare a comis câteva spargeri mari la Sofia şi Plovdiv şi din nou a dispărut, ca şi cum l-ar fi înghiţit pământul. Urmărirea lui a durat luni întregi. În toată tara au fost trimise anunţuri cu fotografia lui, dar nici organele de miliţie, nici cineva din populaţie n-au putut să dea de urma lui.

După cercetări fără rezultat, ce au durat un an întreg, toţi au rămas cu impresia că a trecut graniţa şi a fugit în străinătate. Această presupunere s-a bazat pe faptul că spargerile de talia şi stilul lui Pantata au încetat. Iată de ce, pe bună dreptate, cei prezenţi la consfătuirea criminaliştilor primiră cu emoţie comunicatul despre arestarea lui.

— Vrem să-l vedem, cerură unii.

Îi susţinură şi alţii, dar nu fu nevoie de prea multă insistentă. Hristoforov ridică braţele şi, când sala se potoli, zise:

— După puţin timp va fi aici. Şi fiţi liniştiţi. De data aceasta nu ne va scăpa.

Abia îşi termină cuvintele, că de afară se auzi zdrăngănit de fiare, uşa se deschise şi doi miliţieni aduseră un om slab, de talie mijlocie, în jur de patruzeci

de ani. Un lanţ greu îi cuprindea glezna piciorului drept şi mina dreaptă. Separat, amândouă mâinile îi erau prinse, în parte, în cătuşe. Ca să poată să meargă apucase cu mâna lanţul şi-l susţinea; cu toate acestea, îşi târa cu greu piciorul drept. Urcă pe podium şi întorcându-se spre cei prezenţi îi salută făcând o uşoară plecăciune. Încercă să ridice mâna spre pălăria lui gri, dar cătuşele nu-i permiseră.

— Scoteţi-i-le, zise Hristoforov.

Înainte însă ca miliţianul să facă un pas, Pantata se aplecă o clipă şi apoi se ridică.

Cei prezenţi au exclamat uimiţi. Lanţurile şi cătuşele stăteau îngrămădite la picioarele lui. El îşi scoase pălăria şi salută iar respectuos. Ochii-i, intraţi în fundul capului, surâdeau cu şiretenie şi satisfacţie.

Fu nevoie ca Hristoforov să facă linişte în sală. Când zarva se potoli, el i se adresă lui Pantata:

— Ia loc, Pantata. Acum eşti oaspetele nostru.

Pantata se aşează pe scaun, ridică capul, îi examină cu ochii săi ironici şi şmecheroşi pe cei prezenţi şi, întorcându-se spre Hristoforov, zise:

— Dacă este pentru mine, îmi faceţi mare cinste.

— Să te vadă şi să facă cunoştinţă cu tine, răspunse Hristoforov. Or să vrea să le povesteşti câte ceva. De atâta timp nu ne-am întâlnit.

— O să povestesc, de ce să nu povestesc, se învoi

Pantata vesel.

— Să auzim cum te-au prins.

Pantata ripostă imediat, ridicându-şi amândouă braţele:

— Să fim înţeleşi, tovarăşi, zise el, şi să ne respectăm reciproc. Pe mine nimeni nu m-a prins, eu singur m-am predat.

— Şi lanţurile singur ţi le-ai deschis? strigă cineva.

— Şi încă ceva, surâse Pantata fără pază şi dinţii de aur îi străluciră. Să discutăm serios. Să nu ne jignim şi să nu mi se pună întrebări naive.

Toţi râseră, iar cel care pusese întrebarea despre lanţuri îşi plecă capul încurcat.

Se ridică Măngov.

— Ascultă, Pantata, începu el, cu tine noi suntem cunoştinţe vechi, ne cunoaştem poantele şi n-avem de ce s-o întoarcem. Spune-ne cum ai dispărut, unde ai hoinărit şi de ce te-ai întors. Cu un cuvânt, vrem să auzim aventurile tale din timpul cât ai lipsit.

— Dar nu este mai îndreptăţit să mă întrebaţi de ce am început să fur şi de ce am fugit? îl întrerupse Pantata.

În sală se făcu linişte.

— Bine, spune şi asta, sigur că este interesant, aprobă Măngov.

— Nu ştiu dacă este interesant, răspunse Pantata, dar mi se pare că este cam trist. Clătină din cap, oftă şi continuă cu toată seriozitatea. O să vă spun, că vinovaţi

sunteţi un pic şi dumneavoastră. Ei, poate nu chiar dumneavoastră, cei de aici – arătă el cu mâna spre sală –, dar unii ca dumneavoastră, oamenii dumneavoastră. Tăcu, îngândurat, şi oftă iar. Am cugetat, am cugetat cu mintea mea proastă şi n-am putut să-mi scot din cap gărgăunele ce mi-a intrat, că dumneavoastră sunteţi vinovaţi că eu mi-am reluat vechea meserie.

— Ziceam că n-o s-o sucim şi iată că tu ai întors-o ca la Chilifarevo, îi aruncă Măngov, dar Pantata dădu din mână dispreţuitor.

— Lasă asta, şefule, zise el. Nu mă obliga să-mi deschid gura, că şi dumneata ai bube în cap.

Faţa lui Măngov se strâmbă într-o grimasă mirată şi se roşi uşor de emoţie.

— Nu te mira, întoarse capul Pantata. Şi dumneata m-ai pus la ţarc de câteva ori degeaba. Când erai la secţia a cincea.

— E adevărat, zise Măngov.

— Şi aveam vreo vină?

— Nu aveai, dar noi credeam că tu eşti...

— Voi credeaţi, ceilalţi credeau, îl întrerupse Pantata, dar iată fără voie m-aţi împins să fac revizie caselor de bani şi să cotrobăi prin casele oamenilor. Jurasem să renunţ la meserie şi să devin în fine om cumsecade, să mănânc o pâine în tihnă şi să-mi fie somnul liniştit, dar n-a ieşit nimic din asta. M-am apucat de treabă, şi chiar

dumneavoastră mi-aţi dat-o. Dumneavoastră aţi garantat pentru mine. Şi se pornise bine. Dacă aţi şti ce era în sufletul meu când toţi mă priveau ca pe un om cinstit. De ce să ascund, mi-era drag. Când m-au declarat prima dată fruntaş în muncă la o adunare, aproape că am plâns... Mi-am zis, iată-te şi pe tine, Pantato, om în rândul oamenilor. Ai fi putut, tâmpitule, să fii şi tu ca ei. Pantata oftă. Dar n-a durat mult. Curând a luat sfârşit bunul meu trai şi dorinţa de a trăi o viaţă nouă. Cine mă cunoaşte cu adevărat ştie că nu am inimă rea. Din sărăcie şi ură faţă de bogătaşi am început să fur. Altfel, care om sătul şi de treabă ar fi dorit să tresară la orice pas, să fie urmărit ziua şi noaptea ca un câine turbat, dar, ce să mai vorbim, aşa a fost să fie.

Pantata tăcu, scrută pe cei adunaţi, care stăteau tăcuţi, în aşteptare, şi zise cu oarecare durere;

— Povestea e lungă, dar eu o voi scurta. Aşa cum am spus, renunţasem la meseria mea şi lucram în pace, dar n-a fost pentru mult timp. Au început iar istoriile vechi. Acolo a fost comisă o spargere, cine a făcut-o – Pantata, dincolo altă spargere – tot Pantata. Nu trecea o săptămână ca să nu mă reţină ba la o secţie, ba la alta, iar eu habar n-aveam. Am răbdat cât am răbdat, mi-era ruşine de oamenii cu care lucram şi, până la urmă, n-am putut să rabd. Dacă nu te lasă în pace, Pantato, dacă toată viaţa or să te considere hoţ, hoţ să fii, să ştii cel puţin că dacă te

acuză, au pentru ce. Şi am început loviturile, până au pus mâna pe mine. În ce priveşte evadarea mea, e lucru simplu. Lanţurile erau deschise încă de la închisoare. Am ascultat sentinţa, am văzut că e destul de mare şi atunci am hotărât s-o tulesc. În drum de la tribunal la închisoare, am tot bâţâit şi am rugat pe miliţieni să mă ducă undeva, după treabă mică. Uite, zic, poate chiar în cafeneaua aceasta. Ei au fost de acord, ce erau să facă. De unde să ştie că au de-a face cu Pantata. Sper că nu i-aţi pedepsit, ei n-au nicio vină, mi s-au părut băieţi buni. Am intrat în cafenea, eu m-am strecurat în closet, am dat jos lanţurile şi, prin fereastră, pe-aci ţi-e drumul. Am dat trei-patru lovituri la Sofia şi Plovdiv, ca să am bani şi una-alta de drum, şi după o săptămână am plecat în România. Acolo am fost de mai multe ori, încă înainte de 9 Septembrie. Vindeam bijuteriile furate şi de aceea în Bulgaria nu găseau niciodată dovezi împotriva mea. În România aveam prieteni buni, din tagma mea, dar acum, când m-am dus, n-am mai găsit pe niciunul. Erau vârâţi în închisori. Şi acolo puterea populară are mână de fier, nu glumeşte. Înainte vreme existau ciocoi şi bogătaşi, care le făceau de lucru colegilor mei, dar acum e la fel ca la noi – pe cine să jefuieşti? Pe stat? Nu, te bate peste degete. Am hoinărit aproape un an şi ceva, dar îmi era şi mai anevoie ca aici. Nu e de glumit să cutreieri în lung şi-n lat, fără paşaport, o ţară străină. M-am săturat, într-o zi am văzut

negru în faţa ochilor şi mi-am zis, gata. M-am gândit ce m-am gândit şi am hotărât să mă întorc aici. Mi-am făcut socoteala că am de ispăşit câţiva ani, o să-i fac, iar, dacă muncesc şi dacă apuc şi vreo amnistie, o să ies chiar mai devreme, o să încep să lucrez ca toată lumea şi o să-mi duc mai departe în linişte viaţa mea de dine, căci nu mai am timp, îmbătrânesc.

Pantata surâse, îşi bătu cu degetele pălăria şi adăugă:

— Cel mai mult m-au amuzat grănicerii noştri. Grănicerii noştri m-au dibuit imediat. M-a înhăţat santinela şi m-a dus la post. I-am găsit pe cei liberi jucând şah, tabinet. Mă priveau ca trăsniţi. „Cine eşti tu mă întrebă unul dintre ei. „Eu sunt Pantata", îi zic eu. „Mare brânză că eşti Pantata", îmi răspunse el „Nu ştiu dacă e mare sau nu, dar dacă telefonaţi la Sofia şi le spuneţi că Pantata este la voi, o să vedeţi că vor veni cu avion să mă ia." „Vrei să te recomanzi drept o persoană foarte importantă, îmi zice acelaşi, pari a fi băiat înfipt." „Că sunt o persoană importantă este adevărat, ai ghicit, îi spun eu, cel puţin o sută de mii de afişe cu fotografia mea au fost împrăştiate în Bulgaria." Cum a auzit, un ofiţeraş sări în sus. „Măi, pare-se că nu minte, strigă el, o zbughi afară şi numaidecât se întoarse eu un afiş în mână. Se îngrămădiră toţi grănicerii, se uitau când la afiş, când la mine şi dădeau din cap uimiţi: „Măi, e adevărat, nu minte. Să-l trimitem înapoi", zice unul, iar eu râd din toată inima:

„De ce să mă legaţi, măi băieţi, îi întreb, dacă m-am predat de bună voie, deci nu voi fugi. Daţi-mi acum o ţigară bulgărească, că îmi ard plămânii după ea, şi daţi un telefon la Sofia.“ Aşa au şi făcut şi iată-mă, bine sănătos, în faţa dumneavoastră.

Sokolov asculta cu interes povestirea sinceră şi pe nesimţite descoperi în sinea sa că acest om îi deveni simpatic. În el era ceva pe cit de vicios, pe atât de nobil. Îşi deschisese sufletul aşa de simplu şi neprefăcut, că pe prim-plan apăruse omul cu multiplele sale contradicţii. Scurta lui istorisire aducea şi a spovedanie, şi a angajament că se va îndrepta, şi ca reproş faţă de acei care l-au împins spre viciu, şi ca rugăminte să fie înţeles şi să i se dea şansa să înceapă o viaţă nouă, cum o declarase singur, în căinţa acestui recidivist învechit era ceva înduioşător, ceva care trezea compătimirea şi dorinţa de a-l ajuta. Filosofia lui elementară avea ceva foarte adevărat. „La început furam ca să mă răzbun pe cei bogaţi, iar apoi că dacă sunt acuzat, măcar să ştiu de ce.“ El nu-şi ascundea vina, dar nici nu voia să fie acuzat de vină fără a fi vinovat. Sau nu era decât confirmarea zicalei că cine ştie să fure ştie şi să mintă?

Cei prezenţi au început să-i pună întrebări lui Pantata. Dar Sokolov nu le auzea şi nici nu-l interesau, căci erau de natură pur profesională.

Povestirea lui Pantata îi aminti de întâlnirea din

dimineaţa aceea şi de convorbirea cu Eva Fridman.

Ancheta făcută pentru a descoperi pe autorul semnului desenat în arest nu dădu niciun rezultat. Niciunul din cei ce trecuseră prin celulă nu aveau nimic comun cu banda „BUH“. Rămăsese să fie cercetată Eva Fridman, care stătuse la arest două zile şi două nopţi. Aceasta urma să fie trimisă la un centru de muncă de reeducare pentru viaţa destrăbălată pe care o ducea, dar o întâmplare fericită făcu ca ordinul de internare acolo să fie revocat. Se dovedi că Eva Fridman era bolnavă de o boală infecţioasă şi, în loc să fie trimisă la reeducare, fu trimisă la spital.

Când au introdus-o în biroul lui, era aşa de speriată, încât abia păşi pragul şi începu să plângă în hohote.

— Vă rog, vă rog foarte mult, nu mă trimiteţi la reeducare. O să vă povestesc totul.

Sokolov o privea intrigat. Lacrimile nu-l impresionau. Era obişnuit cu astfel de scene, unele sincere, altele false, dar despre ce mărturisire vorbea Eva? Nu cumva ea este autorul semnului de membru al bandei? Neverosimil. Această brunetă frumoasă de douăzeci şi unu sau doi de ani, ce semăna cu o franţuzoaică, nu era în stare să se ocupe de altceva, căci se dedicase în întregime amorului profesional, care îi aducea mai multe venituri decât eventualele mici furtişaguri de amatori.

— Viitorul tău depinde de tine, se hotărî să uzeze de un şiretlic Sokolov, şi de ceea ce vei mărturisi. Eva îşi dete

peste cap părul negru şi drept, ce îi căzuse peste faţă şi privind undeva, deasupra lui, şopti după un oftat greu:

— Ştiu că tot asta urmăriţi, deşi nu mi-aţi spus-o direct. Să nu credeţi că mi-a fost uşor. Că nu mă apăsa greu. Dimpotrivă, mă temeam, mă ruşinam, cum şi acum mi-este ruşine să povestesc, dar tot trebuia o dată şi o dată să mă descarc de ceea ce mă chinuieşte.

Ea tăcu şi Sokolov, deşi încă nu intuia ce poate afla de la ea, aruncă o vorbă:

— De ce astăzi şi tocmai faţă de mine te-ai hotărât să vorbeşti?

— Nu mai are nicio importanţă faţă de cine o voi face – clătină ea capul. Important este s-o fac acum şi dacă am noroc, dacă mă veţi înţelege, dacă mă veţi crede şi ajuta, voi începe o viaţă nouă.

Încă deja primele ei cuvinte Sokolov înţelese că ceea ce va auzi nu se referă la banda „BUH". Începea un nou roman şi, după cum prevestea începutul, ceva mai diferit decât cele auzite până acum.

— Eram nouă fete, continuă Eva Fridman. Toate sub douăzeci de ani. Nu ne cunoşteam între noi. Ne-am văzut prima dată abia în autocar, când a pornit. Mai târziu am aflat că trei erau de la Varna, una din Plevna şi una din Lom, iar celelalte din Sofia, dar eu nu le întâlnisem pe niciuna dintre ele. Două dintre fete erau dame de bar, iar a treia îmi făcea impresia că este elevă... Cum ne adunase,

cum ne ademenise, nu mi-am pus întrebarea atunci. Personal, mie mi-a spus că vom vizita un aeroport german la Salonic, unde vom petrece, pe cinste. Ei, s-ar putea să avem aventuri amoroase cu piloţii, dar vom avea bani grei şi multe cadouri. Nu eram o sfântă şi, în loc să mă duc cu unul şi cu altul pe nimica toată, m-am hotărât să încerc. O călătorie până la Marea Egee şi o mică aventură cu ofiţeri nemţi mi s-au părut mai atrăgătoare decât să stau în Sofia pe jumătate distrusă de bombardamente.

În acel timp se trăia greu aici, era primăvara anului 1944. Oamenii speriaţi de bombardamente se refugiaseră prin toată ţara. Şi mie îmi era frică, dar nu aveam unde să mă duc. Abia găseam ce să mănânc şi mi se urâse să hoinăresc ca o pisică fără stăpân prin capitala răvăşită şi depopulată, scufundată în întuneric.

Am sosit la Salonic noaptea. Ne-am dus direct la aeroport, care era destul de departe de oraş. Eu, fiind de origine germană şi cunoscând bine limba, am înţeles ce ne aşteaptă încă a doua zi, dintr-o discuţie între „madama'", după cum o numeam noi pe şefa noastră, şi comandantul aeroportului. Să spun sincer, nu m-am mirat, dar mi-a fost ciudă că „madama" ne păcălise în modul cel mai josnic. Sunt dispusă să cred că şi dacă ne-ar fi spus adevărul la Sofia, tot ne-am fi dus. Oricum. Şi aşa, în loc de o plimbare temporară, am fost aduse la Salonic ca fete pentru plăceri. Ne-au instalat în barăci din scânduri, fiecare într-o

cămăruţă separată.

Eva Fridman tăcu, scoase un pachet de ţigări şi ceru voie să fumeze. Sokolov îi oferi din ţigările sale şi-şi aprinse şi el.

— Ce a urmat, cred că vă este clar, continuă ea. Cu voie sau fără voie am început treaba. Trebuia să-i primim pe piloţii germani, pe unii înainte de zbor, pe alţii după ce se întorceau. După fiecare vizită primeam de la nemţi un cupon, în schimbul căruia „madama“ ne dădea o mie de leva. Şi acesta era un fals. S-a dovedit că teancurile de bancnote de o mie erau de fapt un pol, hitlerişti le tipăreau pentru consumaţie internă, nu aveau nicio „acoperire”, şi, după expresia uneia dintre fetele din Varna, puteau să servească pentru alte scopuri.

Pentru prima dată Eva Fridman folosi cuvântul hitlerişti şi Sokolov simţi că ea pusese intenţionat accentul pe acest cuvânt.

— În două săptămâni am ajuns să picăm jos de istovite ce eram – povestea ea. Într-adevăr, ne hrăneau bine, dar să faci faţă acestor bărbaţi deveniţi animale era mai ceva ca o inchiziţie. Primul semnal de alarmă îl dădu fata din Sofia care aducea a elevă. Nici eu nu eram mai bine. Noi două încă nu împlinisem optsprezece ani şi, fiind cele mai tinere, cei mai mulţi tăbărau pe noi. Poate aş fi suportat şi asta dacă n-ar fi fost atitudinea lor faţă de noi. Aveam impresia că aceste bestii nu ne considerau oameni. Nu-şi

urmăreau decât plăcerea şi asta în modul cel mai grosolan şi vulgar, încât îi uram eu fiecare clipă ce trecea. Mi se părea că suntem nişte vieţuitoare de experimentat, închise în cuşti, cu care fiecare poate să facă ce vrea. M-am plâns lui „madame“ şi i-am spus că nu mai vreau să „lucrez” şi vreau să mă întorc la Sofia, dar ea m-a certat şi m-a ameninţat. Dacă am venit de bună voie şi am fost de acord, nu aveam dreptul să încalc contractul. Despre ce contract vorbea această codoaşă, când, înainte nici nu pomenise de aşa ceva? Am urât-o pe această femeie vicleană şi crudă şi o voi dispreţui toată viata.

— Unde se află acum? nu putu să se stăpânească Sokolov.

— E aici, la Sofia, şi sunt sigură că se ocupă în continuare de proxenetism!

— Şi ce s-a întâmplat pe urmă?

— Am hotărât, cu cea mică, să fugim. La o plimbare cu ea pe lângă aeroport am dat peste nişte soldaţi bulgari dintr-o unitate de artilerie de coastă. Am vorbit cu ei, dar n-am spus cine şi ce suntem. Am minţit că am venit pentru puţin timp şi că ne întoarcem la Sofia. La a doua întâlnire mi-am luat inima în dinţi şi i-am povestit totul unui sublocotenent, un profesor mobilizat. S-a dovedit un om minunat, pe care nu-l voi uita niciodată. L-a cuprins o adevărată furie când a aflat în ce situaţie am ajuns. Ne-a promis pe loc că ne va ajuta. M-a sfătuit chiar să le întreb

şi pe celelalte fete dacă vor să fugă. Şi bine că mi-a dat această sugestie, că altfel am fi plecat numai noi două, iar, după ce am vorbit cu celelalte fete, s-au hotărât şi alte două să plece cu noi. Totul a fost pregătit. După trei zile am ieşit iar, în, aparenţă, la plimbare, dar de fapt ne-am dus la postul bulgar şi cu un camion militar ne-am întors la Sofia.

Eva Fridman oftă adânc şi aprinse altă ţigară, trase din ea şi, după ce dădu drumul la un nor gros de fum, zise:

— Asta e tot. Primul om care află de această poveste sunteţi dumneavoastră. Nu numai că n-am spus-o nimănui, dar nu voiam nici să mi-o amintesc, aşa de macabră, de ruşinoasă şi înjositoare mi se părea. Şi, oftând din nou, încheie: Ce să-i faci, soartă...

Sokolov o asculta rezemat în coate şi ţinându-şi obrajii în palme. Povestea acestei femei îl tulbură, dar îl şi puse în încurcătură.

Voia să-i spună ceva, dar gândurile îi deveneau tot mai confuze şi nestatornice. Această poveste dezgustătoare i se păru aşa de neobişnuită şi străină de realitate, încât nu reuşi să se concentreze. Până la urmă. Numai ca să rupă tăcerea, se agăţă de ultimul ei cuvânt:

— Ai zis, „soartă", vorbi el. Şi nu ştii nimic despre soarta fetelor care au rămas la aeroport şi în general despre soarta întregului grup?

— Nu, dădu hotărât din cap Eva Fridman. Nici nu le-

am întâlnit şi nici n-am auzit ceva despre ele. La această întrebare poate răspunde numai madame Ciokoeva.

Sokolov întinse mâna să noteze numele, dar ridică involuntar capul:

— Cine, cine?

— Ciokoeva, repetă Eva.

— Unde locuieşte? întrebă el repede.

— Cred că pe strada „Ţar Simeon", dar acum nu mai ştiu...

— Şi cum arată? insistă nerăbdător.

Nu numai numele, dar şi portretul descris de Eva corespundea în întregime cu acela al proxenetei de pe strada „Ţar Simeon". Era inutil să se mai îndoiască, nu încăpea îndoială şi nu mai puse nicio altă întrebare. Îngândurat, îşi propti fruntea în palmă. Iată altă poveste! Şi îşi aminti cuvintele cu care Măngov şi Hristoforov îl preveniseră, că s-a grăbit să-şi facă o părere despre ea şi că nu era exclus să fi dat dovadă de naivitate. O fi aşa? Atunci el crezuse fără nicio rezervă că femeia are sistemul nervos distrus şi, în loc s-o trimită la închisoare, a trimis-o la psihiatrie. Ceea ce auzea acum de la Eva Fridman adăuga încă o grea acuzaţie împotriva ei. Reieşea că fusese păcălit, că ea ascunsese o mare parte din faptele sale, că simulase demenţa, ca să scape de pedeapsa meritată. Simţi o durere acută în inimă. Toate acestea nu erau decât rezultatul blândeţii sale şi al milei pe care o simte, vrând

ca toţi oamenii să fie buni. Nu, nu, Măngov are dreptate când spune că face dovadă de prea multă milă, de prea multă încredere. Orice justificare ar fi invocat el, concluzia era aceeaşi – să nu se lase târât de sentimente şi sentimentalism, nicio indulgenţă. Lupta cu contravenienţii legilor trebuie dusă cu îndârjire şi fără a filosofa, după cum zicea Măngov. Şi oare nu era totuşi posibil ca această femeie decăzută să nu fi simulat? Să-şi fi dat seama de tot răul pe care l-a făcut, să se fi trezit un strop de conştiinţă în ea şi aceasta s-o fi adus în starea în care se află acum. Surâse ironic. Iar căutarea unei justificări, iar naivitate de puştan! Era inutil să se mai frământe. Doar Hristoforov declarase că se vor face noi cercetări şi abia apoi vor hotărî ce vor face cu ea. Cel puţin el şi cu Măngov să nu admită vreo greşeală.

— Dacă nu puteţi să-i găsiţi adresa, auzi glasul Evei, o voi găsi eu. Am întâlnit-o prin oraş, continuă şi, după o scurtă tăcere, întrebă cu precauţiune; Şi acum ce veţi face cu mine?

Sokolov surâse.

— Nimic, răspunse. De ce trebuie să facem ceva? N-ai tras destule?

Eva îl privi cu neîncredere. Apoi îşi acoperi brusc faţa cu palmele şi începu să plângă în hohote.

— Nu vreau să merg la reeducare, nu vreau, înţelegeţi? rosti ea printre lacrimi. Acum sunt alta, m-am hotărât...,

nu-şi termină ea fraza.

Sokolov aşteptă să se liniştească şi o întrebă prudent:

— Nu mi-ai spus ce ai hotărât?

— Mi-am găsit un bărbat cu care să mă căsătoresc. De câteva luni am terminat cu viaţa mea ruşinoasă. Vreau să am căminul meu şi familia mea, înţelegeţi?

— Nu-ţi pot dori nimic mai bun, deschise larg mâinile Sokolov şi un surâs îi întinse obrajii subţiri. Nu mai rămâne decât să aştept să mă inviţi la nuntă.

Eva se uită la el bănuitor, ştergându-şi lacrimile cu palmele.

— Acest bărbat nu trebuie să ştie nimic despre trecutul meu, zise ea timid, altfel totul se va nărui.

— Îl poate afla numai de la tine, răspunse Sokolov. Chiar ce mi-ai povestit acum, va rămâne numai între noi.

După vreo zece minute Eva Fridman plecă. Până să ajungă la uşă şi să treacă pragul, păşise nesigur, ca şi cum aştepta în fiecare clipă să fie chemată înapoi. Aşa de neverosimil i se păruseră cuvintele lui că este liberă, că poate începe liniştită o viaţă nouă, să aibă şi ea cuibul ei!

Sokolov nu-i mai pusese nicio întrebare. Nu pomenise nimic despre banda „BUH“. Era ferm convins că Eva nu are nimic comun cu ea. Se aşează pe scaun cu un oftat de uşurare, ascultând paşii care se îndepărtau. Zgomotul provocat de tocurile Evei pe podeaua de lemn a coridorului se auzea din ce în ce mai slab, ca o muzică

ciudată i se părea. O muzică triumfătoare, care o însoţea pe această „desfrânată“ pocăită, ce se smulsese brusc din coşmarul vieţii vicioase şi pornise fără şovăire pe un drum nou. Astfel de oameni nu se întorc din drum. Umiliţi şi călcaţi în picioare fără milă, nu vor mai permite să-şi mai bată nimeni joc de ei...

Întâlnirea cu Pantata luase sfârşit. După ce satisfăcuse curiozitatea criminaliştilor acolo, el îşi luă rămas bun de la ei, scoţându-şi din nou respectuos pălăria. De data aceasta părăsi sala fără lanţuri şi fără cătuşe. Nu pentru că şi le-ar fi deschis din nou, ci pentru că îi deveniseră de prisos. Nu ar mai fi fugit. Şi Pantata părăsise o lume în care niciodată nu se va mai întoarce.

În loc să meargă la cantină, să ia masa ca de obicei, Sokolov se îndreptă spre cofetăria „Luxor“. Luase hotărârea să o întâlnească pe Olimpia cu orice preţ, înainte de a întreprinde altceva. Vancio Florarul îi comunicase că aproape în fiecare zi pe la amiază o găsea acolo.

Până la Anul nou mai erau câteva zile. Un strat gros de zăpadă acoperea capitala şi deplasarea se făcea greu pe străzile şi trotuarele necurăţate. În pieţe răsăriseră barăci şi tarabe aranjate în grabă. Ţigani în cârduri strigau şi ofereau sorcove, lumânări şi focuri de artificii. În faţa stivelor de brazi din grădina din faţa halelor se îngrămădeau sute de oameni. Sokolov se gândi că n-ar fi rău la întoarcere să cumpere şi el un brăduţ. Coniferele

erau un lux în oraşul lui natal şi un brad i-ar fi făcut o mare plăcere Rosiţei. Când va veni oare clipa acestei întâlniri atât de îndelung aşteptate?...

Cofetăria „Luxar“ era frecventata îndeosebi de fufe şi filfizoni. Acest tineret deşănţat stârnea pe bună dreptate indignarea societăţii prin comportarea lui indecentă şi prin înfăţişare. Deranja îndeosebi cum se poceau filfizonii cu părul în laţe, cu vestoanele lungi până la genunchi, cu umerii largi atârnând şi cu pantalonii strâmţi ca nişte burlane.

Nimeni nu ştia cum puteau duce această viaţă parazitară. Afişau fără sfială o atitudine dispreţuitoare faţă de puterea populară. Nu-i impresionau elanul, întrecerea în muncă a întregului popor. De trei ani, zeci de mii de tineri luau parte cu entuziasm la brigăzile de muncă patriotică, construiau drumuri şi baraje, linii ferate şi canale, transformau ţara. Iar aceşti pierde-vară nici nu-şi dădeau seama de decăderea lor. Pe ce contau ei, cum îşi vedeau viitorul?

Când Sokolov intră în cofetărie, Olimpia stătea într-unul din separeuri cu faţa spre uşă şi îl observă imediat. O văzu şi el şi merse fără ezitare spre ea.

Nu era singură. În faţa ei stătea o fată destul de frumuşică care aruncă o privire fugară către el.

Sokolov se apropie, salută, dar înainte de a se aşeza fata necunoscută se ridică, murmură câteva cuvinte de scuză şi

plecă.

El se folosi de acest prilej şi îi luă locul.

— Şi de data asta ne întâlnim întâmplător? întrebă Olimpia, fără a-şi lua de la el ochii mari, surâzători.

Sokolov surâse.

— Dimpotrivă, v-am căutat.

Ochii Olimpiei se măriră şi în ei luciră cunoscutele scântei batjocoritoare.

— Asta şi presupuneam, zise ea.

— De aceea aţi sfătuit-o pe prietena dumneavoastră să ne lase singuri?

—Sunteţi inteligent.

— Mi-o spuneţi pentru a doua oară.

— Deci este adevărat.

— Nu-mi rămâne decât să mă simt flatat.

— Cum doriţi, desfăcu braţele. Şi cărui fapt îi datorez această cinste?

— Vă grăbiţi prea mult. Dacă vă displace pot să plec.

Faţa îi fu cuprinsă de un val de roşeaţă şi ea plecă o clipă capul, dar imediat după aceea ridică ochii spre el.

— Pur şi simplu vreau să ştiu dacă e de bine sau de rău, şopti ea, parcă a scuză. Să mă bucur sau să mă sperii.

— Nu v-am dovedit cu nimic că sunt sperietoare, râse spontan Sokolov.

— Adevărat, dădu ea din cap. Azi chiar sunteţi şi mai frumos, şi excesiv de elegant.

Sokolov abia îşi ascunse jena. Într-adevăr, îşi îmbrăcase costumul nou, fără să ştie de ce. Oare pentru întâlnirea cu ea, pe care o aştepta? Ca să se salveze din situaţia penibilă, zise repede;

— Voiam să mă scuz pentru convorbirea aceea, când v-am jignit cu totul neîntemeiat.

Olimpia clătină capul dezaprobativ.

— Încă de atunci v-am spus că aţi greşit.

— Nu, acum ştiu că am greşit.

Ea îl privi cu neîncredere, cugetă o clipă şi întrebă:

— Atunci care este adevărul?

— O să-l aflu în câteva zile, răspunse fără s-o scape din privire.

Faţa îi era de nepătruns şi numai după expresia ochilor înţelese că era neplăcut surprinsă.

— Totuşi ştiţi, aproximativ, care va fi rezultatul, zise ea cu efort, şi puteţi să mă cruţaţi de încordarea aceasta inutilă.

— Nu, dădu din cap Sokolov, de data aceasta nu vreau să mă grăbesc şi să fac o nouă greşeală.

Olimpia îşi trecu limba peste buzele rujate, clipi din ochi şi răspunse resemnată:

— Bine, cum doriţi. V-aş spune că vă urăsc, dar şi că îmi plăceţi ca bărbat. Cu puţin înainte eram gata să mă îndrăgostesc de dumneavoastră... De ce acum mă faceţi să vă urăsc?

— Pentru că nu vreţi să-mi întindeţi o mână ca să vă pot ajuta, înainte de a fi prea târziu.

Olimpia îl săgetă cu ochii larg deschişi. O roşeaţă de mânie îi îmbujoră faţa.

—Deşi sunteţi un bun psiholog, ca bărbat daţi dovadă de o extraordinară lipsă de tact, zise ea repede. Pot fi orice, dar cerşetoare nu voi fi niciodată. Înţelegeţi asta odată!

Sokolov avu impresia că primise o palmă şi numai cu preţul unui efort suprem reuşi să-şi ascundă tulburarea. Această fată atât de tânără îi dovedea, a doua oară, că are reflexe excepţionale şi un talent de invidiat pentru a întreţine o conversaţie spontană. Îi admiră caracterul şi îndârjirea cu care îşi apăra mândria. Îl surprinse din nou curajul ei. Pe ce se bazează şi oare se bazează pe ceva? Sau aceste reacţii spontane nu sunt decât rezultatul unei lupte interioare, al unei dedublări psihice, al derutei în care se găseşte şi despre care el îi făcuse o aluzie fără echivoc?

Învingându-şi emoţia, Sokolov zise încet şi cam dezlânat:

— Regret că n-am găsit nici acum un limbaj comun şi nu putem să ajungem la o înţelegere. Să sperăm că o vom face la următoarea întâlnire.

Îi văzu din nou scânteile îndrăzneţe, deja cunoscute, din ochii frumoşi şi puternici.

— Fie această întâlnire la înălţimea demnităţii noastre, a

amândurora, zise ea şi îşi desfăcu iar braţele.

Era rândul lui Sokolov s-o părăsească. Îşi dădu seama de aceasta şi se ridică.

După ce ieşi din cofetărie, hoinări mult timp pe străzi, încercând să-şi alunge sentimentul de apăsare şi nemulţumire de pe urma convorbirii cu Olimpia.

I se părea că ea ieşise din nou victorioasă, deşi numai dintr-un duel verbal. Avea impresia că îl provoca conştient şi îl forţa să treacă la acţiune.

Ajuns la această concluzie, se îndreptă spre comandamentul capitalei, de unde voia să facă primul pas spre elucidarea bănuielilor ce se treziseră de mult în el.

16

BRANKO ŞI SPAS veniră în sector la zece minute după sosirea lui Sokolov. Cei trei nu se văzuseră din dimineaţa zilei trecute şi acum se grăbeau să-şi povestească fiecare ce făcuse, înainte de a se împrăştia din nou. De multă vreme Sokolov le acordase celorlalţi ofiţeri operativi din grupa lui Măngov mână liberă şi luera numai cu Branko şi Spas. Inspectorul fusese de acord că pentru primul moment cele mai importante probleme în faţa lor erau Contele, Cealăkova şi Varadin Lucikov, de care încă nu putea să spună cu certitudine ce rol joacă. Căutarea bandei „BUH“, ca o obligaţie suplimentară, nefiind direct pe profilul lor. Branko aducea astăzi multe ştiri, dar două dintre ele meritau o atenţie deosebită.

Acum câteva zile Contele câştigase la barbut o sută douăzeci de mii de leva de la un funcţionar al Ministerului Comerţului Exterior. Acest jucător, necunoscut până acum, apărea pentru prima dată şi hotărâră să verifice mai bine ce fel de om este. Cu această problemă s-a ocupat Branko, dar abia ieri reuşise să capete date mai substanţiale. Când s-a dus la serviciul de „Cadre” al ministerului, a găsit acolo doi colegi de-ai săi de la Securitatea statului. A aflat astfel că din minister

dispăruseră nişte documente strict secrete. Branko a părăsit serviciul de „Cadre”, dar s-a abătut pe la un prieten, fost partizan cu el, care lucra acolo şi de la care aflase că dispăruse planul întregului import-export şi că una dintre cele mai importante persoane care aveau acces la el era tocmai „omul nostru”, cum l-a denumit el.

Sokolov fluieră de uimire.

— Văd că situaţia devine din ce în ce mai încurcată.

— Şi eu cred la fel, răspunse Branko.

— Nu cumva ai spus ceva despre jocurile de cărţi?

Branko făcu o figură ofensată:

— Ei, asta-i bună, mă crezi nebun...

— Bine, bine, îl întrerupse Sokolov. Şi acum? Ce facem?

—N-ar fi rău să-l înştiinţăm măcar pe inspectorul şef. În minister sunt foarte tulburaţi şi pot plăti oameni nevinovaţi.

— Nu este exclus, aprobă Sokolov.

Peste puţin timp se înţeleseră ca Branko să continue cercetările, iar Sokolov să-l anunţe pe Hristoforov de coincidenţa dubioasă între jocul Contelui cu respectivul şi dispariţia documentelor secrete.

— Dar Cealăkova? întrebă brusc Branko, amintindu-şi de primele discuţii, atunci când raportase despre ea.

— Eşti sigur că a fost ea?

— Asta-i bună! se îmbufnă Branko. Am văzut-o cu ochii mei.

— Tu de ce ai fost la hotel-restaurant „Bulgaria”?

— Am fost după Conte.

— Şi nu te-a observat?

—El a intrat în marele salon, iar eu m-am urcat sus şi-l priveam de acolo.

— Interesant, ce au ăştia doi comun! se miră Sokolov.

— Amândoi sunt de aceeaşi teapă, răspunse plin de dispreţ Branko. Doar sunt din fosta burghezie.

— Nu cred că-i numai asta, răspunse gânditor Sokolov.

— Ce ne costă să verificăm! zise Branko.

— Cum?

— Pur şi simplu o chemăm aici şi, pe ocolite, o întrebăm de unde se cunoaşte cu Contele şi aşa mai departe.

Sokolov râse.

— Nu-i aşa de uşor, spuse el. Cealăkova nu este ca fetele de stradă. Dar, gândindu-se puţin, zise ca pentru el: De fapt de ce să nu încercăm. Poate iese ceva...

Telefonul sună şi Sokolov răspunse. După ce schimbă câteva replici scurte, conchise:

— Vin!

Lăsând receptorul jos, se întoarse spre Branko şi spuse:

— Trebuie să plec imediat la comandamentul capitalei.

— Şi eu ce fac? întrebă Spas, care până acum tăcuse. Am întârziat.

— De ce? întrebă Sokolov gata de plecare.

— Acest Lucikov m-a încurcat de tot. Alerg după una,

descopăr alta.

Sokolov îl privi nedumerit.

— Exact aşa cum auzi, continuă Spas. Ieri mi-a dat pe mână un speculant, iar aseară o companie întreagă de cartofori.

— Cei care sunt la arest? îşi aminti Sokolov.

— I-am prins la „Casa comerţului”, Lucikov i-a trădat.

Sokolov se lăsă din nou greoi pe scaun.

— Ce se mai întâmplă, că nu mai pricep nimic? se miră el.

— Vă spun aşa cum este, dădu din umeri Spas.

— Şi cred că o să ne dea destul de furcă, explică Sokolov. Cum s-a întâmplat să ia legătura cu tine, când, chipurile, îi urmăreşti în secret!

— El m-a chemat, răspunse Spas, parcă justificându-se. M-a văzut la „Pariziana” şi a venit la mine. Aşa şi aşa, zice, tovarăşe, tocmai era să dau telefon la miliţie – şi mi-a povestit ce observase şi aşa mai departe.

Branko fuma şi clipea cu un ochi, ridicând sprânceana celuilalt.

— Aici se întâmplă ceva, se băgă el în vorbă, dând din cap ameninţător, îmi miroase a ceva, dar hai să vedem...

— Nu ştiu a ce-ţi miroase ţie, se răsti Sokolov. Voi l-aţi suspectat, voi vă ocupaţi de el. Pe mine lăsaţi-mă în pace.

— Bine, ne descurcăm noi, dădu din mână nepăsător Branko, dar nu reuşi să-şi ascundă scânteile viclene din

ochi.

Sokolov ştia că, şi dacă va încerca să-i convingă, cei doi vor continua singuri şi că, dacă Lucikov făcea într-adevăr ceea ce bănuiau ei, mai devreme sau mai târziu îl vor prinde. Şi se hotărî să nu mai meargă la el.

— În acest moment pentru mine mai important este Contele şi nu merită să ne împărţim atenţia şi forţele, zise Sokolov conciliant. Fiţi atenţi să nu-l scăpăm.

Branko îşi privi ceasul.

— Este devreme. Încă doarme, parazitul naibii.

Sokolov râse din inimă.

— Tu se pare că-i ştii exact orele...

— Până la ultima secundă, mama lui de burghez. În trecut nici prin minte nu mi-a dat că atunci când vom veni la putere vor mai exista oameni, care să nu muncească şi să trăiască precum nişte regi.

Sokolov zâmbi din nou. Eh, acest Branko, acest Branko! Numai el era în stare să pronunţe cu asemenea ură cuvântul burghezie. Pentru el nu exista altul mai jignitor. Cum era reţinut, pe un motiv sau altul, o femeie sau un bărbat îmbrăcaţi mai elegant, Branko imediat îi califica drept burghezi. Făceau o percheziţie într-un apartament sau într-o casă mai luxoasă, spunea că proprietarul e burghez. O apucătură burgheză este şi purtatul pălăriei, zicea el, de aceea nu se despărţea de vestita lui şapcă.

Branko avea o filosofie proprie despre viaţă. Pentru el

oamenii se împărţeau numai în două – buni şi răi. Pentru cei buni era gata să facă totul, iar pe cei răi – prin cei răi el îi denumea pe bogaţi şi delincvenţi – îi ura şi-i urmărea fără pic de milă.

Cei trei se pregăteau să plece, dar dintr-o dată Branko îşi ridică mâinile:

— Am uitat încă ceva, zise. Măi, ce gură-cască sunt!

— Nu putem amâna pentru altă dată, că ne grăbim? continuă Sokolov.

— Păi, se poate, dar trebuie să vă spun doar două vorbe. Contele şi Cealăkova s-au mutat în Salonul roşu.

— Şi ce-i cu asta? întrebă Sokolov.

— Ascultă acum, mormăi Branko. Acolo, lângă ei, s-a mai ataşat un burghez.

Sokolov zâmbi şi dădu din cap.

— Cei trei au discutat aproape o oră, parcă pregăteau un complot.

— Dar tu de unde ai înţeles asta? Ai intrat în Salonul roşu?

— Păi, dădu din cap aprobator Branko.

— Cum să intri, cine îţi dă drumul înăuntru dacă nu te îmbraci ca lumea? îl cercetă Sokolov. Atunci de unde ai aflat ce au făcut pe acolo?

— Chelnerul este omul meu şi mi-a spus totul.

— Mi se pare că tu numai la cimitir n-ai un om de-al tău, îl tachină Sokolov.

— Păi, ce fel de miliţie sunt eu dacă n-am oameni peste tot?

— Bine, bine. Şi apoi?

— Omul meu a tras cu urechea când vorbeau, dar n-a înţeles nimic.

— Asta nici eu nu mai înţeleg.

— Aşa este. Zice că vorbeau o limbă străină.

— Nu ştie măcar cine este celălalt?

— Străin. Locuieşte la hotel.

Sokolov rămase pe gânduri. Această ştire merita atenţie, dar timpul înainta şi îl însărcină pe Branko să facă tot pasibilul să afle cine este, ce este, de unde a venit şi cu ce treburi.

— Numai vezi să nu-ţi pui tot hotelul în cap, îl avertiză Sokolov. Nimeni să nu te afle!

— Ştiu, că este Hotel-restaurant „Bulgaria", şi nu han! răspunse Branko şi-şi trase şapca pe ochi. Plecăm.

Cincisprezece minute mai târziu, Sokolov se grăbea spre Comandamentul capitalei. Când ajunse acolo, nu urcă, ci dădu telefon de la informaţii colegului său, cu care discutase cu două zile în urmă, să coboare imediat. Amândoi porniră spre arest.

— Totul a mers bine, începu să-i explice colegul.

— N-a fost circumspectă? întrebă Sokolov.

— La început a dat semne de nervozitate, dar, cum a aflat că este vorba numai pentru fişa de înregistrare, s-a

liniştit.

— Cât timp aţi ţinut-o?

— Nu mai mult de trei-patru ore. Că doar aşa ai spus.

— Suficient, afirmă Sokolov.

— N-am înţeles de ce a fost nevoie de acest joc.

— Vom vedea acum, răspunse cu o notă de nelinişte. Sokolov.

Se opriseră în faţa unei celule. Şeful arestului sosi imediat şi o deschise.

De cum intrară înăuntru, Sokolov dădu nemulţumit din cap.

— Şi aici lumina este slabă, dar nici nu terminase vorba că plutonierul aprinse felinarul electric. Sokolov i-l trase din mâini şi cercul galben-albicios începu să lunece pe peretele zgâriat şi destul de murdar.

Abia la al doilea tur pe perete, fasciculul de lumină se opri o secundă sus, numai la două palme de tavan şi sări din nou în părţi. Mâna lui Sokolov tresări. Numai el reuşi să vadă ceea ce căuta.

— N-a ieşit nimic, zise peste câteva clipe şi singur observă că vocea îi era neobişnuit de stinsă.

Voia să plece cât mai repede de aici, să rămână singur. Îşi ceru scuze de deranj, îşi luă repede rămas bun de la coleg, care nu înţelegea de ce fuseseră necesare toate acestea.

Vântul aspru îi puse în ordine parcă gândurile. Pe acest

timp geros, el păşea cu paltonul desfăcut şi singur nu-şi putea explica dacă se bucura de actuala descoperire. Îi era foarte greu să stabilească dacă aşa era mai bine. Nicio secundă nu simţise satisfacţie pentru deznodământul reuşit al ideii venite întâmplător. În momentul de faţă pentru el era mai important să hotărască ce trebuie să facă în viitor. Să aducă la cunoştinţă ceea ce era aproape sigur, sau să mai facă o verificare.

Multă vreme a stat pe trotuar, cu privirea pierdută spre piaţă. Îi era imposibil să ia o hotărâre sau să mediteze la situaţia creată de întorsătura neaşteptată a evenimentelor. Nu se putea spune că era surprins, şi cu toate acestea ceva îl apăsa.

Şovăiala ar mai fi continuat încă dacă cineva nu se lovea de el şi, atras ca de o forţă, se îndreptă spre Secţia întâi de miliţie.

Sokolov nu voia să se mai întoarcă la Direcţie şi de aceea fusese de acord cu propunerea lui Branko să aibă o discuţie cu Cealăkova şi să încerce să ghicească relaţiile ei cu Contele. De la Comandament dădu telefon la serviciul de tratament balneo, unde lucra ea, şi de acolo îl informară că este liberă după gardă şi că probabil este acasă. Cealăkova avea telefon acasă, dar dorea s-o găsească nepregătită şi se îndreptă fără întârziere spre ea.

Şi acum, când urca scările căptuşite cu tuf alb-rozaliu, spre apartamentul Dianei Cealăkova, el recunoscu în sinea

sa că hotărâse să facă o nouă verificare la Secţia întâi a miliţiei. Condus de o singură dorinţă, să amâne pentru un timp oarecare ceea ce inevitabil trebuie să se întâmple.

Îl întâmpină personal Diana Cealăkova. Îl recunoscu de la prima vedere şi nici nu-şi ascunse mirarea, dar nici nu se arătă tulburată.

Îl invită să intre şi se grăbi să se scuze că o găseşte oarecum în negii je. Era îmbrăcată într-un capot de mătase cu flori mari, amintind de chimonoul japonez.

Holul imens în care îl introduse, după ce-şi lăsase paltonul în antreu, avea mobilierul aranjat cu gust. Sokolov se aşeză comod într-un fotoliu, în faţa căruia era o măsuţă de formă lunguiaţă, acoperită cu cristal. Sub el erau împrăştiate ilustrate.

Cealăkova se aşeză în faţa lui, îşi trase poalele capotului şi-şi încrucişă mâinile.

Ca întotdeauna, Sokolov nu se gândise din vreme cum să înceapă discuţia, bazându-se numai pe situaţia concretă. De cum intrase observase că Cealăkova era ireproşabil pieptănată şi fardată, ceea ce îi sugeră că se pregătea să plece undeva.

— Poate că v-am împiedicat să ieşiţi? spuse el, scuzându-se.

— Ba deloc, răspunse ea. Dar văzând că Sokolov îi cercetează părul, îşi ridică mâna şi îl netezi cu un gest uşor, adăugând cu o voce melodică şi zâmbind cochet: O

adevărată femeie nu trebuie să admită să fie găsită într-o ţinută neglijentă.

— Aşa este, se învoi Sokolov. Şi totuşi vă promit că nu vă voi reţine cu prezenţa mea. M-am abătut întâmplător.

Cealăkova îl privi cu neîncredere şi răspunse fără sfială:

— Oamenii cu profesia dumneavoastră niciodată şi nicăieri nu se duc fără un scop bine stabilit.

— Nu este chiar aşa, râse Sokolov. Dar în acest caz vizita mea este cu totul inofensivă.

— Atunci pot să propun câte o cafea şi lichior producţie proprie?

Sokolov şovăi o clipă şi ea adăugă:

— Bineînţeles, nu am intenţia să vă corup.

El zâmbi iar.

— Dimpotrivă, mă gândeam să renunţ la ceva. Prefer lichiorul, deoarece afară este un frig cumplit.

— Cum doriţi, zise ea şi se ridică Şi aşa cafeaua este surogat!

În timp ce ea servea, Sokolov îşi plimbă privirea prin hol. Pe pereţi atârnau câteva goblenuri de mărimi diferite. Unul dintre pereţi era acoperit de la un cap la altul cu o imensă bibliotecă, dar geamurile nu permiteau să se vadă cărţile. Între hol şi camera alăturată era o ramă de glasvand dintr-un lemn închis, sculptat, semănând cu un altar. O draperie grea, de catifea, separa cealaltă cameră. Pe lângă fereastra scundă, în stil franţuzesc, era un divan

turcesc acoperit cu perne. Tot holul era acoperit cu un covor persan, iar din tavan atârna o superbă lustră cu mai multe braţe.

Sokolov zâmbi, imaginându-şi ce-ar fi spus Branko dacă ar fi văzut acest confort somptuos. Ce înjurătură ar mai fi mormăit oare împotriva burgheziei?

Pe o tavă pătrată de argint Cealăkova aduse două pahare de cristal şi o sticlă rotundă, iar culoarea roşie-rubinie a lichiorului reflecta scântei de foc.

— Permiteţi-mi să-mi satisfac curiozitatea. Cum v-aţi adus aminte de mine? întrebă Cealăkova, în timp ce dădeau noroc.

Sokolov sorbi o înghiţitură şi răspunse:

— Să vă spun sincer, ieri v-am văzut întâmplător cu Contele la restaurantul „Bulgaria" şi m-am hotărât să vă vizitez.

— Şi evident că vreţi să ştiţi de unde ne cunoaştem şi ce am vorbit, nu-i aşa? spuse ea pe şleau.

Această francheţe bruscă îl cam încurcă pe Sokolov.

Dar el găsi, în aceeaşi clipă, cel mai plauzibil răspuns, care să nu trezească nicio bănuială pentru moment.

— Este firesc ca o asemenea curiozitate să se nască în fiecare om... Dacă consideraţi că prezintă interes şi poate servi ca temă pentru discuţie, aş asculta cu plăcere. Contele este o personalitate cunoscută şi pitorească.

— Ştiind că Georges este un permanent obiectiv al

miliţiei, justific curiozitatea dumneavoastră, răspunse cu aceeaşi francheţe Cealăkova. Ne cunoaştem de aproape cincisprezece ani. Pe timpuri era unul dintre bărbaţii din Sofia care atrăgea femeile.

— Şi acum este un bărbat frumos, spuse Sokolov.

— E, da, dar întâlnirea noastră avea un alt caracter, răspunse cu un gest de dispreţ Cealăkova. Şi, dacă doriţi să ştiţi adevărul, voi fi sinceră. Georges nu are niciun fel de dorinţe faţă de mine ca femeie, ci pur şi simplu mi-a propus o afacere cinstită.

Sokolov se miră de sinceritatea ei, dar nu întrebă nimic.

Cealăkova era suficient de perspicace şi continuă şi mai nepăsătoare:

— M-a rugat să-i vând ceva.

Ea tăcu, iar Sokolov spuse printre altele, ridicând paharul:

— Poveşti comerciale nu mă interesează, cu toate că mă întreb ce fel de afacere poate fi asta. Pe cuvânt de onoare!

— Am să vă spun şi asta, zâmbi natural Cealăkova.

Sokolov abia acum observă că pungile de sub ochi aproape-i dispăruseră. Într-adevăr a fost o femeie frumoasă, care şi acum cu siguranţă că mai era plăcută.

— Vă amintiţi că, atunci când am fost la dumneavoastră, v-am arătat o broşă reprezentând un submarin cu briliante.

Sokolov dădu din cap şi o privi atent.

— Georges a vrut s-o cumpere.

Pe faţa lui Sokolov trecu un zâmbet de mulţumire abia perceptibil. Imediat pricepu intenţiile Contelui şi se grăbi să întrebe cu prefăcută mirare:

— Aţi spus că această broşă costă cel puţin un sfert de milion. De unde are el atâţia bani?

— Mi-a propus trei sute de mii.

— Şi ce face cu ea?

— Asta nu mi-a mai spus, dar eu bănuiesc.

Sokolov o privi întrebător.

— Georges, nu întâmplător este denumit Contele. Este un om foarte bogat. Probabil că a aflat că se va face stabilizarea banilor şi acum se pregăteşte să cumpere obiecte preţioase, care niciodată nu-şi pot pierde valoarea.

— Bine gândit, spuse cu o naivitate forţată Sokolov. Şi cum aţi încheiat tratativele?

— L-am refuzat, răspunse Cealăkova cu satisfacţie. Nu sunt mai proastă decât el.

— Şi bine aţi făcut! aprobă din cap Sokolov şi cu totul inconştient începu să cerceteze goblenurile de pe pereţi. Precis că sunt foarte scumpe, zise el, abătând discuţia.

— Toate sunt originale şi costă o avere, răspunse Cealăkova. Dar acum abia dacă s-ar găsi cineva care să le aprecieze.

— Tocmai asta am vrut să întreb. De ce nu le oferiţi statului?

— Asta n-am s-o fac niciodată, clătină din cap Cealăkova. Sau deocamdată nu.

— Dar când? o privi întrebător. Când se va schimba această putere populară, nu?

Cealăkova tresări, dar, observând faţa lui zâmbitoare, răspunse aproape glumeţ:

— Nu pot să spun că detest puterea comuniştilor, dar n-o iubesc. Dacă încerc sentimente de ostilitate faţă de regimul de azi este din cauza unor persoane, care cu comportamentul lor uneori îi silesc pe oameni să vă urască.

Apăsă pe ultimele cuvinte şi îl forţă pe Sokolov să întrebe vesel:

— Mă număr şi eu printre aceia?

— Cei prezenţi întotdeauna fac excepţie. Dar în mod special faţă de dumneavoastră mă comport cu respect.

— Atunci să profit de bunăvoinţa dumneavoastră şi să-mi satisfac încă puţin curiozitatea.

— Dacă am început să vorbim, n-am nimic împotrivă, spuse Cealăkova şi umplu din nou paharele.

— Cu dumneavoastră mai era un bărbat, şi nu cred eu că aţi discutat târguielile în prezenţa lui.

— Sunteţi isteţ, clipi ea din ochi. Discuţia despre broşă am purtat-o în restaurant, înainte de a ne muta în Salonul roşu şi înainte de venirea acestui om.

Cealăkova spunea adevărul şi Sokolov se bucură că

merge pe firul cel bun.

— Nu l-am mai văzut altă dată, spuse parcă din întâmplare, de aceea...

— Un oarecare englez, cunoştinţă veche a lui Georges. Fost membru al Comisiei de control internaţional la noi, iar acum diplomat.

Sokolov dădu din mână şi ridicând paharul îl bău dintr-o dată.

— Am rămas prea mult şi nu trebuie să abuzez de ospitalitatea dumneavoastră, zise, ridicându-se.

Abia în antreul de la intrare Cealăkova zise privindu-l pătrunzător:

— Şi totuşi n-am înţeles care vor fi urmările acestei vizite?

— Fiţi liniştită, dădu din cap Sokolov. Credeţi-mă, nu voi permite să vă stricaţi frumoasa părere despre mine. Suficient este numai să nu începeţi din nou viata din trecut. Aveţi toate condiţiile şi posibilităţile să începeţi să trăiţi într-un mod nou. Încercaţi şi veţi vedea că nu v-am sfătuit rău. În caz contrar veţi ajunge la o catastrofă...

Trecuse de mult ora prânzului, când Sokolov ajunse la birou. Pe bancă, în coridor, în faţa camerei lucrătorilor operativi, stăteau abătuţi patru bărbaţi. Înainte să-i fi întrebat ce fac aici, îl recunoscu pe vecinul său, nea Vlado.

Cizmarul îl văzu şi el şi-şi lăsă capul în jos, ruşinat.

— Nea Vlado, ce cauţi aici? întrebă surprins Sokolov, dar, înainte să fi primit răspunsul, spuse: Ia vino cu mine, şi-l introduse în biroul său.

Cizmarul era în haine de lucru, peste care îşi pusese paltonul, şi Sokolov îşi dădu seama că îl ridicaseră direct de la cizmărie.

— Spune ce s-a întâmplat? întrebă nerăbdător Sokolov, înainte de a-şi fi ocupat locul la birou.

Nea Vlado deschise gura şi cuvintele i se lipiră de buze. Îşi frecă barba crescută cu mâna, smioreăi şi începu să clipească vinovat.

— Nu cumva ai jucat pe bani? îl întrebă şi mai insistent Sokolov.

Cizmarul înghiţi în sec şi, cu voce răguşită, vorbi bâlbâindu-se:

— N-am ştiut că dumneavoastră, adică... lucraţi aici, tovarăşe Sokolov.

— Acum ştii, îl întrerupse Sokolov. Te întreb din nou ce faci aici?

— Noi numai, uite aşa, în glumă.

— Aţi jucat?!

Nea Vlado dădu tăcut din cap.

— Oh. Ce-ai făcut! oftă cu durere Sokolov şi-şi frecă fruntea.

— Dar noi, pentru prima dată, pentru băutură.

De multă vreme Sokolov nu-şi pierduse controlul

nervilor, dar acum nici el nu înţelese ce îl determină să izbucnească. Lovi puternic cu palma în birou şi se ridică.

— Cum de nu-ţi este ruşine! ţipă el. Cum este posibil asta! N-ai conştiinţă?

Speriat de propriul său urlet, Sokolov se lăsă pe scaun şi-şi prinse capul cu ambele mâini.

Cizmarul îşi ridică ochii spre el, dar nu spuse nimic.

— Vine Anul nou, începu el încet, cu voce ştearsă. În loc să te gândeşti să le faci o bucurie copiilor şi nevestei, tu te ţii de beţii, iar acum, pe deasupra, şi de jocuri pe bani.

— Dar noi, numai uite aşa..., începu din nou cu bâlbâieli cizmarul, dar Sokolov nu-i permise să-şi termine vorba.

— Dacă aţi jucat, înseamnă că veţi intra la arest, iar de acolo la închisoare. Ce vor face cei de acasă fără tine?

Cizmarul rămase tăcut, parcă depunea eforturi să-i priceapă cuvintele.

— Spune-mi ce să-i spun tovarăşei Nonceva şi copiilor când am să ajung acasă?

Fără să mai aştepte răspuns, se ridică, se duse până la uşa care ducea spre camera lucrătorilor operativi, strigă pe cineva de acolo şi se întoarse din nou la locul lui.

Intră Branko, îmbrăcat cu palton şi cu o pălărie în mână.

— Unde i-ai prins? întrebă sever Sokolov, înainte să fi închis uşa.

— În cizmărie, răspunse Branko. Cu totul întâmplător.

— Au mai jucat şi altă dată?

— Nu i-am interogat cum trebuie, dar ei susţin că este pentru prima dată.

— Ce jucau?

— Barbut.

— Ăia cine mai sunt?

— Tot de teapa lui, arătă el cu capul spre cizmar, meşteşugari.

— Cu cât au participat?

— Pe masă am prins în total zece mii de leva, dar mai aveau şi ei.

Sokolov se sculă şi începu să se plimbe nervos. Branko îl urmărea tăcut, fără să înţeleagă de ce şeful lui este atât de furios.

Şi, parcă pentru a-l linişti, spuse cu dispreţ:

— Porumbei. S-au apucat cât să-şi aducă necazul pe cap.

Sokolov se opri şi, întorcându-se, întrebă ceva mai blând:

— Aţi făcut proces-verbal?

— Încă nu.

— Inspectorul este aici? Şi în general ştie despre caz?

— Noi abia am sosit.

Sokolov privea gânditor într-un punct. Trecu destul timp până să vorbească din nou.

— Nea Vlado este vecinul meu – arătă el spre cizmarul ce înlemnise pe scaun. Are trei fetiţe şi o soţie minunată,

care în fiecare seară îl aşteaptă cu inimile strânse. În loc să trăiască vesele şi fericite, ele se topesc ca lumânările de chinuri şi lipsuri. Sokolov tăcu şi continuă cu o voce dureroasă şi dojenitoare: Toţi vecinii spun că are mâini de aur, dar nu-şi înhamă mâinile şi nu munceşte bărbăteşte, ci se dedă beţiei şi..., nu-şi termină fraza.

În încăpere trona o linişte apăsătoare. Sokolov îşi freca fruntea, cizmarul continua să stea cu capul plecat, frecându-şi şapca, iar Branko îşi muta privirea compătimitoare când spre el, când spre Sokolov.

— Tovarăşe şef..., începu el, dar Sokolov parcă nici nu-l auzi.

— Nea Vlado, de ce taci? întrebă el supărat. Hai, spune ceva! Spune ce să mă fac cu tine? Cum să te trimit în arest?

În loc de răspuns cizmarul lăsă capul şi mai jos.

— Nu pot să fac asta, înţelegi? strigă Sokolov. Nu pot! Şi nu pentru tine, ci pentru copii şi pentru tovarăşa Nonceva. Asta i-ar distruge definitiv...

După o nouă şi prelungită pauză, în care timp schimbă câteva priviri eu Branko, începu să vorbească puţin mai calm:

— Nu pot ascunde, mă ruşinez pentru tine, că eşti mai vârstnic decât mine şi trebuie să-ţi dau eu poveţe. Am să-ţi dau drumul să pleci, cu toate că asta mă va costa scump. Dar, orice mi s-ar întâmpla, voi şti măcar că am făcut un bine familiei tale şi copiilor.

Abia acum cizmarul se mişcă.

— Dar eu niciodată..., şopti nesigur, dar Sokolov bătu în birou.

— Nu vreau jurăminte! M-am săturat de promisiuni goale. Jură în faţa copiilor tăi.

Sokolov se întoarse spre Branko:

— Dă-le drumul să plece!

Când Branko se întoarse, îl găsi pe Sokolov în picioare, lângă geam. Se apropie de el şi-i spuse complice:

— Aşa a ieşit mai bine.

După o scurtă pauză Sokolov şopti ca pentru el:

— Numai să nu afle Măngov.

— Am să mă explic eu cu el, răspunse Branko şi-şi scoase cutia de ţigări.

Aprinseră amândoi, dar Sokolov îşi aţinti din nou privirea spre fereastră.

— Oare se va îndrepta? întrebă abia auzit.

— Omului de înţeles îi trebuie puţine cuvinte.

—Într-adevăr, uneori omului îi trebuie foarte puţin pentru a se trezi.

— Ochii îi erau înlăcrimaţi, iar lacrima de bărbat este mai puternică decât orice cuvinte, răspunse Branko. Cred că am reuşit.

Sokolov dădu doar din cap.

17

CU CÂT MAI repede sosea noaptea, cu atât ninsoarea se înteţea şi străzile deveneau pustii. Forfota sărbătorească ce-i cuprinsese pe toţi oamenii, care până nu de mult se îngrămădeau în jurul tarabelor, prin magazine şi se grăbeau zoriţi care-ncotro, se domolea treptat. Iar zăpada continua să se depună cu fulgi mari.

Stând în camera de serviciu, Sokolov privea absent afară. Totul îi era indiferent. Chiar dacă durerea lui inițială slăbise şi nu dorea să-şi mai amintească de ea, gândul i se întorcea involuntar tot acolo.

Puţin înainte de ora prânzului, când tocmai se întorsese bucuros cu un brăduţ în mână, îl chemaseră la cabinetul inspectorului şef. În afară de Hristoforov, mai erau acolo încă doi cetăţeni. Unul, stând lângă birou, părea de anii lui, numai că era mai scund şi purta ochelari. Celălalt era un bărbat tânăr şi cine ştie de ce lui Sokolov i se păru că este rus. Poate din cauza părului blond, tuns scurt şi a ochilor albaştri.

La numai o clipă după intrarea lui Sokolov veni gâfâind şi Măngov.

— Sokolov, începu imediat Hristoforov tovarăşii sunt de la Securitatea statului şi vor să audă toată istoria în legătură cu Contele.

— Dumneavoastră ştiţi totul, răspunse plictisit Sokolov. Nu există nicio noutate şi nicio schimbare a situaţiei.

— Cu toate acestea, spuse cel care stătea rezemat de biroul inspectorului şef, dumneavoastră aţi condus investigaţiile şi este mai bine să auzim amănuntele de la dumneavoastră.

Sokolov povesti succint ceea ce făcuseră în cazul Contelui, străduindu-se să nu omită nimic. În tot timpul povestirii accentuase foarte clar că merite pentru această descoperire aveau în primul rând Branko şi Spas, care dăduseră dovadă de inteligenţă şi perspicacitate.

După ce-şi termină expunerea, bărbatul cu ochelari zise din nou ceva, din care Sokolov subînţelese că era un fel de şef.

— Ce vă face să credeţi că Contele achiziţionează obiecte de valoare pentru a le duce în străinătate?

— Chiar dacă nu se pregăteşte să le ducă undeva, un singur lucru este cert – se grăbeşte să transforme milioanele în valori, altfel mâine nu vor reprezenta altceva decât un teanc de hârtii. Iar că va fugi peste graniţă, de asta vă veţi convinge peste câteva zile.

— Dumneavoastră, colega, ne-aţi înţeles greşit – începu cel cu ochi albaştri, care prinsese în vocea lui Sokolov o notă de iritare. Noi nu vă arătăm neîncredere, ci dorim să clarificăm unele momente.

Sokolov se întoarse spre el. Acest tânăr bărbat, cu ochi

albaştri şi zâmbitori, îi devenise simpatic încă de la prima vedere.

— Ştim deja ziua plecării şi numărul vagonului, răspunse ceva mai calm Sokolov. Astăzi intenţionam să raportăm planul definitiv pentru prinderea lui.

— Aveţi informaţii exacte despre ce se pregăteşte să scoată?

Sokolov dădu categoric din cap.

— Asta este imposibil să stabilim. El umblă continuu de colo până colo prin Sofia şi cumpără orice bijuterie îi cade în mână. Alaltăieri Lucikov i-a spus lui Spas că a făcut legătura Contelui cu un oarecare bijutier armean, de la care a vrut să cumpere ceva.

— Este acelaşi Lucikov despre care v-am vorbit acum câteva clipe şi despre care avem informaţii că ascunde undeva, prin „Casa comerţului", obiecte, arhive şi documente lăsate de hitlerişti, lămuri Hristoforov.

— Interesant, ridică sprâncenele cel cu ochi albaştri, de unde se cunosc şi ce pot avea comun între ei?

— Amândoi sunt escroci, vorbi Mângov.

— Şi nu numai asta, cred, intră repede în vorbă Sokolov. Descoperirea pe care am făcut-o în jurul conduitei lui şi mai ales ultimul semnal în legătură cu arhiva pe care a ascuns-o sunt lucruri destul de neclare. Nu este exclus ca legăturile dintre Lucikov şi Conte să fie mai vechi şi să aibă un alt caracter.

Într-o clipă tăcerea îi cuprinse pe toţi. Depunând eforturi să se concentreze, cel cu ochi albaştri îşi îngropase degetele în părul blond. Colegul lui îşi dăduse ochelarii jos şi, îndepărtându-i, privea prin ei cu ochii aproape strânşi. Măngov bătea cu piciorul în covor, dar nici acest zgomot nu tulbura liniştea. Hristoforov îşi pironise privirea în ceasul mare de pe peretele de vizavi. Cu capul lăsat în jos, Sokolov simţea căldura care-i pulsa prin corp şi care îl cuprinse brusc. Abia acum îşi dădu seama că bănuielile, expuse de el aici puteau fi adevărate şi toate acestea îi produseră o durere fizică. Se considera vinovat pentru această descoperire atit de târzie. Simţea o jenă apăsătoare pentru atitudinea sa naivă şi neglijentă faţă de activitatea Contelui şi a lui Lucikov. Privi instinctiv împrejur să vadă dacă şi ceilalţi împărtăşesc jena lui, dar cu toţii stăteau în poziţiile lor iniţiale, îngânduraţi şi concentraţi.

Primul vorbi Hristoforov:

— Nu este oare prea pripit şi periculos să acceptăm o asemenea variantă? întrebă el. Nu vom greşi oare dacă mizăm pe un joc de o asemenea amploare?

— Şi încă ceva, spuse abia auzit cel cu ochi albaştri. Să acceptăm că propunerea tovarăşului Sokolov are o justificare logică. Dar în cazul acesta tot logic ar urma să ne întrebăm de ce Lucikov l-a trădat pe Conte?

Sokolov, care răsuflase uşurat că scăpase de gândurile

plictisitoare ce-l cuprinseseră în căutarea justificărilor pentru propria sa conştiinţă, reacţionă surprinzător chiar pentru sine:

— Probabil că asta este o mişcare conştient gândită! răspunse el imediat şi simţi că buna dispoziţie îi revine, îşi redobândea şi imaginaţia. Bănuielile şi presupunerile de moment, ce apăreau vag în conştiinţa lui, se definitivară brusc, căpătară contur şi se grăbi să le împărtăşească. Să ne imaginăm următorul tablou: Lucikov şi Contele au relaţii de mult şi continuă să le întreţină în secret. Pe ce bază sunt stabilite aceste relaţii vom vedea ulterior, dar, dacă ele sunt cu caracter politic, amândoi vor încerca să ne abată atenţia în altă direcţie. Contele, deja ne-am convins de asta, ne induce în eroare cu jocurile de hazard, iar Lucikov vrea să ne câştige încrederea şi din când în când ne transmite unele informaţii care ne interesează.

— Dar parcă îl bănuiţi de proxenetism! replică Măngov.

— Şi nu fără temei, dar şi asta este sau pentru camuflaj, sau ca să ne inducă în eroare.

— Indiferent ce este, nu poate să nu ştie că, dacă este prins, va intra la închisoare, continuă să insiste Măngov.

— Este convins că nu putem să-i descoperim jocul şi, într-adevăr, este şi greu să-l demascăm şi să-l tragem la răspundere, deoarece nu permite contacte între perechi la locuinţa lui decât pentru a le face cunoştinţă. În ce priveşte trădarea Contelui, nu ne-a dezvăluit nimic nou, dar cu

asta ne întăreşte încrederea faţă de el. Dacă amândoi participă într-o acţiune politică necunoscută de noi, atunci jocul lui devine şi mai periculos. Este înştiinţat despre apropiata fugă a Contelui şi se grăbeşte să ne îndrepte atenţia spre el, pentru a se camufla şi mai bine.

— Sokolov, nu ţi se pare că explicaţia ta este cam încâlcită şi greu de asimilat? îl întrerupse Hristoforov.

— În două vorbe – ridică mina Sokolov – Contele şi Lucikov îndeplinesc o muncă comună, slujesc aceiaşi stăpâni, dar acum se despart. Contele este constrâns să fugă peste graniţă şi sunt siguri că va reuşi. Lucikov rămâne aici şi continuă să îndeplinească singur sarcinile pe care le primeşte. În această situaţie are tot interesul să ne semnaleze cum Contele caută să cumpere aur. Dar numai atât. Acelaşi lucru a spus şi Diana Cealăkova. Cum vom afla mâine că a fugit Contele, Lucikov se va ridica în ochii noştri pentru vigilenţa manifestată şi ne va câştiga încrederea. Dublu este şi jocul cu femeile pe care le adună în jurul lui. Pe noi ne va informa despre cei de care nu are nevoie, iar el va lucra numai cu acelea pe care le-a recrutat personal, în care crede orbeşte şi care nu au niciun interes să-l trădeze.

— Şi dacă totuşi îl prindem? întrebă Măngov.

— Se va justifica foarte uşor, afirmând că face asta pentru a ne ajuta pe noi.

— Toate acestea sunt posibile, replică din nou

Hristoforov. Dar, s-o ia dracu' de treabă, de ce mai are nevoie de femei? Este oare atât de prost, încât să nu înţeleagă că-şi complică situaţia?

— Mă întreb şi eu acum, răspunse gânditor Sokolov. Poate aviditatea de bani!

— Exclus. Singur spui că slujeşte pe cineva. Crezi că nu este recompensat şi că i se vor permite samavolnicii?

Sokolov îşi întârzie răspunsul. Îşi frecă fruntea şi şopti şovăitor:

— Tovarăşe Hristoforov, mă obligaţi să dau frâu raţionamentelor mele, cu care aş putea să greşesc, dar iată o explicaţie: Din informaţiile sumare despre trecutul lui Lucikov am stabilit că proxenetismul este o veche ocupaţie a sa. Ştim cu toţii că aceşti oameni sunt ca şi morfinomanii. Nimic nu este în stare să-i vindece.

— Asta aşa este, dar de ce tocmai acum şi-a reînceput activitatea?

— Patologic îmbinat cu aviditate! Lucikov nu este Contele. Deşi este abil şi viclean, totuşi este un om cu mentalitate de fost dhelner şi aventurier. Dacă şi el se pregăteşte să-şi urmeze partenerul, ce-l împiedică să tindă să strângă capital?

Cel cu ochi albaştri şi colegul lui, care până acum urmăriseră tăcuţi discuţia, schimbară câte o privire şi primul vorbi cel cu ochelari:

— Tot ce s-a spus aici este extraordinar de interesant şi

important, zise, şi ne vom mai întoarce la ele mai târziu. Acum am să vă rog să ne explicaţi de ce credeţi că documentele dispărute de la Ministerul Comerţului Exterior au ajuns la Conte?

— Dacă Contele va fugi în străinătate, este firesc să manifeste interes faţă de asemenea materiale. Pentru cei la care se duce sunt mai preţioase informaţiile pe care le va furniza decât aurul pe care-l are. Această idee nu ne-a venit chiar aşa, întâmplător. Noi cunoaştem psihologia cartoforilor. Două zile înainte de dispariţia documentelor, acest funcţionar care a lucrat la ele a pierdut în favoarea Contelui o sută douăzeci de mii de leva la cărţi. Nu este oare posibil să-şi fi redobândit aceşti bani contra documentelor? Contele este capabil şi gata să dea de două ori mai mult pentru ele. Îi vor folosi ca viză de intrare în Occident.

— Ştiţi ceva mai mult despre acest om de la minister? întrebă Hristoforov.

— Poate că am fi aflat, dar ne-au împiedicat tovarăşii de la Securitatea statului, şi nici n-am vrut să ne băgăm în treburile lor.

Pe faţa celui cu ochi albaştri apăru o grimasă ironică.

— Aşa este. Nu este pentru prima oară, zise el, dând nemulţumit din cap. În loc să le întindă mâna, oamenii noştri i-au respins cu sfidare.

După o, scurtă pauză, cel care stătea lângă biroul lui

Hristoforov spuse;

— Tabloul s-a clarificat. Nu ne rămâne altceva decât să hotărâm ce avem de făcut pe viitor. Cine va prelua munca şi cine o va duce până la capăt.

— După părerea mea, dumneavoastră, spuse Măngov, care până acum tăcuse.

— De ce credeţi aşa? i se adresă cel cu ochi albaştri.

— Dacă a încălcat sectorul dumneavoastră, normal este ca tot dumneavoastră să-l faceţi inofensiv.

Sokolov se simţi jenat. Vru să spună ceva, dar cel cu ochi albaştri i-o luă înainte:

— Care este părerea dumneavoastră, tovarăşe Sokolov, cum ar trebui să procedăm?

Sokolov considera că trebuia să renunţe la cercetările pe mai departe cu Contele, dar hotărî brusc să se „lege" de vorbele abia rostite şi, încercând să fie pe cât posibil liniştit, explică:

— N-am nimic împotrivă să lăsăm totul în mâinile Securităţii statului, dar există un mic amănunt care se poate dovedi fatal până la sfârşit. Contele s-a obişnuit cu noi. El ştie foarte bine şi vede că-l urmărim, dar este sigur că facem asta din cauza jocurilor de noroc. De aici, comportarea lui impertinentă faţă de noi. În clipa în care îl preiau alţi investigatori, iar pe urmele lui trebuie să existe permanent cineva, va observa neapărat şi va bănui că i-am aflat intenţiile. Dacă comitem o asemenea greşeală, putem

fi siguri că eşecul este inevitabil. El este un inamic viclean şi abil, faţă de care nu trebuie să ne purtăm cu uşurinţă. Sokolov făcu o scurtă pauză, apoi continuă: Şi mai este ceva. Noi i-am aplicat o asemenea încercuire, încât vom întâmpina greutăţi serioase să-l lăsăm numai în seama tovarăşilor de la Securitatea statului. Sokolov se adresă celui care stătea rezemat de biroul lui Hristoforov şi pe care-l luase drept şef. Nu văd ce e rău în faptul că o să încheiem noi operaţiunea, dându-ni-se un om de la dumneavoastră pentru legătură şi cooperare. Cum punem mâna pe el, vi-l predăm. Nouă nu ne trebuie. De mult nu ne interesează istoriile lui cu jocuri de noroc. Are dreptate tovarăşul Măngov, sublinie el cu o uşoară ironie, că nu trebuie să ne târguim ca la băcănie, când de fapt slujim uneia şi aceleiaşi cauze.

Măngov înghiţi în sec şi începu să bată cu degetele în mânerul fotoliului. Se întorsese spre Hriştoforov şi voia tocmai să spună ceva, dar i-o luă înainte cel cu ochelari:

— Propunerea tovarăşului Sokolov este judicioasă, spuse el.

Hotărându-se să ia cuvântul, Măngov parcă nici nu-l auzi şi se grăbi să propună:

— Ce s-o mai lungim atâta. Dacă vedem că începe să se eschiveze Contele, punem mâna pe el şi-l facem să spună şi laptele pe care l-a supt.

Sokolov lăsă capul în jos. Mereu aceleaşi vorbe, pe care

le auzea în fiecare zi: eschivează, punem mâna, laptele pe care l-a supt. Putea măcar faţă de oamenii din afară să fie mai reţinut şi să-şi aleagă cuvintele.

— Tovarăşe Măngov, interveni din nou cel cu ochelari, este foarte clar că acest Conte şi-a mizat pe masa de joc întreaga viaţă. Iar asemenea oameni nu se predau uşor şi sunt în stare de orice. N-are niciun sens să pierdem într-o clipă tot ce am câştigat până acum.

Măngov dădu neglijent din mână, dar expresia feţii lui uscate şi zbârcite arăta că este nemulţumit.

— Suficient! conchise inspectorul şef.

— Bine, ne vom pune de acord cu tovarăşul Hristoforov şi astăzi chiar vă vom anunţa planul pentru viitoarea noastră activitate comună.

Din aceste cuvinte, îndreptate spre el de către bărbatul cu ochelari, Sokolov înţelese că propunerea lui era acceptată şi se bucură că le va putea satisface dorinţa lui Branko şi Spas ca ei să-l prindă pe Conte.

Cei doi funcţionari ai Securităţii statului se ridicară, se ridică şi Sokolov, dar Hristoforov îi spuse să mai aştepte.

În timp ce inspectorul şef conducea oaspeţii, Măngov se grăbi să-i arunce câteva vorbe răstite lui Sokolov:

— Nu înţeleg de ce te opinteşti atâta, când acţiunea-i coaptă! Şi ce anume urmăreşti, în general, cu aceste maşinaţii şi încăpăţânări?

Sokolov zâmbi îngăduitor:

— Nu altcineva, ci chiar tu mi-ai predat prima lecţie în profesiunea noastră. Tu m-ai învăţat să manifest respect faţă de un adversar demn, dându-mi-l ca exemplu pe Conte. De aceea voi considera că acţiunea este coaptă abia atunci când am să-l scot ca pe o găină îngheţată din vagonul frigorific, înainte de a fi trecut graniţa.

Măngov clipi, dar încă nu începu să vorbească. Revenise şi Hristoforov, însoţit de secretarul de partid, un bărbat solid şi blând, cu capul chel – unul din şefii serviciului de urmărire penală.

Sokolov rămase surprins şi-i cercetă pe toţi trei cu privirea, încercând să priceapă ce rost are această adunare. Ceva îndepărtat, ceva neclar îi sugera că nu-i a bine.

Primul începu Hristoforov:

— Uite ce este, tovarăşe Sokolov. Nu ne-am adunat aici să te judecăm, ci să-ţi punem unele întrebări în calitatea ta de lucrător în miliţie şi de comunist, la care considerăm că trebuie să ne răspunzi.

Sokolov dădu din cap nedumerit. Primele cuvinte ale inspectorului şef îi confirmau presimţirea. Acest „tovarăşe” sună exagerat de rece şi oficial. Ce fel de interogatoriu, se întreba el, dar Hristoforov continuă:

— Am aflat că de câteva ori ţi-ai aranjat întâlniri cu o fată care a trecut pe la noi, prin arestul nostru. Este adevărat şi, dacă este aşa, de ce nu ne-ai informat?

Sokolov simţi o durere acută în stomac şi-şi închise

ochii încet. Căldura care-i năvăli în tot corpul îi uscă gura, urechile îi huruiau. Sentimentul de umilinţă şi jignire îi întunecară cunoştinţa. Îşi scutură capul şi făcu eforturi supreme să audă cuvintele secretarului de partid.

— Şi încă ceva, Sokolov. Ce ai urmărit prin reţinerea nemotivată a acestei fete la Comandamentul capitalei şi la secţia nr. 1?

Întrebările erau puse fără ocol, iar răspunsul era obligatoriu. Sokolov făcu un semn instinctiv cu mâna că înţelesese întrebările, dar continuă să tacă câteva minute. Gândul că purtarea şi acţiunile lui sunt puse la îndoială îl zdrobi. Cum e posibil acest lucru? Cu ce a meritat această bănuială stupidă? Dar nu mai avea timp de pierdut. Treptat, începu să-şi recapete liniştea.

— Voi povesti totul, începu încet, dar înainte de asta aş vrea să vă declar că sunt jignit şi de comportarea pv care o aveţi faţă de mine, şi de felul cum are loc acest original interogatoriu. Şi, pentru că procedaţi aşa, mă forţaţi să merg până la capăt. Sunt comunist şi lucrător în miliţie, ca şi dumneavoastră. De ce trebuie să vă purtaţi cu mine de parcă aş fi un delincvent? Sokolov tăcu o clipă, parcă voia să-şi înghită durerea care se afla în el. Nu mă tem şi nici nu mă ruşinez de faptele mele, dar voi fi sincer numai dacă voi afla ce v-a determinat să mă puneţi pe această bancă a acuzării?

— Sokolov, ştii foarte bine, şi eu te-am avertizat că nu

ne-am adunat să te judecăm, ci să ne clarificăm, spuse Hristoforov, iar Sokolov abia acum văzu că-i lipseau din ochi acele scântei care-i apăreau atunci când în faţa lui stătea un delincvent.

— Ar fi interesant de ştiut cum s-ar simţi oricare dintre dumneavoastră dacă ar fi în locul meu? Cum ar proceda?

Măngov îşi întoarse capul:

— De unde aţi început, şi unde aţi ajuns, mormăi, dar Sokolov continuă:

— Zi de zi ne spunem, unul altuia să nu ne luăm după denunţuri anonime. De ce n-am dreptul să aflu sursa acuzării mele?

— Ascultă, Sokolov, nu se abţinu Măngov. N-o tot suci, ci spune ce fel de poveste este asta cu Olimpia Ceakărova?

Sokolov abia-şi reţinu indignarea. Îşi frecă fruntea, apoi îşi dădu încet mâna jos, întoreându-se spre el, începu cu o notă de durere:

— Uitaţi ce este, tovarăşi, probabil că la mijloc este o neînţelegere. Ştim cu toţii foarte bine că munca noastră este complicată şi de răspundere. Când au adus-o la noi pe această fată, acum mai bine de două luni, am bănuit-o de prostituţie. Înainte însă de a-i lua un interogatoriu aprofundat şi de a cerceta atent, ne-am grăbit şi, cu totul negândit, am trimis-o la medic, cu intenţia de a o demasca. A reieşit că fata este virgină. Am fost nevoiţi s-o eliberăm şi cu asta ne-am spălat pe mâini, fără să ne

gândim la ofensa pe care i-am adus-o. A doua întâlnire a mea cu Olimpia a fost cu totul întâmplătoare. Sincer să vă spun, căutam această întâlnire, pentru că încercam o nemulţumire. Purtarea ei, pentru mine, rămăsese o enigmă. Nu puteam să-mi explic cum poate o fecioară să se dezbrace şi goală să participe la orgii. Din discuţia pe care am avut-o cu ea la cârciumă am constatat că această fată este nu numai frumoasă, dar are şi minte ageră şi caracter. Şi mai era ceva care se învârtea în capul meu, ceva vag. Dar ce anume nu eram în stare să-mi explic. A treia oară m-am văzut cu ea, dacă informaţia dumneavoastră este exactă, sigur că ştiţi, la cofetăria „Luxor“. Această întâlnire mi-am aranjat-o singur, fără ştirea ei. M-a ajutat Vancio Florarul. Discuţia pe care am avut-o nu este importantă, important este rezultatul final, iar el a fost în favoarea mea. Cele două reţineri ale Olimpiei la Comandament şi la secţia de miliţie nr. 1 s-au făcut la cererea mea.

Sokolov tăcu, încercând să aleagă cele mai scurte, dar şi cele mai potrivite cuvinte şi, văzând că nu poate să născocească nimic, continuă cu o voce puţin ridicată şi apăsată:

— Am făcut o verificare, care din fericire s-a terminat cu bine. De ieri am dobândit certitudinea că Olimpia Ceakărova este şefa căutatei Bande „BUH“.

Nu făcu niciun efort să vadă ce efect provocară

cuvintele lui, ci-şi lăsă capul şi începu cu mâini tremurânde să-şi caute cutia de ţigări.

În cabinet se instală tăcerea.

Măngov se ghemuise în fotoliu şi cu greu se putea observa ce exprimau ochii lui cenuşii. Faţa blândă a secretarului de partid se eliberă treptat de seriozitatea de dinainte, iar Hristoforov privea spre fereastră, cu fruntea încruntată, gândindu-se intens.

Sokolov îşi aprinsese deja ţigara, când Măngov începu primul să se foiască nemulţumit.

— Aşa este când se lucrează fără să se raporteze la timp, rosti el cu sânge rece, dar cuvintele lui căzură ca într-o prăpastie.

— Măngov, nu te băga! îl întrerupse aspru Hristoforov şi, adresându-i-se lui Sokolov cu aceeaşi severitate, spuse: Este oare necesar să ne convingem că ne-am adunat pentru a purta o discuţie serioasă?

— Cu nimic n-am dat dovadă că glumesc, răspunse zâmbind Sokolov, stăpânindu-şi nervii pe deplin. Privind spre pendula de pe peretele din faţa lui, adăugă: Dacă totul va decurge aşa cum presupun, diseră după ora şase întreaga bandă „BUH“ va fi în arest.

Măngov privea nepărtinitor. Hristoforov îşi freca fruntea înaltă, fără să-şi ia ochii de la Sokolov.

Secretarul de partid se ridică. Îşi dezmorţi, mişcându-se puţin, trupul solid şi apoi se aşează în faţa lui Sokolov:

— Nu mă îndoiesc că ceea ce ai spus este adevărat, începu el cu blândeţe, dar aş dori să ne descrii mai în detaliu această descoperire extraordinară.

— Nu este nimic extraordinar, dădu din umeri Sokolov. O idee care mi-a trecut întâmplător prin minte, o verificare şi gata.

Povesti totuşi că, după o insistentă căutare a autorului, care lăsase semnul bandei în arest, până la urmă i-a dat prin cap (nu spuse că tot timpul se gândise la asta) că Olimpia rămăsese în această celulă numai câteva ore, fără să aibă ordin însă pentru reţinerea ei şi fără ca ea să fie trecută în registrul arestaţilor.

— Având în vedere că făptaşii lasă semnul bandei la fiecare loc al crimei, m-am gândit că avem de a face cu maniaci sau nişte copilandri cu apucături de aventurieri. Numai oameni cu o asemenea nechibzuinţă se pot juca cu focul. În clipa în care am bănuit-o pe Olimpia Ceakărova, am hotărât s-o verific, bineînţeles fără ca ea să simtă că este o provocare. Semnul bandei „BUH“ a apărut în ambele celule pe care le verificasem şi în care ea a fost reţinută numai câteva ore.

— E minunat! exclamă secretarul de partid. Dar parcă nu-i suficient...

— N-am terminat, dădu din cap Sokolov. Aici ne-a ajutat şi o greşeală. Tovarăşii de la secţia de miliţie nr. 1 au făcut exces de zel şi, pentru a nu trezi bănuieli din partea

Olimpiei, au reţinut-o, o dată cu ea, şi pe prietena sa, dar le-au închis în celule diferite, chipurile, pentru a nu putea comunica între ele. Când m-au chemat, fata aceea încă nu fusese eliberată. De îndată ce am descoperit semnul, am ordonat s-o aducă şi, după o jumătate de oră de interogatoriu încrucişat, fata divulgase banda.

Sokolov ţăcu şi-şi scoase din nou ţigările.

Secretarul de partid se ridică şi, după ce făcu câţiva paşi prin cabinet, dădu din cap zâmbind:

— Tovarăşe Sokolov, ştiţi dumneavoastră ce aţi făcut? Eh, ceva frumos! şi râse tare.

Hristoforov se ridică şi el. Şi, înainte de a ieşi, oprindu-se în faţa biroului, spuse fără pic de urmă din reproşul de dinainte:

— Totul e minunat, lua-o-ar dracu' de treabă, dar de ce ai păstrat secretul?

— De ce să fac zgomot? răspunse Sokolov. Totuşi Branko ştia, ştiau şi colegii care m-au ajutat.

— Numai noi nu trebuia să ştim, nu-i aşa? replică Măngov. Întotdeauna le faci aşa de nu ştie omul ce să mai creadă!

Sokolov nu răspunse imediat. Antipatia inexplicabilă faţă de Măngov, care-l apăsa ca o piatră pe dinăuntru, crăpă. Inima lui, care nu cunoştea ura, se linişti şi pentru prima oară i se adresă:

— Am spus, începu, el obosit. De ce trebuia să provoc

agitaţie, când nici eu nu ştiam ce va ieşi. Dacă eşuam, mă făceam de râs în faţa tuturora şi aş fi aruncat o învinuire neîntemeiată asupra unei fete nevinovate. Totul s-a clarificat doar cu o jumătate de oră înainte de a veni aici.,

Hristoforov îşi întinse braţele, în semn de protest:

— Tovarăşi, să nu mai discutăm. Noi încă n-am aflat nimic despre bandă.

— Este compusă din opt persoane, începu Sokolov fără să fie invitat. Şase fete şi doi băieţi. Toţi sub optsprezece ani. Şeful lor este Olimpia Ceakărova.

— Ia te uită ce mai comedie, bătu din palme. Secretarul de partid. Ne-am aranjat bine. Mi se pare că o să ajungem de râsul lumii.

— Cum aşa? exclamă nedumerit Hristoforov.

— Asta e, ridică din umeri Sokolov. Aproape toţi sunt copii fără căpătâi sau copii scăpaţi de sub controlul părintesc.

— Of, fir-ar să fie, ocărî pentru a doua oară Hristoforov. Eh, de ce-au furat, ce-au făcut cu obiectele furate, de ce semnează pe unde trec?

— Din acest punct de vedere trebuie să ne gândim serios, oftă Sokolov. Să aveţi în vedere că din tot ce furau au folosit numai produsele alimentare, ţigările şi unele obiecte mărunte. Restul este depozitat în subsolul unei clădiri distruse de bombardament, în spatele Palatului Justiţiei, dar nici aici nu-i cine ştie ce.

— Asta este verificat? întrebă Hristoforov.

— Este inutil să ne îndoim, răspunse Sokolov. Micuţa noastră a fost azi-dimineaţă acolo. Zicea că sunt câteva intrări secrete şi nimeni nu-i poate urmări sau descoperi.

— Şi totuşi, înainte de a le da lovitura, trebuie verificat, propuse Măngov.

— Este periculos, ripostă Sokolov. Dacă au pe cineva la post, ne va observa şi vom complica lucrurile.

Toţi tăceau cufundaţi în gânduri. Numai bătaia melodioasă a pendulei de pe perete tulbura liniştea.

Secretarul de partid, care continua să umble de colo-colo pe covorul pufos, se întoarse din nou cu faţa spre Sokolov şi, aşezându-se greoi pe un scaun, spuse ca pentru el:

— Nu pot să înţeleg nimic. De ce-au furat dacă nu vindeau şi, în general, e o treabă necurată! La asta nu te-ai gândit?

Sokolov răspunse, privind în lături:

— Deocamdată presupun un singur lucru. Întreaga lor activitate este rod al chemării spre aventură, romantism, trăiri puternice, umplerea timpului liber şi cine mai ştie ce.

— Şi această Olimpia?

Sokolov dădu din cap:

— Ea este mai complicată. V-am spus că această fată are un caracter original şi o minte ascuţită. Poate că face toate astea pentru a-şi căli nervii şi voinţa, poate că reacţionează

faţă de unele complexe, poate că în felul acesta îşi exprimă un protest interior. Branko şi Spas au văzut-o de două ori ieşind din biserica adventistă de pe strada „Silunsca“. Nu este exclus ca aceşti duhovnici fanatizaţi să-i fi băgat în cap tot felul de prostii şi să-i fi otrăvit sufletul. Nu ştiu. Şi pentru mine este o enigmă... Şi, făcând o scurtă pauză, adăugă: Dar pot să declar, cu siguranţă, că această fată va deveni om într-o zi.

— Vom avea posibilitatea să-i întrebăm şi să aflăm, spuse Hristoforov. Şi planul prinderii lor?

— S-au înţeles ca diseară la ora şase să se adune cu toţii în subsol, pentru a-şi face urări pentru noul an...

— Asta-i bine.

Hristoforov se duse lângă harta mare a Sofiei, agăţată pe peretele din spatele biroului său.

— N-avem nevoie de hartă, replică Măngov. Ştiu despre ce loc este vorba.

— Am o singură propunere, iar, dacă vreţi, şi o rugăminte, spuse cu o oarecare jenă Sokolov. Să nu-i tratăm pe aceşti copii ca pe nişte delincvenţi.

— Ce ai în vedere? întrebă Hristoforov, întorcându-se la locul său.

— Ei nu sunt hoţi profesionişti şi nu e bine să ne năpustim asupra lor.

— Atunci să-i lăsăm să-şi întâmpine liniştiţi Anul nou, replică glumeţ Măngov, dar Sokolov continuă:

— Şi încă ceva. Nu trebuie să admitem să nimerească printre delincvenţii de drept comun. Altfel îi distrugem. Pe unii dintre şi îi putem angaja în întreprinderile din subordinea noastră, iar pe alţii îi putem trimite în şcoli de reeducare, dar în niciun caz să nu-i lăsăm în voia soartei.

— Ideea merită atenţie şi noi, în serviciul nostre de urmărire penală, vom medita asupra ei, declară aprobator secretarul de partid. Voi ocupaţi-vă de prinderea lor, eu trebuie să plec, mă aşteaptă oamenii. Nu trebuie, pentru un interogatoriu, să-i las tocmai în ajunul Anului nou în arest.

Cum ieşi el, în cabinet se instală din nou acea linişte apăsătoare. Hristoforov începu să cotrobăie fără treabă prin birou. Era evident că se afla într-o situaţie penibilă. Măngov îşi aprinse o ţigară, pe care multă vreme o tot aranjă în ţigaretă.

— Ei, acum, în sfârşit, replică Hristoforov, ce ne mai rămâne de făcut?

Sokolov dădu din umeri.

— Ordonaţi!

— Ascultă, Sokolov, am să-ţi mai pun o întrebare şi încheiem, începu cumva supărat Hristoforov, dar Sokolov surprinse imediat că nu el era vinovatul pentru această supărare. Spune-mi, ai fost în locuinţa Dianei Cealăkova şi de ce?

Sokolov îşi plecă instinctiv capul. Iarăşi acest foc, iarăşi

această tensiune interioară. Cu greu îşi reţinu lacrimile de mânie. Numai că nu-i tremurau mâinile de furie, şi el şi le strânse una într-alta.

Minutele chinuitoare se scurseră. Criza trecu şi el îşi înălţă capul:

— Branko şi Spas ştiau că am fost acolo, şi bine că m-am dus...

Tăcu din nou. Îşi surprinse în voce note de scuze. Pentru ce să se scuze? De ce să-i fie teamă?

Următoarea explicaţie o pronunţă agitat, nervos şi i se păru că dintr-o clipă într-alta va începe să plângă. Pometii obrajilor îi înţepeniseră, iar degetele mâinilor împletite îi trosneau.

— Aceste informaţii sunt foarte importante, se grăbi să răspundă împăciuitor Hristoforov. Trebuia să le spui tovarăşilor de la Securitatea statului.

— Nu mi-au dat posibilitatea, răspunse printre dinţi Sokolov.

— Nu-i nimic, nu-i târziu nici acum, spuse, cu totul satisfăcut Hristoforov. Făcu o scurtă pauză şi mai adăugă fără semne de reproş: Ai fi făcut foarte bine dacă ne-ai fi înştiinţat şi pe noi despre intenţiile tale, dar ce-a fost a fost. Nu întotdeauna sesizăm, şi nu întotdeauna timpul ne aşteaptă.

— Asta cam aşa este. Doar ştiaţi că în această seară voi pleca şi că vroiam să fac unele cumpărături.

— Unde te duci? întrebă Hristoforov.

— Merg acasă pentru vreo două-trei zile, răspunse Sokolov calm, fără să observe privirea mirată a lui Hristoforov.

— Măngov, de ce nu mi-ai spus nimic? întrebă Hristoforov iritat.

Măngov îşi întinse gâtul cu o surprindere greu de ascuns.

— Eu am anunţat din timp, explică Sokolov.

— Am uitat, mormăi Măngov.

Sokolov îşi plimba privirea când spre unul, când spre celălalt, fără să priceapă ce se întâmplă.

— Nu ştiu, înţelegeţi-vă amândoi, conchise Hristoforov şi ieşi.

Jena pe care o simţea Măngov era vizibilă. Şovăi puţin, apoi repetă cuvintele de mai înainte:

—Într-adevăr, am uitat şi te-am pus inspector de serviciu în noaptea asta.

Sokolov tresări.

— Dar pe mine mă aşteaptă... De două luni nu mi-am văzut soţia şi copilul...

— Aşa este, răspunse Măngov gânditor. Acum îmi amintesc că m-ai prevenit. Tăcu o clipă, apoi adăugă: Nu-i nimic, nu-i nicio nenorocire. Vina este a mea, de aceea am să te înlocuiesc.

Sokolov îşi înălţă capul. Citind în ochii lui Măngov o

sinceră înţelegere, îi răspunse cu un zâmbet de încredere şi alinare:

— Este inutil... Am răbdat atâta vreme, am să rezist şi noaptea asta...

Vru să mai spună ceva care să sune ca o mulţumire, dar simţi greutate şi jenă.

Îl ajută Măngov.

— Nu mă supăr că te-ai îndoit de bunăvoinţa mea, spuse el, schimbând brusc tema discuţiei de până acum. Este posibil să fi exagerat şi în mod inconştient să-ţi fi provocat bănuiala. Dar crede-mă, n-am tăcut-o cu gânduri rele. Dacă nu te respectam, dacă nu te apreciam ca pe un investigator capabil, nu făceam tot posibilul să te apăr. Munca noastră este periculoasă şi nimeni nu este ferit de ispită, mai ales voi, tinerii. Mă bucur că temerile mele au fost neîntemeiate. Dar şi tu ai oarecare vină, eşti exagerat de ascuns...

Ascultându-l, Sokolov se gândi că-i va fi greu să răspundă, dar cum termină Măngov, spuse calm şi blând:

— Aşa este...

— Ceea ce ai realizat în ultima vreme este un mare succes, dar vreau să te previn în legătură cu Diana Cealăkova. Am permis să ne inducă în eroare. Ne-a dat pe la nas o poveste, aia despre afacerea cu Contele, ca să ne zăpăcească, dar a minţit spunând că numai astea-s relaţiile cu el. A minţit şi în legătură cu englezul din Comisia

Internaţională. Relaţiile lor datează mai de mult şi au un cu totul alt caracter.

Sokolov îşi înălţă capul.

— Şi, încă ceva, continuă Măngov. Am descoperit taina acelui bileţel. Literele „SK“ înseamnă numele englezului, pe care-l cheamă Stanley Kelvin. Cifra „425“ este numărul camerei de la hotel unde acesta este cazat, iar „marţi şi vineri” sunt probabil zilele lor de întâlnire. Îţi este clar?

Sokolov nu rămase surprins şi nu se simţi vinovat cu nimic, dar simţi o oarecare stânjeneală.

— Este posibil, spuse el. Nu este pentru prima dată când căutăm una şi dăm peste alta. Cercetarea nu s-a încheiat.

— Este adevărat, consimţi Măngov. Şi asta-i frumuseţea. Vom continua să ne prefacem că o credem şi va cădea singură în capcană.

— În cazul acesta trebuie să anunţăm şi Securitatea statului.

— Neapărat, ne vom coordona activitatea cu ei...

Se apropia ora optsprezece. Forfota de pe străzile, bulevardele şi pieţele Sofiei în ajunul sărbătorii era în toi. Vânzătorii de diferite mărfuri şi cadouri de Anul nou se întreceau în strigăte si îndemnuri.

Făcându-şi-loc prin mulţime, Sokolov si Branko, urmaţi de doi miliţieni, se îndreptau spre Palatul Justiţiei. Sub

pretext că trebuie să se pregătească pentru gardă. Sokolov ceruse să fie scutit de această acţiune, dar Măngov nu fu de acord. „Tu i-ai descoperit, tu ai să-i prinzi!“ insistase el.

Cum s-au apropiat de clădirea aceea distrusă, Branko arătă cu mâna:

— Miliţienii să păzească cele două intrări spre subsol şi să intrăm numai noi.

— Bineînţeles, doar nu vânăm bandiţi înarmaţi, fu de acord Sokolov..

— Am să merg eu înainte, întrucât cunosc drumul, zise Branko şi porni spre grămezile de cărămizi şi blocuri de beton.

Sokolov păşea tăcut în urma lui. Încerca o inexplicabilă stânjeneală. Dorinţa lui iniţială, mai ales după discuţia cu Olimpia de la cofetăria „Luxor“, de a o prinde şi demasca, aşa cum dorea să-l prindă la locul faptei şi pe Conte, dispăruse. Parcă se temea şi în acelaşi timp se ruşina de întâlnirea cu ea. I se părea că o va jigni, că îi va da o lovitură morală şi că toate acestea îi vor distrage frumoasele păreri despre ea. Or, doar pentru asta nu voise să participe la prinderea ei.

Când ajunseră lângă un stâlp aproape dărâmat, Branko îl avertiză încet să fie atent şi aprinse lanterna. Călcând în vârful degetelor, cei doi coborau o potecuţă abruptă spre subsol. Foarte repede se treziră într-un larg coridor cu boltă, ca o catacombă. Era sufocant şi frig, mirosea a

umezeală şi mucegai.

— Pivniţa cu pricina este tocmai în fund, îi şopti Branko. N-o să ne simtă.

Lumina lanternei pipăia peretele din stânga. Aranjate ca nişte celule de arest, stăteau căscate intrările multor pivniţe. Toate uşile erau sparte. Din tavanul coridorului atârnau ţevi de la conducta de apă, – precum şi izolaţia zdrenţuită de la ţevile încălzirii centrale.

În fund, coridorul se bifurca. Branko se opri şi din nou îi şopti, apropiindu-şi capul de Sokolov.

— A treia uşă la dreapta.

Sokolov îl strânse de cot şi preluă lanterna.

De fapt acolo unde se opriră nu peste multă vreme era numai rama. În loc de uşă, atârnau bătute în cuie preşuri murdare şi pânză de sac mucegăită, ce semăna cu o cortină groasă. Poate că aceasta era cauza că nu se auzea niciun zgomot dinăuntru. Totuşi cei doi, ţinându-şi răsuflarea, desprinseră vorbe neclare. Sokolov şovăi o clipă, dar, simţind că Branko îl împinge de la spate, trase preşurile laoparte.

Încăperea destul de spaţioasă, unde se aflau cândva cazanele încălzirii centrale, era bine luminată de cinci, şase lumânări de seu, aşezate în diferite locuri. Înăuntru erau divane rupte, canapele, mobile de uz casnic şi alte obiecte. În jurul unei măsuţe rotunde cinci fete şi doi băieţi discutau grăbiţi. Lipsea numai fata care îi divulgase.

Nimeni nu observă apariţia celor doi investigatori.

Sokolov îi cercetă repede pe cei prezenţi şi privirea i se opri asupra Olimpiei, al cărei cap se înălţa deasupra celorlalţi. Numai ea simţi prezenţa unor oameni străini şi se întoarse brusc. Faţa galbenă de la lumina lumânărilor i se albi treptat. Ochii ei, larg deschişi, priveau uimiţi. Surprinderea lor era mai mult decât evident.

Sokolov păşi înainte.

— Bună seara, spuse cu o voce calmă, care-l mira şi pe el, fără să-şi ia privrea de la Olimpia. O întâlnire neaşteptată, nu-i aşa?

Ea nu răspunse. Flăcările lumânărilor se legănau şi umbra aruncată îi strâmbă faţa, o urâţi.

Ceilalţi membri ai bandei stăteau liniştiţi şi chiar râdeau pe înfundate. Încă nu pricepeau probabil că cei care intraseră nu erau nişte simpli cetăţeni, ci oameni ai miliţiei.

Observând indiferenţa lor copilărească, Branko se grăbi să-i sperie. Cu tonul glumeţ şi vesel ce-l caracteriza, el zise:

— Cina cea de taină a bandei „BUH“, nu?

Efectul fu extraordinar. Toţi tresăriră şi începură să se uite împrejur. Sări Olimpia, dar Sokolov îşi strămută privirea de la ea.

— Staţi liniştiţi, ridică el mâna. N-am venit să vă speriem. Tăcu o clipă, parcă neştiind ce să mai spună, şi

continuă: Ascultaţi-mă cu atenţie. Ce a fost a fost. Acum vreau de la voi un singur lucru: să vă ridicaţi încet şi aşa cum suntem, împreună, să veniţi cu noi. Este clar? Nicio încercare de fugă! Vă promit că n-o să vi se întâmple nimic rău.

Trecu un minut până ce membrii bandei se dezmeticiră. În timpul acesta el privi din nou spre Olimpia şi observă că mâinile şi umerii îi tremurau. Se apropie, luă haina de pe speteaza unui scaun, haină pe care deja o cunoştea, şi i-o dădu:

— Îmbrăcaţi-vă. Este curent şi răciţi.

Ea luă haina, întorcându-şi capul.

— N-aveţi de ce să vă ruşinaţi. Singură doar aţi dorit ca următoarea noastră întâlnire să fie onorabilă pentru amândoi.

Din nou nu scoase niciun cuvânt şi nici el n-o mai privi.

— Să-şi ia numai hainele, se adresă el lui Branko. Celelalte lucruri vor rămâne aici. Le vom lua cu inventar...

... Cineva trânti uşa şi Sokolov îşi luă privirea de la fereastră. În camera de gardă intră Branko.

— Ce-i cu tine aici? îl privi surprins Sokolov.

— Sunt burlac ca şi tine, deci facem de gardă. Măi, ce mai iarnă!

Branko se duse lângă sobă, îşi dădu şapca jos din cap şi începu să-şi scuture zăpada de pe palton.

— Dacă o mai ţine aşa, până la miezul nopţii va acoperi totul, mormăi el, dar Sokolov nu-l auzea.

Apariţia lui Branko îi alungă proasta dispoziţie.

Branko îşi lepădă paltonul, îl puse în cuier, iar din buzunarul dinăuntru scoase o sticlă înfăşurată în ziar şi o puse pe birou.

— Ce-i asta? întrebă Sokolov.

— De-a noastră, răspunse Branko. Să ciocnim şi noi la noapte, când soseşte noul an.

— Dar suntem în serviciu!

— O înghiţitură n-o fi foc, răspunse Branko nepăsător şi ieşi.

Deşteptătorul de deasupra sobei arăta ora douăzeci şi unu. Până la noul an 1949 mai rămânea puţin timp. „Dacă plecam cu primul tren, peste două ore aş fi fost acasă", se gândi Sokolov şi închise ochii. Ele or să-l aştepte. Când va înţelege că nu vine, Vera va plânge cu siguranţă. Ce va crede oare? Rosiţa este încă mică, dar cum va suporta Vera? De ce nu sunt aici? Şi ce dacă locuinţa este mică? Ce, numai ei stau aşa? Sofia este ticsită de lume. Fiecare casă, înghesuită cu oameni, de la subsoluri până-n tavan. Locuinţele nu ajung. Dar asta-i temporar. Au început construcţiile. Statul acordă împrumuturi. Peste cinci, şase ani vor apărea nenumărate clădiri noi, raioane noi...

Intră din nou Branko şi, lăsându-se pe scaun, oftă:

— Să mă aşez şi eu, în sfârşit, că m-am spetit azi. Bine că

nu ne-au dat bătaie de cap copiii ăia!

Branko era încă sub impresia prinderii bandei „BUH“. Sokolov n-avea niciun chef să discute despre bandă şi nici măcar să-şi amintească de ea, dar, numai ca să nu tacă în faţa lui Branko, zise fără importanţă:

— Ai văzut cum s-au purtat? Nici măcar nu s-au speriat,

— Cei mai mulţi parcă s-au bucurat că o să-i băgăm la arest.

Sokolov zâmbi forţat.

— Aşa am şi presupus.

— Dar şi „prietena” noastră, o fată şi jumătate.

— Se vor îndrepta. Pe unii îi vom trimite la şcoli de reeducare, pe alţii îi vom trimite la muncă. Olimpia precis va intra la universitate şi, ţine bine minte ce-ţi spun. Într-o zi va deveni o personalitate...

Sokolov tăcu, încercase să mai spună ceva, dar ideea lui iniţială de a nu se mai interesa de bandă puse stăpânire pe el şi curând abătu discuţia în altă direcţie.

— Peste câteva zile va cădea şi Contele în capcană.

— Ne-a cam mers în ultima vreme, constată cu mulţumire Branko. I-am tăiat drumul şi lui Garo, ăla de la depozit. Ştiu deja cu certitudine că el este organizatorul furtului, dar şi că Lucikov îl sacrifică pe Conte pentru a se acoperi şi...

— Am aflat această ştire de la Spas, dar nu-mi este clar

cum au şterpelit atâtea ouă, îl întrerupse Sokolov.

— Am descoperit căruţaşul care a transportat în ziua aceea ouăle de la gară la depozit. El a intrat cu cele treizeci de lăzi, le-au înregistrat, dar nu le-au descărcat. A fost exact în pauza de prânz. Apoi liniştiţi le-au scos înapoi afară. Nimeni n-a băgat de seamă, că nu scot lăzi goale, ci pline. O treabă simplă, dar numai unor escroci versaţi cum este Garo le poate reuşi fără cusur.

— Rămâne numai Lucikov, replică Sokolov.

— Şi el este înglodat până-n gât, răspunse Branko. Dar să nu anticipăm.

Sokolov îl privi întrebător.

— Cu el este ceva mai deosebit. Lucrează pe un front mai larg, mai european. Ne vinde braşoave, dar numerele astea nu mai merg, făcu cu ochiul Branko şi întrebă: Nu mi-ai spus ce ai să faci cu Cealăkova?

— Şi cu ea e mai complicat, spuse Sokolov pe acelaşi ton ca al lui Branko. Am mizat pe o plevuşcă şi se pare că vom prinde un crap.

Branko nu înţelese sensul acestei explicaţii şi continua să întrebe:

— Dar Eva Friedman? Scapă?

— Eva şi-a recăpătat vederea şi începe o viaţă nouă. Nu e de-ajuns că ne-a făcut de lucru cu proxeneta fetelor de la Salonic?

— Ei, să nu-ţi vină să crezi! Cum am căzut în capcana ei

atunci, se mira Branko. Cine ştie câte alte minuni a mai făcut încă această burghezie!

Sokolov zâmbi.

— Lasă burghezia asta. Nu vezi că se descompune. Dacă a început să mizeze totul pe hazard, e ca şi moartă.

— Aşa este, mama ei, sudui Branko, tălmăcind cuvintele lui Sokolov în felul lui. Ptiu! Îşi scot la mezat nevestele şi, dacă-i laşi, şi statul îl scot la mezat.

Dinspre camera investigatorilor se auzi larmă şi Branko zbură într-acolo. În seara aceasta grupul de serviciu era dublat. Trebuia vegheat să nu fie întunecată bucuria acestei nopţi de sărbătoare...

Afară era linişte. Oamenii se adunaseră la casele lor. Încetase şi ninsoarea. Numai câte un fulg rătăcit mai zbura în jurul lămpilor, iar tramvaiele circulau fără zgomot prin stratul gros al zăpezii, de parcă erau pe patine.

O salvă de tun îndepărtat răsună înăbuşit în noapte.

Sokolov îşi privi ceasul.

Branko se năpusti, urmat de câţiva investigatori.

— Ne-am luat cu vorba şi n-am simţit când a sosit! La mulţi ani! strigă el vesel şi-l îmbrăţişă pe Sokolov.

— Fie ca Anul nou una mie nouă sute patruzeci şi nouă să fie şi mai bogat!

Investigatorii îşi strângeau mâinile unul altuia, emoţionaţi.

Cineva deschise fereastra şi de afară se auzi un sunet

întrerupt de clopot. Se auziră şi focuri de armă.

Branko clipi din ochii lui negri şi puse mâna pe pistol.

— Uite, acum am să-l încerc, zise el, dar Sokolov îi prinse mâna.

— Lasă pentru altă dată, că nu suntem la nuntă... Poate să fie nevoie...

— N-am tras tot anul, tocmai acuma?!, glumesc!

— Nu se ştie, replică Sokolov şi mai adăugă: Parcă era vorba să ne cinstim.

Branko se lovi pe frunte.

— Bre, cum am uitat! scoase sticla pe care o ascunsese sub birou şi i-o dădu lui Sokolov. Bem aşa, ca la ţară, fără pahar.

Sokolov trase o înghiţitură, dete sticla celorlalţi şi se duse să-i salute pe miliţienii de serviciu de la arest şi pe cei de la intrarea în Direcţie...

Trecuse de ora unu când telefonul sună alarmant.

— Ascult, inspectorul de serviciu... Da... spune...

Când Sokolov termină discuţia şi lăsă receptorul, toţi investigatorii de serviciu erau la el.

— Văd că vă plictisiţi şi aşteptaţi ceva de lucru, zâmbi el, dar deocamdată numai eu şi cu Branko suntem cei norocoşi.

Branko sări. Ochii lui negri se lărgiseră mult.

— A telefonat unul din miliţienii secţiei de miliţie nr. 3,

care patrulează, explică Sokolov. Într-un club pe strada „Odrin şi...“

— „Tatarlii“, ştiu unde este, i-o luă înainte Branko.

— Se poate să nu ştii tu, zise glumeţ Sokolov şi continuă: în acest club, în momentul de faţă, un grup de vreo douăzeci de persoane joacă cărţi pe sume mari.

— De ce nu i-au prins ei? întrebă Branko.

— Se tem, răspunse Sokolov. I-au avertizat, dar ăia au răspuns că de Anul nou este permis.

— Oh, am să le arăt eu lor! ameninţă din cap Branko. Au văzut şi banii?

— Bineînţeles, altfel de ce ne-ar alarma.

— Şi ăştia se numesc miliţieni! se revoltă Branko.

— Nu uita că acolo este inima cartierului Konioviţa, replică unul dintre investigatori, unde mai sunt încă valabile alte legi.

— Cine se teme de ţigani să nu vină, eu mă duc, declară Branko şi după vechiul lui obicei îşi mută pistolul pe şoldul stâng.

— Stai, aşa nu merge, se ridică Sokolov. Este periculos. Vin şi eu, dar mai trebuie încă unul.

Erau mulţi doritori, dar Sokolov alese un investigator solid de la grupa „Evidenţa populaţiei”, despre care ştia că este un băiat curajos.

— Înlocuiţi-mă dumneavoastră până mă întorc, se adresă el colegului său de la sectorul economic. Nu vom

întârzia.

Gazul deja pleca şi Sokolov spuse unde să fie aşteptaţi de miliţieni.

— De ce avem nevoie de ei, ripostă Branko. Să mergem direct la club.

— Nu ne putem descurca singuri, dacă opun rezistentă. Sunt mulţi.

— Eu am automat, zise şoferul.

— Asta-I bine, consimţi Sokolov. Dă-i drumul atunci,

Maşina porni greu prin stratul gros de zăpadă. Sokolov se neliniştea, şi nu fără temei. Zvonurile, chiar exagerate, că în cartierul Konioviţa au loc în permanenţă crime, corespundeau adevărului. Acest mare cartier al capitalei, cu multă populaţie, cu case având un singur etaj, avea o faimă de neinvidiat în ceea ce priveşte cazurile criminale, acţiuni săvârşite mai ales de ţigani. Aici izbucneau foarte des scandaluri şi bătăi provocate de beţivi, aveau loc furturi şi răpiri de fecioare. Aici parcă oamenii îşi stăpâneau mai greu patimile, se gelozeau mai mult şi scoteau cuţitele pentru apărarea onoarei, când nevestele îi înşelau. Dar cartierul avea şi pagini eroice din trecutul apropiat, din luptele clasei muncitoare, şi acestea predominau. Asupriţi şi exploataţi, înghesuiţi în bordeie aproape dărâmate şi nevoiţi să trăiască în condiţiile cele mai mizere, locuitorii Konioviţei au dus o luptă neînfricată cu burghezia şi puterea fascistă înainte de 9

Septembrie. Acum depuneau eforturi să şteargă acea faimă neplăcută a cartierului lor şi să trăiască în linişte.

Cu toate acestea, diferitele feluri de infracţiuni creau mari neplăceri organelor de miliţie. Nu întâmplător, acum patrula nu îndrăznea să intre în dispută cu cartoforii, se temea să le vină de hac. De câteva ori aceştia îi atacaseră şi pe miliţieni. Nu de mult fusese găsit înjunghiat cu cuţitul şi un lucrător operativ, care din fericire rămăsese în viaţă...

Parcă exprimându-şi cu voce tare gândurile. Sokolov zise nervos:

— Trebuie să acţionăm fulgerător.

— Fii liniştit, răspunse Branko.

Maşina se opri,

— Tu ia pistolul automat! îi ordonă Sokolov şoferului. Te postezi în faţa intrării, dar fără să tragi. Acest lucru este valabil şi pentru voi, se adresă el lui Branko şi celorlalţi investigatori. Eu intru primul, iar voi după mine.

— Dacă este închis? întrebă Branko.

— Ne vom descurca cumva. Aici totul este din paiantă

Clubul, care se afla într-o clădire cu un singur etaj, pe colţ, era luminat. Ajungând acolo, Sokolov dădu dispoziţii în şoaptă şi se apropie de una dintre ferestre. Nu erau niciun fel de perdele, dar geamurile erau atât de murdare, că nu putea vedea nimic. Ciuli urechile şi, după zgomotul care venea dinăuntru, înţelese că miliţienii nu se înşelaseră. Se întoarse, făcu un semn cu mâna, scoase

pistolul. Se duse lângă uşă şi apăsă uşor pe clanţă.

Aşteptă până ce Branko şi colegii lui se aşezară lângă el. Apoi deschise uşor uşa şi intrară toţi trei aproape neobservaţi.

— Nu mişcă nimeni! strigă Sokolov, stând în pragul uşii cu pistolul în mână.

Încăperea se linişti. Zeci de bărbaţi, ce înconjurau câteva mese, priveau speriaţi spre uşă.

— Rămâneţi cu toţii pe locuri! strigă a doua oară Sokolov.

Dinspre mica galerie de lemn scârţâi ceva. Pentru o frântură de secundă el văzu o mână care se întindea spre becul electric şi atunci trase în tavan.

Parcă nu se întâmplase nimic. Se auzi un trosnet semănând cu o rupere de scândură şi numai ţiuitul trepidant din urechi dovedea că într-adevăr se trăsese.

Pâcla de tutun se răriseşi Sokolov putu să-i cerceteze pe cei prezenţi. Majoritatea erau ţigani, dar descoperi şi câţiva clienţi vechi ai secţiei – cartofori versaţi şi pierde-vară. Pe mese stăteau grămăjoare de bani.

Efectul apariţiei lor inopinate fu extraordinar şi Sokolov hotărî să-l folosească şi să nu piardă nicio secundă

— Ascultaţi bine! ordonă sever. Scoateţi tot ce aveţi asupra voastră: bani, buletine de identitate, arme, cărţi, zaruri. Ieşiţi unul câte unul, cu buzunarele întoarse pe dos şi lăsaţi totul uite aici, arătă el, cu mâna stângă, spre cea

mai apropiată masă. Mişcarea!

În timp ce vorbea, Sokolov îi cercetă cu atenţie pe toţi; străduindu-se să-i separe pe cei pe care avea să-i reţină. Evident, era inutil să reţină întreaga gloată. Îi trebuiau cel mult doi, trei. Ei vor povesti cum s-a ajuns la organizarea acestui joc de noroc în masă, iar ceilalţi puteau fi interogaţi ulterior. Deocamdată era suficient să li se ia numai buletinele de identitate şi să se facă proces-verbal de constatare.

Intră Branko, însoţit de doi cetăţeni necunoscuţi, şi se aşează lângă masa acoperită cu o învelitoare murdară.

— Martori pentru procesul-verbal, se adresă el lui Sokolov, apoi dădu la o parte scrumierele pline şi săgetă cu ochii lui negri pe primul bărbat din faţa lui: Înainte marş! ordonă şi arătă spre uşă cu pistolul. Şi să nu încerce cineva s-o şteargă! Tragem fără somaţie!

Treaba porni. Sokolov fu surprins că totul decurge fără complicaţii. Bărbaţii, speriaţi, îndeplineau supuşi ordinele lui. La asta contribuise şi Branko, care nu le permise să se îmbulzească. Procesul-verbal îl scria al treilea investigator.

Masa din faţa lor era plină de bani, buletine de identitate, cuţite. Branko urmărea cu toată atenţia şi nu lăsa să se strecoare niciunul.

— Ia, ia, tu de colo, se răsti el la unul. Ia bagă mâna mai adânc... Ia-ţi asta, nu-mi trebuie. Şi dădea cu pistolul la o parte câte un obiect de care n-avea nevoie...

Şi Sokolov îi pipăia cu ochii pe toţi oamenii care ieşeau, dar în acelaşi timp era şi atent la ce se întâmplă înăuntru, în încăpere.

Toţi cei care treceau pe lângă locurile indicate de pistoale şi ajungeau pe trotuar dădeau cu ochii de şofer care stătea cu arma automată în mână. Asta-i punea şi mai mult la respect şi plecau smeriţi în diferite direcţii, spre casele lor, aşa cum îi avertizase Sokolov.

În club rămăseseră şapte, opt persoane, iar Sokolov încă nu se decisese pe cine să reţină. Dintr-o dată privirea lui se opri pe un ţigan scund cu spatele lat, cu un păr negru strălucitor, pieptănat pe spate şi parcă lipit pe ţeastă. Se dădea jos din balcon. Fizionomia îi era cunoscută, dar pe moment nu-şi amintea de unde.

În timpul acesta Branko alese doi, dintre care unul era Saketo, cunoscut cartofor al capitalei care juca pe sume mici. Ce-l determinase pe Branko să se oprească asupra lor, Sokolov nu ştia, dar cum încercă ţiganul cu părul lucios să iasă, îl opri şi-l trimise înapoi.

În club rămaseră numai cei trei reţinuţi şi atunci Sokolov îl chemă pe şofer.

— Adu maşina, ordonă el, dar duceţi-vă amândoi, făcu un semn cu capul spre celălalt investigator. Singur, ţi se poate întâmpla ceva.

Cum ieşiră, Sokolov închise uşa, ordonă celor trei să se retragă lângă perete şi-i spuse lui Branko să cerceteze

încăperea.

Sub câteva mese Branko găsi bani risipiţi, într-unul din colţurile galeriei descoperi aruncat un cuţit cu teacă, în alt loc un box metalic cu ţepi. Lângă peretele mesei din colţ zări o damigeană de cinci litri, o împinse cu piciorul şi se aplecă, dar înainte de a o ridica, strigă uluit:

— Dar asta ce mai e? Parcă este bătută în cuie de podea. Se forţă şi damigeana scârţâi. O lăsă, se aşeză pe vine lângă ea şi încercă s-o clatine.

— Nu cumva este plină cu plumb, spuse Sokolov care-l urmărea de departe.

— Plumb nu-i, dar parcă îmi miroase a altceva, mormăi Branko şi aplecă damigeana. Pe podea răsunară câteva monede. Mari bandiţi, bre! exclamă el. Uite ce au născocit.

Branko târî cu greu corpul delict până la Sokolov.

— Au spart sticla dinăuntru şi au umplut damigeana cu bani, zise el, răsturnând în palmă vreo zece monede de câte o sută, cincizeci şi douăzeci de leva. Le examină şi scoase un strigăt de mirare: toate sunt din 1930. Deştepţi foc! că doar în ele există şi argint, de aceea le-au strâns, şi, arătându-i-le lui Sokolov, conchise: Cine ştie de când le tot adună, că au început să coclească.

— A cui este această damigeană? se adresă Sokolov celor trei de lângă perete şi, neprimind niciun răspuns, întoarse capul:

— Nu-i nimic, vom afla.

Afară se auzi duduitul maşinii şi peste puţin timp şoferul şi investigatorul deschiseră uşa şi intrară.

— Cum ne vom deplasa? întrebă Sokolov. Nu intrăm cu toţii o dată.

— Să-i ducă întâi pe ăştia, arătă Branko pe cei reţinuţi, iar noi mai aşteptăm. El le făcu semn să plece, dar îşi aduse aminte de ceva şi spuse: Staţi, staţi. Legaţi popa ca să fie satul liniştit. Îşi dete paltonul la o parte, începu să caute ceva pe la curea, desfăcu o pereche de cătuşe şi se apropie de cei doi ţigani. Dă tu mâna dreaptă, iar tu stânga! ordonă el şi peste o clipă cătuşele trosniră: Gata! Acum puteţi pleca liniştiţi. Saketo nu este periculos, este omul nostru şi n-o să vă facă belele...

Sokolov privea tăcut această scenă şi-l admira pe Branko, care era în elementul lui.

Când maşina plecă şi rămaseră singuri, Branko propuse:

— Să mai scotocim încă o dată.

Sokolov se apropie de masa cu bani şi privi spre grămada aceea. Bancnote mototolite, pachete întregi, monede, brichete, carnete de identitate murdare şi şifonate, bricege, două pumnale, ceasuri de mână şi de buzunar, medalioane, cruciuliţe de aur cu lănţişoâre subţiri, tabachere, brăţări şi încă alte mărunţişuri.

Într-o clipă gândul îl duse la cei care până nu de mult erau aici. Ce fel de patimă este asta, care i-a cuprins atât

de puternic pe aceşti nenorociţi? Într-o asemenea noapte, în loc să fie acasă, lângă soţiile şi lângă copiii lor, ei stăteau vârâţi în această văgăună sufocantă şi murdară, pentru a-şi juca la noroc ultimul bănuţ sau obiectele şi podoabele scoase pe ascuns din casă! Se pare că acest viciu îl prinde pe omul cel mai autoritar. Hazardul nu-şi alege jertfele. Îi atrage în aceeaşi măsură şi pe cei care duc o viaţă îndestulată şi lenevoasă, căutând să se distreze şi să-şi risipească bogăţiile, şi pe cei care, din desperare, caută un mod de a scăpa de mizerie...

— Încă un tezaur, strigă Branko.

Sokolov tresări speriat.

— L-am găsit sub scară, zise Branko zâmbind şi puse pe masă o tingire de aramă plină ochi cu monede. N-am mai văzut o asemenea minune! se bucura el. O să le dăm de lucru băieţilor care sunt de serviciu, au ce număra până dimineaţa.

Sokolov parcă nu-l auzea pentru că brusc întrebă:

— Branko, de unde îmi este cunoscut acest nume Saketo? De zece minute mi se învârteşte în cap, dar nu pot să-mi aduc aminte.

Branko îl privi surprins şi puţin decepţionat că nu-i împărtăşea bucuria pentru descoperirea tingirei cu bani, îi răspunse nepăsător:

— Şobolan de cafenele, client de-al nostru.

— Ştiu asta, îl întrerupse Sokolov. Dar mi se pare că i-

am auzit numele destul de recent.

Branko îşi încruntă sprâncenele negre, clipi, se lăsă pe un scaun, dar imediat sări:

— Mi-am adus aminte – zise el. Organizaseră jocuri cu Bocikata, Kiro Cernia şi...

— Stai, stai, îl întrerupse Sokolov. Exact, aşa este.

— Ce este? privea nedumerit Branko cu ochii lui negri.

— Stai, stai. Făcu din nou semn cu mâna Sokolov şi, la rândul său, se aşeză gânditor.

Branko aşteptă puţin, apoi începu să adune obiectele şi banii în faţa de masă. Pe urmă prinse cele patru colţuri şi o legă ea pe o boccea. Damigeana stătea la picioarele lui şi nu se încumeta s-o ridice şi s-o pună lângă tingirea de pe masă.

— Branko, începu iar Sokolov, tu ştii unde stă Kiro Cernia?

Branko lăsă bocceaua şi iar începu să clipească mirat.

— Spune o dată, s-o ia dracul de treabă, ce-i cu tine, mormăi el. Ce ai cu el...?

— Te întreb dacă ştii unde stă Kiro Cernia?

— Ştiu, bineînţeles că ştiu. Cel puţin de zece ori l-am ridicat de acasă...

În momentul acela sosi maşina şi el tăcu Transportară totul în ea şi, înainte să pornească, Sokolov spuse:

— Du-ne la Cernia. Trebuie să-l luăm.

— Acum?! În miezul nopţii, de Anul nou?! sări de pe

banchetă Branko.

— Haide-ți spun! Îl rugăm să vină puţin cu noi şi apoi îl aducem înapoi.

— Nu înţeleg nimic, se lovi Branko cu palma pe genunchi şi-i zise şoferului: Ia-o spre piaţă...

Peste o jumătate de oră opreau în faţa Direcţiei. Sokolov şi Kiro Cernia intrară înăuntru, iar Branko rămase să care „bagajul“.

— I-aţi băgat pe cei reţinuţi la arest? îşi întrebă Sokolov înlocuitorul.

— V-am aşteptat pe dumneavoastră. I-am dus în sală.

— E, aşa-i mai bine, răspunse Sokolov. Treaba devine mai simplă, şi întorcându-se spre Cernia, zise: Ne-am înţeles. Te uiţi bine la el şi îmi spui ce ai descoperit.

Cernia dădu din cap, fără să vorbească, dar se vedea că este mulţumit de purtarea prietenoasă a lui Sokolov faţă de el.

Sala de festivităţi era bine luminată şi cei doi aveau posibilitatea să-i privească pe cei reţinuţi prin ferestre, fără să fie observaţi.

Kiro îl recunoscu imediat pe Saketo, dar Sokolov îl obligă să se uite şi la ceilalţi.

Nici de data aceasta nu întârzie şi, întorcându-se spre Sokolov, întrebă încet şi surprins:

— Unde l-aţi găsit?

— L-ai recunoscut? El este?

— El. Îmi pun capul.

Sokolov îl strânse peste umeri cu mâna:

— Ştiam eu, spuse bucuros. Aşa l-ai descris, că, de cum l-am văzut, ceva a început să mi se învârtească în cap. Abia mai târziu am priceput.

Sokolov îl conduse pe Cernia până la ieşire şi, despărţindu-se în faţa maşinii, îi spuse încă o dată:

— Îmi pare foarte rău, dar n-aveam cum. Scuză-mă faţă de cei de acasă.

Kiro dădu din mână.

— Numai să fi făcut treabă bună, restul sunt fleacuri.

Maşina porni şi Sokolov se întoarse în camera de gardă. Hotărâse să aplice o nouă metodă de interogatoriu, de aceea îi rugă pe toţi lucrătorii operativi liberi să se aşeze pe scaune, iar el şi Branko rămaseră lângă birou. Când totul fu gata, ordonă scurt:

— Nu scoate nimeni nicio vorbă, ci îl observaţi numai! Aduceţi-l!

Puţin mai târziu, în camera de gardă, fu adus ţiganul cu părul lucios. Rămase încurcat de atâta lume. Încercă să se uite împrejur, dar renunţă şi-şi aţinti din nou privirea asupra lui Sokolov.

Sokolov îi observă spaima din ochi. Aplecându-se uşor înainte, fără să-şi ia privirea de la el, rosti încet, dar sever:

— Spune de ce l-ai omorât pe administrator? şi imediat lovi cu pumnul în birou. Răspunde repede, de ce?

Ţiganul parcă primise o lovitură în cap. Se aplecă puţin, cu ochii larg deschişi, faţa i se strâmbă şi buza groasă de jos îi atârnă, tremurând:

— Spune, strigă Sokolov, ridicându-se în picioare.

Ţiganul dădea neajutorat din mâini. Branko, dintr-o săritură, ajunse lângă el. Se năpusti şi Sokolov, dar ţiganul se lungi jos şi începu să dea cu capul şi cu mâinile de podea.

Isteria îi trecu repede şi din nou îl ridicară în picioare şi îl aşezară pe scaun.

După o scurtă pauză, începu să vorbească.

Se apropia ora prânzului când Sokolov porni spre locuinţa sa, cu brăduţul sub braţ. Cu toate că avusese un serviciu plin de nelinişti, nu simţea oboseala. O plăcută uşurare îl făcea să se bucure de tot ce-l înconjura, era gata să salute pe oricine întâlnea. Ar fi dat mâna cu ei, ar fi râs cu aceşti oameni fericiţi în această atmosferă sărbătorească. Încheiase cu succes vechiul an şi tot cu succes îl întâmpinase pe cel nou. „Oare şi în viitor va fi aşa?“, se întreba el. Oare totdeauna vom putea să-i ajutăm pe oameni, să-i ferim de greşeli şi de necazuri, să ajutăm triumful dreptăţii? Şi zâmbi în sinea lui. Doar ai vrut să pleci, să te duci în altă parte, de ce te gândeşti ce vei face în viitor?“ Nu, nu, nu minţise când adineauri, luându-şi rămas bun de la Branko, îi spusese că hotărâse ferm să

rămână în miliţie. „M-am convins că nu există o profesie mai plăcută decât aceasta, care asigură liniştea şi securitatea oamenilor. Trebuia să trăiesc unele dezamăgiri şi insuccese, să realizez unele mici succese pentru a înţelege cauza nobilă a criminalistului”. Iar greutăţile? Iar necazurile? Nu, astea nu-s piedici. Există şi greutăţi şi neplăceri. E uşor să construieşti o societate nouă, un stat nou? Sigur, vor exista şi insuccese şi dezamăgiri, dar important este că viaţa nouă este mai puternică şi va învinge; împreună cu eforturile tuturor oamenilor cinstiţi şi devotaţi ai patriei, iar ei sunt mulţi...

Înainte să treacă pragul porţii, din curte îl strigă cineva pe nume.

— La mulţi ani, tovarăşă Nonceva! strigă el repede.

— La mulţi ani şi dumneavoastră! Unde aţi dispărut? Toată seara v-am căutat să întâmpinăm Anul nou împreună.

— Cum se simte nea Vlado? întrebă zâmbind.

— Împodobeşte cu întârziere bradul copiilor. Vrea să ciocnească un pahar cu dumneavoastră.

— Am să urc mai târziu.

— Când plecaţi?

— Diseară.

— În sfârşit, bătu ea din palme.

— Da, da, în sfârşit! răspunse Sokolov şi porni spre scări...

[1]— Draga mea, unde mi-ai pus binoclul?

— Pe fotoliu, cred.

[2] Hârtie de valoare emisă de stat sau de o instituţie

financiară. (Nota trad.)

[3] „Trosc”

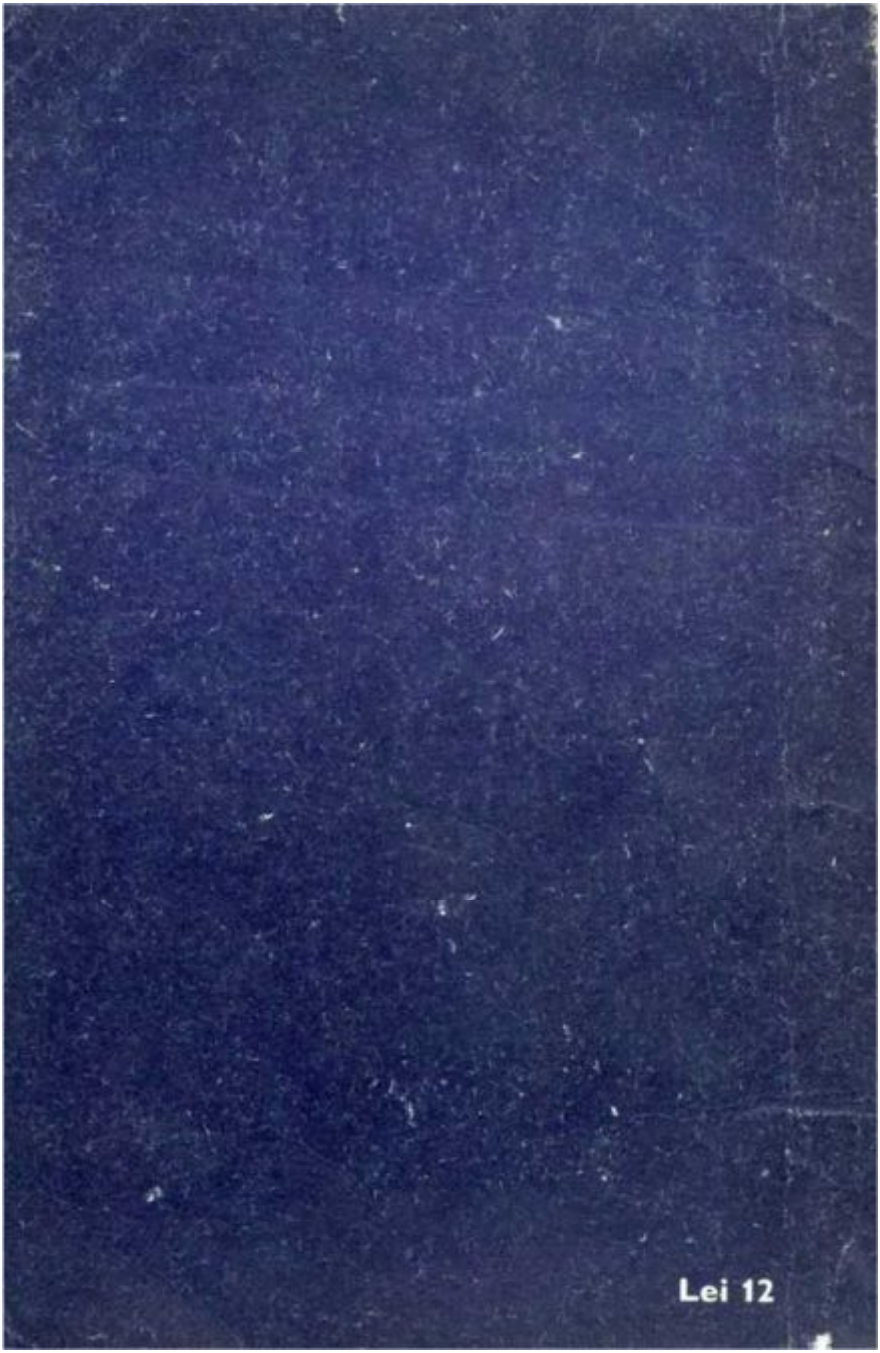
Lei 12